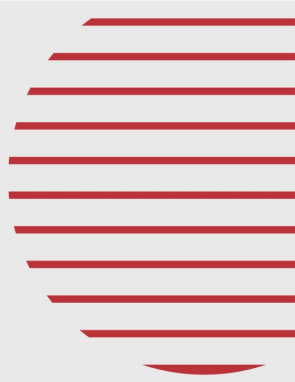

კავკასიის
საერთაშორისო
უნივერსიტეტი
CAUCASUS
INTERNATIONAL
UNIVERSITY

The **10th** International
**Scientific
Conference**
for BA, MA and PhD students

ABSTRACTS
თეზისები

ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და
დოქტორანტურის სტუდენტთა

**მეათე საერთაშორისო სამეცნიერო
კონფერენცია**

11-12.06.2022

სარჩევი CONTENTS

საერთაშორისო ურთიერთობების სექცია Section of International Relations	3
ჟურნალისტიკის სექცია Section of Journalism.....	31
სამართლის სექცია Section of Law	49
მევენახეობა-მელვინეობის სექცია Section of Viticulture-Winemaking.....	74
მედიცინის სექცია Section of Medicine	88
სტომატოლოგიის სექცია Section of Dentistry	122
ბიზნესის სექცია / ეკონომიკის ქვესექცია Section of Business / Subsection of Economics	135
ბიზნესის სექცია / ტურიზმის ქვესექცია Section of Business / Subsection of Tourism	148
ბიზნესის სექცია / ფინანსების ქვესექცია Section of Business / Subsection of Finances.....	161
ირანისტიკის პირველი სექცია The First Section of Iranian Studies	168
ირანისტიკის მეორე სექცია The Second Section of Iranian Studies.....	188

საერთაშორისო ურთიერთობების სექცია

Section of International Relations

ალექსანდრე მგალობლიშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: ვახტანგ მაისაია
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ჩინეთის სტრატეგიული ლიდერობა და ბირთვული უსაფრთხოება

ჩინეთმა XXI საუკუნეში უდაოდ მოახერხა გაეზარდა თავისი გეოპოლიტიკური გავლენა მთელს მსოფლიოში. აქედან გამომდინარე, ჩინეთის პოლიტიკის კვლევის მნიშვნელობა უნდა იყოს ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულება სახელმწიფოსათვის. ჩინეთს თავისი ამბიციები სხვადასხვა მიმართულებით ოფიციალურად აქვს გაცხადებული. გარდა ეკონომიკური და პოლიტიკური მიზნებისა, ჩინეთი ასევე იღვწის ხმელეთზე, ზღვაზე და თუნდაც კოსმოსში სტრატეგიული ლიდერობის მოსაპოვებლად.

ჩინეთის ბირთვულ უსაფრთხოებას უდიდესი როლი აქვს საგარეო პოლიტიკის განხორციელებისათვის ისევე როგორც გლობალური უსაფრთხოების შენარჩუნებაში. ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა ფლობს და ავითარებს მასობრივი განადგურების იარაღს, მათ შორის ქიმიურ და ბირთვულ არსენალსაც.

ჩინეთმა 1964 წელს პირველად გამოსცა ბირთვული იარაღი, პირველი წყალბადის ბომბი გამოიცადა 1967 წელს. ცდები გაგრძელდა 1996 წლამდე, სწორედ ამ დროს მოაწერა ხელი ჩინეთმა „ყოვლისმომცველ ხელშეკრულებას ცდების აკრძალვასთან დაკავშირებით“. (CTBT).

1984 წელს ჩინეთი დაეთანხმა „ბიოლოგიური და ტოქსიკური იარაღის შესახებ კონვენციას, (BWC). 1997 წელს განახორციელა „ქიმიური იარაღის კონვენციის“ (CWC) რატიფიკაცია. ბირთვული ქობინების რაოდენობა ჩინეთის სახელმწიფო საიდუმლოებაა. არსებობს ამ რაოდენობის დაახლოებითი შეფასება. „ამერიკის ფედერაციის მეცნიერების“ მიხედვით ჩინეთის არსენალში 2015 წლის მონაცემებით წარმოდგენილია 260 ბირთვული ქობინა, რაც სიდიდით მეოთხეა ხუთ ოფიციალურ ბირთვულ სახელმწიფოს შორის. (რომლებიც ოფიციალურად არის აღიარებული ხელშეკრულებით „ბირთვული იარაღის გაუზრცელებლობის შესახებ.“) ზოგიერთი დაანგარიშებით ჩინეთს შესაძლოა რეალურად ორჯერ უფრო

მეტი რაოდენობის რაკეტები ჰქონდეს, რამაც შესაძლოა აშშ-ს საფრთხე შეუქმნას 2022 (წლის შუა ხანებისათვის. 2011 წლის დასაწყისში ჩინეთმა გამოაქვეყნა „თავდაცვის წიგნაკი“ რაშიც იმეორებს პოლიტიკას ბირთვულ შეკავებასთან დაკავშირებით და ე. წ. „a no-firstuse“ საკითხებს. ჩინეთის ბირთვული გადახალისება, ბირთვული შესაძლებლობების განვითარება ლოგიკურ საფრთხეს იწვევს.

Aleksandre Mgaloblishvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Vakhtang Maisaia**
Doctor of Political Science,
Professor

China Strategic Leadership and Nuclear Security

It is undoubted that China has managed to raise its geopolitical influence all over world in 21st century. Therefore, the meaning of research China policy should be one of the top-important priority for states. China has officially declared its ambitiousness on different aspects, besides the economic and political goals, China also seeks to gain strategic leadership in the ground, in the sea and even in the universe.

The nuclear security of China has tremendous role in the way to embody its foreign policy as well as to maintain global security. The People's Republic of China has developed and possesses weapons of mass destruction, including chemical and nuclear weapons.

The first of China's nuclear weapons tests took place in 1964, and its first hydrogen bomb test occurred in 1967. Tests continued until 1996, when China signed the "Comprehensive Test Ban Treaty" (CTBT).

China has acceded to the Biological and Toxin Weapons Convention (BWC) in 1984 and ratified the "Chemical Weapons Convention" (CWC) in 1997. The number of nuclear warheads in China's arsenal is a state secret. There are varying estimates of the size of China's arsenal. China was estimated by the "Federation of American Scientists" to have an arsenal of about 260 total warheads as of 2015, the fourth largest nuclear arsenal amongst the five nuclear weapon states acknowledged by the "Treaty on the Nonproliferation of Nuclear Weapons". According to some estimates, the country could "more than double" the "number of warheads on missiles that could threaten the United States by the mid-2020s". Early in 2011, China published a defense white paper, which repeated its nuclear policies of maintaining a minimum deterrent with a no-first-use pledge. This, together with the fact that "it is deploying four new nuclear-capable ballistic missiles, invites concern as to the scale and intention of China's nuclear upgrade".

ბესიკ თავართქილაძე,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ბეკა ბოლქვაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ვახტანგ მაისაია**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ჰიბრიდული ომები და პროცესები საინფორმაციო გარემოში

ომის ბუნება XXI საუკუნეშიც არ შეცვლილა, თუმცა გლობალიზაციისა და განვითარების კვალდაკვალ შეიცვალა თავად კონფლიქტის ხასიათი და გაჩნდა კონფლიქტის ახალი ფორმა - ჰიბრიდული ომი. ჰიბრიდული ომისთვის უპირველესი მაჩვენებელია არასამხედრო საშუალებებით სტრატეგიული ამოცანების მიღწევა. ამჟამად ჰიბრიდული ომი სახელმწიფოთა, მათ შორის ევროკავშირის წევრების წინააღმდეგ, ძირითადად, მოიცავს ტექნოლოგიებისა და ინფორმაციების გამოყენებას, საარჩევნო პროცესებში ჩარევას, დეზინფორმაციას, კიბერთავდასხმებსა და ფინანსური ზეგავლენების გამოყენებას.

ჰიბრიდული ომისათვის ერთ-ერთი და შეიძლება ითქვას, მნიშვნელოვანი მახასიათებელი ის არის რომ იგი ქმნის გარკვეულ ბარიერს „მსხვერპლი“ სახელმწიფოს საპასუხო მოქმედებისათვის.

ჰიბრიდული ომის ძირითადი არსი გულისხმობს მასშტაბური საერთაშორისო აქტორების მხრიდან პატარა მოწყვლადი სახელმწიფოების წინააღმდეგ გატარებულ ისეთ ქმედებებს ან ქმედებათა ერთობლიობას, რომელიც სამიზნე ქვეყნის ეროვნული უსაფრთხოების სისტემას კრიტიკულად დაასუსტებს, ხოლო ყოველივე ეს ზრდის ჰიბრიდული ომის მწარმოებელი ქვეყნის გეოპოლიტიკური თუ გეოსტრატეგიული ინტერესების განხორციელებისათვის ოპერირების არეალს.

Besik Tavartkiladze,
Caucasus International University
Bachelor
Beka Bolkvadze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Vakhtang Maisaia**
Doctor of Political Science, Professor

Hybrid wars and processes in the information environment

The nature of war has not changed in the 21st century, but in the wake of globalization and development, the nature of the conflict itself has changed and a new form of conflict has emerged - the hybrid war.

Achieving the strategic objectives of non-military means for a hybrid war is a key indicator. Currently, hybrid warfare mainly involves the use of technology and information, interference in electoral processes, disinformation, cyber-attacks and the use of financial influence.

One of the, and arguably most important, features of hybrid warfare is that it creates a certain barrier for the "victim" state to retaliate.

The essence of hybrid warfare lies in large-scale international actors acting against small vulnerable states or a combination of actions that critically weaken the target country's national security system, all of which increase the hybrid war-torn country to pursue its own geopolitical or geostrategic interests.

დავით ფეიქრიშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: ვახტანგ მაისაია
პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი,
პროფესორი;

**სამხრეთ კავკასიის რეგიონის აქტორების ეკონომიკური უსაფრთხოება
პოსტსაბჭოთა პერიოდში**

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ კავკასიის რეგიონის პოსტსაბჭოთა ქვეყნების უსაფრთხოების დღის წესრიგი უფრო ახლო გახდა მოსახლეობისთვის. შედეგად, ეკონომიკური კრიზისი, გარემოს დაბინძურება და კლიმატის ცვლილება, ტერორიზმი, ხალხის პოლიტიკური და სოციალური მოლოდინები და სხვა მსგავსი პრობლემები სახელმწიფოების მთავარ გამოწვევად გადაიქცა. ასეთი პრობლემებისგან გამოწვეული საფრთხეები განსხვავდება ტრადიციულისგან და მათ, შესაბამისად, „არატრადიციულ საფრთხეებს“ უწოდებენ. როგორც ყოფილ საბჭოთა კომუნისტურ ეკონომიკას, სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებს - აზერბაიჯანს, სომხეთსა და საქართველოს ბევრი მსგავსი და განსხვავებული ეკონომიკური მახასიათებელი აქვთ. ჯერ ერთი, საბაზისო საწარმოო ინფრასტრუქტურა როგორც მძიმე, ისე მსუბუქ მრეწველობაში უკვე მოძველებულია და საჭიროებს მოდერნიზებას, რაც დიდ ფინანსურ ინვესტიციებს მოითხოვს. მეორე მხრივ, კორუფცია და არაჯანსაღი კონკურენტული გარემო ეკონომიკური განვითარების მნიშვნელოვან დაბრკოლებებს წარმოადგენს. ამრიგად, ამ ნაშრომში ყურადღება გამახვილებულია ეკონომიკური უსაფრთხოების გამოწვევებზე რეგიონული უსაფრთხოების კონტექსტში სამხრეთ კავკასიის მაგალითზე.

Davit Peikrishvili,
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Vakhtang Maisaia,**
Doctor of Political Science,
Professor

Economic security of the subjects of the South Caucasus in the post-Soviet period;

After the collapse of the Soviet Union, the security agenda of the post-Soviet countries of the Caucasus region became closer to the population. As a result, the economic crisis, environmental pollution and climate change, terrorism, people's political and social expectations, and other similar problems have become serious challenges for states. The hazards associated with such problems are different from traditional and therefore from "non-traditional hazards". Like the former Soviet-communist economies, the countries of the South Caucasus - Azerbaijan, Armenia and Georgia - share many similar and different economic characteristics. First, the basic production infrastructure in heavy and light industries is already outdated and needs to be modernized, requiring large financial investments. On the other hand, corruption and an unhealthy competitive environment are serious obstacles to economic development. Thus, in this article, using the example of the South Caucasus, I will try to focus on the challenges of economic security in the context of regional security.

თინათინ ჭიკაიძე,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **თამარ კიკნაძე,**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

კორუფციის გამოვლინება მსოფლიოს და ქართულ პოლიტიკაში

კორუფცია მსოფლიო პოლიტიკაში ერთ - ერთი აქტუალური და პრობლემური საკითხია. ასეთი აქტუალური პოლიტოლოგიური კატეგორია მოიცავს განსხვავებული ტერმინოლოგიური ინტერპრეტაციების განხილვას.

პოლიტიკური კორუფციის არაერთი განმარტების მიუხედავად, არ არსებობს კონსენსუსი იმასთან დაკავშირებით, თუ კონკრეტულად რომელი ქმედებაა კორუფცია და რომელი არა.

კორუფცია ეხება არა მხოლოდ მთავრობას, არამედ კომერციულ სტრუქტურებსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსაც. ძალაუფლება და კორუფცია მუდამ

ერთმანეთის განუყოფელი ნაწილი იყო და ცივილიზაციის, სახელმწიფოს, მოსახლეობის განვითარება კორუფციის განვითარებასთან ერთად ხდებოდა. კორუფციაში მოიაზრებოდა და მოიაზრება მექრთამეობა, გაფლანგვა, ქურდობა, გამოძალვა, დისკრეციის ბოროტად გამოყენება, ფავორტიზმი და ნეპოტიზმი, ინტერესთა კონფლიქტის გამოყენება ან შექმნა, არამართლზომიერი პოლიტიკური შემოწირულობები და ა. შ.

რეალობა ის გახლავთ, რომ თანამედროვე კორუფციას ქმნის ინსტიტუციური წახალისებები, მათ შორის, მთელი პოლიტიკური სისტემის ძირითადი სტრუქტურები, რომლებიც მოიცავს საკანონმდებლო, აღმასრულებელ და სასამართლო ხელისუფლებებს, სამართალდამცავ და მარეგულირებელ ორგანოებს, მედიას და სამოქალაქო საზოგადოებას.

კორუფცია აფერხებს ზოგად განვითარებას და ასუსტებს თანამედროვე საზოგადოებებსაც, არყვეს საზოგადოების რწმენას სახელმწიფო ინსტიტუტების მიმართ. განსაკუთრებით ხელს უშლის გარდამავალი ქვეყნების პროგრესს სახელმწიფოს მშენებლობაში არსებული რესურსების გადამისამართებით. კორუფციული პრაქტიკით მიღებული რესურსები ხშირად გარდაიქმნება ეკონომიკურ და სოციალურ გავლენებად, რაც ასუსტებს დემოკრატიულ ინსტიტუტებს და კორუფციის კიდევ უფრო ფართო გავრცელებას უწყობს ხელს.

უამრავი ფაქტით დასტურდება, რომ კორუფცია ხელს უშლის ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლას, პოლიტიკურ განვითარებას, მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებას. მთელ მსოფლიოში, განსაკუთრებით კი განვითარებად ქვეყნებში, საჯარო სამსახურებთან ურთიერთობისას მილიონობით ადამიანი ყოველდღიურად ეჯახება კორუფციას. ბევრ ქვეყანაში ადმინისტრაციული კორუფცია მძიმე ტვირთად აწევს მოქალაქეებისა და კერძო კომპანიების დროსა და სხვა რესურსებს, იწვევს უკმაყოფილებას საჯარო სამსახურების მიმართ, ძირს უთხრის ამ ინსტიტუტებისადმი ნდობას და გზას უკეტავს ბიზნესის განვითარებას და ინვესტიციების ზრდას. უმეტესად, ყველაზე მეტად ზარალდება მოსახლეობის ღარიბი და დაუცველი ნაწილი. ხშირად ადმინისტრაციულ კორუფციას აღიქვამენ ენდემური ხასიათის მოვლენად, ადგილობრივი ტრადიციისა და კულტურის ნაყოფად და, ამდენად, გარდაუვლადაც. პოლიტიკური ლიდერები სარგებლობენ მოქალაქეთა ვითომდა შემწყნარებლური დამოკიდებულებით კორუფციისადმი და ამით ამართლებენ თავის უმოქმედობას. მსოფლიო გამოცდილება წარუმატებელი რეფორმებისა და განუხორციელებელი მოლოდინის მრავალ მაგალითს გვთავაზობს.

კორუმპირებული ჩინოვნიკების მიერ ხდება ფინანსური სისტემის ათვისებაც. ტექნოლოგია, რა თქმა უნდა, ეხმარება მათ. ახლა ბევრად უფრო ადვილია ფულის სწრაფად გადატანა მთელს მსოფლიოში და ამის გასაიდუმლოება, ვიდრე 20-40 წლის წინ იყო.

Tinatin Chikaidze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Tamar Kiknadze,**
Doctor of Political Science,
Associate Professor at
Caucasus international University

Manifestation of Corruption in World and Georgian Politics

Corruption is one of the most pressing and problematic issues in world politics. Such a topical political category includes the consideration of different terminological interpretations.

Despite numerous definitions of political corruption, there is no consensus regarding which actions are specifically considered to be corrupt and which are not.

Corruption affects not only government but also commercial structures and public organizations. Power and corruption have constantly been an integral part of each other, and the development of civilization, state, population took place with the development of corruption. Corruption has been and is considered to be bribery, embezzlement, theft, extortion, abuse of discretion, favoritism and nepotism, use or creation of conflicts of interest, unlawful political donations, and so on.

The reality is that modern corruption is driven by institutional incentives, including the basic structures of the entire political system, which are the legislature, the executive and the judiciary, the law enforcement and regulatory bodies, the media and civil society.

Corruption hinders both general development and weakens modern societies, undermining public confidence in state institutions. In particular, it hinders the progress of transition countries by diverting resources under state-building. Resources gained through corrupt practices are often transformed into economic and social influences, which weaken democratic institutions and contribute to the spread of corruption.

Numerous facts prove that corruption hinders the economic progress of the country, political development, raising the living standards of the population. Millions of people around the world, especially in developing countries, face corruption in their relationships with public services on a daily basis. In many countries, administrative corruption places a heavy burden on citizens and private companies in the time and other resources, causes dissatisfaction with public services, undermines trust in these institutions, and blocks the way for business development and investment growth. The poorest and most vulnerable parts of the population suffer the most. Administrative corruption is often perceived as an endemic event, a fruit of local tradition and culture and, thus, inevitable.

Political leaders take advantage of citizens' supposedly tolerant attitudes towards corruption and thus justify their inaction. World experience offers many examples of failed reforms and unfulfilled expectations. The financial system is also being exploited by

corrupt officials. Technology, of course, helps them. Now it is much easier than it was 20-40 years ago to move money fast around the world and keep it a secret.

გიორგი გეგუჩაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **თამარ კიკნაძე**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ღირებულებების დაპირისპირება მსოფლიოს უნიპოლარული მოწყობის მომხრეებსა და მოწინააღმდეგეებს შორის

მოხსენებაში განხილულია თანამედროვე პოლიტიკური ღირებულებები, მათი გავლენა როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე ქვეყნებს შორის ურთიერთობებზე. მეცნიერება ღირებულებების შესახებ - აქსიოლოგია, განსაკუთრებულ როლს ანიჭებს ღირებულებებს, რომლებიც კავშირშია იდეოლოგიასთან, ერებსა და ეთნიკურ-რელიგიურ ჯგუფსა და ინდივიდებს შორის ურთიერთობებთან. გამოკვლეულია მათი უფლებები საკუთარი ღირებულებების დაცვის კუთხით, ასევე სხვა ჯგუფების/ქვეყნების ღირებულებებისადმი პატივისცემით მოპყრობის ვალდებულებები. გამოკვლეულია აღნიშნული საკითხების მნიშვნელობა სტაბილურობის შესანარჩუნებლად როგორც ქვეყნების შიგნით, ისე საერთაშორისო ურთიერთობებში.

საერთაშორისო ურთიერთობებში ღირებულებების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, კვლევა მიზნად ისახავს ჩატარდეს ანალიზი, თუ როგორ ასახვას ჰპოვებს ღირებულებები ქვეყნის შიგნით, ისე სხვა ქვეყნების ღირებულებებთან დაკავშირებულ ინტერაქციაში. რამდენიმე კონკრეტული მაგალითის საფუძველზე, მოხდება იმის გაანალიზება, თუ რა გავლენას ახდენს ღირებულებები ამა თუ იმ საკითხის ირგვლივ მიმდინარე დებატებში, როგორ ხდება მათი წარმოშობა, ცვლილება და შემდგომი ასახვა პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებსა თუ დიპლომატიურ ნაბიჯებში. კვლევა მიზნად ისახავს მოახდინოს ღირებულებების იდენტიფიცირება, შეჯერება და გარკვეული გზების მოძიება, რათა ღირებულებები სტაბილურობის და არა დაპირისპირების მუხტის შემომტანი იყოს როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საერთაშორისო ურთიერთობებში. ამავდროულად, პოლიტიკური ღირებულებები არ წარმოადგენს ერთადერთ ფაქტორს საერთაშორისო ურთიერთობებში, რაც ასევე განხილულ იქნება მთლიან კონტექსტში.

George Geguchadze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Tamar Kiknadze,**
Doctor of Political Science, Professor

Conflict of values between proponents and opponents of unipolar world system

The report considers modern political values, their influence as domestically on country affairs, as well as internationally. As it is known, the discipline about values, named axiology, provides special role to the values related to ideology, relationships between nations and ethnic-religious groups and individuals. Their rights have been examined as in terms of protecting own values as well as responsibility of handling values of other groups/nations with due respect. These issues are being considered in light of their importance for maintaining domestic and international stability domestically and internationally.

Due to the importance of international relations, the research aims at conducting analysis what role domestic values play in interaction with other nations values. Few concrete examples will be brought to examine what influence particular values may have in debates regarding particular issues, how they emerge, change in time and subsequently translated into the political decisions and diplomacy development. The objective of the research is to identify, analyse and find particular ways how to make the issue of values to contribute to stability and not controversies in domestic and international relations. Simultaneously, it is being argued that political values do not represent the only factor in international relations, which shall be considered in the wider context.

მარიამ გულაშვილი,
საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ზვიად ბარქაია,**
ეკონომიკის მაგისტრი,
ასოცირებული პროფესორი

ბოსნიის ომის როლი ამერიკის საგარეო პოლიტიკის განვითარებაში 1995 წლიდან დღემდე

ბოსნიის ომი (1992-1995) ერთ-ერთი ყველაზე მასობრივი კონფლიქტია მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ და მას განსაკუთრებული მნიშვნელობას აქვს დასავლური საზოგადოებისათვის რამდენიმე მიზეზის გამო. პირველ რიგში, შეიძლება ითქვას, რომ ეს იყო ჰოლოკოსტის შემდეგ ყველაზე ცივსისხლიანი ეთნიკური წმენდა; მას შეეწირა დაახლოებით 100,000 ადამიანის სიცოცხლე და საკუთარი საცხოვრებელი

დატოვა ორ მილიონზე მეტმა ადამიანმა. მეორე მხრივ, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ (გაერო) და დასავლურმა საერთაშორისო საზოგადოებამ ვერ შეძლეს ბოსნიის ომის დროულად ჩახშობა, რის გამოც გაეროს არაეფექტურ სტრუქტურასა და მუშაობას ხშირად აკრიტიკებენ. საბოლოოდ, ომში ჩარევის ნაბიჯი გვიან, მაგრამ მაინც გადადგა ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა. შეიძლება ითქვას, რომ ეს იყო ამერიკის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოქმედება თავისი საგარეო პოლიტიკის თანამედროვე ისტორიაში, რადგან ბოსნიაში კლინტონის ადმინისტრაციის ინტერვენციამ, აქ დაშვებულმა შეცდომებმა თუ სწორმა მოქმედებებმა დიდი ზეგავლენა მოახდინა აშშ-ის მომავალ ადმინისტრაციებზე - ჯორჯ ბუშზე, ერაყში ინტერვენციისას და ბარაკ ობამაზე, ლიბიაში ინტერვენციისას. კვლევის ფარგლებში შესწავლილია აშშ-ის გადაწყვეტილება ბოსნიის ომში ჩარევის შესახებ, მისი იმდროინდელი და დღევანდელი დამოკიდებულება აღნიშნული კონფლიქტის მიმართ. ამასთანავე, ნაშრომის ფარგლებში მიმოხილულია 1995 წელს მიღებული ამ გადაწყვეტილების გავლენა აშშ-ის საგარეო პოლიტიკაზე შემდგომ წლებში.

Mariam Gulashvili
Georgian Institute of Public Affairs
Bachelor
Supervisor: **Zviad Barkaia**
Master of Economics,
Associate Professor

The Role of The Bosnian War in the Development of the Foreign Affairs of the United States Since 1995 Till Today.

The Bosnian War is one of the biggest conflicts since World War II and it is very important for Western society for several reasons. First, it can be said that since the Holocaust, this was the most brutal ethnic cleansing. Up to 100,000 people died and two million have fled their homes. Secondly, The United Nations and the international community were not able to timely terminate the conflict, because of which the United Nations is often criticized for its ineffectiveness. Finally, however, a little bit late, the United States stepped in. It can be said that this was one of the most important actions of the United States in its foreign policy's modern history. This is because the intervention of the Clinton administration in Bosnia, with its mistakes and correct steps, influenced the actions of the future administrations of George Bush, in the case of intervening in Iraq and Barak Obama's, intervening in Libya. In the research, I will look into the decision-making process of the United States in the Bosnian War; its attitude towards the conflict then and now. I will also review the influence of the decision made in 1995 by the United States on the following years.

გურამ ლილუაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: ქეთევან შოშიაშვილი
ისტორიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**დეზინფორმაცია, როგორც სახელმწიფოების წინააღმდეგ წარმოებული
საინფორმაციო ომის ინსტიტუტი.”**

დღევანდელ რეალობაში, ომის წარმოების კონცეფცია მნიშვნელოვანად შეიცვალა. ამკარაა, რომ თანამედროვე ეპოქაში საჭიროა ფლობდე ინფორმაციას სამიზნე აუდიტორიის განწყობებისა და დამოკიდებულებების შესახებ. თანამედროვე მსოფლიოში ერთი სახელმწიფოს მიერ მეორე სახელმწიფოს მოსახლეობის მართვა და მანიპულირება ხორციელდება ინფორმაციული ომის მეშვეობით, რომლის მიზანიც რწმენისა და ღირებულებებით სისტემაზე გავლენის მოხდენა გახლავთ. დეფინიციის თვალსაზრისით, დეზინფორმაცია არასწორი ინფორმაციის გავრცელებაა, საზოგადოების შეცდომაში შეყვანის მიზნით. ბუნებრივია, რომ დეზინფორმაცია არა თუ სასარგებლო, მომგებიან პოზიციაში ამყოფებს სახელმწიფოს, არამედ იგი სიმართლესთან შეუსაბამო, შეთხზული, მიზანმიმართული ტყუილია, რომელიც, ხშირ შემთხვევაში, წამქეზებლურ პოლიტიკასა და მასთან დაკავშირებულ სირთულეებთან ასოცირდება. პროპაგანდისტული ქმედებით მიღწეული შედეგები, რომლებსაც ფაშისტური გერმანიის პირობებში ვხედავთ- იოზეფ გებელსის მეშვეობით, იმპერიალისტური სისასტიკით დამუხტული, „ეგენი პრიმაკოვის დოქტრინით” გამოწვეული ერთი ერის სურვილები და დეზინფორმაციულ ნიაღვარში მოქცეული საქართველო კიდევ ერთხელ, გულლიად, გვაძლევს იმის თქმის საშუალებას, რომ თანამედროვე სინამდვილისგან არეკლილი დღევანდელი ვითარება საგანგაშოა. სწორედ, ამიტომ შევაჩერე ყურადღება ზემოთ აღნიშნულ თემაზე და კვლევებიც, შესაბამისად, თანხვედრაშია ცრუ ინფორმაციის ასპექტებთან. ამკარაა, რომ დეზინფორმაციას სახელმწიფო სტრუქტურების ჩამოშლაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს და სწორედ ამიტომ გადამწყვეტ როლს ასრულებს ვირუსულად გავრცელებული ცრუ ინფორმაციების, ფოტო და ვიდეო მასალების ამოცნობა და მათი ავთენტურობის დადგენა.

Guram Liluashvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Ketevan Shoshiashvili,**
Doctor of History,
Associate Professor

Disinformation as an institution of information warfare against states.

The concept of war production has changed significantly in today's reality. It is obvious that in the modern era it is necessary to have information about the moods and attitudes of the target audience. In the modern world, the population of one state is managed and manipulated by another through information warfare aimed at influencing the system through beliefs and values. By definition, misinformation is false information intended to mislead the public. It is natural that misinformation is not in the useful, profitable state of the state, but with the lies, the fabricated, deliberate lies, which are often associated with provocative policies and the difficulties associated with them we see the consequences of propaganda in fascist Germany - through Joseph Goebbels - with the imperialist brutality of the "Eugene Primakov Doctrine" where it is clearly visible. The wishes of one nation and the disinformation to Georgia. That is why I focused my attention on the above topic and the research coincides with the misinformation aspects. It is obvious that disinformation plays an important role in the downfall of state structures and that is why it is important to authenticate photo and video materials. To find out the truth, we need to use all the nuances that I will tell you in my conference.

ილია რურუა
ივ. ჭავჭავაძის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **კონსტანტინე შუბითიძე**
საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორანტი
მონვეული პროფესორი

ნატო: სტაბილურობის გარანტი და არა დესტაბილიზაციის წყარო ევროპის კონტინენტზე

2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთმა ევროპაში მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ყველაზე დიდი ომი დაიწყო. ინტერვენციის მასშტაბი შეიძლება ზოგისათვის გასაკვირი ყოფილიყო, თუმცა მოსკოვის აგრესიული ბუნება XXI საუკუნეშიც უკვე არაერთხელ გამოვლინდა. რუსულ მხარეს თუ დავუჯერებთ, ნატოს გაფართოება იწვევს რუსეთის პროვოცირებას და აღმოსავლეთ ევროპაში ვითარების დესტაბილიზებას. თუმცა უნდა ითქვას, რომ არსებობენ საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროს მოწინავე თეორეტიკოსები და მოაზროვნეებიც,

რომლებიც ამ კონფლიქტებს ევროპის კონტინენტზე ნატოს აღმოსავლეთით გაფართოებითა და ამის შედეგად რუსეთის „შიშების გაღვივებით“ ხსნიან.

საკითხი აქტუალურია, ვინაიდან ვითარების სიღრმისეულად გაანალიზების გარეშე შეუძლებელია უკრაინასა და საქართველოში კონფლიქტების მოგვარება და მომავალში მათი თავიდან აცილება. შესაბამისად, ჩემი საკვლევ კითხვაა - რა გავლენას ახდენს ნატოს გაფართოება ევროპის კონტინენტის სტაბილურობაზე?

პასუხის მისაღებად გამოყენებულია თვისებრივი მეთოდები. გაანალიზებულია საკითხის გარშემო არსებული მკვლევართა მოსაზრებები და ისტორიული ფაქტები.

Ilia Rurua

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor

Supervisor: **Konstantine Shubitidze**,
Doctorate in International Relations
Invited Professor

NATO: a guarantor of stability and not a source of destabilization on the European continent

On February 24, 2022, Russia launched the largest war in Europe since World War II. The scale of the intervention may have come as a surprise to some, although Moscow's aggressive nature has been repeatedly exposed in the 21st century.

If we believe the Russian side, it is NATO enlargement, which provokes Russia and destabilizes the situation in Eastern Europe. However, it should be noted that there are leading theorists and thinkers in the field of international relations, who explain these conflicts by the expansion of NATO east of the European continent and, consequently, by "stirring up fears" of Russia. The issue is urgent, as it is impossible to resolve the conflicts in Ukraine and Georgia and avoid them in the future without an in-depth analysis of the situation.

Therefore, my research question is - what impact does NATO enlargement have on the stability of the European continent? I will use qualitative methods to get the answer. I will analyze the opinions of academics about this issue, as well as historical facts.

Leonardo Zanata
Corvinus University of Budapest
Doctoral
Supervisor: **Zoltan Kelemen**
PhD in International Relations and Political Science

Russian security governance in the Southern Caucasus: A constructivist analysis of the role of strategic narratives in the development of the Kremlin's security practices

Looking at the Southern Caucasus through a constructivist magnifying glass, the proposed project will analyze the role that strategic narratives play in the development of the Russian security governance in this region. The link between discourse analysis and the main theories on security studies in the Southern Caucasus will be used to evaluate the influence of strategic narratives on Kremlin's policies. In order to identify the chronological framework, three turning points in the evolution and change of the practices and narratives of security governance in this area should be considered: a) the five-day war between Georgia and Russia in 2008 following the escalation of tensions in the breakaway regions of Abkhazia and South Ossetia, b) the four-day war in Nagorno-Karabakh in 2016 which ended with the mediation of Russia, and c) the new war in Nagorno-Karabakh in 2020, the Azerbaijani's victory, and the deployment of the Russian peacekeepers in the region. Following the identification of the crisis framework, the analysis will focus on actors, protagonists, narratives, and their interconnections with the regional security governance. This will allow both the historical reconstruction of the security practices at the above-mentioned turning points in terms of diplomacy, military activities, economic pressures, etc. as well as the analysis of the speech of the political leaders involved using both primary and secondary literary sources. The analysis will then address the role of Russia, its narrative strategy, and the interpretation and legitimization of its security practices both domestically and internationally. Considering the convergence between narrative practices, the Russian security policies, and their projection on the security governance of the Southern Caucasus, this project aims at explaining Kremlin's policies in the region. This attempt will be undertaken to elaborate on the latest security events in the region in light of the historical constants of Moscow's international projection as an Empire founded on a manifest destiny, on an ideology and a national myth that tend to establish geopolitical spaces at its borders. In the current study, the historical narrative projected onto the present formation of the geopolitical, historical, cultural, political and ideological basis of the Southern Caucasus meant as part of the Russian sphere of influence and the intimate link between a "speech" and such practices as military and political pressures or economic sanctions will be investigated.

მაკა ბასილიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ალიკა გუჩუა**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**გლობალიზაციის პროცესის გავლენა საქართველოზე ეკონომიკური
უსაფრთხოების პოლიტიკის კონტექსტში**

გლობალიზაციის პროცესი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობებში და გავლენას ახდენს მრავალი ქვეყნის საშინაო თუ საგარეო პოლიტიკაზე. საერთაშორისო ურთიერთობების სისტემა ისე არის მოწყობილი, რომ ქვეყნებს თუ სურთ განვითარდნენ და გლობალური პოლიტიკის ნაწილი იყვნენ, მაშინ აუცილებლად უნდა ჩაერთონ გლობალიზაციის პროცესში. დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ საქართველო მნიშვნელოვანწილად არის ჩართული გლობალიზაციის პროცესში. საქართველოს, როგორც საერთაშორისო პოლიტიკური სისტემის ნაწილის როლი და ფუნქცია საკმაოდ მნიშვნელოვანია მისი ეკონომიკური და სატრანზიტო ფუნქციიდან გამომდინარე, რაც გარკვეულწილად განსაზღვრავს მის უსაფრთხოების პოლიტიკასაც. სწორედ აქედან გამომდინარე, საქართველომ გლობალიზაციის პროცესის თანმიმდევრული პოლიტიკა უნდა გაატაროს, რაც არ ნიშნავს მისი, როგორც სახელმწიფოს როლისა თუ ფუნქციის დაკნინებას. საქართველომ უნდა განსაზღვროს საკუთარი ფუნქცია და დაიმკვიდროს თავისი ადგილი ევრაზიის გეოპოლიტიკურ სივრცეში, შესაბამისად, თანამედროვე საერთაშორისო სისტემაში. საქართველოს სახელმწიფოს სტრატეგიულ მიზანს წარმოადგენს გლობალიზაციის პროცესში ჩართვა სწორი და პრაგმატული პოლიტიკის გატარებით, რათა შენარჩუნდეს საქართველოს ინდივიდუალურობა მსოფლიოს სხვა ქვეყნებისგან განსხვავებით.

Maka Basilidze,
Caucasus International University,
Bachelor
Supervisor: **Alika Guchua**
Doctor of Political Science,
Associate Professor

Impact of globalization on Georgia's economic security in a political context

The process of globalization in modern international relations plays an essential role and influences the domestic and foreign politics of many countries. With the way the system of international relations is arranged, if the countries want to develop and be a part of

global politics, they must get involved in the process of globalization. Georgia is significantly involved in the process of globalization after the restoration of independence. Georgia being part of the international political system means that it plays quite an important role because of its economic and transit function, which to some extent determines its security policy as well. That is why Georgia should pursue a consistent policy of globalization, which by no means indicates a diminished role or function of the state. Georgia must determine its own purpose and place in Eurasian geopolitics space, as well as in the modern international system. The strategic goal of Georgia is to be involved in the process of globalization by purposing the right and pragmatic policy so that Georgia's individuality can be preserved unlike other countries in the world.

Mariam Petriashvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Vaxtang Kartvelishvili,**
Master of Public Finance, Invited Profess

Control over the Circulation of Strategic Goods in Georgia

A popularity of new war theory in strategic studies, labeled as “hybrid war” is being determined by the importance of globalization effect on global security and contemporary international relations system. Hybrid war is primarily based on the ability to target distant objects and processes through nontraditional military means, particularly those critical to state and military functions. Accord to the definition is clear why the hacker attack and cyber-warfare taken place in 2016 November Presidential elections in the USA is to be making equal to clandestine declaration of wargame but not in conventional but in cyber level and scope. The war scenario in 21st century is very differs that of 20th and 19th centuries and truly reflects of effects of Airokratia geopolitics. The case of the meddling into the Presidential elections in the USA has determined how efficiently the political and non-political technologies developed and caused on shifting political balance and the completely political system and posing great stability to national security environment of the USA. Hence, the hybrid war scenario imposed by the incumbent Russian authority really made possible of New Cold War and the consequences of the war are not as evident and clear as it was in case of classical Cold War.

Key Words: hybrid war, USA, Airokratia, non-traditional military means, New Cold War.

მარიკა ნაკაშიძე,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ალიკა გუჩუა**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ქალთა კვოტირების პროგრამა

ქალთა სრული და ეფექტიანი მონაწილეობა პოლიტიკურ პროცესებში სახელმწიფოს მდგრადი განვითარების ერთ-ერთი მთავარი პირობა, თანასწორობის, მშვიდობისა და დემოკრატიული ინსტიტუტების გაძლიერების გარანტიაა. მიუხედავად იმისა, რომ გასული ათწლეულების განმავლობაში ქალთა პოლიტიკური უფლებებისთვის ბრძოლა სისტემურად მიმდინარეობდა, მათი არასათანადო წარმომადგენლობა პოლიტიკაში და მონაწილეობა სახელმწიფოს უმაღლეს არჩევით ორგანოებში, როგორც ცენტრალურ, ასევე ადგილობრივ დონეზე, არაერთ სახელმწიფოში კვლავ გამოწვევად რჩება. იყო პერიოდი, როცა ქალებს არ ეძლეოდათ ამის საშუალება და სწორედ XIX ს-დან დაიწყო სუფრაჟისტული მოძრაობა, რასაც მოჰყვა საარჩევნო ხმის უფლების მოპოვება. ქალების აქტივობა პოლიტიკაში მამაკაცებთან შედარებით უფრო პასიურია. ქალთა კვოტირება არის ის მოცემულობა, რომელმაც ქალებს შესაძლებლობა მისცა დაეცვათ და გაეთანაბრებინათ საკუთარი უფლებები და უზრუნველყოთ ის მოთხოვნები და სტანდარტები, რომლებიც რეალურად კანონის უზენაესობამ მიაჩნია. ქალთა კვოტირების საკითხი გარკვეულწილად დისკრიმინაციის კუთხით განიხილება, შესაბამისად, პოზიტიური დისკრიმინაცია არის დისკრიმინაცია, რომელსაც განხილავთ და უფრო ვრცლად წარმოგიდგენთ თემის გარშემო. ძალიან საინტერესოა საკითხია ქალთა კვოტირებასთან დაკავშირებული შეხედულებები და კანონის უზენაესობით დადგენილი შეფასებები. ნაშრომში განხილულია ქალთა კვოტირების მნიშვნელობა, როგორც დისკრიმინაციულ, ასევე ქალთა უფლებების დაცვის ჭრილში. საუბარი იქნება კვოტირების მნიშვნელობაზე და როლზე, როგორც დადებითი, ასევე უარყოფით კუთხით.

Marika Nakashidze,
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Alika Guchua,**
Doctor of Political Science,
Associate Professor

Women's quotas

The full and effective participation of women in political processes is one of the main conditions for the sustainable development of the state, a guarantee of equality, peace and

the strengthening of democratic institutions. Although the struggle for women's political rights has been systematic over the past decades, the underrepresentation of women in politics and their participation in the highest elected bodies of the state, both at the central and local levels, remains a problem in many states. There was a period when it was forbidden for women, and it was from the 19th century that the suffragette movement began, which led to the acquisition of suffrage. The activity of women in politics is more passive than the activity of men. Women's quotas are a given that gives women the opportunity to defend and equalize their rights, as well as meet the requirements and standards that the rule of law actually imposes. The issue of quotas for women is to some extent considered in terms of discrimination, so positive discrimination is the discrimination that you discuss and present in more detail on the topic. The views on women's quotas and estimates set by the rule of law are very interesting. The paper will discuss the importance of quotas for women both the importance of quotas for women both both the importance of quotas for women both in terms of discrimination and protection of women's rights. We will talk about the importance and role of quotas, both positive and negative.

მარიამ მიქიანი,
ივ. ჭავჭავაძის სახ. თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ლუკა ჩიტიანი
ივ. ჭავჭავაძის სახ. თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: კონსტანტინე შუბითიძე
საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორანტი,
ასისტენტ პროფესორი

რუსული დეზინფორმაციის გზავნილები: საქართველოს ნეიტრალური სტატუსი

კვლევაში შევეცადეთ გამოგვევლინა საქართველოს ნეიტრალური სტატუსის საკითხის გარშემო არსებული რუსული დეზინფორმაციის მთავარი მიზნები. კრემლი ცდილობს დასავლური გავლენისა და დემოკრატიზაციის პროცესის შეფერხებას პოსტსაბჭოთა სივრცეში, რის მისაღწევადც დეზინფორმაცია ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საშუალებაა. უკრაინის ომი ადასტურებს, რომ დასავლური გავლენის შესაჩერებლად რუსეთი სრულმასშტაბიან ომსაც კი აწარმოებს. ზემოხსენებული ომის მიმდინარეობისას საქართველოში განსაკუთრებით გააქტიურდა ნეიტრალიტეტის იდეა. მიგვაჩნია, რომ ხსენებული იდეის პოპულარობის ზრდა რუსეთის მიერ წარმოებული დეზინფორმაციული კამპანიის შედეგია. აქედან გამომდინარე, ჩვენი კვლევის აქტუალურობა უდავოა.

საკვლევი შეკითხვა შემდეგნაირად არის ფორმულირებული: „რა ძირითადი მიზნები აქვს საქართველოს ნეიტრალური სტატუსის საკითხის გარშემო წარმოებულ რუსულ დეზინფორმაციულ კამპანიას?“. კვლევის პროცესში გამოყენებულია შემდეგი მეთოდები: კონტენტ ანალიზი; ლიტერატურის მიმოხილვა და თეორიული ანალიზი.

კვლევის მოსალოდნელი შედეგები მოიცავს კრემლის დეზინფორმაციის მეთოდების განსაზღვრას; დეზინფორმაციული კამპანიის მთავარი მიზნების იდენტიფიცირებასა და დეზინფორმაციის მთავარი წყაროების გამოაშკარავებას.

Mariam Mikiani,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Luka Chitiani,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Konstantine Shubitidze,**
Doctorate in International Relations,
Associate Professor

Russian disinformation messages: neutral status of Georgia

The main goal of this presentation is to reveal the main aims of Russian disinformation surrounding Georgia's neutral status. The Kremlin has traditionally attempted to deter western influence and democratization in the post-soviet region. One of the main methods for this is the massive disinformation campaign. The war in Ukraine showed us that Russia is willing to go as far as full-fledged war, in order to achieve the aforementioned goal. During the Conflict, the idea of Georgia becoming a neutral nation became particularly popular. We consider this surge in popularity to be caused by the Russian disinformation campaign. Hence, the value of the research is undeniable. The question we aim to answer is formulated as such: “What are the aims of the Russian disinformation campaign around the neutral status of Georgia?” To do so, we will use the following research methods: Content analysis; literature review, and theoretical analysis. Expected outcomes of the research include determining the methods of Kremlin disinformation; finding the main goals of the campaign and revealing the main outlets of the said disinformation.

Nodar Bokeria
David Aghmashenebeli University of Georgia
Bachelor
Supervisor: **Nugzar Rukhadze**
Master degree in Diplomacy,
The invited professor

The United States: Ambivalent superpower and its role in Democracy

In this modern world democracy as a symbol of freedom and independence still cannot manage to imposed. In the 21 century there are diverse countries which can realize the importance of democracy and they are ready to protect it even the price will be disastrous: The United Kingdom, Norway, Iceland, Sweden, Canada, The United States and etc. This abstract encompass the analyze of different political articles and researches about ambivalent country United States who is the biggest worrior and supporter of democracy. In that article it would be discussed the role of America in defence of Democracy and liberty. This is a revision of may literature references. Is The United States really the homeland of democracy? who always strived for world order, as Nelson Mandela said „America threats of the world peace” because it intervended in every war indiscriminate of continent and country. Based on one of the most popular newspaper Global Times „United States ignoring the objective of its own shambolic democratic record ,instead attempts to use democracy as a pretext to wage war and as a cover for its numerous crimes”. We can suppose, that their charges and accusations are not baseless and in some war America was really culprit. Let’s take an example of Vietnam’s hideous war during 1965-1976 wherever they used 7.5 million tons of bombs and caused massive number of casulities „LBJ, how many kids did you killed today”. However, we have to turn our blind eyes to not to remark a great political depend of America which was announced during the inauguration of President John Kennedy “America have to endure every difficulties, display the support for everyone and combat against evilness due to impose world order”. Most of the war aimed to defeat socialism and imposed democracy. After the difficult wars in Korea, Vietnam, Iraq, Avfganistan they managed to uphold this valuable characters and as a result nowadays democracy is recognized by many modern countries. The modern era and modern America is completely different. As the American famous diplomat Henry Kissinger marked it is an epoch of “Nuclear age” and now we can see diverse countries who are owners of nuclear weapon, therefore every drastic step can cause world war 3 that’s reason why America still prefer to uphold sit back position against the Russia Ukraine current war, they decided to advance in a very caustion ways and do not get directly involved in this war but it does not mean, that they will not persist their struggle to protect peace and democracy. To really on all above the mentioned, arguments, analyzes based on many political researches, we can truly say that this issue still remains as controversial one. By the research of Congressional Service America’s values were, are and will be: bilateral relationships with allies and other countries, defense plans and programs, trade and international finance, foreign assistance, and human rights,

which are the part of democracy. These abstract includes critics and objective visions of political articles and researches, which were held for ages.

Salome Mamagulashvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Alika Guchua**,
Doctor of Political Science,
Associate Professor

Biological Terrorism as a New Dimension of CBRN Threats

Biological terrorism is using viruses, bacteria and other germs to cause panic and terror in people. Bioterrorism has a long history. First fact known to humankind occurred some 35 centuries ago. The threat became more feasible after some major breakthroughs made in the 19th century in the sphere of microbiology. These developments enabled scientists to easily isolate, produce, and stockpile specific pathogens. In the 20th century many countries started their biological weapons programs. Japan initiated its infamous unit 731 in 1932 whose aim was to create effective BW. To this end, many prisoners were inoculated or injected with organisms causing diseases such as smallpox, anthrax, bubonic plague, etc. Although using BW is a rarity, it still remains a threat that needs preparedness as unlike other terrorist attacks when you have immediate or almost immediate effects, biological terrorist attack may go undetected for many days making it immensely difficult to deal with. Keywords: Biological terrorism, anthrax, BW, pathogens.

სოფიო დემეტრაშვილი,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ლაშა ბრეგვაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **თამარ კიკნაძე**
პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

გლობალიზაცია და ასიმეტრიული საფრთხეები

უსაფრთხოება განსაკუთრებით აქტუალურია გლობალიზაციის ეპოქაში, როცა ეკონომიზაცია, დემოკრატიზაცია, ინფორმატიზაცია განვითარებისათვის უპრეცედენტო შესაძლებლობებს ქმნის, მაგრამ ამავე დროს საერთაშორისო

ურთიერთობების სისტემას უფრო დაუცველს ხდის ისეთი გამოწვევებისათვის როგორცაა ტერორიზმი, მასობრივი განადგურების იარაღის გამოყენება.

თანამედროვე პერიოდში მსოფლიოში არსებული გამოწვევების და გეოპოლიტიკური პროცესების ფონზე ძალზე მნიშვნელოვანია ასიმეტრიული საფრთხეების შესწავლა. მსოფლიო აწყდება მრავალს გამოწვევას, რომელთა გადაწყვეტა ერთიანი ძალისხმევის გარეშე შეუძლებელია. დღევანდელ რეალობაში არსებული ვითარებიდან და გეოპოლიტიკური ცვლილებებიდან გამომდინარე, ნატოს როლი და ფუნქცია მსოფლიო უსაფრთხოების საკითხში ძალზე მნიშვნელოვანია. ძირითად გამოწვევებად და საფრთხეებად მიიჩნევა აღმოსავლეთიდან და სამხრეთიდან მომდინარე სამხედრო, ტერორისტული, კიბერ და ჰიბრიდული საფრთხეები. ნატო ცდილობს მის პარტნიორ ქვეყნებთან ერთად გაუმკლავდეს და ებრძოდეს XXI საუკუნის გამოწვევებსა და უსაფრთხოების პრობლემებს. ასიმეტრიული ომი XXI საუკუნეში ძალიან აქტუალური და საფრთხის მომცველი პრობლემაა გლობალური და საერთაშორისო უსაფრთხოებისთვის. შესახელმწიფოები და უდიდესი ალიანსები სხვადასხვა ხერხით ცდილობენ მზად იყვნენ ასიმეტრიული ომის გამოწვევებისთვის, განჭვრიტონ მომავალი საფრთხეები და პრევენციული ზომები გაატარონ. ასიმეტრიული ომი თავის თავში გულისხმობს სხვადასხვა ტიპის საფრთხეს, როგორც არის ტერორიზმი, ბირთვული იარაღი, მასობრივი განადგურების იარაღი, კიბერტერორიზმი და ა. შ. ამ ჩამოთვლილთაგან უკვე ნათელია ის ფაქტი, რომ გლობალური უსაფრთხოება ეჭვქვეშ დგას. სანამ არსებობს ზემოაღნიშნული საფრთხეები, დედამიწაზე მშვიდობის დამყარება ძალზე სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენს. ამიტომ იქმნება მრავალი საერთაშორისო ორგანიზაცია, რომლებიც ჩართულნი არიან დიპლომატიურ შეთანხმებებსა და სამხედრო მოქმედებებში. ასიმეტრიული საფრთხე პირდაპირ კავშირშია გლობალურ უსაფრთხოებასთან, ვინაიდან თავის თავში იგი მოიაზრებს მოულოდნელ, დამანგრეველ დარტყმას თითოეული სახელმწიფოს მიმართ. აღნიშნული საკითხი უფრო მეტად აქტუალური გახდა უკრაინაში დღეს მიმდინარე მოვლენებმა. შესაბამისად, მაქსიმალურად შევეცდებით გავაანალიზოთ და წარმოგიდგინოთ გლობალიზაციის პროცესი და ასიმეტრიული საფრთხეები მსოფლიოში.

Sofio Demetrashvili,
Caucasus International University
Doctorate
Lasha Bregvadze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Tamar Kiknadze**
Doctor of Political Science,
professor

Globalization and asymmetric threats

Security is especially relevant in the era of globalization, when economization, democratization, informatization create unprecedented opportunities for development, but at the same time make the system of international relations more vulnerable to challenges such as terrorism, the use of weapons of mass destruction.

Challenges in the modern period in the world and it is very important to study asymmetric threats against the background of geopolitical processes. The world faces many challenges that cannot be solved without a concerted effort. Given the current situation and geopolitical changes, NATO's role and function in world security is very important. The main challenges and threats are military, terrorist, cyber and hybrid threats from the East and South. NATO is working with its partner countries to address and combat 21st century challenges and security challenges. Asymmetric warfare is a very pressing and threatening problem for global and international security in the 21st century. The superpowers and the largest alliances are trying in various ways to be ready for asymmetric warfare, to anticipate future threats, and to take preventive measures. Asymmetric warfare, in itself, involves different types of threats, such as terrorism, nuclear weapons, weapons of mass destruction, cyberterrorism, etc. From these, it is already clear that global security is in question. As long as the above-mentioned threats exist, establishing peace on earth is a very serious problem. That is why many international organizations are involved in diplomatic agreements and military operations. The asymmetric threat is directly related to global security, since in itself it envisages a sudden, devastating blow to each state. This issue has become much more urgent with the current events in Ukraine. Accordingly, we will try our best to analyze and present the process of globalization and asymmetric threats in the world.

ვასიკო ხორავა
ივ. ჯავახიშვილის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **კ. შუბითიძე**
საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორანტი,
მონვეული პროფესორი

ჩინეთის ენერჯო პოლიტიკა: გამოწვევები და გლობალური ტენდენციები

2020-2022 წლების უძრავი ქონების კრიზისმა ნათლად წარმოაჩინა, რომ ჩინეთის ეკონომიკური ზრდის უძრავი ქონების სექტორზე დაფუძნების პოლიტიკა ეფექტიანობას კარგავს. შესაბამისად, ეკონომიკის ახალი ლოკომოტივის ძეგნის პროცესში მრავალი ანალიტიკოსი მიუთითებს მწვანე სექტორის მნიშვნელობაზე.

2021 წელს ჩინეთმა განაცხადა, რომ 2060 წლისთვის იგი სრულად გათავისუფლდებოდა ჰიდროკარბონული რესურსებისგან. ამ რესურსებზე ჩინეთის მაღალი დამოკიდებულების გათვალისწინებით, აღნიშნული მიზანი უდავოდ ამბიციურია. თუმცა ინიცირებული ინფრასტრუქტურული პროექტები და დასავლეთის ქვეყნების მწვანე ეკონომიკაზე გადასვლის გაცხადებული მიზანი (რაც დემოკრატია-ავტორიტარიზმის გლობალურ ჭიდილს ახალ გეოპოლიტიკურ განზომილებას სძენს) გვარწმუნებს კომუნისტური ხელისუფლების მიზანდასახულობაში.

მოცემულს ნათლად წარმოაჩენს ჩინეთის საგრძნობი კონტროლი ეკოლოგიურად სუფთა ენერჯის გამოსამუშავებლად აუცილებელ ტექნოლოგიასა და რესურსებზე. შესაბამისად, საკითხის აქტუალურობიდან გამომდინარე, ჩემი მოხსენება მიმართულია არსებული სტატისტიკური მასალების, მეორეული და მესამეული წყაროების გაანალიზებითა და ვიზუალიზაციის მეთოდების გამოყენებით პასუხი გასცეს შემდეგ საკვლევ კითხვაზე: რა პრობლემების წინაშე დგას ჩინეთის ენერჯოსისტემა, რამდენად საფრთხის შემცველია ჩინეთის მზარდი გავლენა მწვანე ენერჯის გამომმუშავებელ ტექნოლოგიებზე და რა ხედვა/სტრატეგია არსებობს პეკინში დასახული მიზნების მისაღწევად.

Vasiko Khorava,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Konstantine Shubitidze**
Doctorate in International Relations,
Invited Professor

China's Energy Policy: Challenges and Global Tendencies

The real estate crisis of 2020-2022 has made it clear that China's policy of developing the real estate sector as the main engine for vast economic growth is losing effectiveness.

Consequently, in the process of searching for a new locomotive for the economy, many analysts point to the importance of the green sector. In 2021, China announced that by 2060 it would go carbon-neutral. Given China's high reliance on these resources, this goal is undoubtedly ambitious. However, the initiated infrastructure projects and the stated goal of the Western countries to transition to a green economy (which gives a new geopolitical dimension to the global struggle between democracy and authoritarianism) convince us of the determination of the communist government.

This is clearly shown in China's significant control over the technology and resources needed to produce environmentally friendly energy. Therefore, due to the actuality of this issue, my presentation will focus on analyzing existing statistical materials, academic and analytical articles, reports and using visualization methods to answer the following research question: What are the problems facing the energy system of China, does China's control of green energy technology poses a threat the world and how does Beijing plan to achieve its goals?

Zhantore Maksut
Master's degree
Supervisor: **Vakhtang Maisaia**
Doctor of Political Science,
Professor

Pre-empting the Threats and Risks of Nuclear Terrorism in a New Global Order

The possibility of nuclear terrorism has been an increasing worry of the global community in the post-soviet era, as the number of nuclear nations has expanded and governmental control over nuclear stockpiles has decreased. The biggest threat that many nations confront in the near future is a terrorist nuclear assault. Attempts to protect against it by hardening domestic targets will fail, as will relying on pre-emption by fighting the terrorists before they attack. As a result, there is an urgent need to minimize the harm that terrorists may wreak by restricting their access to nuclear weapons and the materials used to make them. In the new global order, policymakers must identify the likely danger and potential sources of nuclear terrorism, analyze growing risks to the global security environment, and design counterterrorism plans.

Mirian Koiava
Caucasus International University
Master degree
Supervisor: **Dr. Vakhtang Maisaia**
Doctor of Political Science,
professor

Modern Nuclear Posture and National Security Planning - The USA Policy-Making Case

After disappearance of the Soviet Union and its satellite military coalition the Warsaw Pact in 1990, the NATO with the USA leadership had to shift its reorientation from collective defense into collective security. The transformation affected also its nuclear planning policy that due to the one had become almost absolute and even regular sessions of Nuclear Planning Group been suspended. The transformation has been taking place until New Cold War starts with Russia's incursion into Ukrainian affairs and annexation of the Crimea peninsula. During the Warsaw NATO Summit in 2016 strategic balance with Russia and nuclear planning issues regained its relevance. In this conjunction the USA policy-makers dealing with national nuclear posture intensively getting discussed possibility to re-invoke idea of constructing anti-missile defense system for providing strict protection of the Euro-Atlantic community against strategic ballistic nuclear missiles attacks not only already from already "nuclear club" members, like the Russian Federation but also from rogue nations, like the North Korea and Iran. Hence, the USA nuclear policy planners regain in position to reconcile sessions of the Nuclear Planning Group and prepares to reconstruct new type of "nuclear defense shield".

Key Words: NATO, USA, Nuclear Posture, New Cold War, Nuclear Planners.

თორნიკე ყრუაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ნიკოლოზ მახარობლიშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ვლადიმერ ნაფეტვარიძე**
პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი,
პროფესორი

არაძალადობრივი სამოქალაქო წინააღმდეგობა კოვიდ პანდემიის ფონზე

წარმოდგენილი ნაშრომი ეხება თანამედროვეობაში, განსაკუთრებით კი, კოვიდ პანდემიის ხანაში არსებულ ერთ-ერთ მწვავე და საკმაოდ აქტუალურ, არაერთი

რეგიონის მომცველ საკითხს- არაძალადობრივ სამოქალაქო წინააღმდეგობას კოვიდ პანდემიის ფონზე.

მოცემულ ნაშრომში არაძალადობრივი სამოქალაქო წინააღმდეგობა ორი კონკრეტული ქვეყნის მაგალითსა და კოვიდ პანდემიის ფონზეა განხილული.

ნაშრომში აღწერილია აშშ-სა და ჰონგ-კონგში არსებული არაძალადობრივი წინააღმდეგობის ყველაზე თვალსაჩინო, კონკრეტული შემთხვევები.

ნაშრომში ასახულია კონკრეტულ სახელმწიფოთა დამოკიდებულება და მათი საშინაო პოლიტიკა არაძალადობრივი სამოქალაქო წინააღმდეგობის მიმართ.

საკითხზე მუშაობისას, მთავარი მიზნის მისაღწევად, რასაც კოვიდ პანდემიის ფონზე, არაძალადობრივი სამოქალაქო წინააღმდეგობის დინამიკის ტენდენციის გამოვლენა წარმოადგენდა, გამოვიყენეთ კონკრეტული შემთხვევების ამსახველი ოფიციალური დოკუმენტები (სტატისტიკები, ანგარიშები).

ნაშრომში წარმოდგენილია საკითხზე მუშაობისა და კვლევის შედეგად გამოკვეთილი, არსებული ტენდენციები. დასკვნის სახით ასახული იქნება კონკრეტული შედეგები. მაგალითისთვის, რამდენად ეფექტიანი აღმოჩნდა არაძალადობრივი მოძრაობა პანდემიის ფონზე.

Tornike Kruashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor

Nikoloz Makharoblishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor

Supervisor: **Vladimer Nafetvaridze**
Doctor of Political Science,
Professor

Non-violent civic resistance during pandemic

Presented work covers one of the actual, regional containing matters existing in modern society, especially in pandemic “non-violent civic resistance” during pandemic.

The mentioned work covers non-violent civic resistance in the example of two countries.

Specific circumstances of non-violent civic resistance in the United States and Hong Kong are to be depicted in the work. Work covers the attitude of states and their domestic policy against non-violent civic resistance.

Official documents illustrating specific circumstances were used while working on the matter to reach the goal. (statistics, reports)

The work also presents existing tendencies emerged during the working process. Concrete results will be presented as a conclusion. For an example, how effective and productive non-violent civic resistance was during covid pandemic.

Demetre Lomadze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: Tamar Kiknadze
Doctor of Political Science,
Professor

Global Payment Services And Its Role in Financial Sanctions

Following the Russian invasion of Ukraine, the European Commission decided to remove seven Russian banks from the Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT), a financial messaging service used to facilitate global cross-border bank transfers. In the meantime, the United States, the United Kingdom, Japan, and other countries pushed to disconnect several largest Russian banks from SWIFT, as well. In addition, the major card payment service providers: Visa, MasterCard and American Express also suspended their operations in Russia - making all these brands' cards useless. For some, these actions were unimaginable as they assumed the West would not trigger "financial nuclear" sanctions on Russia. As of now Russia tops the list of the most sanctioned countries, followed by Iran, North Korea, Syria, Venezuela, Myanmar and Cuba.

Therefore, it is important to review how other countries are affected by payment service sanctions and how they continue "business as usual".

ჟურნალისტიკის სექცია

Section of Journalism

მარიამ ხინიკაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ზაზა ცოტნიაშვილი**
სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ოკუპირებულ აფხაზეთში კულტურულ-საგანმანათლებლო საკითხთა გაშუქება "ნეტგაზეთში"

ქართული საზოგადოებისთვის ოკუპირებულ ტერიტორიებზე არსებული კულტურის ძეგლების და განათლების სფეროში არსებული საკითხები მტკივნეულ თემას წარმოადგენს. ონლაინ გამოცემა „ნეტგაზეთი“ ოკუპირებულ აფხაზეთში კულტურულ-საგანმანათლებლო საკითხების გაშუქებით გამორჩეული ქართული მედიაპორტალია. იგი აქტიურად აშუქებს ქართული ძეგლების მძიმე მდგომარეობას აფხაზეთის ტერიტორიაზე და ცდილობს არა მხოლოდ ქართული, არამედ საერთაშორისო საზოგადოების ინტერესიც გამოიწვიოს. აღსანიშნავია, რომ ონლაინ გამოცემა, „ნეტგაზეთი“ განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ქართულენოვანი მოსახლეობის განათლებასაც და ასევე აქტიურად აშუქებს ამ თემასთან დაკავშირებულ პრობლემებს. შესწავლილი სტატიებიდან იკვეთება, რომ ოკუპირებულ აფხაზეთში კულტურულ-საგანმანათლებლო კუთხით უმძიმესი მდგომარეობაა. სწორედ ამიტომ ქართულმა მედიასაშუალებებმა ამ პრობლემას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაუთმოს.

Mariam Khinikadze
Caucasus International University,
Bachelor
Supervisor: **Zaza Tsotniashvili**
Doctor of Social Sciences,
Professor

Coverage of cultural-educational theses in occupied Abkhazia in „Netgazeti“

Issues in the field of cultural monuments and education in the occupied territories are a painful topic for Georgian society. The online publication Netgazeti is a prominent Georgian media portal covering cultural and educational issues in occupied Abkhazia. It actively covers the plight of Georgian monuments on the territory of Abkhazia and seeks to arouse the interest of not only Georgians but also the international community. It should be noted that the online publication Netgazeti pays special attention to the education of the Georgian-speaking population and actively covers the problems related to this topic. The studied articles show that the situation in occupied Abkhazia is the worst in terms of culture and education. That is why Georgian media outlets should pay special attention to this problem.

თამარ ოყუჯავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ზაზა ცოტნიაშვილი**
სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

**ოკუპირებული აფხაზეთის ეკონომიკურ პროცესებზე პანდემიის გავლენის
გაშუქება ქართულ ონლაინ მედიაში (interpressnews, on.ge, kommersant.ge)**

ოკუპირებულ ტერიტორიებზე არსებული ვითარების მიმართ ქართულ საზოგადოებაში განსაკუთრებული ინტერესი არსებობს; ამ რეგიონების ამბების გაშუქების თვალსაზრისით მედიის როლს ფუნდამენტური მნიშვნელობა აქვს, რადგან ოკუპაციის პირობებში საზოგადოების სწორი ინფორმირება ხელს უწყობს ჩვენს ისტორიულ ტერიტორიებთან კავშირს. რუსულ აგრესიას სწორედ ეს შეგვიძლია დავუპირისპიროთ – ინფორმაციულობა, მუდმივი კომუნიკაცია. საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში საჭირო დეტალების ფლობას საბოლოო შედეგის მისაღებად გადამწყვეტი დატვირთვა აქვს. ოკუპირებული აფხაზეთის რეალობა დანარჩენ საქართველომდე ისედაც დაგვიანებით და ხშირად

სახეცვლილად აღწევს. შესაბამისად, ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ვითარების გაშუქების პროცესში აუცილებელია ქართული ონლაინ მედიის მაღალი პროფესიონალიზმი. ოკუპირებულ აფხაზეთში მცხოვრებთა გამოკითხვის შედეგად გაირკვა, რომ მოსახლეობის რთული ეკონომიკური მდგომარეობა კოვიდპანდემიამ კიდევ უფრო დაამძიმა. ამ პერიოდის განმავლობაში, ოკუპანტ–სეპარატისტებმა აფხაზეთში მცხოვრებ ქართველებს არაერთხელ ჩაუკეტეს ენგურის ხიდი და ჩამოაშორეს საყოფაცხოვრებო, საგანმანათლებლო, თუ სამედიცინო საჭიროებების უზრუნველსაყოფ საქართველოს კონტროლირებად ქალაქებს. უმუშევრობამ, ფასების ზრდამ, უგზობამ ისედაც დაძაბული ცხოვრება კიდევ უფრო გაამწვავა. მიგვაჩნია, რომ ოკუპირებული ტერიტორიებზე არსებული ეკონომიკური პრობლემები მედიის მხრიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს. ამდენად, აფხაზეთის ეკონომიკურ პროცესებზე პანდემიური გავლენის გაშუქებასთან დაკავშირებით ჩვენი დაკვირვებისა და კვლევის შედეგები საინტერესო აღმოჩნდა. interpressnews-ის, on.ge-სა და kommersant.ge-ის შესწავლამ ცხადყო, რომ მედიასაშუალებების პრიორიტეტებში ოკუპირებული აფხაზეთის რეალობის გაშუქება ნამდვილად შედის, თუმცა გამოიკვეთა გარკვეული ხარვეზები, რომელთა გამოსწორების მიზნით სათანადო რეკომენდაციების გათვალისწინება ჩვენი მედია საშუალებებისათვის სასარგებლო იქნება.

Tamar Okujava
Caucasus International University,
Bachelor
Supervisor: **Zaza Tsotniashvili**
Doctor of Social Sciences,
Professor

Coverage of the impact of the pandemic on the economic processes in occupied Abkhazia in the Georgian online media (Interpressnews. ge, On.ge and Commersant. Ge

There is a special interest in the Georgian society towards the situation in the occupied territories; the role of the media in covering the news of these regions is fundamental, as informing, the public proper during the occupation facilitates the connection with our historical territories. Exactly this is what we can do against Russian aggression – Informativeness and constant communication. Possessing the necessary details in all spheres of public life has a crucial role in getting the result. The reality of occupied Abkhazia reaches the rest of Georgia with a delay and often in a change. Therefore, the high professionalism of Georgian online media is necessary for the process of covering the situation in the occupied territories. A survey of residents of occupied Abkhazia found that the difficult economic situation of the population was aggravated by Covid-19. During this period, the Abkhazian Georgians were repeatedly blocked by the occupier-separatists from the Enguri Bridge and removed from Georgian-controlled cities providing household, educational, or

medical needs. Unemployment, rising prices, and off-road conditions have exacerbated the already tense life. We consider that the economic troubles in the occupied territories require special attention from the media. Therefore, the results of our observations and research on the coverage of the pandemic impact on the economic processes in Abkhazia were interesting. An analysis by Interpressnews, on. ge and Kommersant. showed that media coverage of the reality of occupied Abkhazia is indeed included in the priorities, however, there are some deficiencies, and receiving appropriate recommendations for their correction will be useful for our media outlets.

სოფიკო ძნელაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ზაზა ცოტნიაშვილი**
სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ტვ. იმედის რუბრიკა „ფეიკ ნიუსი“ დეზინფორმაციის წინააღმდეგ

თანამედროვე საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი პრობლემა გახდა სხვადასხვა წყაროს მიერ გავრცელებული დეზინფორმაცია, რაც ქართული მედიის გამოწვევად იქცა. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია TV იმედის რუბრიკა „Fake News“ი. რუბრიკა „Fake News“ი უახლეს და ფაქტობრივ ინფორმაციას აწვდის საზოგადოებას. ჭარბი ინფორმაციული ველის პირობებში სიახლეების უწყვეტ ნაკადს აქცევს ფაქტებად და ძალიან მარტივად გვაძლევს შესწავლისა და გაანალიზების საშუალებას. რუბრიკა, ძირითადად, რუსული პროპაგანდისტული მასალების მოპოვებითა და საზოგადოებისთვის გაცნობითაა დაკავებული. თემები ეხება პანდემიას, ისტორიის გაყალბებას, საზოგადოების პოლარიზაციის მიზნით აგორებულ სხვადასხვა მიმართულებას. რუბრიკაზე დაკვირვებით ჩანს, რომ ასეთი გადაცემები მნიშვნელოვანია საზოგადოების სწორი ინფორმირებისათვის. მიგვაჩნია, რომ ქართულმა მედიამ ამ მიმართულებით უნდა გაზარდოს გადაცემათა რაოდენობა, რომ ჩვენი საზოგადოების ნაციონალური ინტერესები მაქსიმალურად სწორად იყოს გააზრებული.

Sopiko Dzeladze
Caucasus International University,
Bachelor
Supervisor: **Zaza Tsotniashvili**
Doctor of Social Sciences,
Professor

Tv Imedi column, „Fake News" against misinformation

Disinformation spread by various sources has become a significant problem for modern society, which has become a challenge for the Georgian media. From this point of view, the TV section Imedi's "Fake News" is important. The section "Fake News" provides the latest and factual information to the public. Excessive information field conditions make a continuous flow of news facts and allow us to study and analyze them very easily. The rubric is mainly engaged in obtaining Russian propaganda materials and making them available to the public. Topics relate to pandemics, falsification of history, and various directions for the polarization of society. Observations on the rubric show that such programs are important for properly informing the public. We believe that the Georgian media should increase the number of programs in this direction so that the national interests of our society are understood as correctly as possible.

ლევან ვარდოსანიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **რუსუდან კვარაცხელია,**
ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

სოციალური მედია ქართულ რეალობაში

კაცობრიობის ისტორიის ნებისმიერ მონაკვეთში ინფორმაციის გავრცელებას უმნიშვნელოვანესი ადგილი ეჭირა.

დროთა განმავლობაში ინფორმაციის მიწოდების ხარისხი ვითარდებოდა, იხვეწებოდა და საზოგადოების უფრო მოცულობით ნაწილს ფარავდა. ყველაფერი ზეპირსიტყვიერებით დაიწყო, შემდეგ გაჩნდა ხელნაწერი, ამას მოჰყვა ბეჭდური ფორმა. რამდენიმე ათწლეულის შემდეგ ინფორმაციის გავრცელების ფორმამ რევოლუციური ნაბიჯი გადადგა და საქმეში ჩაერთო მაგნიტური ტალღები, რადიოსიხშირე, რაც ინფორმაციის ოპერატიულად გავრცელებისთვის უნიკალური შესაძლებლობა გახდა.

XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან საქართველოში თავს იმკვიდრებს მედიის ახალი ფორმა - ტელევიზია, ხოლო მოგვიანებით, ახალი ტექნოლოგიების განვითარების შედეგად - სოციალური მედია. ინფორმაციულ ეპოქაში ეს უკანასკნელი ყველაზე

პოპულარული და ოპერატიული საშუალებაა, რომლის დახმარებითაც ადამიანები, დროისა და ადგილმდებარეობის მიუხედავად, მყისიერად იღებენ უახლეს ინფორმაციას.

გასული საუკუნე კაცობრიობის ისტორიაში მაღალი და მრავალმხრივი განვითარებით გამოირჩევა, მათ შორის ტექნოლოგიური პროგრესით. თუმცა, მან ყველა ქვეყანაში ერთნაირ მაჩვენებელს ვერ მიაღწია. ის არაერთ ფაქტორზეა დამოკიდებული, მაგრამ ფაქტია, აღნიშნული მიმართულებით სტანდარტებს მხოლოდ ფინანსურად ძლიერი, კონკრეტულ საკითხში მაღალი განვითარებისა და კულტურის მქონე სახელმწიფოები აწესებენ.

ბოლო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში ქვეყნის საზოგადოების დიდი ნაწილი, მილენიელები, კერძოდ კი 35-40 წლამდე ასაკის ადამიანთა ჯგუფი, აქტიურად არის ჩართული სოციალურ ქსელში. შედეგად, ინფორმაციის მიღების უმთავრეს საშუალებად მოიაზრება არა სატელევიზიო მაუწყებელი, არამედ სოციალური ქსელები.

დღევანდელი სტატისტიკური მონაცემებით, მომხმარებელთა რაოდენობა სოციალურ ქსელებში გეომეტრიული პროგრესიით იზრდება როგორც უცხოეთში, ასევე საქართველოშიც.

ცხადია, ამერიკული, გერმანული, ბრიტანული და ნებისმიერი სხვა ქვეყნის დღის წესრიგის, (რომელთა აუდიტორია რამდენიმე ათეულ მილიონს ითვლის) საქართველოსთან შედარება უშედეგო იქნება, თუმცა საინტერესოა, რამდენად კონკურენტუნარიანი და ხარისხიანია ქართულ სივრცეში არსებული სოციალური მედია.

აღნიშნული მოხსენების მიზანია, გავარკვიოთ, რამდენად ინტეგრირდა თანამედროვე ქართული მედია უახლეს ტექნოლოგიურ პროგრესში და რამდენად შეესაბამება არსებული სტანდარტები ჩვენი რესურსებისა და აუდიტორიის მქონე მსგავს პროგრესულ სახელმწიფოებს.

Levan Vardosanidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Rusudan Kvaratskhelia,**
Doctor of Arts, Associate Professor

Social media in the Georgian reality

In any period of human history, the dissemination of information has played an important role.

Over time, the quality of providing information has evolved, improved, and covered a larger segment of the community. At first, information was distributed orally, and then a manuscript appeared, followed by a printed form. Decades later, information dissemination took a revolutionary step and involved magnetic waves, and radiofrequency, which became a unique opportunity for spreading information effectively.

From the second half of the 20th century, a new form of media was introduced in Georgia, television, and later, because of the development of new technologies - social media. In the information era, the latter is the most popular and operative by which people instantly receive the latest information regardless of time and location.

The last century has been marked by high and multifaceted development in the history of mankind including technological progress. However, it has not reached the same rate in all countries. It depends on numerous factors, but the fact is that the standards in this area are set only by financially strong states with high development and culture in a particular issue.

Recently, there is a tendency in Georgia, according which a large part of the society in our country, Millennials, in particular, a group of people aged 35-40, is actively involved in the social network. As a result, the main means of receiving information is not the TV broadcaster, but social networks.

According to today's statistics, the number of users on social networks is growing exponentially both abroad and in Georgia.

Comparing the agendas of the American, German, British and any other country with an audience of tens of millions to Georgia will be ineffective, although it is interesting to see how competitive social media is in Georgia and what quality it carries.

The purpose of this report is to find out how much modern Georgian media has been integrated into the latest technological progress and how their activity corresponds to the examples of states with our resources and audience.

ნათია ჩადუნელი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრი
ხელმძღვანელი: **ციცინო ბუკია**
სოციალური მეცნიერებების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**კულტურის საკითხების გაშუქებაზე ფოკუსირებული ჟურნალების თემატური
პრიორიტეტები („ინდიგოსა“ და „არტ გენის“ მაგალითზე)**

კულტურის აქტიური გაშუქება, გარდა საზოგადოების ინფორმირებისა, მის განვითარებაზეც არის ორიენტირებული. ამდენად, მასალები კულტურის სფეროდან თემატურად მრავალფეროვანი, საინტერესო და ხარისხიანი უნდა იყოს.

დარგში არსებულ გამოწვევებზე მედიის, შესაბამისი უწყებებისა და საზოგადოების მხრიდან დროული რეაგირება, მოქალაქეთა ინტენსიური ინფორმირება, პრობლემებზე ღიად საუბარი და მათი გადაჭრის გზების ძიება სფეროს განვითარების შესაძლებლობებს ზრდის.

ჟურნალების - „ინდიგოსა“ და „არტ გენის“ მასალათა კვლევის საფუძველზე შევეცადეთ, გამოგვევლინა კულტურის საკითხებზე ფოკუსირებული ქართული ჟურნალების თემატური პრიორიტეტები.

ეს საკითხი ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან თანამედროვე ქართული პრესა, ხშირ შემთხვევაში, გვერდს უვლის კულტურის სფეროს სრულფასოვან გაშუქებას, რამაც სამომავლო პერსპექტივაში, შესაძლოა, სერიოზული პრობლემები გამოიწვიოს. საზოგადოების მხოლოდ ინფორმირება საკმარისი არ არის, საჭიროა მისი განათლება და შემეცნებითი, კულტურულ-რეკრეაციული კონტენტით უზრუნველყოფაც. დარგობრივი ჟურნალისტიკა მსოფლიოში დღითიდღე უფრო მოთხოვნადი ხდება და ამ ფონზე აუცილებელია ჩვენმა პრესამაც ფეხი აუწყოს მიმდინარე ტენდენციებს.

კვლევის პროცესში გამოვიყენეთ კონტენტ-ანალიზის მეთოდი. შევეცადეთ დაკვირვების საფუძველზე გამოგვევლინა არსებული რეალობა და შესაბამისი დასკვნა გაგვეკეთებინა.

Natia Chaduneli
Caucasus International University,
Master
Supervisor: **Tsitsino Bukia**,
Doctor of Social Sciences,
Associate Professor

Thematic Priorities of Magazines Focusing on Cultural Issues (On the example of „Indigo“ and „Art gen“)

Active coverage of the cultural sphere, in addition to informing the people, is also focused on its development. Thus, the materials from the field of culture should be thematically diverse, interesting, and of high quality.

Timely response to the challenges in the field by the media, relevant agencies, and the public, intensive information from citizens, open speaking about problems, and finding ways to solve them increase the opportunities for advancement in the field.

Based on the research of the materials of the magazines "Indigo" and "Art Gen", we tried to identify the thematic priorities of Georgian publications focused on cultural issues.

This issue is very important because the modern Georgian press often avoids full coverage of the cultural sphere, which may cause serious problems in the future. It is not enough just to inform the society, it is necessary to educate it and provide it with cognitive, cultural-recreational content. Sectoral journalism is becoming more and more in demand in the world and against this background, it is necessary for our press to follow the current trends.

We used the content analysis method in the research process. We tried to reveal the existing reality based on observations and make a corresponding conclusion.

მონიკა გაბელია
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: ნინო მინდიაშვილი
ფილოლოგიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ლიტერატურული რეპრეზენტაცია აფხაზურ პრესაში

XX საუკუნის 90-იანი წლების მოვლენები, კონკრეტულად, აფხაზეთის კონფლიქტი არაერთი განსხვავებული დარგისა და პროფილის მკვლევრის ინტერესის საგანია როგორც ქართულ, ასევე აფხაზურ თუ საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში. საკითხმა მულტიდისციპლინული ხასიათი მიიღო იმდენად, რამდენადაც მეცნიერები კონფლიქტის სხვადასხვა ასპექტს იკვლევენ, რაც სრულიად ბუნებრივია, რადგანაც კონფლიქტის გენეტიკა მრავალი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა და საინტერესოა როგორც კონფლიქტოლოგებისთვის, ასევე, ფსიქოლოგების, ლიტერატურათმცოდნეების, ჟურნალისტებისა თუ ანთროპოლოგებისთვის.

ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის შესწავლის თვალსაზრისით ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო რაკურსია პრესა, რომელშიც მთელი სისრულით აისახა ის მოვლენები, პოზიციები თუ დამოკიდებულება, რაც თან ახლდა, ერთი მხრივ, კონფლიქტის მიმდინარეობას, ხოლო, მეორე მხრივ, კონფლიქტის შემდგომ პერიოდს.

აღსანიშნავია, რომ ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ლიტერატურული რეპრეზენტაცია მყისიერად წარმოჩინდა როგორც ქართულ, ასევე, აფხაზურ ლიტერატურაში. საგულისხმოა ის გარემოება, რომ ომის ლიტერატურას ჩამოყალიბებას განსაკუთრებით შეუწყო ხელი ბეჭდურმა მედიამ, სწორედ პრესის ფურცლებიდან ხელახლა გაიცნო ქართველმა მკითხველმა ომის თემაზე შექმნილი პროდუქტით გურამ ოდიშარია, გენო კალანდია, ჯანო ჯანელიძე, რეზო თაბუკაშვილი და სხვები.

ამ ეტაპზე ჩვენი კვლევის საგანია აფხაზურ პრესაში ასახული ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ლიტერატურული რეპრეზენტაცია. კონკრეტულად, შევხებით აფხაზეთში მოღვაწე რუსი ეროვნების მწერლისა და რედაქტორის, ოლგა ვინოკუროვას მხატვრულ ტექსტებს, რომლებშიც ომის მხატვრული პროფილი აფხაზური პოზიციიდან არის წარმოჩენილი.

Monika Gabelia
Sokhumi State University
Master's degree
Supervisor: **Nino Mindiashvili**,
Doctor of Philology,
Associate Professor

The literary representation of the Georgian-Abkhazian conflict in the Abkhazian press

The events of the 90s of the 20th century, in particular, the conflict of Abkhazia is an interesting subject of many different fields and scholars in Georgia, Abkhazian and international scientific space. The issue has taken on a multidisciplinary character as scientists study different aspects of conflict, which is quite natural as conflict genetics allows for many interpretations and is interesting for conflictologists as well as psychologists, literary critics, journalists, and anthropologists.

One of the most interesting perspectives on the study of the Georgian-Abkhazian conflict is the press, which fully reflects the events, positions, or attitudes that accompanied, on the one hand, the course of the conflict and, on the other hand, the post-conflict period.

It should be noted that the literary representation of the Georgian-Abkhazian conflict appeared instantly in both Georgian and Abkhazian literature. It is noteworthy that the print media promoted the representation of war literature. Many Georgian writers were famous for their war products by the papers and the press, such as Guram Odisharia, Geno Kalandia, Jano Janelidze, Rezo Tabukashvili

At this stage, the subject of our research is the literary representation of the Georgian-Abkhazian conflict reflected in the Abkhazian press. We will specifically touch upon the literary texts of Olga Vinokurova, a Russian writer and editor working in Abkhazia, in which the artistic profile of the war is presented from the Abkhazian position.

ფატი მამიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **ხათუნა კაჭარავა**,
ჟურნალისტიკის დოქტორი, პროფესორი

დროის ფაქტორი, როგორც მასობრივი კომუნიკაციის მთავარი გამოწვევა

ციფრულმა ტექნოლოგიებმა მასმედია მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშე დააყენა: ერთი მხრივ, ონლაინ ფორმატში ინტეგრირებამ დააჩქარა მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების მულტიმედიურ ფორმატად გარდაქმნის პროცესი და წაშალა ზღვარი „ადგილობრივ და ცენტრალურ“, „ძველ და ახალ“ მედიას შორის.

მეორე მხრივ, ინფორმაციის გადაცემის ერთ-ერთი მთავარი ღირებულება გახდა სისწრაფე და არა მედიუმის პასუხისმგებლობა მის მიერ გავრცელებული ამბების შინაარსზე, რაც, როგორც წესი, ფაქტებით უნდა იყოს გამყარებული. რეალობა აჩვენებს, რომ დროის ფაქტორი „აიძულებს“ მედიას, იბრძოდეს პირველობისა და რეიტინგისთვის, გაუძლოს მედიაბაზრის მკაცრ კონკურენციას და შეინარჩუნოს აუდიტორია, რომელსაც აჩქარებული ტემპის გავლენით, თვითგამორკვევის ფუნქცია დაეკისრა - მომხმარებლის გადასაწყვეტია, როგორ მიიღებს, გაიგებს და გაიზიარებს მედიუმის მიერ შემოთავაზებული ამბების ნამდვილობას.

მიუხედავად იმისა, რომ სიჩქარე და დრო არ ამართლებს უზუსტობას, სწორედ დროის ფაქტორი განსაზღვრავს მედიის „დედლაინებს“ (ვადებს) და შედეგად, ვხედავთ ვარაუდებზე დაფუძნებული, გადაუმოწმებელი ამბების ტირაჟირების შემთხვევებს, რაც დამაზიანებელია მედიაორგანიზაციებისა და საზოგადოებისთვის.

როგორია მედიის რეალობა დროის ფაქტორის გათვალისწინებით? ამ მნიშვნელოვან საკითხთან დაკავშირებით, მოხსენების ფარგლებში, წარმოვადგენ მეცნიერებულ მოსაზრებებსა და არსებული მდგომარეობის ანალიზს.

Fati Mamiashvili
Doctorate
Supervisor: **Khatuna Katcharava,**
Doctor of Journalism,
Professor

The Time Factor as the Main Challenge of Mass Communication

Digital technologies have posed significant challenges to the media: On the one hand, integration with the online format has accelerated the process of converting mass media to a multimedia format and blurred the line between "local and central", and "old and new" media. On the other hand, one of the main values of information transmission has become speed, and not the medium's responsibility for the content of the news it spreads, which usually needs to be backed up by facts. Reality shows that the time factor "forces" the media to fight for supremacy and ranking, to withstand the strict competition of the media market, and to keep the audience, which under the influence of accelerated pace, has a self-determination function - the user decides how to receive, understand and share the truth.

Although speed and time do not justify inaccuracies, it is the time factor that determines media "deadlines" and, as a result, we have fact-based, unverified news replications that are detrimental to media organizations and the public.

What is the reality of the media considering the time factor? - In the framework of the report on this important issue, I present scientific opinions and analysis of the current situation.

სოსო გაბდელიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: **ნინო ქალაგანიძე,**
ჟურნალისტიკის დოქტორი,
მონვეული პროფესორი

მედიის პროსოციალური აქტივიზმის მნიშვნელობა და ძირითადი ტენდენციები

დროსთან ერთად იცვლება სამყარო: ვითარდება ტექნოლოგიები, მუდმივ მეტამორფოზას განიცდის საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფერო, აქტიურად მიმდინარეობს გლობალიზაციის პროცესი, რის გამოც ერთი ქვეყნის პრობლემა მეორე ქვეყნის თავსატეხიც შეიძლება გახდეს. იმავე მასშტაბებს იძენს სასიკეთო ძვრებიც.

გამუდმებით იცვლება სოციალური ლანდშაფტი, მისი მახასიათებლები და დღის წესრიგი. გამოწვევები, რომელთა წინაშე კაცობრიობა ადრეც იდგა, შესაძლოა, დღეს რელევანტური აღარ იყოს, თუმცა ბევრი ახალი პრობლემა სწორედ ძველისგან არის ინსპირირებული.

მიუხედავად სხვადასხვა მიმართულებით მიღწეული გარკვეული პროგრესისა, საზოგადოების ცხოვრებაში დროდადრო არაერთი პრობლემა იჩენს თავს. საუბარია არა ყოფით, არამედ საზოგადო პრობლემატიკაზე, რომლის წინაშეც შეიძლება ნებისმიერი ჩვენგანი აღმოჩნდეს.

თანამედროვე, საკმაოდ ტურბულენტურ ყოფაში ბევრი სოციალური პრობლემა წინა პლანზე წამოიწია. ბევრმა მათგანმა არა მხოლოდ ლოკალური, არამედ გლობალური გამოსავლებიც პოვა და მთელი კაცობრიობის მთავარ გამოწვევად გადაიქცა. მაგალითად, მავნე ჩვევები, რომლებიც ადამიანთა ჯანმრთელობას საფრთხეს უქადის, მძიმე ეკოლოგიური სურათი, ავტოკატასტროფების გაზრდილი რიცხვი, ოჯახში ძალადობის ასევე მზარდი მაჩვენებლები, სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მწვავე დეფიციტი, არჩევნებში მონაწილეობისგან თავის არიდება, საკუთარი და სხვისი უფლებების, ნებისით თუ უნებლიეთ, დარღვევა და სხვ.

სოციალური პრობლემები საზოგადოების განვითარებას მნიშვნელოვნად აფერხებს, ძლიერი სახელმწიფოს ასაშენებლად კი ამ რგოლის სიმტკიცე მნიშვნელოვანი წინაპირობაა. სწორედ აქ ერთვება კონსტრუქციული მედიის ძალა. განსაკუთრებით კი - ტელევიზიისა, რომელიც, თავისი მდიდარი გამომსახველობითი საშუალებების წყალობით, ხანგრძლივ პერსპექტივაში მნიშვნელოვან ეფექტს იძლევა.

სწორედ კონსტრუქციული მედიის ვალია, სისტემატურად გამოავლინოს პროსოციალური აქტივობა და მთელი ენერჯია მიმართოს: „საზოგადოებრივი სიკეთის ხელშეწყობისკენ, საქველმოქმედო მიზნების მიღწევისკენ, მნიშვნელოვან საზოგადოებრივ საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებისკენ ან/და საზოგადოების ქცევის პოზიტიური თვალსაზრისით შეცვლის ხელშეწყობისკენ“.

წინამდებარე ნაშრომის მიზანიც შემდეგია:

- ვისაუბროთ მედიის პროსოციალური აქტივიზმის მნიშვნელობასა და მის სასიკეთო ეფექტზე;
- გამოვარკვიოთ, ამ მიმართულებით რამდენად არის მოწოდების სიმალლეზე თანამედროვე სატელევიზიო მედია, კონკრეტულად, საზოგადოებრივი მაუწყებელი - რომელ სოციალურ პრობლემებზე აკეთებს ის აქცენტს და როგორია მიწოდების ხარისხი.

გარდა ამისა, ნაშრომის პრაქტიკული გაგრძელება იქნება ჩვენ მიერ გადაღებული სოციალური რეკლამის საპილოტე ვერსია, რომელიც ბავშვის უფლებათა კონვენციის ფუნდამენტურ პრინციპებს ეხება.

Soso Gazdeliani
Caucasus International University,
Master's degree
Supervisor: **Nino Chalaganidze**,
Doctor of Journalism,
Invited Professor

The importance and main trends of media prosocial activism

The world is changing over time: technologies are evolving, all spheres of public life are undergoing a constant metamorphosis, and the process of globalization is actively underway, which is why the problem of one country can become a puzzle for another. Beneficial shifts are gaining the same scale.

The social landscape, its characteristics, and agenda are constantly changing. The challenges that humanity faced before may no longer be relevant today, although many new problems are inspired by the old.

Despite some progress in various directions, from time to time several problems appear in the life of the community. It is not a matter of being, but of a public problem that any of us may face.

In a modern, rather turbulent life, many social problems have come to the fore. Many of them have found not only local but also global solutions and have become a major challenge for all of humanity. Examples are bad habits that endanger human health; Severe ecological picture; Increased number of car accidents; Also increasing rates of domestic violence; Acute deficit of civil liability; Avoiding participation in elections; Violation of one's own and others' rights, willingly or unwillingly, etc.

Social problems significantly hinder the development of society, and the strength of this link is an important precondition for building a strong state. This is where the power of constructive media comes into play. Especially - television, which, thanks to its rich means of expression, has a significant effect in the long run.

It is the duty of the constructive media to systematically show pro-social activity and apply all its energy: "to promote the public good, to achieve charitable goals, to raise public awareness of important public issues and/or to promote a positive change in public behavior."

The purpose of this paper is as follows:

- Talk about the importance of pro-social media activism and its beneficial effects;
- Find out to what extent modern television media, in particular the Public Broadcaster, is up to the challenge - what social issues it is focusing on and what the quality of delivery is.

In addition, a practical continuation of the paper will be a pilot version of our social advertising film, which addresses the fundamental principles of the Convention on the Rights of the Child.

ლიანა სიგუა, ლალი ციცაგი
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
დოქტორანტურა
ხელმძღვანელი: **ნინო მინდიაშვილი**
ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი

კოლექტიური ტრავმის ნარატივი ქართულ მედიაში

ტრავმის თეორია XX საუკუნის 90-იანი წლებიდან სამეცნიერო დისკურსში ერთ-ერთი აქტუალური მიმართულებაა, რომლის შესწავლასაც ამერიკულ ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებში ჩაეყარა საფუძველი, შემდგომ კი სხვადასხვა დარგისა და პროფილის მკვლევართა შესწავლის ობიექტი გახდა.

კოლექტიური ტრავმისა თუ ტრავმული მეხსიერების მიმართ გაცხოველებული ინტერესი განაპირობა ომებისა თუ კონფლიქტების შემდგომმა რთულმა ფსიქოლოგიურმა მდგომარეობამ ადამიანებში, რომლებსაც უწევდათ, როგორც ტრავმის შემცველ მოგონებებთან გამკლავება, ასევე, მათ წინააღმდეგ ბრძოლა.

აღსანიშნავია, რომ ქართულ მედიასივრცეში სწორედ XX საუკუნის 90-იანი წლებიდან აქტიურდება კოლექტიური ტრავმის განმსაზღვრელი პარადიგმები, რაც დაკავშირებული იყო, ერთი მხრივ, საბჭოთა კავშირის რღვევასთან, ხოლო მეორე მხრივ, იმ რთულ პოლიტიკურ თუ სოციალურ ვითარებასთან, რომელიც გამოიწვია 9 აპრილის მოვლენებმა, ქართულ-აფხაზურმა, ქართულ-ოსურმა კონფლიქტებმა და სამოქალაქო ომმა.

აქვე აღვნიშნავთ, რომ სწორედ ქართული მედია გახდა ინსპირაციის წყარო იმ შემოქმედთათვის, რომელთა ლიტერატურულ ნარატივში ჩამოყალიბდა და განსხვავებული რაკურსი შეიძინა ე. წ. ომის ლიტერატურამ.

ამ ეტაპზე ჩვენი ინტერესის საგანია ტრავმული მეხსიერების თეორიების კონტექსტში გავიაზროთ ქართული მედიასივრცე. ყურადღებას გავამახვილებთ 90-იანი წლების იმ მასალაზე, რომელშიც წარმოჩენილია ქართულ-აფხაზური

კონფლიქტის ნარატივი, ასევე, რუსულ-უკრაინული ომის თანამედროვე დისკურსზე, რაც საშუალებას მოგვცემს, შედარებითი ანალიზის მეთოდით ვიკვლიოთ და განვსაზღვროთ, თუ როგორ ისახება მედიასივრცეში კოლექტიური ტრავმის კონცეპტები.

Liana Sigua, Lali Tsitsagi
Sokhumi State University
Doctorate
Supervisor: **Nino Mindiashvili**
Doctor of Philology, Associated Professor

Narrative of collective trauma in Georgian media

The theory of trauma has been one of the current approaches in scientific discourse since the 90s of the 20th century, the foundation for its study was laid in the American humanities and social sciences, which later became the subject of study by researchers in various fields and profiles.

The rising tide of interest towards collective trauma or traumatic memory was conditioned by wars or the difficult post-conflict psychological status of people, who had to deal with both trauma-containing memories and struggle against them.

It should be noted, that the paradigms defining collective trauma have been determinative in the Georgian media since the 1990s, which was related to the dissolution of the Soviet Union on the one hand, and the difficult political or social situation caused by the events of April 9, Georgian-Abkhazian and Georgian-Ossetian conflicts and civil war.

Here we also would like to note that the Georgian media has become a source of inspiration for those creators, in the literary narrative of which so-called war literature was formed and acquired different perspectives.

At this stage, the subject of our interest is to comprehend the Georgian media space in the context of theories of traumatic memory, we will focus on the material of the 90s, which presents the narrative of the Georgian-Abkhazian conflict, also on the modern discourse of the Russian-Ukrainian war, which will allow us to study by the method of comparative analysis and determine, how the concepts of collective trauma are reflected in the media space.

რუსუდან თოთიაური
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი,
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **ეკა თხილავა**,
ჟურნალისტიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

პორტრეტი ბეჭდურ მედიაში (ჟურნალი „თეატრი“ – 2022)

პორტრეტი გამორჩეულია თავისი ფორმითა და იმ ფსიქოლოგიური წიაღსვლებითაც, ასე რომ მუდამ აინტერესებს მკითხველს. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მისი როლიც.

ეს ერთგვარი ელიტური ფორმაა და გვთავაზობს არა მხოლოდ პიროვნების პორტრეტს, ვიწრო გაგებით, არამედ გარემოს, რომელშიც გმირი ცხოვრობს, მუშაობს, მის ინტერესებს, ტკივილებსა და ასე შემდეგ; მაშასადამე, პორტრეტი ესეე გმირის შინაგან სამყაროს ხსნის.

ამიტომაც დავინტერესდით სწორედ პორტრეტით და მის შესასწავლად ჟურნალი „თეატრი“ ავირჩიეთ; საუკუნეზე მეტი ისტორიის მქონე პერიოდული ორგანო თავის ფურცლებზე სწორედ პორტრეტს ესეებს გვთავაზობს. ამით არის ეს ბეჭდური მედია საინტერესო. პორტრეტები ჩვენი თანამედროვეობის გამორჩეულ ადამიანებზეა, როგორებიცაა: ჯორჯ ბალანჩინი, ერლომ ახვლედიანი თუ ლილი იოსელიანი.

ამ მოხსენებაში შევეცადეთ, ანალიზისა და შესწავლის საფუძველზე გვეჩვენებინა, რამდენად მნიშვნელოვანი, რთული და საინტერესოა პორტრეტი ესეე მედიისთვის და რამდენად აუცილებელია მისი განვითარება.

Rusudan Totiauri
Caucasus International University
doctorate
Supervisor: **Eka Tkhilava**
Doctor of Journalism, Associate Professor

Portrait essays in print media (“Teatri” Journal – 2020)

The portrait is crucial among the genres of print media; it is distinguished both by its style and by the psychological investigations, which have always interested its readers. Thus, its role is also important;

It is a kind of an elitist genre and it offers us not only the portrait of a person in a narrow sense but also the environment in which the hero works and lives; his interests, pains, and so on. Therefore, the portrait essay unties the inner world of the hero.

This is why we became interested in this genre and chose the “Teatri” journal for this study. The publishing house with has a history that is longer than a century and offers us portrait essays on its very own papers; this is what makes this print media distinguishable and interesting. The portraits are about the most prominent figures of our reality – Georg Balanchini, Erlom Akhvlediani, and Lili Ioseliani in their sphere of interest.

In our study, we tried to analyze these works and show just how important, difficult and interesting portrait essays are for media and how important it is to develop this genre.

მარიამ მხითაროვა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **ნინო ქალაგანიძე**
ჟურნალისტიკის დოქტორი,
მონვეული პროფესორი

გენდერული რეკლამა: სტერეოტიპები და თავისებურებები

მასობრივი კომუნიკაციის ერთ-ერთი მთავარი დანიშნულებაა სინამდვილის ასახვა და საზოგადოებაში სტერეოტიპების გაღრმავებისათვის ხელის შეშლა, რაც მისი ყოველი ნაირსახეობით გამოიხატება. ამას გარდა, მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების ვალდებულებაცაა თავისი დანიშნულების შესრულებისას თავად არ გააძლიეროს აღნიშნული სტერეოტიპები ან არ გადაიქცეს მათ გამავრცელებელ მექანიზმად.

პირველი სავაჭრო ნიშნაანი პროდუქციიდან დღევანდელ თანამედროვე რეკლამის ინდუსტრიამდე განვითარების გრძელი გზა იყო, თუმცა მისი მნიშვნელოვნება ყოველთვის ცხადად იდგა. რეკლამა აუდიტორიასთან კომუნიკაციის არაპირდაპირი გზაა, რომელსაც აქვს ერთმნიშვნელოვანი მიზანი და გზავნილი. უკვე მრავალი ასწლეულის მანძილზე ადამიანის ცხოვრების მუდმივი თანამგზავრია, მასთან ერთად განიცდის ცვლილებებს რეკლამის ფორმა, ხასიათი და შინაარსიც.

რეკლამით, როგორც მასობრივი კომუნიკაციის ერთ-ერთი საშუალების მიერ მიწოდებული ინფორმაციით, საზოგადოება საზრდოობს, ითვისებს ამ ნარატივს და ნორმად მიიჩნევს. აქედან გამომდინარე, ყველაფერს, რაც მედიუმში არსებობს და რასაც ადამიანებთან უშუალო კონტაქტი აქვს, შესწევს უნარი მათზე ზემოქმედებისა, მათ შორის რეკლამაც მოიაზრება. შესაბამისად, იგი, უპირველესად, საჭიროებს გავრცელებული ინფორმაციის ავთენტურობას.

რეკლამის გავრცელებისა და განვითარების ისტორიის კვალდაკვალ ნათელი ხდება, რომ იგი უმაღლეს ითვისებს დამკვიდრებულ სტერეოტიპებს, მათ შორის გენდერულ მიდრეკილებებს, რადგანაც იგი ხშირად არა მხოლოდ ამყარებს, არამედ ქმნის კიდევაც სტერეოტიპებს.

აქედან გამომდინარე, აღნიშნული მოხსენება შეეხება რეკლამის წარმოშობის ისტორიას, გენდერის თავისებურებების ასახვასა და წარმოჩენას რეკლამის კრიზისში, სადაც განხილული და გაანალიზებული იქნება გენდერული სტერეოტიპების არსებობა/არარსებობის საკითხი. თეორიულ ბაზისთან თანხვედრაში ემპირიული ველის გაანალიზება კი საშუალებას მოგვცემს ნათელი მოეფინოს გენდერულ თავისებურებებს რეკლამაში.

Mariam Mkhitarova
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Nino Chalaganidze**
Doctor of Journalism,
Invited Professor

Gender Advertising: Stereotypes and Peculiarities

One of the main purposes of mass communication is to reflect reality and to prevent the deepening of stereotypes in society, which is reflected in each of its varieties. In addition, the obligation of the mass media is not to reinforce these stereotypes or not to turn itself into a mechanism for spreading them while fulfilling its purpose.

It was a long way from the first trademark product to today's modern advertising industry, although its importance has always been clear. Advertising is an indirect way of communicating with an audience that has an unambiguous purpose and message. It has been a constant companion of human life for many centuries, with it changing the form, character and content of advertising.

Society lives on information provided by advertising as one of the means of mass communication assimilates the provided narrative and considers it a norm. Therefore, everything that exists in the medium and that has direct contact with people has the ability to influence them, and advertising is unambiguously considered as one of them, therefore it first of all needs the authenticity of the spread of information.

Following the history of the spread and development of advertising, it becomes clear that it immediately assimilates established stereotypes including gender tendencies, as it often not only reinforces but also creates even stereotypes.

Therefore, this paper regards the history of the origins of advertising, reflection and demonstration of gender characteristics through the prism of advertising, where the issue of the presence/absence of gender stereotypes will be discussed and analyzed. Analyzing the empirical field in conjunction with the theoretical basis will allow us to shed light on the gender characteristics in advertising.

სამართლის სექცია

Section of Law

გიორგი ხომასურიძე
მარი რუბაშვილი
ივანე ჭავჭავაძის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: თამარ ბერიშვილი
სისხლის სამართლის მაგისტრი,
დოქტორანტი, ასისტენტი

დანაშაულის პროვოკატორის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის განსაზღვრის პრობლემური ასპექტები სსკ-ის 145-ე მუხლის ფარგლებში

- დანაშაულის პროვოკაციის ცნება და ზოგადი დახასიათება - მსჯელობა ზოგადად ინსტიტუტზე, მის ადგილზე სისხლის სამართლის სისტემაში.
- დანაშაულის პროვოკატორისა და წამქეზებლის ფიგურის ერთმანეთისაგან განსხვავება.
- დანაშაულის პროვოკაცია და ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიება - ამ ორი სრულიად განსხვავებული ინსტიტუტის შედარება და მიჯნის გავლება.
- მართლზომიერი ოპერატიული ექსპერიმენტის ცნება.
- დანაშაულის პროვოცირებისა და მართლზომიერი ოპერატიული ექსპერიმენტის გამიჯვნა.
- დანაშაულის პროვოკატორის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის განსაზღვრისა და დასჯადობის საკითხი სრულიად უვარგისი დაყოლიების მცდელობის შემთხვევაში.
- „სულიერი გახრწნის“ პრობლემა სსკ-ის 145-ე მუხლის რეგულირებაში.
- დასჯადობის საკითხი სრულიად უვარგისი მცდელობის შემთხვევაში.
- დანაშაულის პროვოკატორის პასუხისმგებლობის საკითხი დაყოლიებული პირის მიერ დანაშაულის დამთავრებული სტადიის განხორციელების შემთხვევაში და აღნიშნული საკითხის ირგვლივ არსებული საკანონმდებლო ხარვეზები.

Giorgi Khomasuridze

Mari Rubashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Bachelors

Supervisor: **Tamar Berishvili**

Master of Criminal Law,

Ph.D. student, Assistant

Problematic aspects of determining the criminal responsibility of a provocateur within the framework of Article 145 of the Criminal Code

- The concept and general characterization of provocation of crime - a discussion of the institution in general, and its place in the criminal justice system
- Distinguish between the figure of the crime provocateur and the instigator
- Crime provocation and operative-investigative measure - comparison of these two completely different institutions and drawing a line
- The concept of lawful operative experiment • Separation of crime provocation and lawful operative experiment
- The issue of determining the criminal responsibility of a criminal provocateur and punishing him in case of an attempt to persuade him completely inappropriately
- The problem of "spiritual corruption" in the regulation of Article 145 of the Criminal Code. The issue of punishment in case of a completely unsuccessful attempt
- The issue of the responsibility of the provocateur of the crime in case of accomplishment of the completed stage of the crime by the person and the legislative gaps around the mentioned issue

ეკა ვარდიამშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბაკალავრი

ხელმძღვანელი: **ნინო ქაშაკაშვილი**

მონვეული ლექტორი, ასისტენტ პროფესორი

ეკლესიასა და სახელმწიფოს ურთიერთობა საქართველოში

სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების პროცესში ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის ურთიერთობა ოდითგანვე ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესია. საქართველო მუდმივად დასავლეთისა და აღმოსავლეთის, ქრისტიანული და აღმოსავლური

რელიგიების გზაჯვარედინზე იმყოფებოდა, მუდმივად რთულ და ცვალებად პოლიტიკურ ვითარებაში იყო, სწორედ ამიტომ, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, როგორ აისახებოდა საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური ვითარება ეკლესიაზე და რა წვლილი შეიტანა ეკლესიამ საქართველოს სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების პროცესში.

ამის ნათელი მაგალითია ერეკლე მეორეს არჩევანი, როდესაც მაზდეან ირანს ქრისტიანი რუსეთი ამჯობინა და 1783 წელს ციხესიმაგრე გეორგიევსკში ხელი მოაწერა „სამეგობრო შეთანხმებას“. ტრაქტატის მერვე მუხლი საქართველოს ეკლესიის საკითხებს ეხებოდა. ქართლის კათალიკოსის გათანაბრება რუსეთის სინოდის რიგით წევრთან, რა თქმა უნდა, მიგვანიშნებს რუსეთის რეალურ ინტერესებზე ქართულ ეკლესიასთან დაკავშირებით. ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ქართული ეკლესია დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის პერიოდში ყოველთვის ეროვნული მთლიანობის განმტკიცების საქმეს ემსახურებოდა.

1921 წელს, საქართველოს გასაბჭოების შემდგომ ხელისუფლებას და ეკლესიას შორის ურთიერთობა ახალ ეტაპზე გადავიდა. ხელისუფლებამ ეკლესიას ძალა წაართვა. ეს იყო ის შემთხვევა, როდესაც საზოგადოებისა და ხელისუფლების რელიგიური ინტერესები ერთმანეთისგან რადიკალურად განსხვავდებოდა.

1921 წლის კონსტიტუციამ განსაზღვრა, რომ ყველა ადამიანის უფლება იქნებოდა დაცული მიუხედავად სარწმუნოებრივი კუთვნილებისა. კონსტიტუციამ ურთიერთჩაურევლობისა და დამოუკიდებლობის პრინციპი დაადგინა. აგრეთვე, საქართველოს პირველ კონსტიტუციაში ეწერა, რომ არ შეიძლება ადამიანის დევნა სარწმუნოების გამო, თუმცა რეალობა სხვაგვარად გამოიყურებოდა. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ 1921 წლის კონსტიტუციამ საკმაოდ შეზღუდა ეკლესიის უფლებები. ხელისუფლება აიძულებდა ეკლესიას, რომ მის მიმართ ლოიალურად განწყობილი ყოფილიყო, წინააღმდეგ შემთხვევაში, კანონით დასჯიდნენ. 1995 წლის კონსტიტუციამ კი რელიგიის თავისუფლება და რელიგიისა და სახელმწიფოს გამიჯვნის თანამედროვე პრინციპი აღიარა, რაც, თავის მხრივ, მოგვიანებით თანამშრომლობის სეკულარულ მოდელად ჩამოყალიბდა.

ვფიქრობ, მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის უპირატესობის მინიჭება, a priori არ გულისხმობს სხვა რელიგიურ გაერთიანებებთან დისკრიმინაციულ დამოკიდებულებას. განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საქართველოს კონსტიტუცია აღიარებს რწმენისა და აღმსარებლობის თავისუფლებას. მართლმადიდებელ ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის ურთიერთობა საქართველოს კონსტიტუციით არის მოწესრიგებული. კონსტიტუციის შემდგომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის “კონსტიტუციურ შეთანხმებას“, რომელიც საქართველოს პარლამენტმა 2002 წელს დაადგინა.

საკითხის აქტუალობიდან გამომდინარე, წინამდებარე ნაშრომი დეტალურად განიხილავს საქართველოში სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის არსებული ურთიერთობას. ნაშრომში წარმოდგენილ მეცნიერთა თუ იურისტთა ხედვებზე დაყრდნობით, სხვადასხვა ქვეყნის პრაქტიკის გათვალისწინებით, სათანადო

არგუმენტაციისა და მაგალითების მეშვეობით შევეცდები ჩამოვყალიბო ჩემი ხედვა პრობლემური საკითხის მიმართ.

Eka vardiasvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor

Supervisor: Nino Kashakashvili

Invited lecturer, Assistant Professor

Church-state relations in Georgia

Church-state relations always have been important during the establishment of statehood. Georgia always has been at the juncture of west and east, Christian and eastern religions, it always was in a difficult and inconstant political position. That is why it is of utmost importance for Georgia how the particular political situations would have been reflected on the church and what is the contribution of the church in creating Georgia as a state.

One of the examples of this is the choice of Erekle 2nd when he chose Christian Russia over Zoroastrianism Iran and in 1783 in Georgievsk signed on friendly relations treaty. The 8th article of the treaty was covering matters concerning the Georgian church. Catholicos of Kartli was equaled to an ordinary member of the Russian synod; this was implying the real intentions of Russia over the Georgian church.

In 1921 after the Sovietization of Georgia, the relationship between the government and church went on a different stage. The government weakened the power of the church. This was an accident when the religious interests of the community and government were radically different from each other.

The 1921 Constitution stipulated that all human rights would be protected: regardless of religion. The Constitution established the principle of non-interference and independence. The first constitution of Georgia also stated that a person could not be persecuted for his religion, but the reality was different. It is also important to note that the 1921 Constitution severely restricted the rights of the Church. The authorities forced the church to be loyal to him; otherwise, they would punish them. The 1995 Constitution recognized the contemporary principle of freedom of religion and the separation of religion and state, which in turn later became a secular model of cooperation.

I think giving preference to the Orthodox Church does not a priori imply discriminatory treatment of other religious associations. Especially when the Constitution of Georgia recognizes the freedom of religion and belief. The relationship between the Orthodox Church and the state is regulated by the Constitution of Georgia. After the Constitution, special importance is attached to the "Constitutional Agreement" between the State of

Georgia and the Apostolic Autocephalous Orthodox Church of Georgia, established by the Parliament of Georgia in 2002.

Based on the views of scholars or lawyers presented in the paper, taking into account the practices of different countries, I will try to formulate my view on the problematic issue through appropriate arguments and examples.

ეკატერინე ფიფია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: როინ მიგრიაული
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**შპს-ის პარტნიორის უფლება-მოვალეობათა სისტემა „მეწარმეთა შესახებ“
საქართველოს ახალი კანონის მიხედვით**

შპს-ის პარტნიორის სამართლებრივ სტატუსს ქმნის მისი უფლება-მოვალეობების სისტემა, რომელიც შპს-ის მთელი ისტორიის მანძილზე ჩამოყალიბდა და აქვს საკუთარი ლოგიკა და სტრუქტურა. პარტნიორის უფლება-მოვალეობები სამართლებრივი მოწესრიგების ფორმის მიხედვით იყოფა კანონით და წესდებით განსაზღვრულ უფლება-მოვალეობებად. „მეწარმეთა შესახებ“ ახალი კანონით გაფართოვდა უფლება-მოვალეობების როგორც კანონით, ისე წესდებით მოწესრიგება. ამასთან, დაზუსტდა მათი რეალიზების პროცედურები. პარტნიორის უფლება-მოვალეობები სამართლებრივი ბუნების მიხედვით იყოფა სამეწარმეოსამართლებრივ და სამოქალაქოსამართლებრივ უფლება-მოვალეობებად. „მეწარმეთა შესახებ“ ახალ კანონში გაფართოვდა შპს-ის პარტნიორის წილის გადასვლის (განკარგვა, დაკარგვა, შეძენა და ა.შ.) მოწესრიგება. იურიდიულ ლიტერატურაში, ტრადიციულად, პარტნიორის უფლება-მოვალეობები შინაარსის მიხედვით კლასიფიცირდება არაქონებრივ (მმართველობით) და ქონებრივ უფლება-მოვალეობებად. შინაარსის მიხედვით შესაძლებელია უფლება-მოვალეობათა უფრო დეტალური კლასიფიკაცია. ამის გარდა, სამეცნიერო ლიტერატურაში შემოთავაზებულია შპს-ის პარტნიორის უფლება-მოვალეობათა კლასიფიკაცია. უპირობო და პირობით უფლება-მოვალეობებად. ნაშრომში მითითებული ყველა საკლასიფიკაციო ნიშნის საფუძველზე „მეწარმეთა შესახებ“ ახალი კანონის მიხედვით მოცემულია შპს-ის პარტნიორის უფლება-მოვალეობათა ზოგადი (სქემატური) დახასიათება.

Ekaterina Pipia
Caucasus International University
Doctoral
Supervisor: **Roin Migriauli**
Ph.D. in law, Associate Professor

Rights and Duties of LLC Shareholders According to the New Law of Georgia on Entrepreneurs

The legal status of an LLC shareholder is created by the system of rights and duties of a shareholder, which has been established throughout the whole history of the LLC and has its logic and structure. The rights and duties of a shareholder are divided according to the form of legal regulation into the rights and duties determined by the law and the charter. The new Law on Entrepreneurs expands the regulation of rights and duties under both - the law and the charter. At the same time, the procedures for realization thereof were specified. The rights and duties of a shareholder are divided into entrepreneurial and civil rights and duties according to their legal nature. The new Law on Entrepreneurs has expanded to regulate the transfer (disposition, loss, acquisition, etc.) of a shareholder's LLC share. In the legal literature, traditionally, the rights and duties of a shareholder are classified according to their content as non-property (governance) and property rights. According to the content, a more detailed classification of rights and duties is possible. In addition, the scientific literature proposes the classification of the rights and duties of an LLC shareholder as unconditional and conditional rights and duties. Based on all classification signs mentioned in the paper, according to the new Law on Entrepreneurs, a general (schematic) description of the rights and duties of an LLC shareholder is provided.

ელიზაბედ აფაქიძე
ანა ჩხეიძე
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: **სალომე სიგუა**
სამართლის დოქტორი, ასისტენტი

სამსახურიდან გათავისუფლება საჯარო დაწესებულების რეორგანიზაციის საფუძველზე

ნაშრომში განხილული და გაანალიზებულია სამსახურიდან გათავისუფლება საჯარო დაწესებულების რეორგანიზაციის საფუძველზე, რომლის ანალიზის დროსაც შევეხებით საკანონმდებლო რეგულირებას როგორც 1997 წლის კანონის, ისე თანამედროვე კანონის მიხედვით. გარდა ამისა, განხილული იქნება რეორგანიზაციის მიზანი, არსი და ცნება და წარმოდგენილ ნაშრომში

გაანალიზებული იქნება, თუ რომელი ცვლილება უნდა განიხილებოდეს რეორგანიზაციად, რა მახასიათებლები აქვს მას და რა არის საჭირო იმისათვის, რომ სამსახურის სტრუქტურის ცვლილება რეორგანიზაციად შეფასდეს. ასევე, ნაშრომში განხილული იქნება, თუ როგორ ხდება კადრების გათავისუფლება რეორგანიზაციის საფუძველზე საქართველოს კანონმდებლობისა და პრაქტიკის ანალიზის მიხედვით. განსაკუთრებული აქცენტი იქნება გაკეთებული საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განმარტებასა და მის ძირითად არსზე, ასევე გათავისუფლებისას მოხელის შერჩევის უკეთესი/საუკეთესო პრინციპზე და რეორგანიზაციისას ორსული მოხელის გათავისუფლების საკითხზე, რომლის ფარგლებში გაანალიზდება უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება.

Elizabeth Apakidze

Ana Chkeidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Bachelors

Supervisor: **Salome Sigua**

Doctor of Law, Assistant

Dismissal based on the reorganization of a public institution

The paper will discuss and analyze dismissal based on the reorganization of a public institution, during the analysis of which we will refer to the legislative regulation according to both the 1997 law and the modern law. In addition, the purpose, essence, and concept of the reorganization will be discussed and the presented paper will analyze which change should be considered as a reorganization, what are its characteristics, and what is needed to evaluate the change in the structure of the service as a reorganization. Also, the paper will discuss how to dismiss staff based on reorganization according to the legislation and practice of Georgia. Special emphasis will be placed on the definition of the Supreme Court of Georgia and its main essence, as well as on the principle of better / better selection of an officer during dismissal and the issue of dismissal of a pregnant officer during reorganization, within which the Supreme Court decision will be analyzed.

ირაკლი ლეონიძე
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაგისტრი
გიორგი ჩიკვილაძე
სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი
მაგისტრი
ხელმძღვანელი: **თამარ ზოიძე**
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**სასამართლოს უფლებამოსილების კრიტიკა საარბიტრაჟო სარჩელის
უზრუნველყოფის საკითხებში**

საქართველოს კანონი „არბიტრაჟის შესახებ“ სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხებში ითვალისწინებს როგორც არბიტრაჟის, ისე სასამართლოს უფლებამოსილებას. განსახილველი საკითხი ორ განმხილველ ორგანოს შორის საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის უფლებამოსილებათა გადანაწილებასა და მათ მიერ ჩამოყალიბებულ პრაქტიკას შეეხება. კვლევის მიზანია სასამართლოს უფლებამოსილების კრიტიკა სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხებთან დაკავშირებით, დადგენა იმისა ხომ არ ცვლის აღნიშნული უფლებამოსილება ამ კანონის მოქმედების სფეროს და ზღუდავს თუ არა იგი მხარეთა უფლებებს, შემდგომში არის თუ არა იგი არბიტრაჟისთვის საკითხის არიდების მცდელობა მაშინ, როდესაც შედეგს მხარეები განსხვავებული ინტერესით მოიაზრებენ და ფიქრობენ, რომ სასამართლოს შესაძლო უარი მხარეს შეუზღუდავს იმავე მოთხოვნით არბიტრაჟისთვის მიმართვის შესაძლებლობას. ამ კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე გამოყენებული უზრუნველყოფის ღონისძიება, როგორც წესი, არ შეიძლება პირდაპირ აღსრულდეს სასამართლოს მიერ ცნობა-აღსრულების გარეშე და იგი სასამართლო კონტროლს ექვემდებარება. მეორე მხრივ, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტით უფლებამოსილი სასამართლო იღებს გადაწყვეტილებას უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ. ამიტომ, საარბიტრაჟო სარჩელის უზრუნველყოფის გამოყენებისას მხარეთა დამცავი მექანიზმი შესაძლოა საერთო კანონისმიერი ჩანაწერით ჩამოყალიბდეს ორივე ნორმასთან მიმართებით.

Irakli Leonidze
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Master's degree
Giorgi Chikviladze
Sulkhan-Saba Orbeliani University
Master's degree
Supervisor: **Tamar Zoidze**
Doctor of Law, Associate Professor

Criticism of the Court-ordered Interim Measures

The Law of Georgia on Arbitration regulates the usage of interim measures, which determines the possibilities of an arbitral tribunal to grant interim measures and court-ordered interim measures. This means, that any party may request an arbitral tribunal or court. The research aims to criticize court-ordered interim measures, to determine whether that jurisdiction changes the scope of this law and whether it restricts the rights of the parties, and whether it is an attempt to avoid arbitration when the parties have different interests. The possible refusal of the court will limit the possibility of appealing to arbitration with the same request. Use of interim measures under the first paragraph of Article 17 of this Law, as a rule, cannot be directly enforced by a court without notice and it is subject to judicial control. On the other hand, the court empowered by the first paragraph of Article 23 decides on the application of the interim measures. Therefore, when using interim measures, an important mechanism for the parties may be established by a common legal record about both norms.

ლევან ბესელია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **მარინე კვაჭაძე**
სამართლის დოქტორი, პროფესორი

საგანგებო მდგომარეობის დროს ადამიანის უფლების შეზღუდვისა და შეჩერების კონსტიტუციურობის საკითხი საქართველოს კონსტიტუციაში

საქართველოს კონსტიტუციაში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს საგანგებო მდგომარეობასთან დაკავშირებული დებულებები, რომლის დროსაც საქართველოს პრეზიდენტს უფლება ეძლევა დეკრეტით შეზღუდოს ან შეაჩეროს ადამიანის უფლებები. პრეზიდენტის მიერ გამოცემული დეკრეტი ადამიანის უფლების შეზღუდვის შესახებ ძალაში შედის გამოცემისთანავე, ხოლო ნორმის შეჩერების შესახებ პარლამენტის დამტკიცებისთანავე. ორივე შემთხვევა ადამიანის უფლებაში უხეში ჩარევას. ამ დებულებებზე ყურადღების გამახვილება საგანგებო მდგომარეობის დროს არ არის შემთხვევითი, რადგან ამ დროს არა მხოლოდ ხდება

გადახვევა ადამიანის უფლებებიდან, არამედ ის შესაძლებელია აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ გამოყენებულ იქნეს პოლიტიკური მიზნებისთვის, რასაც შეიძლება მოჰყვეს ადამიანის უფლებებში საჭიროზე მეტი ჩარევა. გარდა ამისა, საგანგებო მდგომარეობა ისედაც არის უკვე კრიზისული მდგომარეობა, ადამიანის უფლებებში საჭიროზე მეტად ჩარევამ კი შესაძლებელია ხელი შეუწყოს უფრო მეტი კრიზისების შექმნას. ასეთ ვითარებაში ადამიანის უფლებების დაცვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება. კონსტიტუციაში არსებული ყველა დებულება ადამიანის უფლებებთან დაკავშირებით გავლენას ახდენს მთლიანად კონსტიტუციურ წესრიგზე, ამიტომ კვლევის მიზანია ამ ორი ნორმის მოქმედების კონსტიტუციურობის შეფასების საკითხი, როგორც ეროვნული ასევე საერთაშორისო სამართლის კუთხით. კვლევამ აჩვენა, რომ ადამიანის უფლებათა შეზღუდვას დასაშვებად მიიჩნევენ ეროვნული კანონმდებლობა და საერთაშორისო სამართალი, რაც შეეხება ადამიანის უფლების შეჩერებას, ის ეწინააღმდეგება ადამიანის უფლებათა არსს, სამართლებრივი სახელმწიფოს პრინციპს და, ზოგადად, კონსტიტუციურ წესრიგს, ამიტომ ნორმის შეჩერების მექანიზმი ნიშნავს ადამიანის უფლების სრულ გაუქმებას, ის ცალსახად არაკონსტიტუციურია და უნდა გაუქმდეს. ადამიანის უფლების გაუქმება შეუძლებელია, რამეთუ ის ბუნებითი უფლებებია, ადამიანს დაბადებიდან თან დაჰყვება, მას ეს უფლებები იმიტომ აქვს რომ ადამიანია, ამიტომ სახელმწიფო მას არ ანიჭებს, სახელმწიფოს მხოლოდ შეუძლია ცნოს და აღიაროს იგი. ამ უფლებათა გარეშე ადამიანი ვერ იქნება სახელმწიფოს არსებობის მიზანი.

Levan Beselia
Caucasus International University
Doctoral
Supervisor: **Marine Kvachadze**
Doctor of Law, Professor

The issue of the constitutionality of the restriction and suspension of human rights during a state of emergency in the Constitution of Georgia

One of the most important issues in the Constitution of Georgia is the provisions related to the state of emergency, during which the President of Georgia has the right to restrict or suspend human rights by decree. The decree issued by the President on the restriction of human rights enters into force upon its issuance, and on the suspension of the norm as soon as it is approved by Parliament. Both cases are gross interference with human rights. Focusing on these provisions during a state of emergency is not accidental, as it not only deviates from human rights at this time but can also be used by the executive for political purposes, which could lead to more interference with human rights than necessary. In addition, the state of emergency is already in crisis, and more interference with human rights than is necessary could contribute to more crises. In such a situation, the protection of human rights is crucial. All the provisions of the Constitution regarding human rights

affect the constitutional order as a whole, so the study aims to assess the constitutionality of the validity of these two forms, both in terms of national and international law. Research has shown that restrictions on human rights are permissible under national law and international law. As for the suspension of human rights, it is contrary to the essence of human rights, the rule of law, and the constitutional order in general. Human rights cannot be abolished because they are natural rights, human beings are born with them, and they have these rights because they are human beings, so the state does not grant them, the state can only recognize and acknowledge them. Without these rights, man cannot be the goal of the existence of the state.

მარიამ მახვილაძე
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **კახი სამხარაძე**
სამართლის მაგისტრი, დოქტორანტი,
მონვეული ლექტორი, ასისტენტი

**გარემოს ზემოქმედება ადამიანის პირადი და ოჯახური ცხოვრების დაცულობაზე:
ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლი გარემოს პირისპირ**

ყველა ადამიანი დამოკიდებულია გარემოზე, რომელშიც ჩვენ ვცხოვრობთ. სუფთა და ჯანსაღი გარემო უმნიშვნელოვანესია ადამიანის უფლებებით სარგებლობისთვის, მათ შორის, სიცოცხლის, ჯანმრთელობის უფლებისთვის. სტრასბურგის სასამართლო საერთაშორისო მართლმსაჯულების/საერთაშორისო სამართლის სისტემაში წარმოადგენს ფორუმს, რომელზეც ადამიანის უფლებების გავლით ინდივიდებსა და სახელმწიფოებს შესაძლებლობა აქვთ დაიცვან, ერთი მხრივ, ადამიანების უფლებები და მეორე მხრივ, გარემო კონვენციის მუხლების სავარაუდო დარღვევებზე მითითების გზით. მოცემული ნაშრომის ფარგლებში განხილულია სტრასბურგის სასამართლო პრაქტიკა სათაურში მითითებული უფლებისა და გარემოს ირგვლივ. ნაშრომის მიზანია წარმოაჩინოს გარემოსა და მე-8 მუხლის კავშირი - ზემოქმედება ადამიანის კეთილდღეობაზე, პირადი და ოჯახური ცხოვრების დაცულობაზე და ვალდებულებები, რომლებსაც განსაზღვრავს სტრასბურგის სასამართლო სახელმწიფოებისათვის. სასამართლო პრაქტიკის გვერდით წარმოდგენილია საკითხთან რელევანტური დოქტრინალური მოსაზრებები, რომლებიც ამტკიცებს, რომ თანამედროვე სამყაროში გარემოსდაცვითი პრობლემების ფონზე ადამიანის უფლებების უზრუნველყოფის/დაცვის საკითხი რთულდება. ამ პროცესის თავიდან აცილებისთვის კი მთავარი ნაბიჯები სახელმწიფოებმა უნდა გადადგან.

Mariam Makhviladze
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Kakhi Smkharadze**
Master in Law, Doctorant,
Invited Lecturer at TSU, Assistant

**The Effect of Environment on the Right to Respect for Private and Family Life:
Environment
v. Article 8**

“All human beings depend on the environment in which we live. A safe, clean, healthy, and sustainable environment is integral to the full enjoyment of a wide range of human rights, including the rights to life, health, food, water, and sanitation”. In the system of the international judiciary/international law, the European Court of Human Rights (hereinafter, ECtHR) is the forum in which individuals/states have the opportunity to protect the human rights as well as the environment through human rights law by invoking the relevant articles of the European Convention on Human Rights (hereinafter, ECHR). In the paper, the author analyses the case-law of the ECtHR in the light of Article 8 of ECHR and the environment – the effect of it on the well-being of humans – and outlines the obligations defined by the ECtHR for the states. Apart from the aforementioned, the paper presents the opinions from the doctrine, which reaffirm that in today’s world environmental problems have devastating effects on the enjoyment of human rights. It must be noted that the governments are one of the most important actors, which should take preventive measures to avoid potential harm to the human beings and future generations.

მარინე მგელაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **გიორგი ხატიძე**
სამართლის დოქტორი, პროფესორი

**ოფშორული ნავთობისა და გაზის მომპოვებელი მცურავი დანადგარების
საერთაშორისო სამართლებრივი სტატუსი და მათი ოპერირების მომწესრიგებელი
რეგულაციები**

ნაშრომის მიზანია წარმოაჩინოს ოფშორული ნავთობისა და გაზის მომპოვებელი დანადგარების საერთაშორისო სამართლებრივი სტატუსი და მათი ოპერირების მარეგულირებელი ნორმები. მცურავი ნავთობისა და გაზის დანადგარები ოფშორული ნავთობისა და გაზის ინდუსტრიის ძირითადი ინფრასტრუქტურული

ობიექტებია. მათი მობილურობის გამო, ასეთი დანადგარები შეიძლება გამოყენებულ იქნას არაერთხელ; დღეს მათ შეუძლიათ უზრუნველყონ ოფშორული საბადოების განვითარების სრული ციკლი - ნავთობპროდუქტების ძებნა, წარმოება, შენახვა და გადაზიდვა. იმავდროულად, მცურავი დანადგარების ასეთი ფართო ფუნქციონირება ართულებს მათი საერთაშორისო სამართლებრივი სტატუსის განსაზღვრას. 1982 წლის გაეროს საზღვაო სამართლის კონვენციის მნიშვნელობით, ნავთობისა და გაზის მცურავი დანადგარების საერთაშორისო სამართლებრივი სტატუსი გაურკვეველია. გაურკვეველობა აიხსნება ამ კატეგორიის საზღვაო ობიექტების დუალისტური ბუნებით. ერთი მხრივ, მცურავი დანადგარები არის „ინსტალაციები“ ზღვის ფსკერის რესურსების კვლევის ან ექსპლუატაციის დროს, ხოლო მეორე მხრივ, ისინი მიეკუთვნება „გემების“ კატეგორიას ნაოსნობისას. მცურავი დანადგარების მინიჭება ამა თუ იმ კატეგორიაზე მნიშვნელოვანია, რადგან ის განსაზღვრავს იურისდიქციის არჩევანს, გავლენას ახდენს საზღვაო სამართლის პრინციპების გამოყენებაზე და საერთაშორისო ხელშეკრულებების მოთხოვნებზე. სტატიის მიზანია გააანალიზოს საერთაშორისო სამართლის დებულებები, რომლებიც განსაზღვრავს ნავთობისა და გაზის მცურავი დანადგარების საერთაშორისო სამართლებრივ სტატუსს, შეაფასოს მათი ოპტიმალურობა თანამედროვე პრაქტიკისთვის და დაასაბუთოს წინადადებები მათი გაუმჯობესებისთვის. ამ მიზნების მისაღწევად, ნაშრომი ასახავს დებულებების შემუშავებას ნავთობისა და გაზის მცურავი დანადგარების საერთაშორისო სამართლებრივი სტატუსის შესახებ ჟენევის კონვენციების რეჟიმების კონტექსტში 1958 წლის საზღვაო სამართლის შესახებ და გაეროს კანონის კონვენციის შესახებ. ნაშრომი ეხება კონვენციების ჯგუფებს, რომლის მიხედვითაც მცურავი და ფიქსირებული დანადგარები იდენტიფიცირებულია გემებთან; ექსკლუზიურად მცურავი დანადგარები კლასიფიცირდება როგორც გემები; მცურავი და ფიქსირებული დანადგარები მიეკუთვნება სპეციალურ იურიდიულ კატეგორიას; მცურავი დანადგარები კლასიფიცირდება როგორც "გემები" ნავიგაციისას და როგორც "ინსტალაციები" საბადოების შესწავლისა და განვითარების დროს (დუალისტური მიდგომა). ავტორი მიდის დასკვნამდე, რომ მიუღებელია ნავთობისა და გაზის მცურავი დანადგარების სტატუსის განსაზღვრის მიდგომების დიფერენცირება საერთაშორისო სამართლებრივი რეგულირების სხვადასხვა მიზნისა და ამოცანისთვის. დიფერენციაციის პრობლემის გადაჭრის სახით დასაბუთებულია დუალისტური მიდგომის ცნების უნიფიცირების მიზანშეწონილობა, გამოიკვეთება მისი გაუმჯობესების გზები, კეთდება რეკომენდაციები ერთიანი დუალისტური მიდგომის საერთაშორისო სამართლებრივი რეგულირების სისტემაში ინტეგრირებისთვის.

Marine Mgeladze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **George Khatidze**
Ph.D. of law Professor

The international legal status of offshore oil and gas drilling rigs and regulations governing their operation

The paper aims to present the international legal status of offshore oil and gas extraction equipment and the norms regulating their operation. Floating oil and gas installations are the key infrastructure facilities of the offshore oil and gas industry. Due to their mobility, such installations can be used repeatedly; today they can provide a full cycle of offshore field development - exploration, production, storage, and shipment of petroleum products. Meanwhile, such a wide functionality of floating installations makes it difficult to determine their international legal status. Within the meaning of the 1982 UN Convention on the Law of the Sea, the international legal status of floating oil and gas installations is unclear. The uncertainty is explained by the dualistic nature of this category of marine objects. On the one hand, floating installations are "installations" when conducting exploration or exploitation of seabed resources, and on the other hand, they fall under the category of "vessels" when navigating. The assignment of floating installations to one category or another is important, since it determines the choice of jurisdiction, and affects the applicability of the principles of the law of the sea and the requirements of international treaties. The purpose of the article is to analyze the provisions of international law that determine the international legal status of floating oil and gas installations, assess their optimality for modern practice, and substantiate proposals for their improvement. To achieve these goals, the article traces the development of provisions on the international legal status of floating oil and gas installations in the context of the regimes of the Geneva Conventions on the Law of the Sea of 1958 and the UN Convention on the Law of the Sea of 1982 and also compares approaches to determining the status of floating installations for the purposes and objectives of various conventions applicable to certain aspects of their operation. The article deals with groups of conventions, according to which floating and fixed installations are identified with ships; exclusively floating installations are categorized as ships; floating and fixed installations are allocated to a special legal category; floating installations are classified as "vessels" when navigating, and as "installations" at the time of exploration and development of deposits (dualistic approach). The author concludes that it is unacceptable to have different approaches to determining the status of floating oil and gas installations for various purposes and tasks of international legal regulation. As a solution to the problem of differentiation, the expediency of unifying the concept of the dualistic approach is substantiated, ways of its improvement are outlined, and recommendations are made for integrating the unified dualistic approach into the system of international legal regulation.

მერი კეთილაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **როინ მიგრიული**
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**რეგულირებული შეთანხმება როგორც მოვალის ეკონომიკური კრიზისის
დაძლევის საუკეთესო საშუალება**

ნაშრომი ეხება რეგულირებულ შეთანხმებას, რომელიც წარმოადგენს მოვალის ეკონომიკური კრიზისის დაძლევის საუკეთესო საშუალებას. თემის მიზანია რეგულირებული შეთანხმების გამოკვლევა. ნაშრომში შესწავლილი და წარმოდგენილია ის მნიშვნელოვანი საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია მოცემულ ინსტიტუტთან. თემით დაინტერესება განაპირობა ხსენებული საკითხის გამოჩენამ ქართულ საკანონმდებლო სივრცეში. აღნიშნული ინსტიტუტი ჩვენი კანონმდებლობისათვის აქამდე ცნობილი არ იყო. მისი შემოღება განაპირობა არსებულმა საკანონმდებლო ცვლილებამ. კერძოდ, 2020 წელს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულმა „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ კანონმა გაითვალისწინა იგი. ვფიქრობ, საკითხი ყველასთვის საინტერესო იქნება, რადგანაც ფართო საზოგადოებისთვის ჯერ არ არის ცნობილი სიახლეები, რომლებიც რეგულირებულ შეთანხმებასთან არის დაკავშირებული. ვალაუვალობის სამართალში რეგულირებული შეთანხმება შეიძლება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ინსტიტუტად მივიჩნიოთ. იგი კრედიტორებსა და მოვალეს შორის არსებულ ინტერესებს მოაგვარებს შეთანხმებით, სასამართლოს გვერდის ავლით.

Meri Ketiladze
Caucasus International University
Doctoral
Supervisor: **Roin Migriauli**
Ph.D. Ph.D.law Associate Professor

A regulated agreement is the best way to overcome the debtor's economic crisis

The paper deals with a regulated agreement, which is the best way to overcome the debtor's economic crisis. The purpose of the topic is to examine the regulated agreement. In this article, I showed my studies and presented the important issues related to this institution. The interest in this topic was caused by the appearance of the mentioned issue in the Georgian legislative space. This institution was not known to our legislation until now. Its introduction was conditioned by the existing legislative change. In particular, the Law on

Rehabilitation and Collective Satisfaction of Creditor's claims adopted by the Parliament of Georgia in 2020 took it into account. I think the issue will be interesting for the audience, because the news, which is related to a regulated agreement, is not yet known to the public. A regulated agreement can be considered, as one of the most important institutions in the law of Insolvency It will settle the interests between the creditors and the debtor by agreement bypassing the court.

ნანუკა რუხაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **გვანცა ხასია**
სამართლის დოქტორანტი,
ასისტენტ პროფესორი

პირგასამტეხლოს შემცირების ინსტიტუტი და მისი პრობლემური ხასიათი ქართულ სასამართლო პრაქტიკაში

პირგასამტეხლო, როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის დამატებითი საშუალება, ვალდებულებითი სამართლის მნიშვნელოვანი ნაწილია. სამოქალაქო სამართლებრივი ხელშეკრულებების დადების დროს მხარეები ხშირად თანხმდებიან მის ოდენობაზე და ამით ვალდებულების შესრულების ერთგვარ გარანტს ქმნიან. სამოქალაქო სამართლის ერთ-ერთი ფუნდამენტური პრინციპია ხელშეკრულების თავისუფლება, მაშასადამე, მხარეებს ამ ინსტიტუტის გამოყენებისას აქვთ ფუფუნება საკუთარი ინტერესების შესაბამისად იმოქმედონ და ყოველგვარი ჩარევების გარეშე დაადგინონ პირგასამტეხლოს ოდენობა, თუმცა პრობლემას წარმოადგენს სწორედ ის ფაქტი, რომ დამკვიდრებული ქართული სასამართლო პრაქტიკა სერიოზულ ზიანს აყენებს და აუფასურებს როგორც ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპს, ასევე თავად პირგასამტეხლოს სამართლებრივ შინაარსს. ამით კი ხშირად მხარეებს ადგებათ ზიანი. ცალსახაა, რომ თითქმის ყველა საქმეზე სასამართლო მსჯელობს მხარეთა მიერ ავტონომიურად განსაზღვრული პირგასამტეხლოს შეუსაბამოდ მაღალ ბუნებაზე და საგრძნობლად დიდი ოდენობით ამცირებს მას (10-ჯერ, 3-ჯერ, 4-ჯერ და ა.შ). სამწუხაროდ, ქართველი მოსამართლეები მოცემულ საკითხზე ხშირად შესაფერისი არგუმენტაციის გარეშე იღებენ გადაწყვეტილებას. ფაქტია, ეს სერიოზულ ზიანს აჩენს ქართულ სასამართლო პრაქტიკაში. სწორედ ამ ხარვეზების დანახვასა და გაანალიზებას ისახავს მიზნად მოცემული ნაშრომი. აღსანიშნავია, რომ მოსამართლეები ამცირებენ არათუ მაღალ, არამედ „შეუსაბამოდ მაღალ“ პირგასამტეხლოს. შეუძლებელია ზუსტი პასუხის გაცემა კითვაზე, თუ როგორი უნდა იყოს და კონკრეტულად რა სტანდარტებს უნდა შეესაბამებოდეს მოცემული ცნება და ესეც გარკვეულწილად წარმოადგენს პრობლემას. სწორედ ამიტომ

მოცემულ ტექსტში შეფასებული იქნება მოსამართლეთა მიერ მიღებული სხვადასხვა გადაწყვეტილება. გარდა აღნიშნულისა, მკითხველი გაეცნობა ინფორმაციას პირგასამტეხლოს ცნების შესახებ და უფრო ღრმად გააანალიზებს პირგასამტეხლოსა და ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპთა ურთიერთმიმართებას. საუბარი იქნება აგრეთვე მხარეთა სამართლებრივი სტატუსის არსებით ასპექტებსა და მნიშვნელობაზე. ასევე სხვადასხვა კუთხით განხილულ იქნება უცხო სახელმწიფოთა პრაქტიკა.

Nanuka Rukhadze
Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Gvantsa Khasia**
Law doctor, Assistant Professor

The institute of fine reduction and its problematic nature in Georgian court practice

Penalty as an additional means of securing a claim is an important part of the law of obligation. In concluding civil contracts, the parties often agree on the amount and thus create a kind of guarantee of fulfillment of the obligation. One of the fundamental principles of civil law – is freedom of contract, therefore, When using this institution, the parties have the luxury of acting in their interests and setting the amount of the fine without any interference, although the problem is that the established case law seriously damages and undermines both the principle of freedom of contract and the legal nature of the fine itself. This often causes damage to the parties. It is clear that in almost all cases the court considers the inconsistently high nature of the fines autonomously determined by the parties and significantly reduces it (10 times 3 times 4 times, etc.). Unfortunately, Georgian judges often make decisions on this issue without proper reasoning. This is a serious crack in Georgian court practice. This paper aims to see and analyze these shortcomings. It should be noted that judges reduce not only high but also "inappropriately high" fines. It is impossible to give a true answer to the question of what it should be and specifically what standards a given concept should meet, and this is also somewhat of a problem. That is why this text will evaluate the various decisions made by judges. In addition to the above, the reader will learn about the concept of fines and will analyze in more depth the relationship between the principles of fines and freedom of contract. The substantive aspects and significance of the legal status of the parties will also be discussed. The practice of foreign states will also be discussed from different angles.

ნანული შაკინოვი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ნათია ჩიტაშვილი**
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**მიუკერძოებლობისა და ნეიტრალობის პრინციპთა არსობრივ-პროცესუალური
შინაარსი მედიაციის პროცესში**

სტატიაში განხილულია მედიაციის ფუნდამენტური პრინციპების - მიუკერძოებლობისა და ნეიტრალობის შინაარსი და მათი მოქმედების ფარგლები. ნაშრომში მედიაცია წარმოდგენილია, როგორც ნდობაზე დაფუძნებული პროცესი, მიმოხილულია არსობრივი კავშირი მედიატორის ნეიტრალობისა და მიუკერძოებლობის მოთხოვნებთან, აგრეთვე, რა მიმართება არსებობს მიუკერძოებლობისა და ნეიტრალობის პრინციპთა შორის, რა მახასიათებლებით წარმოდგება მედიატორი, რომელიც აღნიშნულ პრინციპთა ფარგლებში მოქმედებს. წარმოდგენილია პრინციპთა შინაარსი ევროპისა და აშშ-ის მოდელური აქტებისა და ცალკეული ქვეყნის/შტატის ეთიკის კოდექსის მაგალითი, აგრეთვე მედიატორთა ქცევის ევროპული კოდექსისა და გერმანული სამართლის მოდელი. კვლევა დაფუძნებულია მათ შორის საქართველოს მედიატორთა ეთიკის კოდექსზე. სტატიაში აგრეთვე მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა ნეიტრალობის ვალდებულების პროცესუალურ გამოვლინებას.

Nanuli Shakinovi
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Natia Chitashvili**
Doctor of Law Associate Professor

**The substantive-procedural content of the principles of impartiality and neutrality in the
mediation process**

The article discusses the content of the fundamental principles of mediation - impartiality and neutrality and their scope. The paper presents mediation as a trust-based process and examines the essential connection with the mediator's requirements for neutrality and impartiality, as well as the relationship between the principles of impartiality and neutrality, and the characteristics of a mediator operating within these principles. And an example of a country/state code of ethics, as well as a model of the European Code of Conduct for Mediators and German law. The study is based on the Code of Ethics of Georgian Mediators and discusses impartiality. The article also focuses on the procedural manifestation of the obligation of neutrality.

ნინო მესხი
ლიკა ფირცხალაიშვილი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: **სალომე სიგუა**
სამართლის მაგისტრი,
ასისტენტ პროფესორი

**პერსონალური მონაცემების დაცვის უფლება, როგორც პირადი ცხოვრების
ხელშეუხებლობის ერთ-ერთი ელემენტი**

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის როლი პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვასა და დარღვევაში საკმაოდ დიდია. შესაბამისად, სწორედ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის საკითხს განეკუთვნება ისეთი ბერკეტების შემოღება, რომელიც უზრუნველყოფს საზოგადოების მიზნის დაკმაყოფილებას პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დარღვევის გარეშე. ასევე მნიშვნელოვან ყურადღებას იმსახურებს განსაკუთრებულ მონაცემთა დამუშავების წესი. პირადი ცხოვრების ისეთი ასპექტები როგორცაა რელიგიური მრწამსი, პოლიტიკური შეხედულება, რასობრივი კუთვნილება და ასე შემდეგ, მოითხოვს განსაკუთრებულ დაცვას და ისინი საერთოდ არ უნდა მჟღავნდებოდეს ან ეს მინიმალურ ფარგლებში მოხდეს. მიუხედავად ამისა, ცხადია, მათი დამუშავების შესაძლებლობა და საფუძველი საკმაოდ ფართოა.

პირადი ცხოვრების ამსახველი ინფორმაცია საკმაოდ ბევრ ასპექტს მოიცავს. გამოვყოფდი სამედიცინო ინფორმაციას. მონაცემთა დამუშავებელს განსაკუთრებული სიფრთხილე მართებს სამედიცინო ინფორმაციასთან დაკავშირებით, ვინაიდან აღნიშნული ინფორმაციის მნიშვნელობა ადამიანის მიერ პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლებით სარგებლობაში ფუნდამენტურია.

წარმოდგენილ ნაშრომში განხილულია პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის შინაარსი და მნიშვნელობა. ნაშრომი იწყება პირადი ცხოვრებისა და საკითხების ამსახველი ასპექტებით. მოცემულ თავში სწორედ ის პირობები იქნება განხილული, რომლის დაცვაც აუცილებელია, რათა არ მოხდეს პირის პერსონალური უფლების აშკარა დარღვევა. ასევე, საუბარი იქნება იმ გამონაკლისებზე თუ პრაქტიკაში წამოჭრილ მრავალწლიან პრობლემურ საკითხებზე, რომელთა გამოსწორებაც აუცილებელია. გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია მიმოვიხილოთ თუ დაცვის რა სტანდარტს ამკვიდრებს სასამართლო პრაქტიკაში აღნიშნული უფლების დასაცავად. შესაბამისად, თემა სრულდება სასამართლო პრაქტიკის ანალიზით, რომლებიც განავრცობენ კონსტიტუციით გარანტირებული პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის შინაარსს და უფრო ნათლად წარმოაჩენენ მის მნიშვნელობას.

Nino Meskhi
Lika Pirtskhalaishvili
Tbilisi State University
Bachelors
Supervisor: **Salome Sigua**
Master of law, Assistant Professor

Right of personal data privacy is one of the elements of inviolability of personal life

The role of personal data protection in privacy in defense and violation is quite large. Consequently, it is personal. The issue of data protection is the introduction of leverage that ensures the purpose of the community to satisfy the purpose of privacy without violating inviolability. Important attention deserves special data processing Rule. These basics of processing special data Threaten aspects of a person's personal life that the legislator considered quite right to be special.

The information reflecting personal life covers quite a lot of aspects. I would take medical ignorance. To the data processor Special, caution should be exercised with medical information Related, since the meaning of this information is humans enjoying the right to privacy Fundamental.

The presented work discusses the inviolability of personal life Content and meaning. The work begins with personal life and issues with depicting aspects. In this chapter, exactly the conditions will be discussed, the protection of which is necessary in order not to exercise a person's right apparent violation. In addition, it will be about those exceptions or practices many years of problematic issues that can be fixed it is necessary. In addition, it is important to consider what standard of protection Establishes a court in practice to protect the right mentioned in practice. Consequently, the topic is completed by analyzing forensic practices that Extend their personal life guaranteed by the Constitution the content of inviolability and more clearly demonstrate its meaning

ნინო ჯავახიშვილი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **პაატა ჯავახიშვილი**
სამართლის დოქტორი, ასისტენტი

**სასამართლო ხელისუფლების გამოწვევები საქართველოში: შიდა ორგანიზაციულ
კომპეტენციათა გამიჯვნასა და მოსამართლეთა ინდივიდუალურ
დამოუკიდებლობას შორის**

სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა მნიშვნელოვანია როგორც კანონის უზენაესობისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის, ისე ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარებისათვის. სასამართლოს დამოუკიდებლობა აყალიბებს მდგრადობას, რომელიც აუცილებელია ნებისმიერ პოლიტიკურ სისტემაში, ხელისუფალთა გარდაუვალი ცვლილების პერიოდში სტაბილურობისა და პროგრესის შესანარჩუნებლად. ამასთანავე, დამოუკიდებელი მართლმსაჯულების სისტემა ხელისუფლების თვითნებობისაგან დაცვის უმთავრესი გარანტი და, აქედან გამომდინარე, მისი შეზღუდვის საშუალებაა. დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში გამართული მართლმსაჯულების სისტემის შექმნა ყოველთვის აქტუალური საკითხი იყო. წლების განმავლობაში განხორციელებული რიგი ინსტიტუციური ცვლილებების მიუხედავად, სასამართლო სისტემა კვლავაც მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშეა, რაც სხვადასხვა მიზეზით შეიძლება იყოს განპირობებული. ქვეყანაში მიმდინარე სამართლებრივი თუ პოლიტიკური პროცესების ანალიზიდან ნათლად იკვეთება, რომ გადამწყვეტ ფაქტორებად დღემდე შესაბამისი პოლიტიკური ნებისა და სათანადო სამოქალაქო თვითშეგნების არარსებობა რჩება. წარმოდგენილი ნაშრომის მიზანია სწორედ 2012 წლის შემდეგ განხორციელებული რეფორმების სისტემური ანალიზი და საქართველოში არსებული მართლმსაჯულების სისტემის დამოუკიდებლობის გარანტიების შეფასება. ნაშრომის ფარგლებში განხილულია სასამართლო ხელისუფლების შიდა ორგანიზაციულ კომპეტენციათა გამიჯვნისა და მოსამართლეთა ინდივიდუალური დამოუკიდებლობის პრობლემა. ამასთანავე, შემოთავაზებულია სისტემის გაჯანსაღების პერსპექტივები.

Nino Javakhishvili
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Bachelor
Supervisor: **Paata Javakhishvili**
Doctor of Law, Assistant

Challenges of the judiciary in Georgia: between separation of internal organizational competencies and individual independence of judges

Ensuring the independence of the judiciary is important for the rule of law and human rights, as well as for the economic and social development of the country. The independence of the judiciary establishes the resilience necessary to maintain stability and progress in any political system during a period of an imminent change of government. At the same time, an independent justice system is the main guarantee of protection against the arbitrariness of the government and, therefore, its means of restriction. The creation of a justice system in the history of independent Georgia has always been a topical issue. Despite several institutional changes over the years, the judiciary still faces significant challenges, which can be due to a variety of reasons. From the analysis of the current legal or political processes in the country, it is clear that the lack of appropriate political will and proper civic self-awareness remains a crucial factor. The purpose of this paper is to systematically analyze the reforms implemented after 2012 and to assess the guarantees of independence of the existing judicial system of Georgia. The paper discusses the problem of separation of internal organizational competencies of the judiciary and the individual independence of judges. In addition, prospects for system recovery are proposed.

რევაზ ბერულავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ბექა ქანთარია**
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საქართველოს იურისდიქციის ფაქტობრივ აღდგენამდე აფხაზეთის ა/რ უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების ლეგიტიმურობა დემოკრატიული სახელმწიფოს კონტექსტში

ნაშრომში წარმოდგენილია, საქართველოს პარლამენტის დადგენილება, რომლითაც პარლამენტმა დაითხოვა, შემდეგ კი კომპეტენცია დაუდასტურა და უვადო უფლებამოსილება განუსაზღვრა აფხაზეთის ა/რ-ის უმაღლეს საბჭოს. ასევე განხილულია საქართველოს საკანონმდებლო აქტები, რომლებიც დაკავშირებულია წარმომადგენლობით ორგანოსთან. საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, საქართველო დემოკრატიული და სამართლებრივი სახელმწიფოა. სახელისუფლებო ძალაუფლების წყაროა ხალხი და ხელისუფლება ხორციელდება

კონსტიტუციის შესაბამისად. ამჟამად არ არსებობს კანონი უმაღლესი საბჭოს არჩევისა და დათხოვნის შესახებ, ასევე კონსტიტუციური კანონი აფხაზეთის ა/რ-ის შესახებ, აქედან გამომდინარე, შეუძლებელია მოვიძიოთ ერთიანი საკანონმდებლო ბაზა უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილებასთან დაკავშირებით. საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულია, რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებები და მათი განხორციელების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციური კანონებით, რომლებიც საქართველოს კონსტიტუციის განუყოფელი ნაწილია. თუმცა, ჩვენს შემთხვევაში უგულვებელყოფილია კონსტიტუციის განსაზღვრული ვალდებულება. სწორედ, ნაშრომის ფარგლებში, შემუშავებულია რეკომენდაციები რომლის შესაბამისად საქართველოს პარლამენტმა შესაძლოა, სამართლებრივი საფუძველი შეუქმნას ოკუპირებული აფხაზეთის წარმომადგენლობითი ორგანოს ფუნქციონირებასა და არჩევნების წესის განსაზღვრას კონსტიტუციური კანონის მიღებით აფხაზეთის ა/რ შესახებ. დასკვნის სახით ჩამოყალიბებულია, თუ რას საქმიანობს უმაღლესი საბჭო, როგორც პოლიტიკური სიმბოლო. დროთა განმავლობაში საბჭო დეპუტატებისგან მთლიანად დაიცლება. ამ შემთხვევაში, საინტერესოა, როგორ გააგრძელებს მსგავს მდგომარეობაში არსებობას წარმომადგენლობითი ორგანო. ასევე, ნაშრომი შეისწავლის საერთაშორისო პრაქტიკას, კერძოდ, მოლდოვისა და უკრაინის სამართლებრივ რეგულაციებს მათ ოკუპირებულ და ანექსირებულ ტერიტორიებთან მიმართებით.

Revaz Berulava
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Beka Kantaria**
Doctor of Law Associate Professor

The legitimacy of extension of A/R of Abkhazia's authority within the democratic state's context – until the restoration of Georgia's factual jurisdiction

The paper envisages the resolution of the Parliament of Georgia, by which the Parliament dissolved, then confirmed its competence and defined the term of office of the Supreme Council of the Autonomous Republic of Abkhazia, as well as discusses the legislative acts of Georgia, related to the representative body. According to the Constitution of Georgia, Georgia is a democratic and legal state. The source of governmental power is the people, hence power is exercised in accordance with the constitution. Currently, Constitution does not define a law on the election and dismissal of the Supreme Council, as well as a constitutional law on the A / R of Abkhazia. Thus, it is impossible to find a unified legal framework for the authority of the Supreme Council. The Constitution of Georgia stipulates that the powers of the Autonomous Republics of Abkhazia and Adjara and the procedure for their implementation shall be determined by the Constitutional Laws of Georgia, which are an integral part of the Constitution of Georgia. However, in our case, the defined obligation of the Constitution is neglected. It is within the framework of the paper that

recommendations have been developed according to which the Parliament of Georgia may establish a legal basis for the functioning of the representative body of occupied Abkhazia and determine the rules of elections by adopting a constitutional law on the Autonomous Republic of Abkhazia. In conclusion, it sets out the practices of the Supreme Council as a political symbol. Gradually over time, the council will be empty of deputies. In this case, the subject of interest is the way how the representative body will continue its function. The paper, on the other hand, will examine international practice, in particular the legal regulations of Moldova and Ukraine concerning their occupied and annexed territories.

ანი ხურცილავა
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: მიხეილ ბიჭია
სამართლის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საადვოკატო საიდუმლოების დაცვის პრობლემები სამოქალაქო სამართალში

1. საქართველოს კანონმდებლობაში არ გვხვდება ტერმინი „საადვოკატო საიდუმლოება“, რაც იმას ნიშნავს, რომ დასადგენია, როგორია ამ კუთხით კანონმდებლობის მიდგომა და იცავს თუ არა ის საადვოკატო საიდუმლოებას.

2. ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული სასამართლოს განმარტებით, არ არსებობს იმის მიზეზი, რომ პირადი ცხოვრების კონცეფცია განიმარტოს პროფესიული ან კომერციული საქმიანობების გამოკლებით, ვინაიდან სწორედ სამუშაოს საშუალებით აქვთ ადამიანებს გარე სამყაროსთან ურთიერთობების განვითარების შესაძლებლობა.

3. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლით განმტკიცებულია უმნიშვნელოვანესი პრინციპი სასამართლოსადმი მიმართვის უფლების შესახებ. ამ განაწესის თანახმად, უფლების განხორციელება შესაძლებელია როგორც პირადად, ისე წარმომადგენლის მეშვეობით.

4. ურთიერთობებში არც თუ ისე იშვიათად მონაწილეობენ პირები, რომლებიც ერთი შეხედვით წარმომადგენლის შთაბეჭდილებას ტოვებენ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ისინი სსკ-ის 103-114-ე მუხლების გაგებით, არ განეკუთვნებიან წარმომადგენლებს. ამიტომ ასეთი პირები უნდა გაიმიჯნოს ზემოთ აღნიშნულ წარმომადგენელთაგან.

5. კლიენტსა და ადვოკატს შორის გაცვლილ ინფორმაციას შეიძლება სხვა სუბიექტებიც გაეცნონ. ამიტომ, თუ დაირღვევა საადვოკატო საიდუმლოება, უნდა განისაზღვროს იმ პირთა წრე, ვისაც შეიძლება დაეკისროს პასუხისმგებლობა.

6. ადვოკატი და სხვა პირები გამოხატვის თავისუფლების დროს გარკვეული ფარგლებით არიან შეზღუდული. შესაბამისად, პასუხისმგებლობა შესაძლოა, გამოხატვის თავისუფლების ფარგლების დარღვევითაც დადგეს. საადვოკატო

საიდუმლოების ხელყოფისას საქართველოს კანონმდებლობა აწესებს სანქციებს. „ადვოკატთა შესახებ“ კანონის 34-ე მუხლი განსაზღვრავს დისციპლინური სახდელის სახეებს, კერძოდ: გაფრთხილება, საადვოკატო საქმიანობის უფლების ჩამორთმევა 6 თვიდან 3 წლამდე და საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის წევრობის შეწყვეტა.

Ani Khurtsilava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Bachelor

Supervisor: **Mikheil Bichia**

Doctor of law Associate Professor

Problems of protection of legal secrets in Civil Law

1. There is no term "legal secrecy" in Georgian legislation, which means to determine the approach of the legislation in this regard and whether it protects legal secrecy.
2. According to the European Court of Human Rights, there is no reason to interpret the concept of personal life as excluding professional or commercial activities, since it is through work that people have the opportunity to develop relationships with the outside world.
3. Article 31 of the Constitution of Georgia strengthens the most important principle on the right to appeal to the court. According to this rule, the right can be exercised both in person and through a representative.
4. It is not uncommon for individuals to appear in a relationship who seem to be a representative, but they do not belong to the representatives within the meaning of Articles 103-114 of the Civil Code. Such persons should therefore be separated from the above representatives.
5. When talking about the addressees of the duty of protection of legal secrets, first of all, a lawyer should be named, whose main principle of activity is the protection of professional secrets. However, not only lawyers take care of the protection of legal secrets.
6. Advocates and others have limited restrictions on freedom of expression. Consequently, liability may also arise in violation of the scope of freedom of expression. 6. Georgian legislation imposes sanctions for violating legal secrets. Article 34 of the Law on Advocates defines the types of disciplinary sanctions, namely: a warning; deprivation of the right to practice the profession of lawyer for a period of between six months up to three years; termination of membership of the Bar Association.

მევენახეობა-მელვინეობის სექცია

Section of Viticulture-Winemaking

თამარ დარახველიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელები: მარიკა მიქიაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი
დავით მალრაძე
სოფლის მეურნეობის დოქტორი,
პროფესორი

რაჭული ჯიშების კაბისტონი შავის, მწვანე რაჭული და კუდურაულის სამეურნეო- ენოლოგიური დახასიათება

კვლევის მიზანი იყო მივიწყებული აბორიგენული რაჭული ჯიშების კაბისტონის შავი, მწვანე რაჭულისა და კუდურაულის პოტენციალის დადგენა ღვინის წარმოებისთვის.

ყურძნის ჯიშის - კაბისტონის შავისგან დამზადდა ნახევრად ტკბილი და მშრალი ღვინოები, ხოლო რაჭული მწვანეს და კუდურაულის ყურძნის ჯიშებისგან დამზადდა კლასიკური ტიპის და დურდოზე დადუღებული ღვინოები და მოხდა მათი ერთმანეთთან შედარება.

თითოეული ჯიშის ყურძენში განისაზღვრა შაქრები, საერთო მჟავიანობა, pH, ხოლო მიღებულ ღვინომასალებში განისაზღვრა ალკოჰოლი, საერთო მჟავიანობა, შაქრები, აქროლადი მჟავიანობა, გოგირდის შემცველობა, დაყვანილი ექსტრაქტი, pH OIV-ის საერთაშორისო მეთოდების გამოყენებით. განსაზღვრული ფიზიკურ-ქიმიური პარამეტრები შეესაბამებოდა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ნორმებს.

ყურძნის თითოეული ჯიშისთვის ასევე განისაზღვრა გამოსავლიანობა და ორგანული მჟავების შემცველობა როგორც ყურძენში, ასევე მისგან მიღებულ ღვინომასალებში. გარდა ამისა, თითოეული ჯიშისგან მიღებულ ღვინომასალებს ჩაუტარდა ორგანოლექტიკური შეფასება.

დადგინდა რომ, აღნიშნულ ჯიშებს გააჩნიათ მაღალი სამეურნეო-ენოლოგიური თვისებები. მათი გამოყენება შესაძლებელია კლასიკური ტიპის და დურდოზე დადუღებული ღვინოების მისაღებად, რაც საშუალებას გვაძლევს რეკომენდაცია გავუწიოთ მათ განაშენიანებას და რაჭის მევენახეობა-მელვინეობის განვითარებას ამ მივიწყებული ჯიშების აღდგენის მიმართულებით.

Tamar Darakhvelidze
Caucasus International University
Master's degree
Supervisors: **Marika Mikiashvili**
Doctor of Technical Sciences,
Associate Professor
David Maghradze
Doctor of Agriculture, Professor

**Agricultural-oenological characterization of rachuli varieties black kabistoni,
rachuli its vane, and kudurauli**

The purpose of the study was to determine the potential for the production of wine from the forgotten native varieties from the region of Racha, such as black Kabistoni, Rachuli Mtsvane, and Kudurauli.

From the grape variety black kabistoni were made semi-sweet and dry wines, and from the grapes, Rachuli Mtsvane and kudurauli were made wines by classical type and fermented with the hard part of grapes without the stem.

In each variety were determined sugars, total acidity, and pH, and in fermented wines alcohol, total acidity, sugars, volatile acidity, sulfur content, dry extract, and pH according to the international method of OIV. These physical and chemical parameters corresponded to the norms established by the legislation of Georgia.

For each grape variety were also determined the recovery of juice and the content of organic acids in grapes, as well as in wine materials obtained from it. For all wine samples determined organoleptic evaluation.

It has been established that these varieties have a high agro-enological value. They can be used to make the classical types of wines and wines fermented with the hard part of the grape. That allows us to recommend their development in the viticulture and winemaking region of Racha for restoring these forgotten varieties.

ბაჩანა აბესაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი **ოლანი გოცირიძე**
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ქართული ბენტონიტური თიხის (ასკანგელის) ეფექტურობის კვლევა თეთრი ღვინის ცილოვანი სიმღვრივის მიმართ

ღვინის ცილოვანი სიმღვრივის პრევენციისათვის ყველა არამდგრადი ღვინის დასამუშავებლად დაშვებულია ბენტონიტის გამოყენება. ქართულ ბაზარზე გვხვდება ღვინის დასამუშავებლად განკუთვნილი როგორც იმპორტირებული, ისე ქართული წარმოების ბენტონიტური თიხა, რომლის საბადო გურიში, სოფელ ასკანაში მდებარეობს.

კვლევის მიზანი იყო ქართული წარმოების ასკანგელის ეფექტიანობის დადგენა თეთრი ღვინის ცილოვანი სიმღვრივის მიმართ, მისი შედარება ბაზარზე არსებულ სხვა ბენტონიტურ პრეპარატებთან და პრაქტიკული თვალსაზრისით გარკვეული რეკომენდაციების შემუშავება.

შეირჩა სამი პრეპარატი, რომლებიც ყველაზე აქტიურად გამოიყენება პრაქტიკულ მეღვინეობაში: კომპანია ლაფორტის პრეპარატი MICROCOL® ALPHA, შამპანის მეღვინეობის ინსტიტუტის (IOC) პრეპარატი BENTOSTAB Poudre, კომპანია ეარბსლოს (Erbslöh) პრეპარატი SodiBent Supra.

ექსპერიმენტისათვის შეირჩა თეთრი, კლასიკური მეთოდით დამზადებული ღვინის 5 სხვადასხვა ნიმუში. მათ ჩაუტარდათ სრული ანალიზი და მდგრადობის ტესტით შემოწმდა მიდრეკილება ცილოვანი სიმღვრივის მიმართ. თითოეული ნიმუში გაიწეა ასკანგელისა და შერჩეული სხვა პრეპარატების 4 სხვადასხვა დოზით. დოზები შერჩეული იქნა მწარმოებლის რეკომენდაციის მიხედვით. გაწევის შემდეგ თითოეული ნიმუშისათვის განისაზღვრა შემდეგი მახასიათებლები: ცილოვანი სიმღვრივის მიმართ სტაბილურობა, ორგანოლექტიკური ცვლილება, წარმოქმნილი ლექის მასური პროცენტი და ღვინის გამჭვირვალობა. მიღებული შედეგების შესაბამისად, შემუშავდა გარკვეული დასკვნები და რეკომენდაციები.

Bachana Abesadze
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Olani Gotsiridze**
Doctor of Technical Sciences,
Associate Professor

Study of the effectiveness of Georgian bentonite clay (Askangeli) against the protein turbidity of white wine

The use of bentonite for the processing of all unsustainable wines is permitted to prevent wine protein turbidity. On the Georgian market we find both imported and Georgian-made bentonite clay intended for wine processing, the ore of which is located in the village of Askana in Guria.

The study aimed to determine the effectiveness of Georgian-made Askangel on the protein purity of white wine, compare it with other bentonite preparations on the market, and develop some practical recommendations.

As a result of market research, three preparations were selected that are most actively used in practical winemaking. These are: Laffort - MICROCOL® ALPHA, Champagne Institute of Wine (IOC) - BENTOSTAB POUUDRE, Erbslöh - SODIBENT Supra.

5 different samples of white, classic wine were selected for the experiment. They underwent a complete analysis and a susceptibility test to protein turbidity was tested. Each sample is administered in 4 different doses of Askangel and other selected drugs. Doses were selected according to the manufacturer's recommendation. After gluing, the following characteristics were determined for each sample: stability to protein turbidity, organoleptic change, mass the percentage of leachate produced, and wine transparency. Based on the results obtained, some conclusions and recommendations were developed.

გიორგი გივიშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელები:
მარიამ ხოსიტაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.
მარიკა მიქიაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ბუნებრივად ნახევრად ტკბილი ღვინოების ქინძმარაულისა და ახაშენის შედარებითი გამოკვლევა

თემის მიზანი იყო ყვარლის მევენახეობის მიკროზონისა და ზეგანის მევენახეობის მიკროზონის საფერავისაგან ერთი და იმავე ტექნოლოგიით დამზადებული ნახევრად ტკბილი ღვინოების, შესაბამისად, ქინძმარაულისა და ახაშენის შედარებითი გამოკვლევა.

თემის სიახლეს წარმოადგენს საფერავიდან დამზადებული ნახევრად ტკბილი ღვინოების ქინძმარაულისა და ახაშენის განმასხვავებელი ნიშან-თვისებების დადგენა.

არსებული ბუნებრივად ნახევრად ტკბილი ღვინოების წარმოების ტექნოლოგიური ინსტრუქციების მიხედვით ყვარლისა და ახაშენის მევენახეობის მიკროზონებიდან საფერავის ყურძნიდან დამზადებულ იქნა ნახევრად ტკბილი ღვინოები, შესაბამისად, ქინძმარაული და ახაშენი. ღვინოებში განსაზღვრული იქნა სერტიფიცირებისთვის განკუთვნილი პარამეტრები: (ალკოჰოლის შემცველობა, საერთო მჟავიანობა, შაქრის შემცველობა, აქროლადი მჟავები, გოგირდი, pH და ანთოციანები, საერთო ფენოლები).

ნიმუშებში განისაზღვრა ორგანული მჟავები სითხური ქრომატოგრაფის მეთოდით და ანთოციანები გლორიას მეთოდით (OIV –ის მეთოდებით).

აღნიშნულ ღვინოებს ჩაუტარდა ორგანოლექტიკური შეფასება და დადგინდა რომ ქინძმარაული ხასიათდება სუსტი ბროწეულის შეფერილობით, ხოლო ახაშენი მუქი ლალისფერი შეფერილობით.

ქინძმარაული ხასიათდებოდა შედარებით დაბალი ექსტრაქტულობით და სხეულიანობით, მაშინ როცა ახაშენი იყო მუქი ლალისფერი და ხასიათდებოდა მაღალი ექსტრაქტულობით.

ღვინოებს შორის მოცემული განსხვავება გამოწვეული უნდა იყოს მევენახეობის მიკროზონების ეკოსისტემის განსხვავებებით.

Giorgi Givishvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisors:
Mariam Khositashvili
Doctor of Technical Sciences,
Professor.
Marika Mikiashvili
Doctor of Technical Sciences,
Associate Professor

Comparative study of natural semi-sweet wines: Kindzmarauli and Akhasheni

The aim of the topic was a comparative study of Kindzmarauli and Akhasheni semi-sweet wines made from Saperavi with the same technology in the Kvareli viticulture micro zone and Zegaani viticulture microzone.

The novelty of the topic is to determine the distinguishing features of Kindzmarauli and Akhasheni semi-sweet wines made from Saperavi.

According to the existing technological instructions for the production of naturally semi-sweet wines, semi-sweet wines were made from Kvareli and Akhashen viticulture microzones from Saperavi grapes, respectively Kindzmarauli and Akhasheni. Parameters for certification were defined in the wines: (alcohol content, total acidity, sugar content, volatile acids, sulfur, PH and anthocyanins, and common phenols).

Organic acids were determined in the samples by liquid chromatography and Anthocyanins by Gloria method (OIV methods).

These wines underwent organoleptic evaluation and it was found that Kindzmarauli wine is characterized by a weak pomegranate color, while Akhashen dark dark color.

Kindzmarauli was characterized by relatively low extraction and physique, while Akhasheni was dark purple and characterized by high extraction.

The difference given between the wines must be due to the differences in the ecosystem of the viticulture microzones.

მაია კიკვაძე
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **დავით მაღრაძე**
სოფლის მეურნეობის დოქტორი,
პროფესორი

**ველურად მოზარდი ვაზის (*Vitis vinifera* L.) ეკო-გეოგრაფიული გარემო
საქართველოში**

ველურად მოზარდი ვაზი (*Vitis vinifera* L.) წინა საუკუნეებში საქართველოში ფართოდ იყო გავრცელებული. XIX საუკუნის 50-იანი წლებიდან ამერიკულმა სოკოვანმა დაავადებებმა (ჭრაქი და ნაცარი) და ფილოქსერამ, ასევე ადამიანის საქმიანობამ (გზების და სახლების მშენებლობა და სხვ.) გამოიწვია მისი რაოდენობის დრამატულად შემცირება. 2003 წლიდან ველურ ბუნებაში, აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს ტერიტორიაზე, ექსპედიციური გზებით მოძიებული იქნა რვა ველურად მოზარდი ვაზი, რომელთაც აქვთ კულტივირებული ვაზებისათვის დამახასიათებელი უმეტესი ამპელოგრაფიული ნიშნები. წინამდებარე ნაშრომი მიმოიხილავს საკვლევ მცენარეების მდებარეობის ფიზიკურ-გეოგრაფიული გარემოს დახასიათებას. ეს ინფორმაცია მოიცავს დოკუმენტირებას გეოგრაფიული საინფორმაციო სისტემების (GPS) საშუალებით, გავრცელების ვერტიკალურ სიმაღლეს, მდინარეთა აუზების მიმართ კუთვნილებას, ექსპოზიციას, საყრდენ მცენარეთა სახეობრივ შედგენილობას, არელების ფარგლებში მათთან თანამზარდი დენდროფლორის სახეობრივ შედგენილობას და სხვა. საბოლოოდ, განზოგადებულია ველურად მოზარდი ვაზის ფორმების არსებობის ძირითადი გარემო პირობები.

Maia Kikvadze
Georgian Technical University
Doctorate
Supervisor: **David Maghradze**
Doctor of Agriculture,
Professor

**The eco-geographical call environment of wildy growing grapevine (*Vitis vinifera* L.)
in Georgia**

Wildly growing grapevine (*Vitis vinifera* L.) was a widespread plant in Georgia in previous centuries. Since the 1850s, American fungal diseases (powdery mildew and ash) and phylloxera, as well as human activities (road and house construction, etc.), have led to a dramatic decline in their numbers. This paper reviews eight forms of wildy growing

grapevine (*Vitis vinifera* L.) found in the wild environment of Eastern and Western Georgia since 2003, having many ampelographic traits of cultivated vines. The results provide information about the geographical location of the discovered plants, documentation via Geographic Information Systems (GPS), exposure, altitude above sea level, affiliation with the river basins, soil types, climatic belts, support trees, and plant species around them.

რომან პაპიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელები: **მარიამ ხოსიტაშვილი**
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი
მარიკა მიქიაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ქვევრის გავლენა კახური ღვინის დაძველების ხარისხზე

ღვინის დაძველების პერიოდში განუწყვეტლივ მიმდინარეობს ღვინის შემადგენელი კომპონენტების, კერძოდ ორგანული მჟავების გარდაქმნა. მათ გარდაქმნაზე გავლენას ახდენს ტემპერატურა, კატალიზატორები, ჟანგბადი და სხვა. ორგანული მჟავები, ჟანგბადით (ჰაერის ჟანგბადი) დაჟანგვის გამო, სხვა თვისებებთან ერთად განსაზღვრავს ძველი ღვინოების გემურ თვისებებს.

ქვევრში მოთავსებული კახური ტიპის ღვინოში ღვინის მჟავას ხსნარი იჟანგება (არეში რკინის უმნიშვნელო რაოდენობა ასრულებს კატალიზატორის როლს) და წარმოიქმნება დიოქსიმალეინმჟავა და დიოქსიღვინისმჟავა.

დიოქსიმალეინმჟავა მონაწილეობს ღვინის ბუკეტის ჩამოყალიბებაში ქვევრში, რადგან ქვევრის ფორებიდან მცირე დოზირებით მიმდინარეობს ღვინოში ჟანგბადის მიწოდება. აღნიშნული მჟავა კეტონმჟავაა ქრება ან გარდაიქმნება მჟაუნმჟავად ღვინის ძლიერი დაჟანგვის დროს (რეზერვუარში ჰაერაციით).

აღნიშნული მომენტი აიხსნება გახსნილი საკოლექციო ბოთლის ღვინის არომატისა და ბუკეტის დაკარგვა.

Romani Papiashvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisors: **Mariam Khositashvili**
Doctor of Technical Sciences,
Professor
Marika Mikiashvili
Doctor of Technical Sciences,
Associate Professor

The influence of amphorae on the quality of aging Kakhetian type of wine

In the process of aging wine, the components of wine, in particular organic acids, are constantly transformed. Temperature, catalysts, oxygen, etc. affect their transformation. Organic acids, among other properties, determine the taste of aged wines due to their oxidation with oxygen (air oxygen).

In the Kakhetian type of wine, placed in the amphorae, a solution of tartaric acid is oxidized (a small amount of iron in the medium acts as a catalyst) and dioxymalenic and dioxytartaric acids are formed.

Dioxymalenic ac is involved in the formation of a wine bouquet in the amphorae since the wine is supplied with oxygen in small doses from the pores of the amphorae. This acid is a ketoic acid that disappears or turns into an oxalic acid when the wine is highly oxidized (by aeration in the tank).

This moment explains the loss of aroma and bouquet of the collection wine from the open bottle.

ილიკო ფოფხაძე, ზურა გაფრინდაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
შენგელი კიკილაშვილი
აგრარული მეცნიერებების მაგისტრი,
ასისტენტი
საბა ქიტიაშვილი
აგრარული მეცნიერებების მაგისტრი,
ასისტენტი

**სვირის მიკროზონაში მოწეული ციცქა-ცოლიკაურის ჯიშის ყურძნისგან
დამზადებული ღვინის პოტენციალი**

საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატური მახასიათებლები იძლევა შესაძლებლობას მევენახეობის დარგის განვითარების. ქვეყნის მარეგულირებელი დოკუმენტის

თანახმად ქვეყანაში გამოყოფილია 10 მევენახეობის ზონა და 25 მიკროზონა. იმერეთს, დასავლეთ საქართველოს მევენახეობაში მნიშვნელოვანი როლი უკავია. რეგიონი გამოირჩევა ჯიშური მრავალფეროვნებით (75), ამასთან 2007 წლიდან რეგიონში გამოიყო მიკროზონა სვირი. სვირის ღვინო მზადდება ციცქა-ცოლიკაურის (1%მდე კრახუნა) ყურძნის ჯიშებისაგან და არის თეთრი მშრალი ღვინო. მნიშვნელოვანია შესწავლილი იქნას მევენახეობა ტერუარები და გამოკვეთილი იყოს სრული პოტენციალი, ამ მხრივ კონფერენციაზე წარმოდგენილი იქნება სვირის მიკროზონაში 2021წლის მოსავლის, ციცქა-ცოლიკაურის ყურძნისაგან დამზადებული ქვერის და მისგან დამზადებული ცქრიალა ღვინოების ქიმიური და ორგანოლექტიური მახასიათებლები. მსმენელებს შეეძლება შეაფასონ მიკროზონაში მოწეული ყურძნის პოტენციალი, მეღვინეობის ორ სხვადასხვა მიმართულების შემთხვევაში.

Iliko Popkhadze. , Zura Gaprindashvili
Caucasus International University
Bachelor's degree
Supervisors: **Shengeli Kikilashvili**
Master of Agricultural Sciences,
Assistant
Saba Kitiashvili
Master of Agricultural Sciences,
Assistant

Potential of wine made from Tsitska-Tsolikauri grapes grown in Sviri microzone

Soil-climatic characteristics of Georgia have the opportunity to develop the viticulture sector. The country is divided into 10 governance zones and 25 micro-zones in the country regulatory document. Imereti plays an important role in viticulture in western Georgia. the region with varietal diversity (75), however, since 2007 the region has been allocated a micro-zone Sviri. Sviri is made from Tsitska-Tsolikauri (up to 1% Krakhuna) grape varieties and is a white dry wine. The denial of viticulture and its full potential will be highlighted in the significant terrorist study studied; on the other hand, there will be chemical and organoleptic characteristics of the 2021 crop in the Sviri microzone, the cod of animals from Tsitska-Tsolikauri grapes, and the sparkling deity from it. Listeners will be able to evaluate the potential of grapes grown in the microwave in the case of two different directions of winemaking.

ნიკოლოზ ხატიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელები: **შენგელი კიკილაშვილი**
აგრარული მეცნიერებების მაგისტრი,
ასისტენტი
საბა ქიტიაშვილი
აგრარული მეცნიერებების მაგისტრი,
ასისტენტი

იშვიათი კახური ჯიშების სამეურნეო მახასიათებლების განსაზღვრა

8000 წლოვანი უწყვეტი ისტორია, ქვევრის ღვინის ტრადიცია და ჯიშური მრავალფეროვნება ის ძირითადი ნიშნებია, რომლებიც უნიკალურს ხდის ჩვენს ქვეყანას. XIX საუკუნის მეორე ნახევარში მავნეო რგანიზმების გამოჩენა უმეტესი ქართული ჯიშის მივიწყების ერთ-ერთი მიზეზი გახდა. საქართველოს თანამედროვე მევენახეობა-მელვინეობაში აქტიურად იწყება მივიწყებული ჯიშების წინ წამოწევა და სამრეწველო საქმიანობაში გადმოტანა. ოჯახური მარნები და ღვინის საწარმოები ინტერესს იჩენენ სხვადასხვა კუთხის ვაზის ჯიშების მიმართ. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს მევენახეობის ზონებში რეკომენდაცია გაეწიოს იმ ჯიშებს, რომლებიც მათ აბორიგენულ მცენარეს წარმოადგენს. ამისათვის საჭიროა, მოხდეს ჯიშების შესწავლა: სამეურნეო-ტექნოლოგიური მახასიათებლების, ჯიშური თავისებურებების და გარემოს ფაქტორების მიმართ. კონფერენციაზე წარმოდგენილი იქნება სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის საგურამოს კოლექციაში დაცული იშვიათი კახური ჯიშების: კახური ღრუბელას, ღვინის თეთრასა და გრძელმტევანას 2021 წლის მოსავლისაგან დამზადებული ღვინოების ქიმიურ-ორგანოლექტიკური მახასიათებლები.

Nikoloz Khatiaashvili
Caucasus International University
Bachelor's degree
Supervisors: **Shengeli Kikilashvili**
Master of Agricultural Sciences,
Assistant
Saba Kitiashvili
Master of Agricultural Sciences,
Assistant

Determining the agricultural characteristics of rare Kakhetian varieties

8000 years of continuous history, Qvevry wine tradition, and varietal diversity are the main features that make our country unique. The appearance of pests in the middle of the second half of the 19th century became one of the reasons for forgetting most of the Georgian

varieties. In the modern viticulture and winemaking of Georgia, forgotten varieties are being actively promoted and exported to industrial activities. Family wineries and wine enterprises show interest in different varieties of vines. It is important to recommend the varieties in the viticulture zones of Georgia, which are their aboriginal plants. For this, it is necessary to study the varieties: in terms of agricultural-technological characteristics, varietal characteristics, and environmental factors. The conference will present the chemical-organoleptic characteristics of the wines made from the 2021 harvest of Kakhetian spruce, wine white and longhaired preserved in the Saguramo collection of the Saguramo collection of the Agricultural Scientific Research Center.

სანდრო საბაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი
დავით მალრაძე
სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი,
პროფესორი

ვაზის ქართული სელექციური ჯიშების ამპელოგრაფიული აღწერა და სამეურნეო მახასიათებლების შესწავლა

ვაზის სელექციას საქართველოში მრვალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს, მაგრამ ახალი ჯიშების გამოყვანა კონტროლირებადი სელექციის მეთოდებით XX საუკუნის დასაბამიდან იწყება. განსაკუთრებით ნაყოფიერად ითვლება იმავე საუკუნის 50-70-იანი წლები, როცა ვაზის ქართული გენოფონდი მდიდრდება ქართველი სელექციონერების შექმნილი ახალი ჯიშებით. წარმოდგენილი კვლევის მიზანი იყო სწორედ ასეთი ჯიშების ახალი მეთოდებით შესწავლა თანამედროვე პირობებში მათი პოტენციალის შეფასებისათვის. კვლევებში ჩართული იყო ქართული ვაზის 4 სელექციური ჯიში, რომლებიც მიღებულია ქართველი სელექციონერების მიერ ქართული და უცხოური ჯიშების ჰიბრიდიზაციის გზით. ეს ჯიშებია: აგუნა, ბესტავაშვილის თეთრი, ტაბიძისეული და მთის ვაზი. საკვლევი ჯიშები შესწავლილი იქნა: ამპელოგრაფიული მეთოდით OIV-ის დესკრიპტორების გამოყენებით; ჭრაქის მიმართ რეზისტენტობა; ვეგეტაციური ფაზების მსვლელობა; ყურძნის და მარცვლის ქიმიური მახასიათებლების შემცველობა; ღვინის ენოლოგიური და ენოქიმიური პარამეტრები. შედეგად, გაიზარდა თანამედროვე მეთოდებით დახასიათებული ჯიშების რაოდენობა; დაზუსტდა მათი სამეურნეო მიმართულებები; შეკრებილ სამეცნიერო ინფორმაციასა და ფოტოდოკუმენტაციაზე დაყრდნობით შედგენილი იქნა ამპელოგრაფიული ბარათები; მოპოვებული იქნა ისტორიული მონაცემები ჯიშების შესახებ.

Sandro Sabashvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisors: **David Maghradze**
Doctor of Agriculture,
Professor

Ampelographic description of Georgian breeding grapevine varieties and learn of their agricultural characteristics

Vine selection has a long history in Georgia. However, the breeding of new varieties by controlled selection methods dates back to the early 20th century. The 50s and 70s of the same century are considered especially fruitful and the Georgian gene pool is enriched with new varieties created by Georgian selections. The presented research aimed to study such varieties with new methods to evaluate their potential in modern conditions. The studies included 4 selective varieties of Georgian vines, which were obtained by Georgian selections through hybridization of Georgian and foreign varieties. These varieties are Aguna, Bestavashvili Tetri, Tabidziseuli, and Mtis Vazi. The learn varieties were studied: by an ampelographic method using OIV descriptors; Powdery mildew resistance; The course of vegetative phases; Content of chemical properties of grapes and grains; Oenological and sonochemical parameters of wine. As a result, the number of varieties characterized by modern methods has increased; their agricultural directions were specified; Ampelographic cards were compiled based on the collected scientific information and photo documentation; Historical data on varieties were obtained.

თამარ რიჟამაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელები: **ლევან უჭმაჭურიძე**
სოფლის მეურნეობის დოქტორი,
პროფესორი
შენგელი კიკილაშვილი
აგრარული მეცნიერებების მაგისტრი,
ასისტენტი

**მესხური და აჭარული იშვიათი ვაზის ჯიშების ამპელოგრაფიული და
ენოლოგიური მახასიათებლების შესწავლა**

ნეოლითის ხანაში სამხრეთ კავკასიის ტერიტორიაზე მზადდებოდა ღვინო, რომელიც ძვ.წ. 5800- 6000 წლით იქნა დათარიღებული (McGovern et al 2017). ღვინის დამზადების 8000 წლოვანი ისტორია, ქვევრში ღვინის დამზადების უნიკალური მეთოდი, ავტოქტონური ჯიშებისა და ველური ვაზის ფორმების სიუხვე ამყარებს

საქართველოს, როგორც ვაზისა და ღვინის სამშობლოს, სტატუსს. საქართველოს გენოფონდში დასახელებულია ვაზის 525 ენდემური ჯიშის (კეცხოველი და სხვ. 1960) რომელთა ნაწილი სამწუხაროდ დღეს არ მოგვეპოვება. ჯიშების დაკარგვის რამდენიმე მიზეზიდან უნდა აღინიშნოს მავნებელი დაავადებები, რომლებიც XIX საუკუნეში გაჩნდა და დააზიანა მევენახეობის სფერო. ქართული ჯიშების ნაკლები რეზისტენტულობის გამო მოსახლეობამ ვენახების გაჩეხვა და შედარებით გამძლე ჯიშების ან ბუნებრივი ჰიბრიდების გაშენება დაიწყო. თუმცა, თანამედროვე საზოგადოებაში გაჩნდა მივიწყებული ჯიშების წარმოების მოთხოვნა. კონფერენციაზე წარმოდგენილი იქნება მესხური და აჭარული იშვიათი ვაზის ჯიშების: თამარის ვაზის, მესხური მწვანის, მეკრენჩხისა და ქორქაულას, ასევე ორი საკონტროლო ჯიშის რქაწითელისა და კაბერნე სოვინიონის ამპელოგრაფიულად, ენოლოგიურად და ენოკარპოლოგიურად შესწავლის შედეგები, რომელიც განხორციელდა სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯიდაურას ბაზაზე.

Tamar Rizhamadze
Caucasus International University
Master's degree
Supervisors: **Levan Ujmajuridze**
Doctor of Agriculture, Professor
Shengeli Kikilashvili
Master of Agricultural Sciences,
Assistant.

Study of ampelographic and oenological characteristics of Meskhetian and Adjara rare vine varieties

During the time of the Neolithic era, the South Caucasus was a place where wines were fermented, which are dated around 5800-6000 BC. (McGovern et al 2017). Georgia has the oldest history of winemaking, which counts 8000 years; it has a unique method of Kvevri winemaking and is famous for its autochthonous grape varieties and wild vines. All these indicate the fact that Georgia is the cradle of wine. Georgia has 525 endemic varieties (Ketskhoveli et al 1960), but unfortunately, some parts of them are not presented today. The reason for their absence or loss is different pests and diseases, which caused problems for Georgian viticulture from the XIX century. Due to the fact, that Georgian varieties had less resistance to pests and diseases, farmers started to root out vines and started to plant some more resistant or natural hybrids. However, nowadays the interest in the oldest varieties is rising and more and more people are interested today. At the conference are presented Rare Meskhetian and Adjarian grape varieties and their ampelographic, enological, and enocarpic characteristics and data study results. These varieties are Tamaris vazi, Meskhuri Mtsvane, Mekrenchkhi, and Korkaula (reference varieties are Rkatsiteli and Cabernet Sauvignon). The research was done at the Agricultural scientific-research center of Jighaura.

მედიცინის სექციის Section of Medicine

Delight Ama Hiadzi
Chidimma Okoli
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Nana Kechakmadze**
MD, Ph.D., Associate Professor

Age-Related Changes in Geriatric Population. Implications, Assessment, and Management

Aging is a normal physiologic phenomenon that manifests with a different clinical presentations concerning the whole organ system. Geriatrics is defined as medical care for the elderly, which most often refers to persons of age greater than 65 years of age. The study of aging with regards to biological, sociological and psychological changes is known as gerontology (Robert and Kaplan, 2011). According to Merck Manual (2011), life expectancy is an additional 16 years at age 65 and 9 years at age 75 for men and an additional 19 years at age 65 and 12 years at age 75 for women. Research indicates that generally, women live about 5 years longer than men, probably because of genetic, biological, and environmental factors and these differences in survival have not changed, despite changes in women's lifestyle (Walifestyle, 2004). Physiologic studies indicate that most age-related biologic functions are relatively unaffected before age 30 and gradually decline thereafter. As a result, disorders, rather than normal aging, are the primary cause of functional loss during old age. Modifiable and non-modifiable factors have been implicated in this decline though has little or no effect on daily activities. Modifiable factors include stress management, lifestyle, behavior, and behavior environment environmental while non-modifiable factors include gender, age, and genetic components (Robert and Kaplan, 2011). Some of the physiological age-related changes that can impact the functional capacity of an individual include decline in maximal exercise capacity, muscle strength, and glucose tolerance in healthy but sedentary older people. These non-modifiable effects of aging may be less dramatic than thought, and healthier, more vigorous aging may be possible for many people. Due to a better understanding of these physiological changes that occur with aging and advancement in medical care, persons of age greater than 65 years are in better health than their predecessors and remain healthier longer because health has improved making functional decline less comparable than before as such tends to be most dramatic in the most elderly. Therefore, geriatrics has become one of the key points in health care and has led to prolonged lifespan, hence making the elderly population one of the fastest-growing populations (Rodakowski, et al. 2014). Comprehensive assessment of the elderly also known

as the geriatric assessment has played a pivotal role in reaching this goal. This assessment includes; physical, psychological, social, and environmental factors that imp on the elderly wellbeing. Comprehensive geriatric assessment is a multidimensional process carried out by a multidisciplinary team that involves extensive history taking, taking into consideration modifiable and no -modifiable factors, analyzing and linking patient's characteristics, and using these data in creating a person-centered intervention plan. These multidimensional approach helps target key areas of functional status including evaluation of activities of daily living, evaluation of instrumental activities of daily living, gait and fall, social support, nutrition, incontinence, sensory impairments, cognition and mood, abuse, polypharmacy, pain, pressure sores and to design person-centered intervention if any abnormality is identified (Maas et al. 2007). Assessment of the elderly patients differs from standard medical evaluation of younger patients especially those who are very old or frail. Furthermore, the complexities of health care problems in the elderly often lead to misdiagnosis, or delayed diagnosis amongst this population. To combat this, extensive and meticulous history-taking and physical examination are implored which are conducted at different times even requiring two or more physical examination sessions to avoid unnecessary fatigue (Sifra et al, 2019). Comp moments of history taking in gerthe iatric assessment include documentation of physical and mental health changes, weight changes, medical history, drug history, use of recreational drugs, alcohol and tobacco use, nutritional history, social history,y, and functional status whiles physical examination involves checking vital signs (BP, pulse, respiratory rate, temperature, oxygen saturation), HEENT (Head, Eye, Ear, Nose, and Throat), skin, back and chest (breast, heart, lungs), gastrointestinal system, genitourinary system, musculoskeletal system and neurological system (Robert and Kaplan, 2011). Prevention and intervention depend on early identification and detection which can prevent deterioration and improve quality of life, often through minor, inexpensive interventions. Therefore, some elderly patients, particularly the frail or chronically ill, are best evaluated using a comprehensive geriatric assessment. In the most elderly, who have total dependence on caregivers, problems of neglect and abuse have been reported which necessitates clinicians to bear this in mind when assessing elderly patients in this category.

Devangana Mahapatra
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Sied Mohammed Ali**
MD Assistant

PPneumocystiseumocystic jiroveci pneimmunocompromisenon-HIVised non-HIV patient

Pneumocystis jiroveci pneumonia prophylaxis in immunogen-HIVised non-HBackground
PneumocystisPneumocystis jiroveci pneumonia in non-HIV patients is still a challenge for intensivists. Our study aimed to evaluate mortality predictors of PJP patients requiring

Intensive care unit admission. Methods-We searched for randomized controlled trials that compared prophylaxis using antibiotics effective against *P jirovecii*, given orally or intravenously, vs placebo, no intervention, or antibiotics with no activity against *P jirovecii*. In addition, we included trials that compared different PCP prophylactic regimens or administration schedules. The search included the Cochrane Central Register of Controlled Trials, PubMed, Latin American and Caribbean Health Sciences Literature, and conference proceedings. No language, year, or publication restrictions were applied. Two reviewers (H.G. and M.P.) independently searched, selected trials, extracted data, and performed the methodological quality assessment. Relative risks with 95% confidence intervals are reported. Meta-analysis was performed using the random-effects model. Results-Twelve randomized trials were identified, including 1245 patients (50% children) who had undergone autologous bone marrow or solid organ transplant or who had hematologic cancer. When trimethoprim-sulfamethoxazole was administered, a 91% reduction was observed in the occurrence of PCP (RR, 0.09; 95% CI, 0.02-0.32); the number needed to treat was 15 (95% CI, 13-20) patients, with no heterogeneity. Pneumocystis pneumonia-related mortality was significantly reduced (RR, 0.17; 95% CI, 0.03-0.94), whereas all-cause mortality did not differ significantly (RR, 0.79; 95% CI, 0.18-3.46). Adverse events that required discontinuation occurred in 3.1% of adults and none of the children, and all were reversible. No differences between once-daily and thrice-weekly administration schedules were found. The discussion-The study strongly suggests prophylaxis helped in preventing PCP in the target patients A couple of loopholes for the study can be, 1) not all types of antibiotics could be tested.

Gyorgy Bokeria
Tbilisi State University
One-stage program
Supervisor: **Zviad Bakhutashvili**
MPhDPhd, Doctor

Aortic valve neocuspidization with glutaraldehyde treated autologous pericardium (Ozaki procedure) of 51 years old patient with ascending aortic aneurysm and left main coronary artery stenosis

Aortic valve disease is the most common cause of cardiovascular death in nations. A novel technique involving neocuspidization of the aortic annulus using autologous pericardium to construct new AV leaflets (the Ozaki procedure) has shown promising outcomes in young adults. In this case report, we would like to present one special case from our 5 years of experience of aortic valve reconstruction using Ozaki's procedure in Georgia performed in our clinic by the head of surgical department Zviad Bakhutashvili that was done at the end of 2021. Case description. A male 51 years old, driver, presented to the hospital complaining of dyspnea and fever persisting for 4 months. The patient with congenital bicuspid aortic valve with stenotic aortic dilatation and ascending aortic aneurysm is shown

by echocardiography. The patient also had anginal pain, chromatography was made, and showed LAD artery =80% stenosis. Surgery was performed through the median sternotomy, using cardiopulmonary bypass with cardioplegia. Firstly we made Aortic valvotomy, prepare a red novel valve custom our pericardium, and set them in the oot. N,extdiddone ascending aortic replacement with artificial graft and finally was made LAD distal anastomosis using Left internal mammary artery. At the end of the operation, the gradient was optimal normal, and LAD and aortic grawere was working without suture lessons. Vital parameters were corrected. PThe patient was discharged 12 days later. He feels well now. Summary. An autologous pericardium fixed in glutaraldehyde can be infected as easily as a bioprosthetic valve, but the risk is less than a synthetic sewing cuff. Conclusions. AVNeo is a safe and effective method for an infective aortic valve replacement with good short and midterm results. The low gradient is a positive point in the recovery of stressed myocardium. No necessity to use warfarin makes patients' postoperative life safer and better and cuts off hospital days.

Keywords: (AVNeo)-aortic valve neocuspidization; Aortic valve; Ascending aortic aneurysm; (CABG)-coronary artery bypass grafting; Ozaki Procedure Introduction.

Khatia Otarashvili
Ilia State University
Doctoral
Supervisor: **Eka Paatashvili**
MD, MPA, Ph.D.,
Assistant Ph.D. Professor

The impact of regulation and population awareness on the dynamics of selective abortion in Georgia

In recent years there are 23 million 'Missing girls' in the world due to Sex-Selective abortions because parents wanted a male child. Georgia is among the 11 countries where elective abortions are most common. According to the UN, more than 31,446 girls were not born in Georgia from 1990-to 2021 due to the desire to have a boy, for a country with a population of no more than 4 million, this is a catastrophic figure. From October 7, 2014, the Law of Georgia on Health Care stipulates that voluntary termination of pregnancy is allowed if the duration of pregnancy does not exceed twelve weeks; and maternity hospitals try not to inform parents of the sex of the baby until 12 weeks. The sex ratio at birth in human populations is essentially biologically 105-106 males born to 100 females. It should not differ according to the order of birth. In Georgia according to the latest data is 109.3 male to 100 female in the case of the first children, in the case of third-degree children it increases to 114, and in the case of more children to 137. Research objectives: Assess the impact of current state regulations and programs on the dynamics of sex-selective abortions.

Rachita Vishwanath Salian
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Kakha Bregvadze**
Doctor of Medical Science
Assistant Professor

Sarco Suicide Capsule

Assisted suicide is suicide undertaken with the aid of another person and is usually referred to as physician-assisted suicide. Here the patient is the one who carries out the action that ends their life through the ingestion of the lethal drug, which is provided by the medical professionals. It requires prior coordination of a multidisciplinary team and is even assessed by an ethics committee to determine that the patient is exercising full autonomy and is free from coercion by the situation the patient is living in as well as free from fatalistic desires of a psychiatric illness. Assisted suicide stands for giving death to a person who freely requests it to free himself from suffering that is irreversible and that the purses consider inconsiderate. Even though it conflicts at social, moral, and ethical levels, at present several countries authorize assisted death including Switzerland, Holland, Luxembourg, Spain, Canada, and five states of the US – Oregon, Vermont, Washington, California, and Montana. More countries are joining the list of making euthanasia and assisted dying legal. It has brought to light the opinion of thinkers, politicians, philosophers, and physicians and several nations have initiated discussions on this matter in their governmental systems. Critics of euthanasia claim that killing is always wrong and that involuntary euthanasia violates patients' rights and that physician-assisted suicide violates an obligation to not harm. Advocates of pro-euthanasia argue that killing the patient is not worse than letting them die or that for patients who are in a vegetative state with no prospects for recovery, letting them die prevents further needles and futile treatment efforts or that assisting a terminally ill patient is merely helping the patient who wishes to die with dignity. Traditionally assisted suicide to ns physician-assisted suicide but recently a device named Sarco Pod has been developed which aims thtethatalize and democratize dying. The Sarco suicide capsule was invented by Dr. Death or otherwise known as Dr. Philip Nitschke, the director of the f pro-euthanasia group- Exit International. It is a euthanasia machine, which is made up of a 3-D printed detachable capsule, mounted on a stand thcontainsins a canister of liquid nitrogen to die by suicide by inert gas asphyxiation. Exit International commissioned a review by Swiss legal academic Daniel Hürlimann who confirmed that Sarco does not break any regulations whgovernerns medical products, dangerous chemicals/weapons, or narcotics. Sarco pod will not be on sale, the design will be distributed to the people le free, who will have to 3D print it themselves. This will help Exit International to be out of legal trouble in countries where assisted suicide is against the law.

The Sarco pod's blueprints will not be provided to anyone aged below 50 years old. Also, once printed access to the capsule will remain restricted. The user from inside the pod can operate the pod by prepress tbotherhenr blinking or by any gesture. However, they must

answer a set of questions and confirm that the decision to end life is their own. It also has an inbuilt emergency top button and escapes hatch. In the future, they are planning to implement an AI screening process that will allow Exit International to “de - medicalize” the dying process by removing the need for medical professionals to be involved. The idea of de – medicalizing death by using AI is also alarming because technology is never neutral as it is tested, deployed, and used by humans and also the AI relies on the data of the past. Exit International wants to democratize dying the g process as they consider that every individual has the right to end their life and that it is not a privilege decided by others for critically ill patients. Until AI is developed people using Sarco will have to undergo a thorough ugh review by the medical professionals. Even though the Sarco pod is gaining popularity and is even displayed in the museums but the safety of the pod is questionable. What if someone who is not mentally stable accesses the pod or if it falls on the wrong hand will be a disaster. Also, people are arguing that Sarco will make the death lonely as the person will be inside the pod and the rest of the family and friends outside unlike physphysician-assistedcide or euthanasia where the family members and friends are alongside them.

გიორგი ანთაძე
გიორგი სახვაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **დარეჯან მდინარაძე**
ასისტენტი

Aβ2M ამილოიდოზის პრევენცია დიალიზზე-დამოკიდებულ პაციენტებში

ამილოიდოზი არის დაავადება, რომელიც ხასიათდება ქსოვილებში ამილოიდის ჩალაგებით. ამილოიდოზი იწვევს პარენქიმის ატროფიას და სკლეროზს, სხვადასხვა ორგანოს უკმარისობას. ჯანმოს (WHO) მიხედვით ამილოიდოზი დაყოფილია შემდეგ ტიპებად: AL ამილოიდოზი - დაკავშირებული მიელომურ დაავადებასთან, AA ამილოიდოზი - ქრონიკული ანთებითი დაავადებების დროს, ATTR ამილოიდოზი - ოჯახურ-მემკვიდრეობითი ამილოიდოზი, Aβ2M ამილოიდოზი - ამილოიდოზი იმ პაციენტებში, რომლებიც ხელოვნურ დიალიზზე იმყოფებიან, Aβ2M ამილოიდოზის პათოგენეზი სრულად არ არის შესწავლილი, ამიტომ, ამ ტიპის ამილოიდოზის პრევენცია დამყარებულია რეტროსპექტულ კვლევებზე და ჰიპოთეზურ განხილვებზე. ორი მთავარი გამოსავალი, რაც შეიძლება რეკომენდებული იყოს ამ დროს არის ა) დაავადების პრეკურსორის - ბეტა-2 მიკროგლობულინის (beta-2M) გამოდევნა დიალიზით, ბ) შევამციროთ ბიომეუთავსებლობის ფენომენი, რომელიც ინდუცირებულია დიალიზის მემბრანსა და ენდოტოქსინებს შორის. ახალი გამომსახველობითი კვლევები როგორც არის კომპიუტერული ტომოგრაფია, ბირთვული მაგნიტურ რეზონანსული ტომოგრაფია და სცინტიგრაფია გვეხმარება ამილოიდოზის რისკის შემცირებაში.

Giorgi Antadze
Giorgi Sakhvadze
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Darejan Mdinardze**
Assistant

Prevention of A β 2M Amyloidosis in Dialysis-Dependent Patients

Amyloidosis is a disease, which is characterized accumulation of amyloid in the tissues. Amyloidosis causes atrophy and sclerosis of parenchyma and failure of organs. According to WHO amyloidosis is divided into next types: AL amyloidosis – connected to multiple myeloma AA amyloidosis – during chronic inflammatory diseases ATTR, amyloidosis – familial-hereditary amyloidosis A β 2M amyloidosis – amyloidosis in patients who are on artificial dialysis the pathogenesis of dialysis-related amyloidosis is still poorly understood. Therefore, preventive measures can be proposed at present only on the basis based on time studies and hypothetical considerations. Two main solutions may be recommended, namely an effective dialytic removal of beta 2-microglobulin (beta 2-M), which is the protein precursor of dialysis amyloid, and the avoidance of bioincompatibility/biocompatibility mena such as those induced by dialysis membranes and endotoxins. Promising new imaging techniques such as computed tomography (CT) scan, nuclear magnetic and resonance (NMR), are helpful in foreducing e risk of reducing doses.

გიორგი შოშიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **მაგდა თორთლაძე**
მედიცინის დოქტორი,
ასისტენტ პროფესორი

დამხმარე რეპროდუქციული ტექნოლოგიების გამოყენება უშვილობის მკურნალობის დროს

უნაყოფობა დღემდე ითვლება სამედიცინო, სოციალურ და დემოგრაფიულ პრობლემად და იგი განისაზღვრება, როგორც კლინიკური ორსულობის დადგენის უუნარობა რეგულარული, დაუცველი სექსუალური ცხოვრების დაწყებიდან 12 თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ქალის ასაკი 35 წელზე მეტია და ასევე აღინიშნება თანმხლები დაავადებები უნაყოფობის კრილში, ორსულობის დადგომის ვადები მცირდება 6 თვემდე.

2021 წლის ეპიდემიოლოგიური მონაცემებით მსოფლიო მასშტაბით რეპროდუქციული ასაკის წყვილების 15 % იყო უშვილო. რაც რიცხობრივად არის 48.5 მლნ წყვილი. ყველაზე მაღალი პრევალენტობა აღინიშნებოდა აღმოსავლეთ

ევროპის ქვეყნებში, შემდგომ - ჩრდილოეთ აფრიკა, სუბ-საჰარა და წყნარი ოკეანის ქვეყნები. ყოველი 7 წყვილიდან 1 წყვილი უშვილო იყო. უშვილობა პოლიეტიოლოგიური მდგომარეობაა, მის გამომწვევ მიზეზთა შორის პირველ ადგილზე დგას სასქესო ორგანოთა ანთებითი დაავადებები, მეორე ადგილზეა ენდოკრინული და იმუნოლოგიური პრობლემები, უშვილობის განვითარებაში ასევე მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია აბორტს, გადატანილ ინფექციებს, ალკოჰოლის და თამბაქოს მოხმარებას და სხვ. ჩატარდა კვლევა, რომელშიც გამოკვლეულ იქნა 8500 უშვილო წყვილი, კვლევის მიზანი იყო უშვილობის მიზეზთა იდენტიფიცირება. დადგინდა, რომ ქალის ფაქტორი უშვილობაში შეადგენდა 37%, მამაკაცების ფაქტორი იყო 8% და ორივე ფაქტორით 35%. შემთხვევათა 5%-ში ვერ დადგინდა უშვილობის მიზეზები და 15 % კვლევის მიმდინარეობის პერიოდში დაფხმბმდა. ეს კვლევა აღნიშნავს, რომ უნაყოფობა პოლიეტიოლოგიური მდგომარეობაა.

განარჩევნ უნაყოფობის რამდენიმე ფორმას: ქალის უნაყოფობა, მამაკაცის უნაყოფობა, ორმხრივი უნაყოფობა. მიზეზები შეიძლება იყოს თანდაყოლილი და შეძენილი. უნაყოფო ქორწინება, როგორც ქალებში, ასევე მამაკაცებში შეიძლება იყოს : პირველადი და მეორადი. პირველადია უნაყოფობა, როდესაც წყვილებს შორის არასდროს ჰქონია ადგილი ბავშვის ჩასახვის ფაქტს. მეორადი, ანუ შეძენილი უნაყოფობა არის, როდესაც წყვილებს შორის ადგილი ჰქონდა ჩასახვის ფაქტს (შედეგის მიუხედავად), მაგრამ ამის შემდგომ ჩასახვა აღარ ხდება. განარჩევნ ასევე აბსოლუტურ და შეფარდებით უნაყოფობას. აბსოლუტური უნაყოფობა თან ახლავს განვითარების მანკებს და სრულად გამორიცხავს ჩასახვის შესაძლებლობას. შეფარდებითის დროს, თუ მოხდა მიზეზის კუპირება, მდგომარეობა შექცევადი ხდება. მსოფლიოს ბევრ ქვეყნებში ჩატარებული კვლევებით გამოვლინდა უნაყოფო ქორწინებების რაოდენობის ზრდა. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებით, თანამედროვე პირობებში ქორწინებათა დაახლოებით 15-20 % არის უნაყოფო. საქართველოში 2019 წელს დაახლოებით 35 ათასი უშვილო რეპროდუქციული წყვილია აღრიცხული, მაგრამ ეს მონაცემები გაცილებით დიდია. 35 ათასი წყვილიდან დაახლოებით 70% შემთხვევა საჭიროებს ინ ვიტრო განაყოფიერებას.

ახალი რეპროდუქციული ტექნოლოგიების გამოყენება უნაყოფობის სამკურნალოდ დაკავშირებულია რელიგიურ, სამართლებრივ, ფილოსოფიურ და მორალურ პრობლემებთან. ახალი რეპროდუქციული ტექნოლოგიები მოიცავს: ექსტრაკორპორალურ განაყოფიერებას, საშვილოსნოსშიდა ინსემინაციას, დონორის კვერცხუჯრედების გამოყენებას და სუროგაციას. ხელოვნური ინსემინაციის დროს სპერმის შეყვანა საშვილოსნოში ხდება ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით. ხელოვნური განაყოფიერება ადამიანზე პირველად გამოიყენა ინგლისურმა მეცნიერმა ჰანტერმა 1977 წელს. ხელოვნური ინსემინაცია არის ჰომოლოგიური, რომლის დროსაც გამოიყენება ქმრის სპერმა და ჰეტეროლოგიური, როდესაც ვიყენებთ „დონორის“ სპერმას. ჰომოლოგიური მეთოდი ნაკლებად ეთიკური საკითხია, რადგან ბიოლოგიური და სოციალური მშობლები ერთი და იგივეა, ხოლო ჰეტეროლოგიური მეთოდის დროს ვეხებით ეთიკურ საკითხს. არსებობს ჰეტეროლოგიური მეთოდის გამოყენების შესაბამისი მუხლები, რის შემთხვევაშიც

გამართლებულია აღნიშნული მეთოდი. ჰეტეროლოგიური მეთოდისას გამეტათა დონაცია გამოიყება. საშვილოსნოსშიდა ინსემინაციისას გამოიყენება მუხლი 141, რომლის მიხედვით დონორის სპერმის გამოყენება ნებადართულია შემდეგ შემთხვევებში: ა) უშვილობის გამო, ქმრის მხრიდან გენეტიკური დაავადების გადაცემის რისკის არსებობისას, ან მარტოხელა ქალის განაყოფიერებისათვის, თუ მიღებულია უშვილო წყვილის ან მარტოხელა ქალის წერილობითი თანხმობა. ბავშვის დაბადების შემთხვევაში უშვილო წყვილი ან მარტოხელა ქალი ითვლება მშობლებად, აქედან გამომდინარე, პასუხისმგებლობით და უფლებამოსილებით. დონორს არა აქვს განაყოფიერების შედეგად დაბადებული ბავშვის მამად ცნობის უფლება; ბ) მხოლოდ სათანადო ლიცენზიის მქონე დაწესებულებაში, თუ მას ატარებს შესაბამისი ლიცენზიის მქონე ექიმი.

ინ ვიტრო განაყოფიერება, იგივე ექსტრაკორპორალური განაყოფიერება წარმოადგენს დამხმარე რეპროდუქციულ ტექნოლოგიას უშვილობის სამკურნალოდ. პირველი წარმატებული შემთხვევა 1977 წელს დიდ ბრიტანეთში ჩატარდა, რის შედეგად დაიბადა გოგონა ლუიზა ბრაუნი. საქართველოში პირველი წარმატებული შემთხვევა მოხდა 1999 წელს, რის შედეგადაც დაიბადა პირველი ბავშვი ხელოვნური განაყოფიერების გზით. ინ ვიტრო განაყოფიერება წარმოადგენს უშვილობის დამხმარე უალტერნატივო, რეპროდუქციულ ტექნოლოგიას, რომლის დროს ქალის და მამაკაცის სასქესო უჯრედების შერწყმა ხდება ინ ვიტრო გარემოში, სინჯარაში მიღებული ემბრიონი გადაიტანება ქალის საშვილოსნოში. პროცედურა ძვირად ღირებულია, თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოში უშვილობის მკურნალობა გაცილებით იაფია სხვა ქვეყნებთან შედარებით. საქართველოში მოქმედებს კანონი ექსტრაკორპორალურ განაყოფიერებაზე, კერძოდ, მუხლი 143, რომლის მიხედვით ა) უშვილობის მკურნალობის მიზნით, აგრეთვე, ცოლის ან ქმრის მხრიდან გენეტიკური დაავადების გადაცემის რისკის არსებობისას, წყვილის ან დონორის სასქესო უჯრედების ან ემბრიონის გამოყენებით, თუ მიღებულია წყვილის წერილობითი თანხმობა; ბ) თუ ქალს არა აქვს საშვილოსნო, განაყოფიერების შედეგად მიღებული ემბრიონის სხვა ქალის ("სუროგატული დედის") საშვილოსნოში გადატანის და გამოზრდის გზით. წყვილის წერილობითი თანხმობა აუცილებელია.

უშვილობის მკურნალობის განსხვავებულ და ალტერნატიულ მეთოდს წარმოადგენს სუროგაცია. ხელოვნური განაყოფიერების ერთ-ერთი პროგრამა, რომლის დროს სინჯარაში გაზრდილი ემბრიონები გადააქვთ არა გენეტიკური დედის საშვილოსნოში, არამედ სპეციალურად მომზადებული სუროგატი დედის საშვილოსნოში, რომელიც მათ მუცლად ატარებს დაბადებამდე. სუროგაციის პროგრამების განხორციელებისას მკურნალობის საწყისი ეტაპები არ განსხვავდება კლასიკური ხელოვნური განაყოფიერების პროგრამებისგან. მკურნალობის მოსამზადებელ ეტაპზე, შესაბამისი იურიდიული დოკუმენტაციისა და შეთანხმებების მომზადების პარალელურად, ასევე ფორმდება ხელშეკრულება სუროგატ დედასა და ბიოლოგიურ მშობლებს შორის ამ ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად. ხელშეკრულებაში დეტალურად არის აღწერილი როგორც სუროგატი დედის, ასევე ბიოლოგიური მშობლების უფლებები და მოვალეობები. აღნიშნული

საკითხიც ეთიკურ პრობლემად ითვლება, რომლის ამოყენებაც ნებადართულია საქართველოს კონსტიტუციის მე-15 მუხლის შესაბამისად.

რეპროდუქტოლოგთან გვიანი მიმართვიანობა მნიშვნელოვანია. ასევე საჭიროა მოსახლეობის ცნობადობის ამაღლება, ოჯახის ექიმებისა თუ გინეკოლოგების მიერ დროულად გადამისამართება რეპროდუქტოლოგთან. დროული და სწორად შერჩეული მკურნალობის ტაქტიკა ყოველთვის გამოიღებს შედეგს

Giorgi Popiashvili
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Magda Tortladze**
Doctor of Medicine,
Assistant Professor

Assistive reproductive technologies in the treatment of infertility

Infertility is still considered a medical, social, and demographic problem, and it is defined as the inability to diagnose a clinical pregnancy within 12 months of having a regular, unprotected sex life. The period of pregnancy in the context of infertility is decreased to 6 months if a woman is over 35 years old and has concurrent disorders. According to epidemiological data from 2021, 15% of couples of reproductive age in the world were childless. There are 48.5 million pairings in total. Eastern European countries had the highest occurrence, followed by North Africa, Sub-Saharan Africa, and Pacific countries. One out of every seven couples had no children. Infertility is a polyetiological disorder with a variety of causes, including inflammatory diseases of the genitals in the first place, endocrine, and immunological problems in the second place, as well as abortion, infections, alcohol, and cigarette intake, and other factors. The goal of the study, which looked at 8,500 infertile couples, was to figure out what causes infertility. Infertility was determined to be 37 percent due to the female factor, 8% due to the male factor, and 35 percent due to both causes. During pregnancy. Infertility is a polyetiological disorder, according to this study. Infertility can be classified into three categories: female infertility, male infertility, and bilateral infertility. There are two types of causes: congenital and acquired. Infertile marriages can be primary or secondary in both women and men. Secondary infertility, also known as acquired infertility, occurs when a couple attempts to conceive (regardless of the outcome), but the attempt fails. There is also a distinction between absolute and relative infertility. The condition becomes reversible if the cause is reversed. Infertility has increased the number of marriages in several countries around the world, according to studies. According to the World Health Organization, roughly 15-20% of marriages in modern times are sterile. In Georgia, there are approximately 35 thousand childless reproductive partners recorded in 2019, but the data is significantly greater. In vitro fertilization is required for about 70% of the 35 thousand pairs. The application of new reproductive technologies to treat infertility raises theological, legal, philosophical, and

moral issues. In vitro fertilization, intrauterine insemination, the use of donor eggs, and surrogacy are examples of new reproductive technologies. Using technical techniques, sperm is injected into the uterus in artificial insemination. Hunter, a British scientist, was the first to utilize artificial insemination on people in 1977. Artificial insemination can be homologous (using the husband's sperm) or heterologous (using "donor" sperm). The homologous technique is considered unethical. Biological and social parents are the same person, and we are dealing with an ethical dilemma with the heterologous approach. Intrauterine insemination is a type of infertility treatment in which sperm is artificially injected into a woman's uterus. Article 141 on intrauterine insemination, allows for use of donor sperm in the following circumstances: A) transfer of a hereditary illness from the husband due to infertility if there is a risk, or to fertilize a single woman, written approval of a childless couple or single woman is required. The birth of a child is a joyous occasion. If an infertile single woman is deemed to be the parent, based on authority and duty. It is not in the possession of the giver. A) Only acknowledge a child born as a result of fertilization as a father; B) only recognize a child born as a result of fertilization as a father. In vitro fertilization, usually referred to as IVF, is a type of assisted reproductive technology used to treat infertility. It is a form of assisted reproductive technology for infertility in which the female and male gametes are united in vitro, in a test tube. The resulting embryo is implanted into a woman's uterus. The technique is costly, but it should be remembered that infertility treatment in Georgia is governed by Georgian law, specifically, Article 143, which states: A) for infertility therapy, also by the wife or husband there is a risk of genetic disease transmission, the couple or the donor may use germ cells or embryos if obtained in pairs. Written consent; B) If a woman lacks a uterus, gained by fertilization transfer the embryo to another woman's uterus ("surrogate mother") and growth. The couple's written consent is essential. Intrauterine insemination, in which sperm is artificially injected into a woman's uterus, is one of the infertility treatments. Concerns about intrauterine insemination Article 141 applies, which allows the use of donor sperm in the following circumstances: A) transfer of a hereditary illness from the husband due to infertility if there is a risk, or to fertilize a single woman, written approval of a childless couple or single woman is required. The birth of a child is a joyous occasion. Based on responsibility and authority in the situation of a childless couple or a single woman being deemed the parent. It is not in the possession of the giver. The right to acknowledge a child born as a result of fertilization as a father; B) only in a properly licensed facility, if it is maintained by a doctor with the requisite license. Surrogacy is a unique and alternative means of treating infertility. One of the artificial insemination programs in which the embryos produced in the test tube are transferred to a specially trained surrogate mother, who carries them in the womb before birth, rather than the genetic mother's uterus. In addition to the production of essential legal papers and agreements, an agreement is also reached between the surrogate mother and the biological parents in line with the laws of this nation during the treatment preparation stage. Both the surrogate mother and the biological parent's rights and responsibilities are detailed in the agreement. This is also an ethical issue, and its usage is permitted under Article 15 of the Constitution. Patients' levels of education, delayed medical visits, and failure to do preventative tests are all issues with

infertility treatment. Only 10% of people contacted a doctor in the first year of marriage, according to a 2015 study published in the journal Health Policy and Insurance. In ten years, the percentage has increased by 40%. As a result, it is vital to expand patient education so that we can increase access to medical care, organize a screening and preventative measures, early visits, and, in severe circumstances, comply with the law using the aforesaid treatment techniques.

თათია ჟიმქარიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: კოკა გოგიჩაშვილი
მედიცინის დოქტორი, პროფესორი

მწვავე იშემიური ინსულტის ენდოვასკულარული მკურნალობა

ინსულტი გულისხმობს სისხლის ნაკადის დაქვეითებას თავის ტვინის გარკვეულ უბანზე, რაც გამოწვეულია სისხლძარღვების ბლოკირებით. სისხლძარღვების დაბლოკვა ან შევიწროება გამოწვეულია სისხლძარღვებში დაგროვილი ცხიმოვანი წარმონაქმნებით, თრომბებით ან სხვა ნარჩენებით, ყველაზე ხშირად გულიდან. ამის გამო თავის ტვინის დაზიანებულ უბანს არ მიეწოდება საკმარისი რაოდენობის სისხლი, შედეგად ვითარდება იშემია, რაც საბოლოოდ იწვევს ტვინის უჯრედების ნეკროზს. არსებობს იშემიური ინსულტის გამომწვევი სხვადასხვა მიზეზი, როგორც არის თავის ტვინის მკვებავი სისხლძარღვის დაზიანება, არტერიის დაზიანება თრომბით, სისხლძარღვების სტენოზი და იშვიათად სინუსების ან ქერქის ვენების თრომბოზი. ინსულტს ახასიათებს თავბრუსხვევა, ღებინება, მხედველობის გაორება ან დაკარგვა, მეტყველების გაძნელება, სახის ასიმეტრია, დაბუჟება, წონასწორობა-კოორდინაციის დარღვევა, გონების დაკარგვა და მაღალი წნევა. მწვავე იშემიური ინსულტის მკურნალობა თრომბის მოცილებაა, რაც შესაძლებელია მედიკამენტური ან მექანიკური საშუალებით, მედიკამენტური მკურნალობა Alteplase IV r-tPA-ით მიმდინარეობს, ქსოვილის პლაზმინოგენის აქტივატორი, r-tPA, (ცნობილი როგორც ალტეპლაზა), Alteplase IV r-tPA-ს ინტრავენური გზით ატარებენ მკლავში, ხსნიან თრომბს და აუმჯობესებენ სისხლის მიმოქცევას თავის ტვინის შესაბამის ნაწილში, ხოლო მექანიკური მკურნალობა - ენდოვასკულარული პროცედურა ან მექანიკური თრომბექტომიაა მკაცრად რეკომენდებული ვარიანტია თრომბის მოსაშორებლად იმ პაციენტებში, რომლებსაც აქვთ დიდი ზომის ოკლუზია, ან LVO. ენდოვასკულური მკურნალობისთვის იყენებენ სტენტის რეტრივერს, რომელიც იხსნება და იჭერს თრომბს. დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრის (CDC) მონაცემებით, ინსულტი სიკვდილის მეხუთე წამყვანი მიზეზია ამერიკის შეერთებულ შტატებში. შტატებში ყოველწლიურად შეერთებულ 795000-ზე მეტ ადამიანს აქვს ინსულტი, აქედან 87% იშემიურია, თუმცა დღესდღეობით სიკვდილიანობა შემცირდა ენდოვასკულური მეთოდის ეფექტური გამოყენების გამო.

Tatia Zhishkariani
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Koka Gogichashvili**
Doctor of Medicine, Professor

Endovascular treatment of acute ischemic stroke

A stroke is decreased blood flow to a certain area of the brain caused by a blockage in a blood vessel. Ischemia eventually leads to necrosis of brain cells. There are various causes of ischemic strokes such as narrowing the blood vessels of the brain, occlusion of the artery with thrombosis, stenosis, and, rarely thrombosis of the sinuses or cortical veins, characterized by symptoms such as dizziness, vomiting, blurred vision, a disorder of balance-coordination, loss of consciousness and high blood pressure. Treatment of acute ischemic stroke is thrombus removal, either medically or mechanically. Medication is administered with Alteplase IV r-tPA, tissue plasminogen activator, r-tPA, (known as Alteplase), Alteplase IV r-tPA is administered intravenously, and, clears the throat, bus and improves blood circulation to the part of the brain that is lacking, while mechanical treatment for thrombus removal. An endovascular procedure or mechanical thrombectomy is a strongly recommended option for thrombus removal in patients with a large occasion or LVO. A stent retriever is used for endovascular treatment, which opens and catches the thrombus. According to the Centers for Disease Control and Prevention (CDC), stroke is the fifth leading cause of death in the United States, with more than 795,000 people having a stroke each year, 87% of whom are ischemic, although, today mortality is declining due to the effective use of endovascular methods.

თედორე სანებლიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **სალომე ყიფშიძე**
მედიცინის დოქტორი,
ასისტენტ პროფესორი

ენდოვასკულური დაავადებების ფსიქიატრიული გამოვლინება

ენდოვასკულური დარღვევების უმეტესობა დაკავშირებულია მენტალურ პრობლემებთან, და, პირიქით, მენტალური პრობლემები ჰორმონული აქტივობის იწვევს ცვლილებებს. ზოგიერთ შემთხვევაში ფსიქიატრიული გამოვლინებები წინ უსწრებს ენდოვასკულური დისფუნქციის ორგანულ სიმპტომებს, რაც ადრეული დიაგნოსტიკის საშუალებას იძლევა. უფრო მეტიც, ენდოვასკულური ჰიპო- ან ჰიპერფუნქციის ბიოქიმიური კონტროლი ყოველთვის არ არის დაკავშირებული ცხოვრების ხარისხის ნორმალიზებასთან ფსიქოლოგიური პრობლემების

მუდმივობის გამო. ჰორმონული დისბალანსი, ინსულინ-რეზისტენტობა და ასევე ანთების პირდაპირი ზემოქმედება ნეირონულ სტრუქტურებზე, წარმოადგენს ცენტრალური ნერვული სისტემის დაზიანების გადამწყვეტ შუამავალს, რაც იწვევს გუნება-განწყობის დარღვევებსა და კოგნიტურ დაქვეითებას. ენდოკრინულ დაავადებებთან დაკავშირებული ძირითადი ფსიქიატრიული გამოვლინებებია: დეპრესია, შფოთვა, მანია და კვებითი დარღვევები. მძიმე შემთხვევებში შეიძლება გამოვლინდეს ფსიქოზი და სუიციდური აზრები. კუმინგის დაავადება და ფარისებრი ჯირკვლის დისფუნქციის მდგომარეობა ჩვეულებრივ ასოცირდება ფსიქიკური აშლილობის სახეებთან, რომლებიც რიგ შემთხვევაში არ არის შექცევადი ჰორმონული დისბალანსის გაუმჯობესების შემდეგაც კი, რაც მიუთითებს ნეირონების შეუქცევად დაზიანებაზე. აკრომეგალია, პოლიკისტოზური საკვერცხეების სინდრომი და სიმსუქნე, მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ფსიქიატრიული გამოვლინებების განვითარებაში. დაავადებები, რომლებიც გავლენას ახდენს ცხოვრების წესზე და საჭიროებენ ქრონიკულ თვითკონტროლს, მაგალითად, დიაბეტი და სიმსუქნე, ჩვეულებრივ, ასოცირდებიან ფსიქოლოგიურ პრობლემებთან. ზოგადად, ენდოკრინული დისფუნქციის მკურნალობა აუმჯობესებს განწყობას, თუმცა ზოგჯერ მენტალური მდგომარეობა სპეციფიკურ თერაპიას მოითხოვს. არაადეკვატურმა ჰორმონულმა მკურნალობამ ასევე შეიძლება გამოიწვიოს ფსიქიატრიული სიმპტომები. ფსიქიატრიული დარღვევების ერთდროულმა არსებობამ ენდოკრინულ დაავადებებთან შეიძლება შეამციროს თერაპიული ეფექტი, გააუარესოს მკურნალობის შედეგები და გაზარდოს ჯანდაცვის ხარჯები. ენდოკრინოლოგებმა, ინტერნისტებმა, პირველადი ჯანდაცვის ექიმებმა და ფსიქიატრებმა უნდა იცოდნენ ფსიქიატრიულ და ენდოკრინულ დაავადებებს შორის ორმხრივი ურთიერთქმედების შესახებ, რათა შეძლონ მულტიდისციპლინური მიდგომით ხელი შეუწყონ ადრეულ დიაგნოსტიკას, მკურნალობას და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესებას.

Tedore Sanablidze
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Salome Kipshidze**
Medical Doctor, Assistant Professor

Psychiatric Manifestations of Endocrine Disorders

Most endocrine disorders are related to mental problems, and conversely, mental problems cause changes in hormonal activity. In some cases, psychiatric manifestations precede organic symptoms of endocrine dysfunction, allowing early diagnosis. Moreover, biochemical control of endocrine hypo- or hyperfunction is not always associated with normalization of quality of life due to the persistence of psychological problems. Hormonal imbalance, insulin resistance, as well as the direct impact of inflammation on neural structures, are crucial mediators of central nervous system damage, leading to mood

disorders and cognitive impairment. The main psychiatric manifestations associated with endocrine disorders are depression, anxiety, mania, and eating disorders. In severe cases, psychosis and suicidal ideation may occur. Cushing's disease and thyroid dysfunction are usually associated with types of mental disorders that in some cases are not reversible even after improvement in hormonal imbalance, indicating irreversible damage to neurons. Acromegaly, polycystic ovary syndrome, and obesity play an important role in the development of psychiatric manifestations. Diseases that affect lifestyle and require chronic self-control, such as diabetes and obesity, are usually associated with psychological problems. In general, treatment of endocrine dysfunction improves mood, although sometimes a mental condition requires specific therapy. Inadequate hormonal treatment can also cause psychiatric symptoms. The concomitant presence of psychiatric disorders with endocrine disorders may reduce the therapeutic effect, worsen treatment outcomes, and increase health care costs. Endocrinologists, internists, primary care physicians, and psychiatrists need to be aware of the interactions between psychiatric and endocrine diseases to take a multidisciplinary approach to facilitate early diagnosis, treatment, and quality of life.

ირაკლი გოგიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **სოფიო ცინცაძე**
ასისტენტ-პროფესორი

**სუბიექტური კოგნიტური დაქვეითება და მასთან დაკავშირებული
სტრუქტურული ნეირორადიოლოგიური ბიომარკერები: ლიტერატურის
ნარატიული მიმოხილვა**

ალცჰაიმერის დაავადება განიხილება, როგორც ბიოლოგიურ-კლინიკური კონტინუუმი, რომელიც მოიცავს პრეკლინიკურ და კლინიკურ ფაზებს. ალცჰაიმერის პრეკლინიკური დაავადება არის ბიოლოგიური დეფინიცია, დამყარებული ნეიროვიზუალიზაციისა და ცერებროსპინალური სითხის ბიომარკერებზე. მისი რუტინული გამოყენება პრაქტიკაში არ არის მართებული და შემოიფარგლება მხოლოდ სამეცნიერო კვლევებით, რადგან კოგნიტურად ჯანმრთელ ადამიანს შეიძლება აღმოაჩნდეს ბიომარკერები, თუმცა არასოდეს განუვითარდეს კლინიკური დაავადება. ჩვენც მიერ გაკეთდა სუბიექტური კოგნიტური დაქვეითების და მასთან დაკავშირებული სტრუქტურული ნეირორადიოლოგიური ბიომარკერების შესახებ ბოლოდროინდელი სამეცნიერო ლიტერატურის ნარატიული მიმოხილვა. სუბიექტური კოგნიტური დაქვეითება ითვლება ალცჰაიმერის დაავადების სპექტრის პირველ კლინიკურ მანიფესტაციად, რომელსაც გააჩნია ამ დაავადებასთან დაკავშირებული ბიომარკერების გამოვლენის და მომავალში დემენციის განვითარების მაღალი რისკი. ნეიროვიზუალიზაციის

მეთოდებს, მათ შორის სტრუქტურულ მაგნიტურ-რეზონანსულ ტომოგრაფიას, დიდი პოტენციალი აქვს ალცჰაიმერის დაავადების სპექტრის კლინიკური ფორმების ადრეულ დიაგნოსტიკაში.

Irakli Gogiashvili
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Sopio Tsintsadze**
Assistant Professor

**Structural Neuroimaging Biomarkers Associated with Subjective Cognitive Decline:
Narrative literature Review**

Structural Neuroimaging Biomarkers Associated with Subjective Cognitive Decline: Narrative Literature Review Alzheimer's disease is best conceptualized as a biological and clinical continuum covering both preclinical and clinical phases. Preclinical Alzheimer's disease is a biological definition that can be detected by neuroimaging and cerebrospinal fluid biomarkers. It was proposed for research purposes only and has clinical and practical limitations. For instance, cognitively unimpaired individuals may have biomarker evidence of both amyloid and tau pathology, but may never develop clinical manifestations in their lifetime. This narrative literature review summarizes the recent papers related to structural neuroimaging biomarkers associated with subjective cognitive decline. Subjective cognitive decline is regarded as the first clinical manifestation in the Alzheimer's disease continuum that is associated with increased risks of Alzheimer's disease biomarker abnormalities and future cognitive decline and dementia. Neuroimaging techniques, including structural magnetic resonance imaging, have a great potential for early diagnosis of the Alzheimer's disease continuum clinical phases. Keywords: subjective cognitive decline, structural imaging biomarkers

მარიამ ბარბაქაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **მაგდა თორთლაძე**
მედიცინის დოქტორი,
ასისტენტ პროფესორი

საშვილოსნოს ყელის კიბო

საშვილოსნოს ყელის კიბო ქალების ერთ-ერთი გავრცელებული დაავადებაა, რომელიც საშვილოსნოს ყელის ქსოვილებში ვითარდება. საშვილოსნოს ყელის კიბოს შემთხვევათა უმეტესობა ნელა პროგრესირებადია - დაზიანებული

უჯრედების კიბოდ გარდასაქმნელად, ხშირად 10-15 წელიც კია საჭირო. შესაძლოა, ეს პროცესი სრულიად უსიმპტომოდ მიმდინარეობდეს, თუმცა სკრინინგით (სკრინინგის ფარგლებში ტარდება პროცედურა, რომლის დროსაც საშვილოსნოს ყელიდან აღებული უჯრედების შესწავლა ხდება მიკროსკოპის ქვეშ) შესაძლებელია ადრეული ცვლილებების გამოვლენა, შესაბამისად, მკურნალობის დროული ჩატარება და კიბოს თავიდან არიდება. საშვილოსნოს ყელის დაზიანებისა და კიბოს განვითარების სხვადასხვა რისკ ფაქტორებს გამოყოფენ. 1. პაპილომა ვირუსი, 2. სქესობრივი ურთიერთობების ნაადრევად დაწყება, 3. მრავალი სქესობრივი პარტნიორი, 4. თამბაქოს მოხმარება, 5. დაქვეითებული/დასუსტებული იმუნიტეტი (იმუნური სუპრესია), 6. მცირე ასაკი პირველი მშობიარობისას, 7. დაუცველი შემთხვევითი სქესობრივი კონტაქტები, 8. კონტრაცეპტივების ხანგრძლივი დროის მანძილზე (10 წელზე მეტი) გამოყენება. ადამიანის პაპილომა ვირუსი (HPV) რეპროდუქციული ტრაქტის ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული ვირუსია. სქესობრივად აქტიური ქალებისა და მამაკაცების უმეტესობა ინფიცირდება ცხოვრების გარკვეულ ეტაპზე, შესაძლებელია აგრეთვე განმეორებითი ინფიცირებაც. ინფექციის შემენის ყველაზე მაღალი ალბათობა, როგორც ქალების ასევე მამაკაცებისთვის, სქესობრივი აქტივობის დაწყების პერიოდზე მოდის. პაპილომა ვირუსის 100-ზე მეტი გენოტიპია ცნობილი. მათ ორ დიდ ჯგუფად ყოფენ: დაბალი რისკისა და მაღალი რისკის გენოტიპებად. დაბალი რისკის (HPV 6, 11, 42, 43, 44 და სხვა არაონკოგენური) გენოტიპები მახვილწვერა კონდილომას იწვევენ, მაგრამ ნაკლებად ასოცირდებიან სასქესო ორგანოების კიბოს წინარე დაავადებებსა და კიბოსთან. მაღალი რისკის გენოტიპებია (ასეთია 13 ტიპი): HPV 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68. ონკოგენურ ტიპებს შორის ყველაზე ხშირია მე-16 და მე-18 ტიპები. მე-16 ტიპზე მოდის საშვილოსნოს ყელის კიბოს შემთხვევათა დაახლოებით ნახევარი, ხოლო მე-18 ტიპზე – 10-12%. პაპილომა ვირუსების სხვა ონკოგენური ტიპებია 31, 33, 45, 52, 58, რომელთაგან თითოეული ასოცირებულია გენიტალური სიმსივნეების 2-4%-თან. რაც შეეხება მე-6 და მე-11 ტიპებს, რომლებიც პაპილომა ვირუსების ძალიან ხშირი და გავრცელებული ტიპებია, ისინი არ იწვევს სიმსივნეებს და ასოცირებულია გენიტალური მეჭეჭების განვითარებასთან. დიაგნოსტიკა გულისხმობს უშუალოდ ვირუსის გამოვლენას. HPV-DNA სინჯის მეშვეობით შესაძლებელია ვირუსის მაღალი რისკის ქვეტიპების არსებობის დადგენა. აღნიშნული სინჯით სკრინინგის შედეგად საშვილოსნოს ყელის კიბოს განვითარების მაღალი რისკის მქონე ქალებს გამოავლენენ ადრეულ სტადიაში, ვიდრე ვირუსი საშვილოსნოს ყელის უჯრედებს დააზიანებს. აღნიშნული სინჯით შესაძლებელია დაავადების პირველი ნიშნების ადრეულ ეტაპზე ამოცნობა და ეფექტიანი მკურნალობა.

ჩემს მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგები, სკრინინგ ცენტრებიდან მიღებული ინფორმაცია, თუ რამდენი ქალბატონი იკეთებს პაპ ტესტს? საზოგადოების გამოკითხვა: რა იციან პაპილომა ვირუსის შესახებ, იცავენ თუ არა პრევენციულ ღონისძიებებს, იტარებენ თუ არა სკრინინგს ?

Mariam Barbakadze
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Magda Tortladze**
Doctor of Medicine, Assistant Professor

Cervical cancer

Cervical cancer is one of the most common diseases among women that develops in the tissues of the cervix. Most cases of cervical cancer are slowly progressive - it takes up to 10-15 years for damaged cells to transform into cancer. This process may be completely asymptomatic, but screening (a screening procedure in which cells taken from the cervix are examined under a microscope) can detect early changes, thus providing timely treatment and preventing cancer. Risk factors for developing cervical cancer various risk factors for cervical injury and cancer development are identified. Papillomavirus. Premature onset of sexual intercourse. Multiple sexual partners. Tobacco consumption. Impaired/weakened immunity (immune suppression) six. Small age at first childbirth. Unprotected casual sex 8. Long-term use of contraceptives (more than 10 years). Human Papillomavirus (HPV) Human papillomavirus (HPV) is one of the most common viruses of the reproductive tract. Most sexually active women and men become infected at some point in their lives and it is also possible to become infected again. The highest probability of acquiring the infection for both women and men comes at the time of the onset of sexual activity. More than 100 genotypes of the papillomavirus are known. They are divided into two major groups: low-risk and high-risk genotypes. Low-risk (HPV 6, 11, 42, 43, 44, and other non-oncogenic) genotypes cause acute condyloma but are less commonly associated with pre-existing cancers and cancer. There are high-risk genotypes (such as 13 types): HPV 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, and 68). Among the oncogenic types, the 16th and 18th types are the most common. Type 16 accounts for about half of all cervical cancer cases, and type 18 accounts for 10-12%. Other oncogenic types of papillomaviruses are 31, 33, 45, 52, and 58, each of which is associated with 2-4% of genital tumors. As for types 6 and 11, which are very common and common types of papillomaviruses, they do not cause tumors and are associated with the development of genital warts. Diagnosis Direct detection of the virus. The HPV-DNA test can detect the presence of high-risk subtypes of the virus. Screening with this test will detect women at high risk of developing cervical cancer at an earlier stage than the virus will damage the cervical cells. With this test, it is possible to identify the first signs of the disease at an early stage and effective treatment.

PAP-test is a cytological examination of the cervical mucosa. It is recommended for all women who have sex. The test will detect intraepithelial damage, a malignant process, or cellular changes caused by microorganisms (bacteria, viruses, parasites). If abnormal cells are found in the smear, they should be evaluated and determined according to the severity of the pathology. Cervical smear cytological analysis classifies intrauterine epithelial neoplasia (CIN). CIN is grouped into three categories: CIN 1: mild dysplasia, CIN 2: Moderate dysplasia, and CIN 3: Severe dysplasia Local adenocarcinoma. Symptoms: As

already mentioned cervical cancer is often asymptomatic and may have the following symptoms: Irregular, intermenstrual bleeding, or bleeding during sexual intercourse. Discomfort or pain during sexual intercourse Pain in the spine, leg, or pelvis. Fatigue, weight, or loss of appetite. Vaginal discomfort or odorous discharge. Cervical Cancer Time Examination Methods: Complete collection of anamnesis· Physical tasting. (Vaginal examination, cervical smear, etc.) Pap test HPV-DNA test Colposcopy Biopsy If after biopsy there is a negative response to cervical cancer then further studies are needed. Where to determine the stage, how far it has gone and whether we have metastasis. Chest cat examination Positron-emission tomographic scan Magnetic resonance imaging Lymph node biopsy Cystoscopy Diagnostic laparoscopy Treatment: There are various treatments available today. These are: Surgical Radiation therapy Chemotherapy Targeted therapy Immunotherapy New treatment methods are being tested. I will discuss one of them, which is a relatively new method, which is radical abdominoplasty (ART), one of the fertility-preserving procedures for early cervical cancer. In women with stage. Trachelectomy is usually only suitable if cervical cancer is diagnosed very early.

მარიამ დემურაშვილი,
ბაქარ კვიციანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: კონსტანტინე კაჭარავა
Phd, ასოცირებული პროფესორი

ინკლისირანის როლი და უპირატესობები ათეროსკლეროზული კარდიოვასკულური დაავადებების მქონე პაციენტებში

გულის კორონარული დაავადება სიკვდილიანობის ძირითადი მიზეზია მთელს მსოფლიოში. ის არის გულის კორონალური და პერიფერიული არტერიული დაავადებების, ისევე როგორც იშემიური ინსულტის უპირველესი გამომწვევი მიზეზი. მხოლოდ აშშ-ში ყოველწლიურად 659,000 ადამიანი იღუპება კარდიოვასკულური დაავადებით. მის სიხშირებს განაპირობებს დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინების კორელაცია ქოლესტეროლისა და ტრიგლიცერიდების მაღალ დონესთან, აგრეთვე, მაღალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინების და ქოლესტეროლის (hdc-c კარგი ქოლესტეროლის) დაბალ დონესთან. გულის კორონარული დაავადების სხვა რისკ ფაქტორებია: თამბაქოს მოხმარება, ჰიპერტენზია, სიმსუქნე და დიაბეტი. ქოლესტერინის დონის მატება შეიძლება გამოიწვიოს: ცხოვრების წესთან დაკავშირებულმა ფაქტორებმა და ასევე ლიპოპროტეინების მეტაბოლიზმის თანდაყოლილმა დეფექტებმა. ადამიანის ორგანიზმში არის 5 სახის ლიპოპროტეინი, რომელთა ძირითადი ფუნქციაა ლიპიდების ტრანსპორტირება. ლიპიდების ტრანსპორტი ხდება განსაზღვრული მექანიზმებით, კერძოდ, ლიპიდების ტრანსპორტი ნაწლავებიდან ხდება ქილომიკრონების საშუალებით, მათ ლიპიდები მიაქვთ სისხლძარღვებში, რის

შედეგად მათი დაგროვება იწვევს კარდიოვასკულურ დაავადებებს, მათ სწორედ ამ მიზეზის გამო „ცუდ ლიპოპროტეინებად“ მოიხსენიებენ, ხოლო რაც შეეხება ღვიძლიდან ლიპიდების ტრანსპორტს, ხორციელდება ძალიან დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინებით. მათი საწინააღმდეგო მოქმედება აქვს მაღალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინებს, მათ ლიპიდები სისხლძარღვებიდან გადააქვთ ღვიძლში რითაც ამცირებენ ათეროსკლეროზის რისკს და იწოდებიან „კარგ ლიპოპროტეინებად“. თითოეული მათგანი მოქმედებს განსხვავებული მექანიზმით. მათგან ყველაზე ათეროგენულია დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინები (LDL). ათეროსკლეროზის დროს სისხლძარღვის კედელში ლაგდება ქოლესტერინის უჯრედები, რის გამოც კედლები სქელდება, წარმოიშობა ათეროსკლეროზული ფოლაქები და კალცინირებული უბნები, რის შედეგად ქვეითდება არტერიული სისხლძარღვის ელასტიკურობა და არტერიული ჰიპერტენზიის (წნევის) და სხვა არტერიების ანთებითი დაავადებების არსებობის ფონზე აღნიშნულ მიდამოში შესაძლებელია წარმოიქმნას ანევრიზმა. მაგრამ ასევე შესაძლებელია ათეროსკლეროზული პროცესი ისე წარმართოს, რომ მოხდეს სისხლძარღვის სანათურის შევიწროვება ან სრულიად დახშობა. ეს ნიშნავს, რომ სხეულის შესაბამის უბანში (ქვემო კიდურები, გული, თავის ტვინი, თუ მუცლის ღრუს ორგანოები) სისხლის მიმოქცევა ქვეითდება, ხოლო აღნიშნულის ფონზე ხდება ათეროსკლეროზული ფოლაქის რუპტურა (გახეთქვა) და წარმოიქმნება თრომბი, ხდება თრომბოზი და შესაბამის უბანში მწვავე არტერიული გაუვალობა, რომელიც, სისხლის მიმოქცევის აღდგენის მიზნით სასწრაფო ოპერაციას საჭიროებს. პაციენტებს ათეროსკლეროზული სიმპტომები არ აქვთ სანამ არტერიის შევიწროვება ან მისი სრული ოკლუზია არ მოხდება. ამ უკანასკნელმა შეიძლება გამოიწვიოს გულის შეტევა ან ინსულტი. ამდენად, ჰიპერლიპიდემია დიფერენცირდება არა მხოლოდ მიოკარდიუმის ინფარქტის გამომწვევ ერთ-ერთ მექანიზმად, არამედ მისი ხელმეორედ გამეორების მაღალ რისკ ფაქტორად, ამიტომ პოსტ-ინფარქტულ მდგომარეობაში პაციენტის ლიპიდური სპექტრის კონტროლს საკმაოდ დიდი, შეიძლება ითქვას გადამწყვეტი როლიც კი ენიჭება. სიმპტომები დაზინებული სისხლძარღვის რეგიონიდან გამომდინარე სხვადასხვაა, მათ შორის შესაძლოა იყოს: არითმიები, სტენოკარდია, კიდურების ტკივილი, დაბუყება, სუნთქვის უკმარისობა, მეტყველების გაძნელება ან სხვისი საუბრის გაგების გაძნელება, პარალიზი, ხედვის გაუარესება ერთ ან ორივე თვალში. რისკ ფაქტორები მრავალია, მათ შორის: მაღალი წნევა, დიდი ოდენობით ალკოჰოლის მიღება, დიაბეტი, თამბაქოს მოხმარება, სტრესი, აბდომინალური სიმსუქნე და სხვა. მკურნალობა დაავადების სიმძიმიდან გამომდინარე მოიცავს ცხოვრების ჯანსაღ წესს, სამკურნალო საშუალებებს: სტატინებს - დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინების შემცირების მიზნით, ფიბრატებს, ანგიოტენზინ-გარდამქმნელი ენზიმის ინჰიბიტორებს - წნევის შესამცირებლად, ბეტა ბლოკერებს - არითმიების და არტერიული წნევის სამართავად და ანტიაგრეგანტებს ან/ანტიკოაგულანტებს. ამ პრეპარატებთან ერთად ათეროსკლეროზული კარდიოვასკულური დაავადებების სამართავად ბაზარზე შემოვიდა ახალი სამკურნალო საშუალება ინკლისირანი, რომელიც ნელ-ნელა ანაცვლებს სხვა პრეპარატებს და შესაძლოა მალე პირველი არჩევის მედიკამენტად მოგვევლინოს. განსახილველი თემის აქტუალობა არის

პრეპარატი ინკლისირანი, რომელიც FDA-ის მიერ დამტკიცებულია, როგორც პირველი და ჯერჯერობით ერთადერთი სი-რნმ თერაპია დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინების რედუქციისთვის. აშშ-ში იგი აღიარებულ იქნა საუკეთესო სტატინურ თერაპიად ათეროსკლეროზული კარდიოვასკულური და ჰეტეროზიგოტური ოჯახური ჰიპერქოლესტერინემიის მქონე მოზრდილი პაციენტების სამართავად. FDA-მ იგი ფარმაცევტულ წარმოებაში 2021 წელს ჩაუშვა. ინკლისირანი აქვეითებს დაბალი სიმკვრივის ლიპოპროტეინების რაოდენობას სისხლის მიმოქცევაში. ის იყენებს რნმ-ინტერფერენციას და აჩქარებს ღვიძლის მიერ ქოლესტეროლის სისხლიდან განდევნას. იგი წარმოადგენს სი-რნმ-ს, რომელიც აინჰიბირებს ჰეპატიკურ პროპროტეინ კონვერტაზა სუბტილისინ-კექსინ ტიპი ცხრას (PCSK9) ტრანსლაციას და ამასთან ერთად ზრდის ჰეპატოციტებზე არსებულ დსლ-ის რეცეპტორების რაოდენობას. ეს ლიპიდურ დისბალანსთან ბრძოლის სრულიად ახალი სტრატეგიაა, რომელიც კარდიოვასკულური რისკის შემცირების საშუალებას იძლევა. მისი საშუალებით ხდება დსლ-ის დაახლოებით 50%-ით შემცირება. ინკლისირანის ეფექტიანობის შეფასება მოხდა რანდომიზებული, ორმხრივი ბრმა, პლაცებო კონტროლით მიმდინარე ცდების საშუალებით. კლინიკურმა ცდებმა აჩვენა რომ ინკლისირანი ხანგრძლივი დროით ამცირებს დსლ-ის რაოდენობას. ხოლო პრეპარატის მცირე ხნით მიღების შემთხვევაში გვერდითი მოვლენების თვალსაზრისით შედარებით უსაფრთხო პროფილი აქვს, თუმცა ყველა ვთანხმდებით რომ აუცილებელია ცდების ადამიანთა უფრო დიდ რაოდენობაზე ჩატარება, რათა სრულად მოხდეს პრეპარატის ხანგრძლივი დროით მიღების შემთხვევაში უსაფრთხოების, ტოლერანტობის და შორეული გართულებების რისკების შესწავლა.

**Mariam Demurashvili,
Bakar Kvirkvelia**

Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Konstantine Kacharava**
Ph.D.hd; Associate professor

The Role and advantages of Inclisiran in Patients with Atherosclerotic Cardiovascular Disease

Heart coronary disease is the leading cause of death for people of most racial and ethnic groups in the United States. One person dies every 36 seconds in the United States from cardiovascular disease. About 659,000 people in the United States die from heart disease each year—that is one in every four deaths. The fact is, elevated low-density lipoprotein (LDL), the bad cholesterol, is a major cause of heart disease. LDL causes the build-up of fatty deposits within arteries, reducing or blocking the flow of blood and oxygen heart needs. This can lead to chest pain and heart attack. In addition to high LDL, atherosclerosis, or

diabetes, other important risk factors for heart disease are cigarette smoking, high blood pressure (140/90 mm Hg and above or on blood pressure medication) low HDL cholesterol, family history of early coronary heart disease age (for men, age 45 or older; for women, age 55 or older). Atherosclerosis is a slow, progressive disease that may begin as early as childhood. Although the exact cause is unknown, atherosclerosis may start with damage or injury to the inner layer of an artery. Once the inner wall of an artery is damaged, blood cells and other substances often clump at the injury site and build up in the inner lining of the artery. Over time, fatty deposits (plaque) made of cholesterol and other cellular products also build up at the injury site and harden, narrowing arteries. The organs and tissues connected to the blocked arteries then do not receive enough blood to function properly. Eventually, pieces of the fatty deposits may break off and enter the bloodstream. In addition, the smooth lining of the plaque may rupture, spilling cholesterol and other substances into the bloodstream. This may cause a blood clot, which can block the blood flow to a specific part of the body. Lifestyle changes, such as eating a healthy diet and exercising, are the first treatment for atherosclerosis. Medications for treating atherosclerosis include cholesterol-lowering drugs, including statins, angiotensin-converting enzyme (ACE) inhibitors, which may lower blood pressure, beta-blockers, which “rest” the heart, antiplatelet drugs such as aspirin to prevent blood from clotting and clogging arteries. Other than these medications there is a new first-in-class siRNA drug for lowering cholesterol keeping keep it low with two doses a year and this is Inclisiran. Leave is indicated in the United States as an adjunct to diet and maximally tolerated statin therapy for the treatment of adults with clinical atherosclerotic cardiovascular disease (ASCVD) or heterozygous familial hypercholesterolemia (HeFH) who require additional lowering of LDL-C. Inclisiran is a small interfering RNA (siRNA) that inhibits the hepatic translation of proprotein convertase subtilisin/kexin type 9 (PCSK9), thereby upregulating the number of LDL-receptors on the hepatocytes. Inclisiran (Leqvio; Novartis) has become the first small interfering RNA (siRNA) therapy to be approved by the FDA on December 22, 2021, to reduce low-density lipoprotein cholesterol (LDL-C) with 2 doses per year, following an initial dose and a dose at 3 months. The trials were conducted in Europe and South Africa. Trials started on the 11th of January 2018 and ended on the 28th of October in 2020.

The effectiveness of Leqvio was studied in three randomized, double-blind, placebo-controlled trials that enrolled 3,457 adults with HeFH or clinical ASCVD. Enrolled participants were taking maximally tolerated statin therapy but required additional LDL-C lowering based on their risk for cardiovascular events. In all three studies, the main effectiveness outcome measure was the percent change in LDL-C from the beginning of the trial to day 510 (month 17). In each trial, participants received under-the-skin injections of either 284 mg Leqvio or a placebo on four separate days: day one, day 90 (month 3), day 270 (month 9), and day 450 (month 15). Study 1 enrolled 1,561 adults with ASCVD. On day 510, the Leqvio group had an average LDL-C decrease of 51% whereas the placebo group had an average LDL-C increase of 1%. Study 2 enrolled 1,414 adults with ASCVD. On day 510, the Leqvio group had an average LDL-C decrease of 46% whereas the placebo group had an average LDL-C increase of 4%. Study 3 enrolled 482 adults with HeFH. On day 510, the Leqvio group had an average LDL-C decrease of 40% whereas the placebo group had an

average LDL-C increase of 8%. Clinical trials conducted so far have confirmed the tolerability and efficacy of inclisiran in long-term PCSK9 and LDL-C level reductions. Moreover, a short-term follow-up on the safety of inclisiran showed a relatively good safety profile of the drug. However, it is still of great importance for ongoing and forthcoming clinical trials to be continued on a larger group of patients to assess the long-term tolerability, efficacy, and safety of inclisiran.

მარიამ თოდუა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: მაგდა თორთლაძე
მედიცინის დოქტორი, ასისტენტ პროფესორი

Covid-19 გავლენა პრეკლამპსიაზე საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ

დედათა სიკვდილიანობის მიზეზთა შორის პრეკლამპსია მსოფლიო მასშტაბით მესამე ადგილს იკავებს. ბოლო 50 წლის განმავლობაში განვითარებულ ქალაქებში ეკლამპსიის მნიშვნელოვანი შემცირება მოხდა რიგი მიზეზების გათვალისწინებით და ყოველდღიურ ცხოვრებაში მათი გატარებით.

პრეკლამპსიის დეფინიცირება მოიცავს ორსულობის პერიოდში მომატებულ არტერიულ წნევას, რომელიც მულტისისტემური დაზიანების ხასიათს ატარებს და კლასიკური გამოვლინებით იწვევს სხვადასხვა ორგანოების ჩართვას და ლაბორატორიულ ცვლილებებს. ეს, უპირატესად, გამოწვეულია პლაცენტისა და დედის ვასკულური დისფუნქციონალიზმით, რისი სრული კუპპირებისთვის მშობიარობის შემდგომ გარკვეული პერიოდია საჭირო. ასევე, დაახლოებით 90%-ზე მეტ შემთხვევაში პრეკლამპსია თავს იჩენს ≥ 34 დან < 37 კვირამდე ვადაში, რომელსაც გვიან პერიოდის პრეკლამპსიას უწოდებენ, ასევე შეიძლება შეგვხდეს ≥ 37 < 42 კვირის ვადაში, და მშობიარობის შემდგომ ≥ 42 კვირის პერიოდში, ამ შემთხვევებში დედაც და ბავშვიც თანაბრად არიან მორბილობის და სიკვდილიანობის რისკის ქვეშ.

ახალი კორონავირუსის პანდემიის პირობებში მნიშვნელოვნად შეიცვალა ცხოვრების სტილი, ჯანმრთელობის მდგომარეობის ხარისხი ორსულ ქალებში, რაც უმეტეს წილად გამოიხატება ადინამიური ცხოვრებითა და არაჯანსაღი საკვები რაციონის ხანგრძლივ ჩანაცვლებაში, ამავდროულად, ნაკლებია მიმართვიანობა გინეკოლოგთან გეგმიურ ვიზიტებზე, რამაც შეცვალა სურათი, 2021 წლის 11 ნოემბერს გამოქვეყნდა პუბლიკაცია (11 November 2021 A.Khalil, A. Samara. T. Chowdhury and P. O'Brien had published an article on Obstetrics and Gynecology) კორონავირუსის მოქმედება პრეკლამპსიის გამოვლინებაზე ინგლისში, რომლის თანახმად კორონავირუსმა ხელი შეუწყო ორსულებში პრეკლამპსიის, ეკლამპსიისა და თრომბოციტოპემიური სინდრომების ჩამოყალიბებას.

საგანი

კვლევა ეხება ქართულ პოპულაციაში 2015 -2022 წლების მანძილზე ორსულ ქალებში პრეეკლამპსიის გამოვლინების სიხშირეს, შეიცვალა თუ არა ახალი კორონავირუსის არსებობის შედეგ პრეეკლამპსიის სურათი საქართველოში და იმოქმედა თუ არა ზემოთ აღნიშნულმა Covid-19 ორსულებში არტერიული ჰიპერტენზიის მაჩვენებლის ცვლილებაზე.

Mariam Todua
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Magda Tortladze**
Doctor of Medicine, Assistant Professor

Covid-19 Impact on preeclampsia in Georgia and abroad

Preeclampsia is the third leading cause of maternal mortality worldwide. In developed cities over the last 50 years, there has been a significant reduction in eclampses for a numseveralons, including in everyday life.

Definition of preeclampsia includes elevated blood pressure during pregnancy, which is a multisystem lesion and with classic manifestations leads to involvement of various organs and laboratory changes. This is mainly due to the vascular dysfunction of the placenta and the mother, which requires a certain period after childbirth for complete contraction. Also, in about 90% of cases, preeclampsia occurs within ≥ 34 to < 37 weeks, which is called late-onset preeclampsia. Moreover, at risk of mortality.

The new coronavirus pandemic has significantly changed the lifestyle, and the state of health in pregnant women, which is mostly reflected in the dynamic life and long-term replacement of unhealthy food rations, at the same timeless referrals to planned visits to the gynecologist. , A. Samara. T. Chowdhury and P. O'Brien had published an article on Obstetrics and Gynecology,) the effect of coronavirus on the manifestation of preeclampsia in England, according to which coronavirus contributed to the development of preeclampsia, preeclampsia, and thrombocytopenic syndromes in pregnant women.

Subject

The study covers the incidence of preeclampsia in pregnant women in the Georgian population between 2015 and 2022, whether the picture of preeclampsia in Georgia changed due to the presence of a new coronavirus, and whether the above affected the change in the rate of hypertension in Covid-19 pregnant women.

მარიამ ბაციაშვილი
ცისანა კოლოტაძე
იაკობ გოგებაშვილის სახელობის
თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: **მაგდა დავითაშვილი**
ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ადრეული ქორწინება და ორსულობა

ადრეული ქორწინების ცნება არც თუ ისე დიდი ხნის წინ გაჩნდა. ქორწინების ასაკზე წარმოდგენა სხვადასხვა ეპოქაში განსხვავებული იყო, მაგრამ თაობათა გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ოჯახის შექმნა მიზანშეწონილია მხოლოდ მაშინ, როდესაც ადამიანი ამისთვის მომწიფდება. ოჯახური ცხოვრებისათვის მზაობას განაპირობებს არა მხოლოდ ფიზიკური, არამედ ზნეობრივი და სოციალური მომწიფების ხარისხიც. ადამიანის ჩამოყალიბების ეს ეტაპები კი ერთდროულად და ყველასთან ერთნაირად არ მიმდინარეობს. მსოფლიოში ყოველწლიურად მოზარდები 15 მილიონამდე ბავშვს აჩენენ. ეს შეიძლება გამოწვეული იყოს ინფორმაციისა და სერვისების ნაკლებობით, კერძოდ, რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებით მოზარდებს, ხშირ შემთხვევაში, მცირე ინფორმაცია გააჩნიათ და მათთვის ნაკლებად ხელმისაწვდომია რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული მომსახურება. კვლევის მიზნად დავისახეთ მოზარდების გამოკითხვა ადრეულ ქორწინებასა და ორსულობასთან დაკავშირებით. შევადგინეთ სპეციალური კითხვარი, რათა დაგვედგინა მოზარდების შეხედულებები ოჯახის დაგეგმვასთან და ადრეულ ორსულობასთან დაკავშირებით, მათი ინფორმირება განათლების დონე, საჭიროებები და სხვ.

Mariami Batsiashvili
Tsisana Kolotadze
Iakob Gogebashvili Telavi State University
Bachelors
Supervisor: **Magda Davitashvili**
Doctor of Biological Sciences,
Professor

Early marriage and pregnancy

The notion of an early marriage appeared not so long ago. The imagination of marriage in the age was different in different eras, but the experience of generations shows that starting a family is more appropriate only than when a person is brewing for it. Readiness for family life is conditioned by not only physical but also the degree of moral and social maturity.

These stages of human formation it does not happen at the same time and with everyone. Worldwide every year adults raise 15 million children. This can be caused by a lack of information and services, in particular, about reproductive health in adults, they often have little information and have less access to reproductive health services. The purpose of the study was to survey adolescents in connection with early marriage and pregnancy. We developed a special questionnaire to find out the adolescent's views on family planning and early pregnancy, informing them about education level, needs, and more.

ნინო ნადირაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი **სოფიო ცინცაძე**
მედიცინის დოქტორი,
ასისტენტ პროფესორი

მარტივი ჰერპესის ვირუსი ტიპი 1-ის როლი ალცჰაიმერის დაავადების პათოგენეზში

ალცჰაიმერის დაავადების კონტინუუმი მიეკუთვნება პროგრესირებად ნეიროდეგენერაციულ დაავადებას ჰეტეროგენული, მრავალფაქტორული პათოგენეზით. მიუხედავად იმისა, რომ დადგენილია დაავადების პათოგნომური მორფოლოგიური ნიშნები: ამილოიდური ფოლაქები, ნეიროფიბრილური გროვები, ვასკულური ამილოიდური ჩანართები, მკურნალობის და პრევენციის კუთხით მიღწევები მცირეა. ბოლო პერიოდში აქტიურად საუბრობენ ინფექციის როლზე ალცჰაიმერის დაავადების პათოგენეზში. მარტივი ჰერპესის ვირუსი ტიპი 1 არის დნმ-ს ორმაგი სპირალის შემცველი ნეიროტროპული ვირუსი, რომელიც სამწვერა ნერვის განგლიაში ხანგრძლივად იმყოფება ლატენტურ ფაზაში. რეაქტივაციის შემთხვევაში ვირუსმა შესაძლოა მიაღწიოს თავის ტვინს და გამოიწვიოს სიმპტომური ან ასიმპტომური ენცეფალიტი. ჩვენს მიერ გაკეთდა ბოლოდროინდელი ლიტერატურის ნარატიული მიმოხილვა მარტივი ჰერპესის ვირუსი ტიპი 1-ის როლზე ალცჰაიმერის დაავადების პათოგენეზში. არსებული მონაცემების თანახმად, მარტივი ჰერპესის ვირუსი ტიპი 1 წარმოადგენს ალცჰაიმერის დაავადების კონტინუუმის პოტენციურ რისკ-ფაქტორს, რაც საჭიროებს შემდგომ კვლევებს ვაქცინაციით პრევენციის და ანტივირუსული მედიკამენტებით მკურნალობის მიმართულებით.

Nino Nadiradze
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Sopio Tsintsadze**
MD, Assistant Professor

The role of the Herpes simplex virus type 1 in the pathogenesis of Alzheimer's disease

Alzheimer's disease continuum is a progressive neurodegenerative disorder with a heterogeneous multifactorial pathogenesis. Although most of the underlying mechanisms have been unraveled, such as those involving the amyloid plaques, neurofibrillary tangles, and vascular amyloid deposits, very few advances have been achieved in the prevention and treatment of this devastating disease. Recent reports have demonstrated a potential role of infection in the pathogenesis of Alzheimer's disease. Herpes simplex virus type 1 is a neurotropic double-stranded DNA virus, which can establish a life-long latent presence in the trigeminal nerve ganglia. A reactivated virus may reach the brain and cause symptomatic or asymptomatic encephalitis. This narrative literature review summarizes the recent papers related to the role of the Herpes simplex virus type 1 in the pathogenesis of Alzheimer's disease. According to the available data, Herpes simplex virus type 1 is now considered a potential risk factor for Alzheimer's disease continuum. Further studies are needed to address the possibilities of antiviral vaccination and prolonged antiviral treatment in the prevention and management of Alzheimer's disease.

ნინო შენგელია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **კონსტანტინე კაჭარავა**
Phd, მედიცინა, ასოცირებული პროფესორი

პაფოლაციანინი, როგორც ინოვაცია საკვერცხის კიბოს დიაგნოსტიკაში

საკვერცხის კიბოს პირველი ადგილი უკავია საკვერცხის ავთვისებიან სიმსივნეებს შორის, რომელმაც შესაძლოა თავი იჩინოს ნებისმიერ ასაკში, თუმცა საკვერცხის კიბოს განვითარების რისკ-ჯგუფს წარმოადგენენ კლიმაქტერულ და პრეკლიმაქტერულ პერიოდში მყოფი ქალბატონები. ზოგადად საკვერცხის სიმსივნეები წარმოადგენს ქალთა პოპულაციაში არსებულ სიმსივნეთა 6%-ს, მიუხედავად იმისა რომ მათი 80% წარმოდგენილია კეთილთვისებიანი სიმსივნეების სახით, უნდა აღინიშნოს რომ, გართულებები ძალიან ხშირია. საკვერცხის სიმსივნეთა ზრდის ტენდენციები ყოველწლიურად თანდათანობით იმატებს. სიმსივნეთა უმეტესობა გამოწვეულია BRCA-1 და BRCA-2 გენის მუტაციებით, ასევე ხშირია სიმსივნის სუპრესორი გენის p53-ის მუტაცია, რაც საკვერცხის სიმსივნესთან ერთად საფრთხის ქვეშ აყენებს სხვა ორგანოთა სიმსივნური პროცესების ჩამოყალიბებას. ზემოთ ხსენებული

მუტირებული გენების მქონე 70 წელს გადაცილებულ ქალბატონებში გვხვდება ცისტადენოკარცინომა, რომელიც კორელაციაშია ცუდ პროგნოზთან. საკვერცხის კიბოს უმეტესობა დიაგნოსტირებულია 55-64 წლის ასაკში, საშუალო ასაკი გამოკვლეულ პაციენტებს შორის გახლავთ 63 წელი. მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ კიბოს დიაგნოსტირება უმეტეს წილად ხდება მის შორს წასული ფორმების დროს რაც ართულებს პაციენტის სიცოცხლის გადარჩენას. საკვერცხის სიმსივნეები საკვერცხის სტრუქტურულად განსხვავებული 3 კომპონენტისგან ვითარდება. შესაბამისად, არსებობს: ზედაპირული ეპითელიუმისგან წარმოქმნილი სიმსივნეები, ჩანასახოვან-უჯრედოვანი სიმსივნეები, საკვერცხის სტრომული სიმსივნეები და საკვერცხის ინვაზიური კიბო. საკვერცხის კეთილთვისებიან სიმსივნეთა 20 % შეიცავს ავთვისებიან ელემენტებს, გასინჯვის მონაცემებს ადასტურებს ულტრაბერიოთი კვლევა, მაგნიტურ-რეზონანსული ტომოგრაფია, ბიოფსია, ექსუდატის ციტოლოგიური გამოკვლევა, სიმსივნის მარკერის, ესტროგენებისა და ანდროგენების განსაზღვრა. აღსანიშნავია რომ, ზემოთ ხსენებული სიმსივნეების ავთვისებიანი ფორმების დროს უჯრედის ზედაპირზე ექსპრესირდება ფოლიუმის მჟავას რეცეპტორები, რომელთა საშუალებით უჯრედში რეცეპტორდამოკიდებული ენდოციტოზის გზით აღწევს ფოლიუმის მჟავა, ფოლატი კი წარმოადგენს სიმსივნური/კიბოს უჯრედების ჰიპერპლაზიისთვის საჭირო დნმ-ს რეპლიკაციისა და ტრანსკრიპციისთვის მნიშვნელოვან ფაქტორს. სწორედ ფოლატის რეცეპტორებია განმასხვავებელი ფაქტორი ავთვისებიანი სიმსივნის უჯრედებსა და ჯანმრთელი საკვერცხის უჯრედებს შორის (ისინი წარმოადგენს ავთვისებიანი სიმსივნეების ერთგვარ მარკერებს), რაც დღესდღეობით ინოვაციურ სადიაგნოსტიკო მეთოდებში გამოიყენება, თუმცა საკვერცხის კიბოს ამოცნობა ადრეულ სტადიაში ძალიან ძნელია და ოპერაციის დროსაც მისი ავთვისებიანობის დადგენა ყოველთვის ვერ ხერხდება, ავთვისებიან სიმსივნეთა შორის საკვერცხის სიმსივნეები ლეტალობით ერთ-ერთი მოწინავეა.

განსახილველი თემის აქტუალურობა არის პრეპარატი პაფოლაციანინი, რომელიც 2021 წლის 29 ნოემბერს ჯანმოს სურსათისა და წამლების ადმინისტრაციამ დაამტკიცა (Cytalux, On Target Laboratories, LLC), ოპტიკური გამოსახულების აგენტი, საკვერცხის კიბოს მქონე ზრდასრული პაციენტებისთვის, როგორც დამხმარე საშუალება საკვერცხის ავთვისებიანი სიმსივნეების ინტეროპერაციული იდენტიფიკაციისთვის. პაფოლაციანინი არის ფლუორესცენციული, დაბალი ატომური მასის მქონე მედიკამენტი, რომელიც უნივერსალურია საკვერცხის კიბოს ქირურგიული დიაგნოსტიკისთვის. პაფოლაციანინი შეიცავს ფოლიუმის მჟავას, შუამავალი ინდოციანინის მწვანესთან და ინფრაწითელ საღებავთან სახელწოდებით SO456. ინფრაწითელი საღებავი ფლუორესცენციით ხასიათდება, რაც წარმოადგენს მისი გამოყენების მთავარ ნიშანს. სიმსივნის უჯრედებზე ექსპრესირებულია ფოლატის სამი ტიპის რეცეპტორი Fr alpha, Fr beta, Fr gamma, რომლებიც საკვერცხის ავთვისებიანი სიმსივნის მარკერებსაც წარმოადგენს, ამ სამი რეცეპტორიდან Fr ალფა რეცეპტორები აფინურა პაფოლაციანინის მიმართ, რეცეპტორისა და სუბსტრატის დაკავშირების შედეგად ხდება პაფოლაციანინის უჯრედშიდა მობილიზება.

ოპერაციამდე 1-9 საათით ადრე მედიკამენტის ინტრავენური შეყვანის შედეგად სიმსივნურ უჯრედებში სრულიად ხდება პაფოლაციანიინის კუმულაცია, ქირურგიული ოპერაციის დროს პაფოლაციანიინი გამოიყენება ახლო ინფრაწითელი ფლუორესცენციული გამოსახულების სისტემით, რომელიც შექმნილია FDA-ს მიერ მედიკამენტთან ერთად სპეციფიკური გამოყენებისთვის. დასხივებისას პაფოლაციანიინი შთანთქავს სინათლეს ინფრაწითელ (NIR) რეგიონში 760 ნმ-დან 785 ნმ-მდე დიაპაზონში, პიკური შთანთქმით 776 ნმ და აგზნებისას ასხივებს ფლუორესცენციას 790 ნმ-დან 815-მდე დიაპაზონში. პიკური ემისიით 796 ნმ, შედეგად ვიზუალიზდება სიმსივნის ზუსტი კერა, რაც საფუძველს იძლევა ჩატარდეს ქირურგიული ოპერაცია სიმსივნური ქსოვილის მაქსიმალური რეზექციის საშუალებით.

ეფექტიანობა და უსაფრთხოება შეფასებული და ცალსახად დადასტურებული იქნა მულტიცენტრულ კვლევაში, რომელიც ჩატარებული იქნა On Target Laboratories-ს მიერ (ინდიანა, ამერიკა). აღსანიშნავია, რომ პაციენტების თითქმის ნახევარს აღენიშნებოდა ისეთი დაზიანებები, რომლებიც გამოვლინდა მხოლოდ პაფოლაციანიინის ნატრიუმის გამოყენებით, მათი დიაგნოსტიკა მანამდე ვერ მოხერხდა შესაბამისი სადიაგნოსტიკო საშუალებებით, რაც ადასტურებს იმ ფაქტს რომ პაფოლაციანიინი წარმოადგენს უნიკალურ საშუალებას საკვერცხის კიბოს დიაგნოსტიკისთვის. დღესდღეობით ეს გახლავთ მედიკამენტი, რომელიც იხსნის უამრავი ქალის სიცოცხლეს და დაამტკიცებს, რომ საკვერცხის კიბო არ არის განაჩენი.

Nino Shengelia
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Konstantine Kacharava**
Ph.D.; Associate professor

Pafolacianine: an innovative method for the diagnosis of ovarian cancer

Ovarian cancer is the leading cause of death in women diagnosed with gynecological cancers. It is also the fifth most frequent cause of death in women, in general. Most of the cases are diagnosed at an advanced stage, which leads to poor outcomes of this disease. The existing screening tests have a low predictive value contributing further to this misery. Detailed gynecological evaluation along with transvaginal ultrasound and laboratory markers like cancer antigen-125 (CA-125) assay are the key early detection strategies, which have shown no significant beneficial effect on the morbidity or mortality of this cancer. There are various risk factors associated with ovarian cancer. It mostly affects postmenopausal women, where increasing age is associated with an increased incidence, advanced stage of this disease, and lower reported survival rates. Parity poses a protective role according to a few case-control studies with higher age at childbirth linked to a decreased risk of ovarian cancer. The strongest risk factor for ovarian cancer is a positive family history of breast or ovarian cancer, where a personal history of breast cancer also

augments the risk. The four most common histological types of epithelial ovarian cancer are serous, endometrioid, clear cell, and mucinous tumor. They have further subtypes based on their peculiar biology and treatment responses. The uncommon subtypes are Brenner and seromucous. Ovarian cancer is estimated to affect more than 22,000 women each year and is the fifth leading cause of cancer deaths among women, according to the American Cancer Society. Unlike other gynecologic cancers, there are no screening tests for ovarian cancer. While some women diagnosed with ovarian cancer have elevated levels of the CA 125 protein, the associated blood test is not accurate enough for ovarian cancer screening, as many noncancerous conditions can increase the CA 125 level. Ovarian cancer is hard to detect in its early stages due to its vague symptoms. Women may experience constipation, bloating, and early satiety after eating and back pain. While ovarian cancer tends to occur in postmenopausal women, anyone can be at risk. Several factors, including smoking, endometriosis, polycystic ovary disease, and obesity can raise a woman's risk for the disease. On November 29, 2021, the Food and Drug Administration approved pafolacianine (Cytalux, On Target Laboratories, LLC), an optical imaging agent, for adult patients with ovarian cancer as an adjunct for intraoperative identification of malignant lesions. Pafolacianine is a fluorescent drug that targets folate receptors, which may be overexpressed in ovarian cancer. It is used with a Near-Infrared (NIR) fluorescence imaging system cleared by the FDA for specific use with pafolacianine. Pafolacianine, or OTL38, is a folate analog conjugated with a fluorescent dye that absorbs light in the near-infrared (NIR) spectrum within a range of 760 nm to 785 nm, with a peak absorption of 776 nm. It emits fluorescence within a range of 790 nm to 815 nm with a peak emission of 796 nm. The longer wavelength allows for deeper penetration of the fluorescent light through tissues for better imaging and detection of tumors. Pafolacianine targets the folate receptor alpha (FR α) which is upregulated in numerous epithelial malignancies. On November 29, 2021, the FDA approved pafolacianine as an adjunct-imaging agent for intraoperative identification of malignant lesions in adult patients with ovarian cancer. It is currently under investigation for use in FR α -positive pituitary adenoma, lung cancer, and renal cell carcinoma, which is thought to be the second-highest folate receptor-expressing cancer. Efficacy was evaluated in a single-arm; multicenter, open-label study (NCT03180307) of 178 women diagnosed with ovarian cancer or with high clinical suspicion of ovarian cancer scheduled to undergo primary surgical cytoreduction, interval debulking, or recurrent ovarian cancer surgery. All patients received pafolacianine. One hundred and thirty-four patients received fluorescence imaging evaluation in addition to standard of care evaluation, which includes pre-surgical imaging, intraoperative palpation, and normal light evaluation of lesions. Among these patients, 36 (26.9%) had at least one evaluable ovarian cancer lesion detected with pafolacianine that was not observed by standard visual or tactile inspection. The patient-level false positive rate of pafolacianine with NIR fluorescent light concerning the detection of ovarian cancer lesions confirmed by central pathology was 20.2% (95% CI 13.7%, 28.0%). The most common adverse reactions ($\geq 1\%$) occurring in patients were nausea, vomiting, abdominal pain, flushing, dyspepsia, chest discomfort, pruritus, and hypersensitivity. Based on the given information we can say that pafolacianine is an innovative method for the diagnosis of ovarian cancer.

საბა შკუბულიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **გიორგი გეგია**
მედიცინის აკადემიური დოქტორი,
პროფესორი

სპინა ბიფიდას ქირურგიული მართვა პერინატალურ ასაკში

სპინა ბიფიდა განვითარების ანომალიაა და მალის დორსალური სტრუქტურების არასრული შეერთების შედეგად ვითარდება. თუ აღნიშნული თანდაყოლილი დეფექტი კანით არის დაფარული, მას OCCULTA ეწოდება, ხოლო თუ დეფექტი ღიაა და ნერვული ქსოვილი გარეთ გამოდის CYSTICA ანუ APETRA ეწოდება. სპინა ბიფიდას დიაგნოსტიკა 99% -ში მუცლადყოფნის პერიოდშივე ხდება ექსკოპიური კვლევით, მკურნალობა კი მშობიარობის პირველივე დღეს იწყება, რაც გულისხმობს ნეიროქირურგიულ ჩარევას და დეფექტის დახურვას, თუმცა ხშირ შემთხვევაში პაციენტების 70% ქვედა პარაპარეზი/პარაპლეგია აქვს, რაც გამორიცხავს სრულფასოვანი ცხოვრების წესს. არსებობს მეთოდი, როდესაც ნაყოფს მუცლად ყოფნის პერიოდში უტარდება ქირურგიული მკურნალობა, მაგრამ აღნიშნული ტექნიკით ოპერაცია საქართველოში არასდროს ჩატარებულა, ჩვენმა გუნდმა პირველი ასეთი ოპერაცია 2021 წელს ჩაატარა დიდი წარმატებით. მოხსენებაში ზოგადად არის მიმოხილული ეს პათოლოგია და დეტალურად არის განხილული ჩვენს მიერ ჩატარებული მკურნალობა.

Saba Shkubuliani
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Giorgi Gegia**
Ph.D.; professor

Surgical management of spina bifida in the perinatal age

Spina bifida is a developmental anomaly and develops as a result of the incomplete connection of the dorsal structures of the malleolus. If this congenital defect is protected by the skin it contains OCCULTA, and if it is effective it is open and the tissue turns out to contain CYSTICA or PETRA. Diagnosis of spina bifida in 99% of patients is made by ultrasound examination of the abdomen, other cancers begin on the first day of labor, which is most common in 70% of patients with complete paraplegia. There is a method of conducting qualitative studies on the fetus during pregnancy, but as a result of operations with this technique, our team conducted the first such operation in 2021 in large numbers. My note on saving time.

ქეთი გომურაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: მანია სვანიძე
სდასუ-ს მედიცინის სკოლის დოქტორანტი,
ასისტენტი

ფერმერის ფილტვი

კლინიკაში შემოვიდა პაციენტი შეუპოვარი ხველებით, სუბფებრილიტეტითა და ასთენიზაციით. თანმხლები პირებისაგან ცნობილი გახდა, რომ ბოლო რამდენიმე თვის განმავლობაში პაციენტი ხშირად ავადმყოფობდა, რასაც უმეტესად უკავშირებდნენ საცხოვრებელი ადგილის ცვლილებას- ქალაქიდან ოჯახი სოფლად გადავიდა საცხოვრებლად. პაციენტის ცხოვრების ანამნეზის შეგროვებისას ყურადღება მიიპყრო რამდენიმე ფაქტის ერთად არსებობამ: ბავშვობიდან სუსტი იმუნური სისტემა (ალერგიულია), ადრეული ასაკიდან მწვევლობა და დაავადების ტალღისებური მიმდინარეობა. გამოჯანმრთელების პერიოდებს მოსდევდა მდგომარეობის კვლავ დამძიმება და ეს ყველაფერი უკავშირდებოდა მის ახალ სამუშაო ადგილს - პაციენტი მუშაობდა ფერმაში. გამოთქმულ იქნა ჰიპოთეზა „ფერმერის ფილტვის“ შესახებ. ჩატარდა შესაბამისი კვლევები და ვარაუდი დადასტურდა. ფერმერის ფილტვი არის ჰიპერსენსიტიური პნევმონიტის ერთ-ერთი ტიპი, ასევე ცნობილია როგორც ალერგიული ალვეოლიტი. ეს არის იმუნოლოგიური ფაქტორებით გამოწვეული ფილტვის დაავადება, რომელშიც ჩართულია მთელი ჰაერგამტარი გზები. პათოლოგია ვითარდება ბიოლოგიურ მტვერთან ინტენსიური ან განმეორებით კონტაქტის შედეგად. ფერმერის ფილტვის K კლასიკური ფორმის გამომწვევი არის თერმოფილური “Actinomicetes” და იშვიათად “Aspergillus” სხვადასხვა სახეობა. ყოველწლიურად ყოველ 100 000 გამოკვლეულ ფერმერში დაფიქსირდა 8-540-მდე შემთხვევა. ეს დაავადება გვხვდება ფერმერების 4-7%-ში. თუმცა 2008 წლის მონაცემებით აღინიშნება ამ დაავადების ზრდის ტენდენცია. გაერთიანებულ სამეფოში მისი გავრცელება არის 100 000-დან 420-3000 შემთხვევა. ეპიდემიოლოგიურმა გამოკვლევამ შვედეთსა და საფრანგეთში აჩვენა რომ, დაავადება გვხვდება ყოველი 1000 ფერმერიდან 2-დან 153-ში.

Keti Gomurashvili
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Maia Svanidze**
Ph.D., doctorate, Assistant

Farmer's Lung

The patient was admitted to the clinic with a persistent cough, subfebrile, and asthenia. Accompanying persons learned that in the last few months the patient had become frequently ill, mostly due to a change of residence - the family moved from the city to the countryside. While collecting the patient's life history, attention was drawn to the coexistence of several factors: a weak immune system (allergic) from childhood, smoking from an early age, and periods of disease-recovery followed by re-examination of the condition and all related to his new workplace-patient working on the farm. The hypothesis of a "farmer's lung" was expressed. Relevant studies were conducted and the assumption was confirmed. One of the types of hypersensitive pneumonitis of farmer A is also known as allergic alveolitis. A lung disease caused by immunological factors involves the entire airway. The pathology develops because of intense or repeated contact with biological dust. Thermophilic "Actinomycetes" and rarely "Aspergillus" - various species, cause the classic form of farmer lung K. Up to 8-540 cases are reported in every 100,000 surveyed farmers each year. This disease occurs in 04-7% of farmers. However, the data of 2008 show a growing trend in this disease. In the United Kingdom, its prevalence is from 100,000 to 420-3000 cases. Epidemiological studies in Sweden and France have shown that the disease occurs in 2-153 out of every 1000 farmers.

ქეთინო ვირკოვი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **მაია სვანიძე**
სდასუ-ს მედიცინის სკოლის დოქტორანტი,
ასისტენტი

მწვავე პნევმონიიდან თავის ტვინის ჰემორაგიამდე

პაციენტის მდგომარეობა, რამდენიმე კვირიანი უშედეგო მკურნალობის მიუხედავად, მაინც დამძიმდა. კლინიკაში მწვავე პნევმონიის დიაგნოზით შესული ავადმყოფის მდგომარეობის გართულება კი გაუარესებულმა ნევროლოგიურმა სტატუსმა განაპირობა. სპეციალისტების აზრთა სხვადასხვაობა იმ ფაქტმა გამოიწვია, რომ ცნობილი ვადების გასვლისა და პროტოკოლით დადგენილი მკურნალობის კურსის ჩატარების მიუხედავად შედეგი არ დადგა. საწყისი

დიაგნოზი კოვიდინფიცირების მიზეზით განვითარებული პნევმონია იყო. მწვავე პროცესის ჩათავებისას მდგომარეობის გაუმჯობესების მაგივრად პაციენტთან დაფიქსირდა გონების დაბინდვა და მომატებული D-დიმერი. ანგიოქირურგების მოთხოვნით გაკეთებულ კომპიუტერულ-ტომოგრაფიულ კვლევაზე დაფიქსირდა თავის ტვინში ჰემორაგიის კერა. ჩატარებული მკურნალობის ფონზე ჰემორაგიული პროცესის ალაგებას მოჰყვა პარაკუჭებში თრომბოზების გაჩენა და, შესაბამისად, პაციენტის ზოგადი მდგომარეობის კიდევ უფრო დამძიმება. ამჟამად ავადმყოფი გადის რეაბილიტაციის კურსს აღდგენითი თერაპიით. ჩვენ კი შევეცდებით ნაბიჯ-ნაბიჯ მოგიყვებ ჩატარებული კვლევებისა და მკურნალობის შესახებ.

Ketino Virkovi
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Maia Svanidze**
Ph.D. student at SDASU School of Medicine;
Assistant

From Acute Pneumonia to Cerebral Hemorrhage

The patient's condition worsened despite several weeks of ineffective treatment. Complications of the condition of a patient admitted to the clinic with acute pneumonia were due to deteriorating neurological status. The difference of opinion of the specialists was caused by the fact that despite the expiration of the known deadlines and the course of treatment prescribed by the protocol, the result did not appear. The initial diagnosis was pneumonia developed due to co-infection. The blurring of the mind and elevated D-dimer were observed in the patient instead of improving the condition during the acute process. Computed tomography examination at the request of angiosurgeons revealed foci of hemorrhage in the brain. The patient is currently undergoing a rehabilitation course with rehabilitation therapy. We will try to tell you step-by-step about the research and treatment.

სტომატოლოგიის სექცია

Section of Dentistry

Hava Mansirova
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Nata Tamishvili**
Associate Professor

About implants

My topic is about implants, the modern solution to the deontic treatment. I can say it made the revolution in the normal life being of the edentulous or partly edentulous patients. The first word we hear about the al implants, are they look whether and like the natural... Therefore, my aim of this presentation is to discuss and find out if this is true. What kind of plusses and minuses should we take into consideration before we plan the dental implant treatment? And if they can rea as useful as natural teeth. The benefits of implant dentistry. How does implant dentistry work? Like about these. Preparing the Jaw for Implantation: A dental implant and its restoration is commonly composed of a titanium material screw and a crown. A small-diameter hole (pilot hole) is drilled at edentulous (where there is no tooth) jaw sites to the titanium implant fixture in place. To avoid damaging vital jaw and face structures like the inferior alveolar nerve in the mandible (lower jaw), a dentist must use great skill and expertise when boring the pilot hole and sizing the jaw bone. In many instances, dentists use surgical guides created based on the CT scans when placing the implants. Placement: After the initial pilot hole has been drilled into the appropriate jaw site, it is slowly widened to allow placement of the implant screw. Once in place, surrounding gum tissue is secured over the implant and a protective cover screw is placed on top to allow the site to heal and osseointegration to occur. After up to six months of healing, your dentist will uncover the implant and attach an abutment (which holds the crown or tooth-like replacement). In some cases, the abutment may be attached during the initial procedure. When the abutment is in place, your dentist then will fabricate a temporary or final crown. Sometimes the final crown can be fabricated on the same day that the abutment is placed. The temporary crown serves as a template around which the gum grows and naturally shapes itself if warranted. The process is completed when the temporary crown is replaced with a final crown. I would suggest you something like this.

მარიამ ხატიაშვილი
ნინო ხაჩიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი: **თამარ მინდაძე**
მედიცინის დოქტორი (სტომატოლოგია),
ასოცირებული პროფესორი

ვერტიკალური სივრცის ანომალიები და მათი მკურნალობის მეთოდები

ყბა-კბილთა სისტემის ანომალიებში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია ვერტიკალური სივრცის ანომალიები, რომელსაც მიეკუთვნება ღია და ღრმა თანკბილვა. ღია თანკბილვა, თავის მხრივ, შეიძლება იყოს დენტალვეოლური, ჩონჩხოვანი და შერეული ფორმის. ანომალიის განვითარებაზე რამდენიმე ფაქტორი ახდენს გავლენას, მაგალითად, ყველაზე დიდი წვლილი მიუძღვის მავნე ჩვევებს განსაკუთრებით ბავშვთა ასაკში, ასევე ენის ტონუსის დაქვეითებას და ზედა ან ქვედა ყბის, ან ორივეს ვერტიკალური მიმართულებით განუვითარებლობას. ღია თანკბილვა რამდენიმე ძირითადი ნიშნით ხასიათდება. პაციენტების უმრავლესობაში ვხვდებით სახის ქვედა მესამედის დაგრძელებას, ფრონტალურ კბილებს შორის აღინიშნება ვერტიკალური სივრცეები, ენა მოთავსებულია ზედა და ქვედა ფრონტალურ კბილებს შორის, რთული ფორმების დროს კბილებს შორის კონტაქტები იწყება მოლარებიდან. მკურნალობა წარმატებულად ხორციელდება დროებითი და ცვლადი თანკბილვის დროს. მოზრდილ ასაკში მკურნალობის შემდეგ საჭიროა ენის კუნთის ზეგავლენის მოშორება ფრონტალურ კბილებზე, რაც ხორციელდება ენის დამცავიანი მოსახსნელი ფირფიტის საშუალებით. თუ სახეზე გვაქვს ღია თანკბილვის ჩონჩხოვანი ფორმა მოზრდილ ასაკში, მაშინ საჭირო ხდება ორთოგნათიული ქირურგიული ჩარევა. ნორმალური თანკბილვის დროს ზედა ყბის საჭრელები გადმოკბილავენ ქვედებს 1/3-ით. ამაზე მეტი გადმოკბილვა უკვე ღრმა თანკბილვაა. არსებობს სხვადასხვა ეტიოლოგიური ფაქტორი, რომლებიც ღრმა თანკბილვის განვითარებას იწვევს, მაგალითად, მავნე ჩვევები, სუნთქვის, ყლაპვის, მეტყველების ფუნქციების დარღვევა. დიაგნოზის დასმა ხდება კლინიკური დათვალიერების, რენტგენოლოგიური გამოკვლევების და საკონტროლო მოდელების შესწავლის საფუძველზე. არსებობს ღრმა თანკბილვის ჩონჩხოვანი და არაჩონჩხოვანი ფორმები. მკურნალობის დაგეგმვა ხდება პაციენტის ასაკის და ანომალიის სირთულის გათვალისწინებით. ჩონჩხოვანი ანომალიების დროს ბავშვთა ასაკში ხდება ძვლის ზრდის მოდიფიკაცია, ხოლო მოზრდილებში ორთოგნათიული ქირურგიული ჩარევაა საჭირო. მკურნალობის ხანგრძლივობა და შედეგის სტაბილურობა დამოკიდებულია პაციენტის ასაკზე, ანომალიის სირთულეზე და პაციენტის მხრიდან ვიზიტების სიხშირეზე.

Mariam Khatiashvili
Nino Khachidze
Caucasus International University
One-stage program
Supervisor: **Tamar Mindaze**
Doctor of Dental Medicine
Associate Professor

Vertical space anomalies and the methods of their treatment

Vertical space anomaly is one of the most important anomalies in jaw-tooth anomaly, which includes open and deep occlusion. Open occlusion can be dent alveolar, skeletal and mixed form. Several factors are contributing to the development of the anomaly, for example, bad habits contribute the most-especially in children, as well as tongue hypotony or underdevelopment to the vertical direction of the lower and upper jaw, or both. Open occlusion is characterized by several main signs. In patients we most find an extension of the lower third of the face, frontal vertical spaces are marked between the teeth, the tongue is placed at the top and between the lower front teeth, and in complex shapes, the contacts between the teeth start from the molars. Treatment is successfully carried out during temporary and variable occlusion. After treatment in adults, it is necessary to get rid of tongue influence on front teeth, which is carried out with a protective removable plate of the tongue. If we have on the face the skeletal form of an open occlusion in adults then it is required the intervention of orthognathic surgery. During normal occlusion, the upper jaw incisors cut the lower jaws by 1/But when upper incisors cut lower incisors more than 1/3 it is already deep occlusion. Various etiological factors lead to the development of deep occlusions, such as bad habits, dysfunctions of breathing, swallowing,g and speech. Diagnosis is based on clinical and X-ray examination and study of control models. There are skeletal and non-skeletal forms of deep occlusion. Treatment planning is done by considering the patient's age and the complexity of the anomaly. In children aged with skeletal forms only treatment is based on bone growth modification, whereas in adults it is required the use of orthognathic surgery. The duration of treatment and the stability of the outcome depends on the patient's age, the severity of the anomaly, and the frequency of patient visits.

ანა ოკუჯავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: ვერა ხუნძაკიშვილი
ასოცირებული პროფესორი

შიშის ფაქტორი ბავშვთა ასაკის სტომატოლოგიაში

თანამედროვე საზოგადოებაში ფართოდ არის გავრცელებული სტომატოლოგთან ვიზიტებთან დაკავშირებული შიშები და მომატებული შფოთვა. დენტოფობია არის სტომატოლოგის და, ზოგადად, მასთან დაკავშირებული მანიპულაციების პათოლოგიური შიში. რომელსაც ასევე სტომატოფობიასაც უწოდებენ.

სტატისტიკურად მსოფლიოს მოსახლეობის ყოველ მესამე ადამიანს ეშინია სტომატოლოგთან წასვლა. ტერმინი „სტომატოლოგიური შიში და შფოთვა“ ხშირად გამოიყენება ბავშვებში სტომატოლოგიურ მკურნალობასთან დაკავშირებული ძლიერი ნეგატიური გრძნობების აღსანიშნავად.

მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე სტომატოლოგიის განვითარებასთან ერთად დაიხვეწა მიდგომები, შემუშავდა პატარა პაციენტთან ურთიერთობის ახალი სტანდარტები, გაუმჯობესდა საანესთეზიო მასალები, ჩამოყალიბდა ახალი ინოვაციური ტექნოლოგიები, პატარებს მაინც აქვთ ექიმის შიში.

ნაშრომში აღწერილია რჩევები, როდესაც ბავშვს ეშინია სტომატოლოგის, რა უნდა გააკეთონ მშობლებმა, რომ წარმატებით გადაიჭრას ეს პრობლემა.

Ana Okujava
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Vera Khundzakishvili**
Associate Professor

The factors facfactors pediatric dentistry

Fears and increased anxiety associated with visits to the dentist are widespread in modern society. Dentophobia is a pathological fear of the dentist and related manipulations in general. Which is also called stomatophobia.

Statistical,y every third person in the world is afraid to go to the dentist. The term "dental fear and anxiety" is often used to refer to strong negative feelings about dental treatment in children.

Although approaches have been refined with the development of modern dentistry, new standards of communication with the little patient have been developed, anesthetic

materials have been improved, new innovative technologies have been developed, and a little ones still have the fear of the doctor.

The paper describes tips when a child is afraid of what the dentist's parents should do to successfully solve this problem.

თამარ ტიღლაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ვერა ხუნდაკიშვილი**
ასოცირებული პროფესორი

ბავშვთა ასაკში კბილის ტრამეები და მათი მკურნალობის მეთოდები

კბილების ტრავმული დაზიანებები სტომატოლოგებისათვის მსოფლიოს მასშტაბით დიდ გამოწვევას წარმოადგენს. ამიტომ საჭიროა სწორი დიაგნოსტიკა, მკურნალობის სრულყოფილი გეგმის შედგენა, ხანგრძლივი მონიტორინგი.

ნაშრომში აღწერილია, თუ რა როლი აქვს ტრავმული დაზიანებების დროს დროულ მკურნალობას თანამედროვე გაიდლაინების მიხედვით, დიაგნოსტიკას, კბილის ცხოველმყოფელობის შენარჩუნებას და ასევე ენდოდონტიურ მკურნალობას. მშობლები დიდ ყურადღებას არ აქცევენ სარძევე კბილების ტრავმულ დაზიანებებს და ხშირად სვამენ კითხვას: „რატომ უნდა ვუმკურნალოთ სარძევე კბილებს, ისინი ხომ მაინც მოსაცვლელია?“ მათ არ იციან, რომ კბილის ტრავმის მკურნალობის მიზანია პულპის ცხოველმყოფელობის შენარჩუნება ან მისი აღდგენა.

ბავშვებში უმეტესად იმ ასაკში გვხვდება ტრავმა, როცა მუდმივი კბილების ფესვი სრულად ჩამოყალიბებული არ არის, სრულყოფილი განვითარებისათვის საჭიროა ვიტალური პულპის არსებობა.

ნაშრომში განხილულია სტომატოლოგიურ კლინიკა „Happy smile“-ში სტუდენტის ასისტირების დროს აღწერილი კლინიკური შემთხვევები

Tamar Tchigladze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Vera Khundzakishvili**
Associate Professor

Tooth traumas and their treatment methods for children's age

Traumatic tooth injuries are a major challenge for dentists worldwide. Therefore it is necessary to make a correct diagnosis, make a complete treatment plan, and have long-term monitoring. The topic describes the role of timely treatment of traumatic injuries according

to modern guidelines, diagnosis, maintenance of tooth vitality, and endodontic treatment. Parents do not pay much attention to traumatic injuries of the baby teeth and often ask the question: "Why should we treat the baby teeth, they are already replaceable?" They do not know that the goal of treating a tooth injury is to preserve or restore the pulp.

Trauma is most common in children at an age when the root of permanent teeth is not fully formed, the presence of a vital pulp is necessary for perfect development.

This topic discusses the clinical cases described while assisting a student at the dental clinic "happy smile".

სალომე მიქანძე
მარიამ გიგინეიშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: ვერა ხუნდაკიშვილი
ასოცირებული პროფესორი

მითი და რეალობა ბავშვთა სტომატოლოგიაზე

ბავშვთა ასაკის სტომატოლოგია ცალკე სტომატოლოგიური დარგია, რომელიც ითვალისწინებს ბავშვთა ორგანიზმის თავისებურებებს. ბავშვებთან მუშაობისას სტომატოლოგი იყენებს განსხვავებულ ინსტრუმენტებს, სამკურნალო საშუალებებს.

ბავშვთა ასაკში პათოლოგიური პროცესები ძალიან სწრაფად მიმდინარეობს. მისი ადრეული დიაგნოსტიკა პაციენტის მალე და უმტკივნეულოდ გამოჯანმრთელების საშუალებას იძლევა.

ბევრ მშობელს არასრული და ხშირად არასწორი წარმოდგენა აქვს პედიატრიული სტომატოლოგიის შესახებ. ამის მიზეზი არის საზოგადოების გონებაში ჩარჩენილი რამდენიმე მცდარი მოსაზრება.

მითები:

- ბავშვებს კარიესული კბილები არ უნდა ვუმკურნალოთ, ეს უსარგებლოა, რადგან მათ მაინც ჩაანაცვლებს მუდმივი. უმჯობესია დაუყოვნებლივ ამოიღოთ ისინი, რათა მათ ადგილას მუდმივი გამოჩნდეს.
- არ არის აუცილებელი, ბავშვმა კბილები გაიხეხოს სპეციალური კბილის პასტით, ნებისმიერი კბილის პასტა გამოდგება.
- ბავშვი სტომატოლოგთან უნდა წაიყვანოთ მხოლოდ მაშინ, როცა მას უვითარდება კბილის ტკივილი ან სხვა სტომატოლოგიური პრობლემები.

წარმოდგენილ ნაშრომში განვიხილეთ მცდარი შეხედულებებიდან ყველაზე გავრცელებული და შევეცადეთ მათ შეფასებას.

Salome Mikandze
Mariam Gigineishvili
Caucasus International University
Bachelors
Supervisor: **Vera Khundzakishvili**

Myth and Reality in Pediatric Dentistry

Pediatric dentistry is a separate dental field that takes into account the characteristics of the child's body. When working with children, the dentist will use different tools, remedies, and medicines. Pediatric dentistry should be more painless than adult dentistry.

Abnormal processes in children are very fast and its early diagnosis allows the patient to recover quickly and painlessly.

Many parents have incomplete and often misconceptions about pediatric dentistry. The reason for this is several and at the same time misconceptions stuck in the minds of the public.

Myths:

- Carious teeth of children should not be treated, it is useless. It is best to remove them immediately so that they appear permanent in their place.
- It is not necessary for the child to brush his teeth with special toothpaste, any toothpaste will work.
- The child should be taken to the dentist only when he or she develops toothache or other dental problems.

In the presented paper, we discussed the most common misconceptions and tried to evaluate them.

Zahra Ardaneh
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lela Tsitaishvili**
MD, Ph.D., Associate Professor at CIU

An Impact of different risk factors on the periodontal health of the CIU student population

Caries and periodontal diseases cause esthetic and functional disorders due to pain, discomfort, and tooth loss-having an impact on oral and general health, and the psychological and social status of a person. “Non-healthy oral cavity “as a problem is

particularly painfully perceived by young patients, due to their increased concern about their appearance. Therefore, their oral health might profoundly affect their lives.

The migration of foreigners to Georgia and the increased interest in medical tourism have made a great impact on dental referrals in Georgia last few years. Foreigners are distinguished from the local ones by lifestyle, diet, dental practices, and oral hygiene habits. Foreign students constitute a significant part of the CIU student population. They live, study, or work and are closely integrated into Georgian society, subsequently, their oral health may influence dental disease's overall prevalence.

The aim of the study: assessment of periodontal disease risk factors in CIU students of different nationalities, and planning and implementation of preventive measures.

Methods: Randomized research was conducted on 820 students aged 18–35 including 370 Georgians and 450 Foreigners, 369 boys and 451 girls.

Findings indicated a high prevalence of dental plaque-induced gingivitis in the CIU student population. Students have negative attitudes towards oral hygiene skills. Management of periodontal problems with an emphasis on oral hygiene enhancement and promotion of oral prophylaxis accentuated the role of the University dental clinic in providing scientific and clinical experience to the CIU students.

Manraj Singh Mann
Bushra Shahid
Caucasus International University
Bachelors
Supervisors: **Lela Tsitaishvili**
MD, Ph.D., Associate Professor
Giorgi Pichkhaia
MD, Ph.D., Professor

An experimental study of purified water influence on periodontal health.

Despite achievements in the treatment and management of periodontal diseases periodontitis remains a challenge for dental practitioners. The need for the involvement of different specialists in the treatment plan of a periodontitis patient increases the expenses, time, and referral to the dental, fice, and even existing expensive procedures and medications sometimes are not enough to reach all possible retentive areas and deep periodontal pockets to eradicate the infection.

Our goal is to elaborate on the cheaper more effective method of conservative treatment of periodontal pockets, elimination of the infection from the pockets with the help of a solution having a strong antibacterial effect on period-pathogens.

To fulfill this goal we utilized the liquid purification module (LCD) (Patented). Unlike other analogs, its operation is based on such physical methods as a treatment by the magnetic field, ultrasound, ultraviolet radiation, and silver and copper ions.

The application of the presented LCD module allows the neutralization of water both on a unitary and permanent basis (by including it in the water circulation circuit). The module neutralizes water during small periods. It is possible to neutralize water from 0.5 m³ to 500 m³ per hour, depending on the size of the module.

The results showed the full decontamination of water coming out from the appliance. It became sterile. The module revealed the stable antistaphylococcal impact and that staphylococcus cultures (Staphylococcus Aureus) do not grow on the soils, created based on such water.

A further step is to study the effects on the perio-pathogens in the experimental models. The results will be presented.

Ziad Barakat
Mostafa Ahmed Mohamed Abdelazim
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lela Tsitaishvili**
MD, Ph.D., Associate Professor,
Dental Program

An Impact of Toothpaste on Dental Hard Tissues

Toothpaste tablets are claimed as a sustainable oral care solution because of their plastic-free concept and ability to deliver the same health benefits as toothpaste cream without harming the environment.

Various studies on the environmental impacts related to toothpaste packaging have been conducted; however, far too little attention has been paid to toothpaste ingredients. We made the review of literature about toothpaste ingredients' impact on dental hard tissue health.

Studies show, that about 65% of the total impact is from the use phase, and 20% is from ingredient production. The studies show that toothpaste is an important carrier of active agents against erosion, but physical impacts through brushing modify efficacy distinctly. Understanding the role of the particulate fraction in kinds of toothpaste may offer perspectives for designing effective formulations for patients with erosive lesions.

Borna Bagheri
Hossam Eldin Ayman Hassan Elharidy
Caucasus International University
Bachelor's
Supervisor: **Tamar Jikia**
Visiting professor

Clinical procedures and outcome of surgical extrusion

The need to rehabilitate severely compromised teeth is frequent in daily clinical practice. Tooth extraction and replacement with a dental implant represent a common treatment choice.

However, the survival rate for implants is inferior to teeth, even if severely damaged but properly treated. To reestablish a physiological supracrestal tissue attachment of damaged teeth and to arrange an efficient ferrule effect, three options can be considered: crown lengthening, orthodontic extrusion, and surgical extrusion.

Surgical extrusion is defined as the procedure in which the remaining tooth structure is repositioned at a more coronal/supragingival position in the same socket in which the tooth was located originally. The advent of titanium implant rehabilitation has reduced the use of these treatments in day-by-day clinical practice; however, the re-emerging trend to conserve and preserve natural sound tissues has led to a rediscovery of these treatments. This surgical method is closely related, as it acts to treat teeth that cannot be predictably treated using other more conventional procedures in endodontics, periodontics, and restorative dentistry. This narrative review aims to provide the background, clinical procedure, and outcome of surgical Extrusion.

Tamila Reimbayeva
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Tamar Jikia**
Visiting professor

Tooth auto-transplantation –An Alternative Surgical treatment option

Rapidly evolving implantation and alveolar ridge reconstruction techniques created a new area in modern dentistry where tooth loss is no longer a problem. Endless variations of implant's length, diameter, surface, and design along with autogenous, erogenous, alloplastic, or xenogenous bone substitutes made it possible to recreate physiological occlusion, esthetic and masticatory function. However, none of nowadays technologies in implant dentistry has the potential to adapt to the growth and development changes in a child's jaw. Therefore, a patient's young age is a restriction for implantation and a particular

challenge for a dentist willing to restore a missing tooth. Tooth auto-transplantation can be a good choice for treatment. The objective of this review is to underline the biological principles required for the successful auto-transplantation of teeth. Limits, indications, techniques, and prognoses will be analyzed and presented.

Abou Khalil Hadi
Hendawi Moustafa Mohamed Ibrahim
Bachelor
Caucasus International University
Supervisor **Tamar Jikia**
Visiting professor

Crown lengthening –a step of the period- surgery

Badly mutilated teeth or grossly decayed teeth often pose problems to the restorative dentists during their treatment due to the unavailability of sufficient clinical crowns. Hence, a crown lengthening procedure before Restorative e treatment is mandatory during the management of such teeth.

Clinical crown lengthening refers to procedures designed to increase the extent of supragingival tooth structure for restorative or esthetic purposes. Clinicians often encounter the need for crown lengthening in the practice of dentistry and have to make treatment decisions taking into consideration how to best address the biological, functional, and esthetic requirements of each particular case.

It is a procedure that often employs some combination of tissue reduction or removal, osseous surgery, and/or orthodontics for tooth exposure. The amount of tooth structure exposed above the osseous crest (about 4mm) must be enough to provide for a stable dentogingival complex and biologic width to permit proper tooth preparation and account for an adequate marginal placement, thus ensuring a good marginal seal with retention for both provisional and final restorations. The crown lengthening procedure is one of how the dentist can address both functional and esthetic demands.

ომარ ჰასონ
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ერთსაფეხურიანი
ხელმძღვანელი ნანა ციციქიშვილი
დოქტორიანი,
მონვეული ლექტორი

კორონავირუსის გავლენა პირის ღრუს ჯანმრთელობაზე და ვირუსის გავრცელების პრევენცია

2019 წლის დეკემბერში მსოფლიოს თავს დაატყდა მწვავე რესპირატორული დაავადება კორონავირუსის (SARS-CoV-2) სახით, რომელმაც ეპიდაფეთქება გამოიწვია. SARS-CoV-2 მსოფლიოს მამტაბით, ადამიანებს შორის სხვადასხვა გავრცელებით ხასიათდება. სავარაუდო გავრცელების გზები, რომელიც ჯანმოს მიერ არის მოწოდებული მოიცავს კონტაქტით, წვეთოვანი, ჰაეროვანი, ფეკალურ-ორალური, სისხლით გადამდებ გზებს და სხვა.

ვინაიდან სტომატოლოგებს პროცედურების დროს უშუალო კონტაქტი აქვთ პაციენტების რესპირატორულ აეროზოლთან, ითვლება, რომ ისინი ვირუსული ინფექციით დაინფიცირების მაღალი რისკის ქვეშ იმყოფებიან. კორელაცია SARS-CoV-2-სა და პირის ღრუს ჯანმრთელობას შორის ბევრი კვებით დასტურდება.

პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის გამოკვლევისას გამოვლინდა ისეთი დაზიანებები, როგორც არის: თეთრი და ერთემატოზული ნადები, არარეგულარული წყლულები, პატარა ბუშტუკები, პეტექია და გინგივიტი, ენის, სასის, ტუჩების, ღრძილების და ლოყის ლორწოვანი გარსის დაზიანება. ასევე COVID-19-ს საშუალო და მსუბუქი შემთხვევების დროს ანოსმია-ჰიპოსმია და დისგეუზია გამოვლინდა. აღნიშნული სიმპტომები დამახასიათებელია ჩვეულებრივ, მაგრამ არა ყოველთვის, აღნიშნული ჩივილები შექცევადია და მიზეზი უცნობია.

საინტერესო ცვლილებები გამოვლინდა მიკროფლორაში. COVID-19 მქონე პაციენტების სასუნთქ გზებში მიკრობიომის ცვლილება აღინიშნა, რაც ოპორტუნისტული პათოგენების სიმრავლით გამოვლინდა.

COVID-19-ის გამოჩენიდან დღემდე მრავალი კვლევა ტარდება, რაც ინფორმაციის გავრცელების შესაძლებლობას იძლევა, კორელაცია პირის ღრუს საერთო ჯანმრთელობის მდგომარეობასა და SARS-CoV-2 შორის დადგენილია, მაგრამ საჭიროებს კიდევ ღრმა კვლევებს.

Omar Hassoun
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor **Nana Tsitskishvili**,
Ph.D. Student
Visiting lecturer

The Impact of Coronavirus on Oral Health and Prevention of Virus Prevalence

In December 2019, the world was struck and taken by surprise by the global outbreak of the Severe Acute respiratory syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2). SARS-CoV-2 spread rapidly throughout the world, and which transmitted among humans through various routes. Possible transmission routes for SARS-CoV-2 as described by WHO, include; contact, droplet, airborne, fecal-oral, bloodborne, etc.

As oral health care workers have direct contact with respiratory aerosols of patients during procedures, they are discussed to be at high risk to be affected by viral infection. A clear correlation has been revealed between SARS-CoV-2 and oral health.

During Oral mucosal checkup white and erythematous plaques, irregular ulcers, small blisters, petechiae, gingivitis, Tongue, palate, lips, gingiva, and buccal mucosa were affected. Also, Anosmia-hyposmia and dysgeusia are considered common symptoms of mild-to-moderate COVID-19 cases. They are usually, but not always, reversible and the cause is unknown.

Interesting changes appeared in microflora. The human respiratory tract microbiome changed in COVID-19 patients with opportunistic pathogen abundance.

From the appearance of COVID-19 until today many types of research are conducted that give opportunities to advance the information, a significant correlation has been established between the state of the overall health of the oral cavity and SARS-CoV-2, which requires more research.

ბიზნესის სექცია Section of Business

ეკონომიკის ქვესექცია Subsection of Economics

ამელი მდივანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: თამარ დუდაური
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საერთაშორისო ბაზარზე გასვლის სტრატეგიის შემუშავება

კომპანიები ადრე თუ გვიან დაფიქრდებიან ახალი პროექტების დაწყებაზე. იქნება ეს ახალი პროდუქციის წარმოებაში ჩაშვება თუ საერთაშორისო ბაზარზე გასვლა. საერთაშორისო ბაზარზე გასვლის შეცდომის ფასი საკმაოდ მაღალია. აქედან გამომდინარე კომპანიისათვის მნიშვნელოვანია, გაიგოს და გამოთვალოს, რამდენად ეფექტიანად შეძლებს ახალ ბაზარზე მუშაობას და ასევე, იმის გათვლას, თუ როგორ შეძლებს საერთაშორისო ბაზარზე შეღწევას, რომელი რეალიზაციის არხებით, რა ფასებით და რომელ პროდუქციაზე იქნება ყველაზე დიდი მოთხოვნა. საერთაშორისო ბაზარზე შესვლის სტრატეგიის შემუშავება ეფუძნება ბიზნესის სპეციფიკის გააზრებას და იმის აღქმას, თუ რა ხდება და მოხდება ინდუსტრიასა და იმ სეგმენტში, რომელშიც კომპანია აპირებს ფუნქციონირებას. ეკონომიკის ბევრ სექტორში საერთაშორისო ურთიერთქმედების დონე მნიშვნელოვნად დაბალია და ქვეყნის შიგნით ბრუნვის 10%-საც კი არ აღწევს. ე. ი. საერთაშორისო ექსპანსია უნდა იყოს შიდა ბაზარზე მლიერი პოზიციის დანამატი და არა კომპანიის სტრატეგიის საფუძველი.

Ameli Mdivani
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Tamar Dudauri**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Develop an international market entry strategy

Companies will eventually think about starting new projects. It will be launching new products or entering the international market. The cost of entering the international market is quite high. It is therefore important for the company to understand and calculate how effectively it will be able to operate in a new market and to calculate which sales channels, at what prices, and which products will be most in demand. Developing an international market strategy is based on understanding the specifics of the business and understanding what is happening and will happen in the industry and the segment in which the company intends to operate. In many sectors of the economy, the level of international interaction is significantly low and does not even reach 10% of domestic turnover. Therefore, international expansion should be a complement to a strong position in the domestic market and not the basis of a company's strategy.

ანა მახარაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **თამარ დუდაური**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

პროდუქციის ხარისხის მართვის თანამედროვე ტენდენციები

ნებისმიერი ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფის მთავარი პირობა მისი პროდუქციის ხარისხია. დღევანდელ კონკურენტულ ბრძოლაში გადარჩება მხოლოდ ის, ვინც უზრუნველყოფს პროდუქციის მაღალ ხარისხს და დაბალ ფასს. წამყვანი კომპანიების გამოცდილება აჩვენებს, რომ პროდუქციის ხარისხის მიღწევა შესაძლებელია, თუ საკუთარ საქმიანობაში გადმოიტანენ და დანერგავენ უკვე დროში გამოცდილ თანამედროვე მეთოდებს. თანამედროვე ეტაპზე, მსოფლიოს განვითარებული ქვეყნებში, ხარისხის გაუმჯობესების საკითხს წამყვანი პოზიცია უჭირავს პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფაში. ბაზარზე მოქმედი კომპანიების საქმიანობა იმ სტანდარტებს უნდა შეესაბამებოდეს, რომელთა დაცვაც განსაზღვრავს პროდუქციის ხარისხს. პროდუქციის ხარისხის მართვისადმი თანამედროვე მიდგომა ის აუცილებელი ასპექტია, რომელიც ყველა კომპანიამ უნდა გაითვალისწინოს საკუთარ

საქმიანობაში. მათ მიერ წარმოებული პროდუქცია შესაბამისობაში უნდა იყოს მომხმარებელთა საჭიროებასთან.

Ana Makharadze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Tamar Dudaoui**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Modern trends in product quality management

Modern trends in product quality management the quality of its products is the main condition for ensuring the competitiveness of any organization. In today's competitive struggle, only those who will survive to provide high-quality products and low prices. The experience of leading companies shows that it is possible to achieve product quality if they incorporate modern methods that have been tested over time. At the present stage, in the developed countries of the world, the issue of quality improvement occupies a leading position in ensuring the competitiveness of products. The activities of companies operating in the market must comply with the standards, the observance of which determines the quality of products. A modern approach to product quality management is an essential aspect that every company should consider in its business. The products produced by them should be in line with the needs of consumers.

გიორგი აბაშიძე
ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: **ბადრი გეჩბაია**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ციფრული განათლება - საგანმანათლებლო სექტორის მზადყოფნის შეფასება

კვლევა განხორციელდა „შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით [გრანტის ნომერი MR-21-224]“. ნაშრომის ხელმძღვანელია ასოცირებული პროფესორი ბადრი გეჩბაია. ჩვენი ყოველდღიურობა დღეს წარმოუდგენელია ციფრული ტექნოლოგიების გარეშე.

შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ყველა პროცესი ჩვენს გარშემო გაციფრულებულია. ციფრულ ტექნოლოგიებს შეუძლია ეკონომიკური ზრდის ტემპის დაჩქარება და სამუშაო ადგილების ძალიან მცირე დროში შექმნა, რაც ტრადიციული დარგებისთვის ციფრული ტექნოლოგიების გარეშე შეუძლებელია. უნდა აღინიშნოს, რომ ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრობლემა ამ მიმართულებით არის ცოდნის დაბალი დონე, სტატიკის წარმოების პრაქტიკის არარსებობა და შესაბამისი უნარებისა და კვალიფიკაციის მშრომელების ნაკლებობა. დღეს ყველა მშრომელი, მიუხედავად დასაქმების ადგილისა, საჭიროებს ციფრულ უნარებს. მოცემულ საკითხებში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს განათლების სისტემა. დღეს მონაცემთა დამუშავება და მისი მეშვეობით პროცესების მართვა სწავლის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი კომპონენტი უნდა იყოს. ნაშრომში განხილულია გაციფრულების მნიშვნელობა ეკონომიკასა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში, წარმოდგენილია მისი როლი კვალიფიციური კადრების მომზადებაში. შეფასებულია საგანმანათლებლო სექტორის მზადყოფნა ამ მიმართულებით და გამოკვეთილია უმაღლესი სასწავლებლების გაციფრულების მნიშვნელობა ციფრულ ტრანსფორმაციაში.

Giorgi Abashidze
Batumi Shota Rustaveli State University
Master's degree
Supervisor: **Badri Gechbaia**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Digital Education - Assessing the Readiness of the Education Sector

“This work was supported by Shota Rustaveli National Foundation of Georgia (SRNSFG) [grant number MR-21-224]”. Supervisor of the paper: Associate Professor Badri Gechbaia. Today, our daily lives are unimaginable without digital technologies. We can say that all processes around us are digitized. Digital technologies can accelerate economic growth and create jobs in a very short time, which is impossible for traditional industries without digital technologies. It should be noted that one of the most important problems in this area is the low level of knowledge, the lack of practice in the production of statics, and the lack of relevant skills and qualifications of workers. Today, all workers, regardless of their place of employment, need digital skills. The education system plays an important role in these issues. The educational system is crucial in these challenges. Today, data processing and process management should be one of the most significant components of learning. The study analyzes the economic and social importance of digitalization, as well as its role in the training of qualified workers. The readiness of the education sector in this direction is being assessed, and the importance of digitization of higher education institutions in digital transformation is highlighted.

გიორგი ქებაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ნანა ახალაია**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ღონისძიების რისკებისა და უსაფრთხოების მენეჯმენტი COVID-19-ის პანდემიის პირობებში

ღონისძიების წარმატებით ორგანიზებისთვის აუცილებელია წინასწარ დავადგინოთ, რა ხელშემშლელი გარემოება შეიძლება არსებობდეს და როგორ ავირიდოთ თავიდან მოსალოდნელი საფრთხე. ღონისძიების უსაფრთხოება გაცილებით მეტს გულისხმობს, ვიდრე უსაფრთხოების პერსონალის მიერ ადგილის უბრალოდ დათვალიერება. პროცესი საკმაოდ რთულია და ფართო კოორდინაციასა და კომუნიკაციას მოითხოვს უსაფრთხოების სწორი პრაქტიკის გამოყენებით. აქედან გამომდინარე, მოსალოდნელი საფრთხეების დადგენა დაგეგმვის ისეთივე აუცილებელი შემადგენელი ეტაპია, როგორც მიზნის განსაზღვრა, ბიუჯეტირება და მოსალოდნელი შედეგების პროგნოზი. სწორედ შედეგების შეფასებისთვის არის აქტუალური წინასწარი სამზადისი, რაც გვეხმარება ორგანიზებულად ვიმოქმედოთ ყველაზე გაუთვალისწინებელ შემთხვევაშიც კი. გარემოს ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს ახალი რისკები, მეტ-ნაკლებად მნიშვნელოვანი გახადოს არსებული რისკი, გავლენა მოახდინოს ქმედებების ეფექტზე, ან შეცვალოს ჩვენი ინვესტიცია რისკის მართვაში. რისკის მართვის გეგმა ნებისმიერი მოვლენის დაგეგმვის მნიშვნელოვანი ასპექტია. რისკის მართვის გეგმა განსაზღვრავს ყველა პოტენციურ რისკს, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ღონისძიების ჩატარების შედეგად. ღონისძიების ორგანიზატორებმა ყველაფერი უნდა იღონონ გამოვლენილი რისკების შესამცირებლად. ვინაიდან რისკების მართვა არის ღონისძიებების მართვის ძალიან მნიშვნელოვანი ნაწილი, ამიტომ ის უნდა განხორციელდეს დაგეგმილი და პროფესიული გზით. შეხვედრის ან ღონისძიების დაგეგმვისას მნიშვნელოვანია უსაფრთხოების საკითხების შეფასება. 2020 წელს კორონა ვირუსით გამოწვეული პანდემიის გამო დისტანციურად მუშაობა სავალდებულო გახდა. დიდი ცვლილებების ფონზე სახლიდან მუშაობა ბევრი ადამიანისთვის შეიძლება ძალიან სტრესული იყოს, ამიტომ კომპანიების ძირითადი საზრუნავი გახდა თანამშრომლების კეთილდღეობაზე ზრუნვა. დისტანციურად მომუშავე თანამშრომლები ნაკლებად მჭიდრო ურთიერთობებს ამყარებენ კოლეგებთან, თანამშრომელი ვეღარ ხედავს კომპანიის საერთო სურათს და უჭირს აღიქვას საერთო მიზანი, იკარგება საკუთარი პოზიციის და შესრულებული სამუშაოს როლის და მნიშვნელობის შეგრძნება.

Giorgi Kebabze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Nana Akhalaia**
Doctor of economics,
associate Professor

Event Risk and Security Management under the Covid-19 pandemic

To successfully organize an event, it is essential to determine in advance what constraints may exist and how to avoid the imminent danger. The process is quite complex and requires extensive coordination and communication. Using the right safety practices. Pre-preparation is essential for evaluating the results, which helps us to act in an organized manner even in the most unforeseen cases. Changes in the environment can lead to new risks, make existing risks more or less significant, affect the effect of actions, or change our investment in risk management. A risk management plan is an important aspect of planning any event. The risk management plan identifies all potential risks that may arise because of the event that event organizers must take to mitigate all identified risks. Because risk management is a very important part of event management, it must be done in a planned and professional manner. Rate. In 2020, remote work became mandatory due to the pandemic caused by the coronavirus. Working from home in the face of great change can be very stressful for many people, so the main concern of companies has become to take care of employee well-being moreover a sense of importance.

ნესტან ვარშანიძე
ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: **ნათელა წიკლაშვილი**
ეკონომიკის დოქტორი,
პროფესორი

ლურჯი ეკონომიკა: იმპორტზემცვლელი დარგების განვითარების პერსპექტივები

მოცემული კვლევა განხორციელდა „შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით [გრანტის ნომერი MR-21-1059]. წინამდებარე ნაშრომში განხილულია ლურჯი ეკონომიკა, რომელიც ეხმიანება გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებს (მიზანი 1; 8; 14; 15; 17). მსოფლიო ოკეანეები, ზღვები და წყლის რესურსი სასიცოცხლო მნიშვნელობის მატარებელია,

მილიარდობით ადამიანისათვის საცხოვრებელი და საარსებო საკვებით უზრუნველყოფის წყაროა და ჩართულია სხვადასხვა ეკონომიკურ საქმიანობაში. ნაშრომის მთავარი მიზანია ლურჯი ეკონომიკის ფარგლებში არსებული მდგომარეობისა და პოტენციალის შესწავლა, პრობლემური საკითხების გაანალიზება მსოფლიოსა და საქართველოში. ლურჯი ეკონომიკა აერთიანებს ისეთ სექტორებს როგორებიც არის: სანაპირო ტურიზმი, აქვაკულტურა, ლურჯი ენერჯია, ლურჯი ბიოტექნოლოგიები და მოპოვება ზღვის ფსკერზე. ჩვენთვის, როგორც ჰიდრორესურსებით მდიდარი შავიზღვისპირეთის ქვეყნისთვის, ლურჯი ეკონომიკის პრინციპების გატარება და დანერგვა განვითარების შესაძლებლობას იძლევა. ნაშრომის პირველ ნაწილში განხილულია ლურჯი ეკონომიკის არსი, პოლიტიკის გატარებასთან დაკავშირებული რიგი პრობლემები. მეორე ნაწილში კი აღწერილია სხვადასხვა ქვეყნის გამოცდილება და საქართველოში, კერძოდ, აჭარაში არსებული ზღვისა და მდინარის პროდუქტების მეურნეობების წინაშე არსებული გამოწვევები. წინარე მასალის ანალიზის საფუძველზე გაკეთებულია დასკვნები. მოცემულია ავტორისეული ხედვები/პოზიცია და რეკომენდაციები.

Nestan Varshanidze
Batumi Shota Rustaveli State University
Master's degree
Supervisor: **Natela Tsiklashvili**
Doctor of Economics,
Professor

Blue Economy: Prospects for the Development of Import-Substitute Sectors

Shota Rustaveli National Foundation of Georgia (SRNSFG) [grant number MR-21-1059] supported this work. This paper discusses the Blue Economy, which response to the UN Sustainable Development Goals (Goal 1; 8; 14:15; 17). The world's oceans, seas, and water resources are of vital importance. It is a source of livelihood for billions of people. It is all involved in various economic activities. The main goal of the paper is to study the current situation and potential within the blue economy and to analyze problematic issues in the world and in Georgia. The blue economy combines sectors such as coastal tourism, aquaculture, blue energy, blue biotechnology, and seabed mining. For us, as a Black Sea country rich in hydro resources, the implementation and introduction of the principles of the blue economy provide an opportunity for development. The first part of the paper raises several problems related to the conduct of the Blue Economy policy. The second part describes the experiences of different countries and the challenges facing seafood and river farms in Georgia, in particular in Adjara. Conclusions are made based on the analysis of the previous material. The Author's views/position and recommendations are given.

ნიკო ლეონიძე
ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **გიორგი აბუსელიძე**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**სადეპოზიტო ბაზრის ემპირიული ანალიზი და განვითარების პერსპექტივები
ქვეყანაში და მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენების ფონზე**

სადეპოზიტო ბაზარი ქვეყნის ეკონომიკური აღმავლობის გზაზე ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ელემენტია, რომელიც უშუალოდ უკავშირდება მოსახლეობის ფინანსური დონის განსაზღვრას. თემის საკვლევი პრობლემა ორიენტირებულია საქართველოში არსებული სადეპოზიტო ბაზრების რეალური მდგომარეობისა და მისი შეფასების ეკონომიკურ-ფინანსური მხარეების წარმოჩენაზე. მიუხედავად იმისა, რომ სადეპოზიტო ბაზრის განვითარება მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვა ეტაპზეა, საქართველოში შეგვიძლია ვთქვათ, რომ დეპოზიტების ბაზარი ხასიათდება მზარდი განვითარების პერსპექტივით, რომლის ობიექტური შესწავლისთვის მნიშვნელოვანია გამოკვლეული და შეფასებული იქნას მისი ზრდისა და განვითარების მიზეზები და ის ფაქტორები, რომლებიც უშუალოდ ახდენს მასზე გავლენას. გარდა ამისა ნაშრომში განხილულია დეპოზიტების სტრუქტურა და თავისებურებები საქართველოს ბაზართან მიმართებით, რომელიც მოიაზრებს სხვადასხვა სახის დეპოზიტების სტატისტიკური მონაცემების ანალიზს, ბანკების მიერ შემოთავაზებულ სადეპოზიტო განაკვეთებსა და ასევე დეპოზიტების დაზღვევის როლს ქვეყნის სადეპოზიტო ბაზრის განვითარებაში. კვლევის მიზანია საქართველოში არსებული სადეპოზიტო ბაზრის ფინანსური და სოციალური მნიშვნელობის წარმოჩენა, რომლის საფუძველზეც შეფასებულია მისი მდგომარეობა და ჩამოყალიბებულია კონკრეტული პერსპექტივები საქართველოს სადეპოზიტო ბაზრის განვითარების ზრდის თვალსაზრისით.

Niko Leonidze
Batumi Shota Rustaveli State University
Bachelor
Supervisor: **Giorgi Abuselidze**
Doctor of Economics,
Associate Professor

**Empirical analysis of the deposit market and development perspectives in the wake of
current events in the country and the world**

The deposit market is one of the most important elements on the path of the economic prosperity of the country, which is directly related to determining the financial level of the

population. The research problem of the topic is focused on presenting the real situation of the deposit markets in Georgia and the economic-financial aspects of its assessment. Although the development of the deposit market is at different stages in different countries of the world, in Georgia we can say that the deposit market is characterized by a growing development perspective, the objective of which is to study and evaluate the reasons for its growth and development and the factors that directly affect it. In addition, the paper discusses the structure and peculiarities of deposits in the Georgian market, which considers the analysis of statistical data on various types of deposits, deposit rates offered by banks, as well as the role of deposit insurance in the development of the country's deposit market. The research aims to present the financial and social importance of the deposit market in Georgia, based on which its condition is assessed and specific perspectives are formed in terms of the growth of the deposit market in Georgia.

ნინო ჯმუხაძე

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი

ხელმძღვანელი: **თამარ დუდაური**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ორგანიზაციული ქცევა და COVID-19-ის პანდემია

თანამედროვე ეტაპზე COVID-19-ის პანდემიის პირობებში, რამაც გამოიწვია ეკონომიკური სიტუაციის მნიშვნელოვანი არასტაბილურობა და ცვლილებები პერსონალის ორგანიზაციულ ქცევაში, წარმოშობილი პრობლემები ორგანიზაციული ფუნქციონირების მნიშვნელოვან ფაქტორად იქცა. ორგანიზაციის მენეჯმენტის სისტემაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ორგანიზაციულ ქცევას, მის ცვლილებას COVID-19-ის პანდემიის პირობებში. ამ მხრივ ორგანიზაციის მენეჯერთა გუნდს მნიშვნელოვანი სამუშაოს ჩატარება მართებს, რაც დაკავშირებულია საგრძნობ სიძნელეებთან, რომელთა დაძლევა თანამედროვე ეტაპზე ყოველი კონკრეტული ორგანიზაციის განვითარების გადამწყვეტ წინაპირობას წარმოადგენს. პანდემიით გამოწვეულმა მოვლენებმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა დასაქმებულთა ქცევაში. COVID-მა გამოიწვია ადამიანთა იზოლაციაში ყოფნა და პარალელურად მუშაობა, ფიზიკური, სოციალური დისტანციის დაცვის აუცილებლობა. საჭირო გახდა ორგანიზაციებში დასაქმებულთა ქცევის ახალ რეალობასთან ადაპტაცია.

Nino Jmukhadze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Tamar Dudaui**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Organizational Behavior and the COVID-19 Pandemic

In the modern phase of the COVID-19 pandemic, which has led to significant economic instability, changes in staff organizational behavior and emerging problems have become an important factors in organizational functioning. Of particular importance in the organization's management system is organizational behavior, and its change in the context of the COVID-19 pandemic. In this regard, the team of managers of the organization has to do important work, which is associated with significant difficulties, the overcoming of which is, at the present stage, a crucial prerequisite for the development of any particular organization. The pandemic caused events have brought about some changes in employee behavior. COVID has led to the isolation of people and the need to work in parallel, the need to protect physical, and social distance. It became necessary to adapt the behavior of employees in organizations to the new reality.

მარიამ მელიქიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **მამუკა თორია**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

პერსონალის შერჩევისა და დაქირავების თანამედროვე გამოწვევები ორგანიზაციაში

კონკურენტულ გარემოში ბაზარზე კომპანიების წარმატებული ფუნქციონირების ერთ-ერთი განმსაზღვრელი ფაქტორია მაღალი პროფესიულ-კვალიფიციური მომზადების მქონე პერსონალი. ამ თვალსაზრისით, ადამიანური რესურსები თანამედროვე კომპანიების განვითარების სტრატეგიული რესურსია. პერსონალის შერჩევა და დაქირავება, ორგანიზაციის მიზნებიდან გამომდინარე, რთული და მრავლისმომცველი საკითხია. კვალიფიციური პერსონალი ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ორგანიზაციაში სათანადო მომზადების და უნარ-ჩვევების მქონე პერსონალის შერჩევისა და დაქირავების პროცესის სწორად ორგანიზებას. ამისათვის აუცილებელია 1.

ზუსტად განისაზღვროს, თუ როგორი მომზადების უნარ-ჩვევების მქონე პერსონალია საჭირო ორგანიზაციის წინაშე არსებული ამოცანების წარმატებით გადასაჭრელად; 2. ჩამოყალიბდეს პერსონალის შერჩევისა და დაქირავების გეგმა, სადაც დაკონკრეტებული იქნება დასაქირავებელი პერსონალის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრები; 3. შეფასდეს კანდიდატების კომპეტენციები. 4. დაქირავების პროცესისას გამოყენებულ იქნას გასაუბრების მეთოდი, ასევე სხვადასხვა სახის კითხვარები და ტესტები; 5. ხელი შევუწყოთ დაქირავებული პერსონალის ორგანიზაციაში ადაპტაციის პროცესს. ამგვარად, შეიძლება ითქვას, რომ კომპანიის წარმატებულ საქმიანობას სწორედ პერსონალის შერჩევისა და დაქირავების გამართული სისტემის ჩამოყალიბებით ეყრება საფუძველი.

Mariam Melikidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Mamuka Toria**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Modern challenges of staff selection and recruitment in the organization

A highly professional cultural training staff is one of the defining factors of the two functioning companies sold in a competitive environment. In this sense, human resources are a strategic resource for the development of modern companies. The selection and hiring of staff is a complex and multifaceted issue based on the goals of the organization. Qualified staff is one of the most important factors in enhancing the competitiveness of an organization. Due to the above great importance is attached to the process of selection and hiring of staff with good training and skills. For this, you will need 1. Determine exactly what kind of training skills are needed to successfully solve the tasks facing the organization; 2. Develop a staff selection and hiring plan which will specify the quantitative and qualitative parameters of the staff to be hired; 3. Evaluate the competencies of the candidates. 4. In hiring, processes use the interview method as well as a variety of questions and tests. 5. Facilitate the process of adaptation in the organization of hired staff. Thus, it can be said that the basis of the successful work of the company is the selection and hiring of staff.

მარიამ თვარაძე
აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: ავთანდილ გაგნიძე
ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

DCFTA ხელშეკრულების მნიშვნელობა საქართველოს ეკონომიკისთვის

ამ კვლევის მიზანია განიხილოს მოსალოდნელი დაბრკოლებები და ხელსაყრელი შესაძლებლობები, რასაც ევროკავშირთან დადებული შეთანხმება (DCFTA) მოუტანს ქართველ მცირე და საშუალო ბიზნესის მფლობელებს. ევროკავშირთან დაიდო ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო შეთანხმება. ამ შეთანხმების მიხედვით საქართველო ვალდებულია თავისი კანონმდებლობა და პროდუქტები ევროკავშირის რეგულაციებს მოარგოს. ეს მნიშვნელოვნად იმოქმედებს საქართველოში არსებულ ეკონომიკურ ვითარებაზე. მორგების შემდეგ ქართველ მცირე და საშუალო ბიზნესმენებს შეეძლება თავიანთი პროდუქტების ექსპორტი ევროკავშირის ქვეყნებში, რაც საგრძნობლად გაზრდის მათ კაპიტალს. თუმცა, მეორე მხრივ, ამ ხელსაყრელ შესაძლებლობებთან ერთად მრავალი დაბრკოლებაც არსებობს, რადგან ამ ეტაპზე ქართული პროდუქტები შორს არის ევროკავშირის მიერ დაწესებული სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული ნორმებისაგან. ამასთან ერთად, ქართველ მცირე და საშუალო ბიზნესმენებს არ აქვთ საჭირო რაოდენობის თანხები საკუთარი პროდუქტების გასაუმჯობესებლად და, ამასთანავე, არ აქვთ იმედი, რომ ამდენი ფულის ჩადების შემდეგ გაწეული ძალისხმევა დაუფასდება. ყოველივე ზემოაღნიშნული ამ თემას მეტ აქტუალურობას სძენს. DCFTA ხელშეკრულების მნიშვნელობა, მოცემული ნორმების დაცვა და შეთანხმების მეშვეობით თავისუფალი ვაჭრობის შესაძლებლობა ჩვენი ბიზნესის განუყოფელი ნაწილია. ამასთან ეს პროექტი განიხილავს ევროკავშირის მიერ დაწესებულ რეგულაციებს ამ შეთანხმების ფარგლებში და აღწერს იმ პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ნორმატივებს, რასაც საქართველო უნდა მოერგოს. ამასთან ერთად განიხილება დაბრკოლებები, რასაც თანამედროვე მცირე და საშუალო ბიზნესმენები აწყდებიან საკუთარი პროდუქტების გასაუმჯობესებლად და ასევე განიხილება სხვა ქვეყნების მაგალითები. ამასთან, დასკვნის გასაკეთებლად შევაჯამებთ კითხვარს, რომელზე პასუხებიც მნიშვნელოვანია იმის დასადგენად, თუ რა პრობლემები აქვს საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესებს და როგორ შეიძლება მათი გადაჭრა.

Mariam Tvaradze
East European University
Doctoral Studies
Supervisor: **Avtandil Gagnidze**
Doctor of Physics and Mathematics,
Professor

Importance of the DCFTA Agreement For The Georgian Economy

This study intends to discuss the challenges and opportunities that DCFTA can pose to Georgian Small and Medium Enterprises. Four years ago, a Deep and Comprehensive Free Trade Agreement was signed between Georgia and the EU. According to this agreement, Georgia has to approximate its legislation and its products to the EU regulations. The outcome will have huge consequences on the economic situation in Georgia. After the approximation, Georgian SMEs can export their products to European Market, which will greatly increase their capital. On the other hand, with opportunities come great challenges as well, because the vast majority of Georgian products are far from the sanitary and phytosanitary norms set by the EU. Now, it seems that Georgian SMEs lack the necessary funds to improve their products and the motivation to spend a lot of energy and resources for complying with the EU standards. For this reason, the challenges are abundant and require thorough analysis. This research will discuss the DCFTA regulations and describe all the economic and political norms that Georgia has to comply with. It will also discuss the problems that Georgian SMEs face during the approximation while analyzing the case of other countries that have recently adjusted to the norms set by the EU, or the ones who are in the process of doing that. This research will include a survey made recently which will present important information regarding the problems that Georgian SMEs are facing and the potential ways of dealing with them.

ტურიზმის ქვესექცია Subsection of Tourism

ანა გედენიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ნანა ახალაია**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ღონისძიებების სტატისტიკური შესწავლა COVID-19-ის პანდემიის პირობებში

შეხვედრების, სტიმულირების, კონფერენციებისა და გამოფენების ინდუსტრია, რომელიც დღეს საყოველთაოდ ცნობილია MICE-ის სახელით, ხელს უწყობს ეკონომიკის დივერსიფიკაციას და აქტიურად ასტიმულირებს კულტურულ-ისტორიული და ბუნებრივი რეკრეაციული რესურსების რაციონალურ გამოყენებას. COVID-19-ის გავრცელებამდე ყველაზე ხშირად ჩატარებული ღონისძიებები იყო კორპორატიული ღონისძიებები, კონფერენციები, გამოფენები, სემინარები, ფონდების მოზიდვა, სავაჭრო შოუები, ფესტივალები, მუსიკალური და მხატვრული წარმოდგენები, პროდუქტების გაშვება და სპორტული ღონისძიებები. ღონისძიებების ბაზარზე პირველადი დაინტერესებული მხარეები იყვნენ და, ძირითადად, კვლავ არიან კორპორატიული, არასამთავრობო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები. მთელ მსოფლიოში, მოგზაურობისა და გადაადგილების შეზღუდვების აღსრულების გამო, ღონისძიების ჩატარების ადგილების უმეტესობა იძულებული გახდა დახურულიყო. შედეგად, ბევრი ცნობილი და კერძო ღონისძიება გადაიდო ან გაუქმდა. გაუქმების და გადადების შედეგად, ინდუსტრიის ბევრმა ბიზნესმა მნიშვნელოვანი შემოსავალი დაკარგა და შეწყვიტა კონტრაქტები. ღონისძიებების ინდუსტრიის რამდენიმე კომპანია გაკოტრებულად გამოცხადდა, ზოგი იძულებული გახდა შეემცირებინა კადრები, ზოგიერთმა პროფესიონალმა კი საკუთარი სურვილით დატოვა ინდუსტრია. სტატისტიკა აჩვენებს, რომ კონფერენციები ყველაზე პოპულარული ტიპის ღონისძიება იყო ინდუსტრიაში, ორგანიზატორების 62% გეგმავს მათ. კორპორატიული ღონისძიებების კატეგორია იყო მეორე ყველაზე პოპულარული ტიპის ღონისძიება, ორგანიზატორების 61.2% გეგმავდა მათ. მესამე ადგილზე ვორქშოპები იყო, ორგანიზატორების 46.7% გეგმავდა მათ. 2019 წელს ღონისძიებების ინდუსტრია შეფასდა \$1,135.4 მილიარდ დოლარად, რაც მოსალოდნელი იყო 2028 წლისთვის.

Ana Gedenidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Nana Akhalaia**
Doctor of economics,
associate Professor

Statistical study of measures under the covid-19 pandemic conditions

Today, the industry of meetings, incentives, conferences, and exhibitions, commonly known as MICE, promotes economic diversification and actively promotes the rational use of cultural-historical and natural recreational resources. The most common events before the release of COVID-19 included corporate events, conferences, exhibitions, seminars, fundraising, trade shows, festivals, music and art performances, product launches, and sporting events. The primary stakeholders in the event market were and still are mainly corporate organizations, non-governmental organizations, and non-governmental organizations. With the enforcement of travel and travel restrictions around the world, most event venues have been forced to close. As a result, many well-known and private events have been postponed or canceled. As a result of cancellations and deferrals, many businesses in the industry suffered significant revenue losses and terminated contracts. Several companies in the event industry went bankrupt, some were forced to cut staff, and some event professionals left the industry voluntarily. Statistics show that conferences were the most popular type of event in the industry, with 62% of organizers planning them. The category of corporate events was the second most popular type of event, with 61.2% of the organizers planning them. In third place were workshops, with 46.7% of organizers planning them. In 2019, the events industry was estimated at \$ 1.135.4 billion, which was expected by 2028.

ანა ვეკუა
სალომე ვეკუა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრები
ხელმძღვანელი: **ლალი მიქელაძე**
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის პოლიტიკა პანდემიის პირობებში

ტურიზმი მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი ინდუსტრია და მრავალი ქვეყნისთვის ძირითადი დასაქმების გენერატორია. ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული ეკონომიკური და სოციალური ფენომენი. ტურიზმის განვითარებაში წამყვანი როლი აკისრია საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ

ადმინისტრაციას, რომელიც ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი და სახელმწიფო კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს თავის საქმიანობას. მისი მიზანი და ამოცანებია საქართველოს ტურიზმის განვითარების სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბება, საქართველოს წარდგენა როგორც უნიკალური და ყველაზე მიმზიდველი ქვეყნისა მსოფლიო ასპარეზზე. ადმინისტრაციის მიერ დაგეგმილი სამომავლო სტრატეგიის განხორციელებაზე უარყოფითად იმოქმედა პანდემიამ. 2019 წლის მიწურულს ქვეყანა უდიდესი გამოწვევის წინაშე დადგა, COVID-19-ის ვირუსმა მცირე დროში მთელი მსოფლიო მოიცვა. პანდემიამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა ქვეყნის ეკონომიკაზე. მთავრობამ სწრაფად მოახდინა რეაგირება არსებულ ვითარებაზე და გარკვეული სახის შეზღუდვები დააწესა, რამაც შეამცირა კოვიდის გავრცელების სიხშირე. არსებულმა მძიმე მოცემულობამ მნიშვნელოვნად იმოქმედა მცირე და საშუალო საწარმოებზე, რომლებიც ტურიზმის სექტორის 80%-ზე მეტს შეადგენს. კონფერენციაზე ვისაუბრებთ ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მიერ პანდემიის პირობებში ბიზნეს სექტორის მხარდამჭერისთვის განხორციელებული პროექტებისა და აქტივობების შესახებ, ნაჩვენები იქნება სახელმწიფოს მიერ ტურიზმისთვის გამოყოფილი სამი წლის ბიუჯეტი.

Ana Vekua
Salome Vekua
Caucasus International University
Bachelors
Supervisor: **Lali Mikeladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

the policy of the National Tourism Administration during pandemic

Tourism is one of the fastest-growing industries in the world and generates basic employment for many countries. This is one of the most prominent economic and social phenomena. The National Tourism Administration of Georgia plays a leading role in the development of tourism. Policymaking presents Georgia as a unique and most attractive country on the world stage. The implementation of the future strategy planned by the administration had a negative impact on the pandemic. By the end of 2019, the country was facing a major challenge (COVID-19). The virus soon spread throughout the world. The pandemic had a significant impact on the country's economy. It has significantly affected small and medium enterprises, which account for more than 80% of the tourism sector. At the conference, we will talk about the projects and activities implemented by the National Tourism Administration during the conditions of the pandemic, to support the business sector, and will show the three-year budget allocated by the state for tourism.

დავით ბაღდოშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ლალი მიქელაძე**
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ტურიზმის პოლიტიკა და მდგრადი განვითარების პერსპექტივები

ტურიზმის პოლიტიკა სახელმწიფოს სტრატეგიას წარმოადგენს ტურიზმის დარგის ეფექტური წარმართვისთვის და რესურსების რაციონალური, მდგრადი განვითარების შესაბამისად ათვისებისთვის. ტურიზმის მდგრადი განვითარების პრინციპები აღიარებულია გლობალურ დონეზე ისეთი ორგანიზაციების მიერ, როგორც არის გაერო და ტურიზმის მსოფლიო ორგანიზაცია. მდგრადი განვითარება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია განვითარებადი ქვეყნებისთვის, რომლებსაც საქართველო მიეკუთვნება. ტურიზმის სფეროში სწორად გატარებული პოლიტიკა აძლიერებს სახელმწიფოს სოციალურ, ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პოტენციალს. იმისდა მიუხედავად, რომ ტურიზმი კერძო ინიციატივაზეა დაფუძნებული, მისი ეფექტური ფუნქციონირება შეუძლებელია სახელმწიფოს ჩარევის გარეშე. ბოლო დროის გლობალურმა გამოწვევებმა ნათლად გამოაჩინა ტურიზმის სფეროს ძლიერი და სუსტი მხარეები, სახელმწიფოს და ბიზნეს სუბიექტების მჭიდრო თანამშრომლობის აუცილებლობა. მსოფლიო პანდემიამ, რეგიონში მიმდინარე მწვავე კონფლიქტებმა მძიმე დარტყმა მიაყენეს ტურიზმის დარგს და ტურიზმის სფეროში მოღვაწე სუბიექტებს. აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია სახელმწიფოთა თანამშრომლობა პანდემიასთან ბრძოლის მიმართულებით და რეგიონში მშვიდობის დამყარების ძალისხმევის გაძლიერება. ადგილობრივ დონეზე აუცილებელია კერძო სექტორის და სახელმწიფო სტრუქტურების მეტი კოორდინაცია, ტურისტული სუბიექტების და ადგილობრივი ორგანიზაციების მხარდაჭერა, ინფრასტრუქტურული პროექტების განვითარების ხელშეწყობა. ასევე მნიშვნელოვანია გარემოსდაცვითი ინიციატივების მხარდაჭერა, ალტერნატიული ენერჯის, ნარჩენების მართვის, ბიომეურნეობების და ტრადიციული რეწვის მხარდაჭერა. ნებისმიერი კრიზისი ახალ შესაძლებლობებს აჩენს. 2022 წელს COVID-19 ვირუსის გავრცელებაში დაღმავალი ტენდენცია შეინიშნება, ამავე დროს ტურიზმის დარგი საკმაოდ დინამიკურად უბრუნდება პრეპანდემიურ მაჩვენებლებს, შესაბამისად, შეიძლება ითქვას, რომ ტურიზმი საკმაოდ მედეგი და სიცოცხლისუნარიანი დარგია.

Davit Bagdoshvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lali Mikeladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

Tourism policy and sustainable development perspectives

Tourism policy is a strategy of the state for the effective management of the tourism sector and the appropriate use of resources in accordance with rational, sustainable development. Organizations such as the United Nations and the World Tourism Organization globally recognize the principles of sustainable tourism. Sustainable development is especially important for developing countries, which include Georgia. Properly implemented policies in the field of tourism enhance the social, economic, and political potential of the state. Although tourism is based on private initiative, its effective functioning is impossible without state intervention. Recent global challenges have clearly highlighted the strengths and weaknesses of the tourism sector, and the need for close cooperation between the state and business entities. The world pandemic and the ongoing acute conflicts in the region have dealt a severe blow to the tourism sector and tourism operators. It is therefore important for states to work together to combat the pandemic and to strengthen efforts to bring peace to the region. At the local level, there is a need for greater coordination between the private sector and government agencies, support for tourism entities and local organizations, and support for the development of infrastructure projects. It is also important to support environmental initiatives, support for alternative energy, waste management, organic farming, and traditional handicrafts. Any crisis raises new opportunities! In 2022, a downward trend will be observed in the spread of the COVID 19 virus, at the same time the tourism sector is returning to the pre-pandemic rates quite dynamically, therefore it can be said that tourism is a very resilient and viable sector.

დიანა გრიგორიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ლალი მიქელაძე**
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

MICE ტურიზმის განვითარების შესაძლებლობები საქართველოში

COVID-19-ის პანდემიამ მთელი მსოფლიო მძიმე ეკონომიკურ კრიზისში ჩააგდო, რომელმაც დამანგრეველი დარტყმა მიაყენა ადამიანის საქმიანობის ყველა დარგს, ზოგიერთმა სექტორმა კი საერთოდ შეწყვიტა არსებობა გარკვეული პერიოდით.

ასეთ ინდუსტრიებს შორის აღმოჩნდა ტურიზმიც. კორონავირუსის პანდემიამ ძალიან უარყოფითი გავლენა მოახდინა ტურიზმის სექტორზე, რომელიც წინა წლებში საქართველოს ეკონომიკის წამყვან დარგს წარმოადგენდა. საქართველოში COVID-19-ის პანდემიიდან გამომდინარე 2020 წლის მარტის თვიდან თითქმის სრულიად შეჩერდა ტურისტული ობიექტების ფუნქციონირება. მსოფლიო მასშტაბით უდიდესი პოპულარობით სარგებლობს მეოცე საუკუნის ეკონომიკური ფენომენი: MICE ტურიზმი, რომელსაც ტურისტული ინდუსტრიის განვითარებაში ცენტრალური პოზიცია მტკიცედ უკავია, როგორც სექტორის მამოძრავებელს, შემოსავლების, დასაქმებისა და ინვესტიციების გენერატორს. ბოლო წლებში კიდევ უფრო მეტი აქტუალურობა შეიძინა ტურიზმის ამ მიმდინარეობამ. MICE ტურიზმის ცნება ცნობილია როგორც ტერმინი „საქმიანი ტურიზმი“ და იგი მოიცავს შეხვედრებს, წამახალისებელ ტურებს, კონფერენციებსა და გამოფენებს. მნიშვნელოვან ბიზნეს შესაძლებლობებთან ერთად საქმიანი ტურიზმის ინდუსტრია ეკონომიკის გაფართოების, სეზონურობის შემცირების, დანიშნულების ადგილების რეგენერაციის შესაძლებლობებს გვაძლევს. თანამედროვე MICE ტურიზმის ცენტრებია აშშ, ესპანეთი, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, საფრანგეთი, იტალია, ჩინეთი და ა. შ. აღსანიშნავია, რომ ბოლო პერიოდში მნიშვნელოვნად ვითარდება ინდუსტრია ინდონეზიაში, ლაოსსა და ვიეტნამში.

Diana Grigoriani
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lali Mikeladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

MICE Tourism Development Opportunities in Georgia

The COVID-19 pandemic plunged the entire world into a severe economic crisis, which dealt a devastating blow to all areas of human activity, with some sectors ceasing to exist altogether for some time. Tourism was among such industries. The coronavirus pandemic has had a very negative impact on the tourism sector, which in previous years was a leading sector of the Georgian economy. Due to the COVID-19 pandemic in Georgia, the operation of tourist facilities has been almost completely suspended since March 2020. The twentieth-century economic phenomenon is very popular around the world: MICE tourism, which has a strong position in the development of the tourism industry as a driver of the sector, a generator of income, employment and investment. In recent years, this trend of tourism has gained even more urgency. The concept of MICE tourism is known as the term "business tourism" and it includes meetings, promotional tours, conferences, and exhibitions. Along with significant business opportunities, the business tourism industry provides opportunities for economic expansion, seasonality reduction, and destination regeneration.

The USA, Spain, Great Britain, Germany, France, Italy, China, etc. represent modern MICE tourism centers. It is noteworthy that recently the industry has been developing significantly in Indonesia, Laos, and Vietnam.

ეთუნა ბაციაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ლალი მიქელაძე**
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

სოციალური მედიის როლი ტურიზმში

თანამედროვე გლობალიზაციის პირობებში უფრო და უფრო დიდ მნიშვნელობას იძენს ტექნოლოგიური განვითარება. თანამედროვე ტექნოლოგიებმა მთელი მსოფლიო შეცვალა, ხელი შეუწყო საქმიანი კავშირების განვითარებას, სამეცნიერო პოტენციალის რეალიზებას და ერებს შორის პოლიტიკურ-ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავებას. ინფორმაციულმა ტექნოლოგიებმა, მათ შორის ინტერნეტმა შეცვალა ადამიანთა ურთიერთობა, ცხოვრება და შესაბამისად, ტურისტული ბიზნესიც. სოციალური მედია ადამიანებს შორის ინფორმაციის განხილვისა და გაცვლის ინტერნეტსაშუალებაა. ნებისმიერ ვებგვერდს, რომელიც ხელს უწყობს მომხმარებლებს შორის ურთიერთობას და შესაძლებლობას იძლევა გააზიარონ კონტენტი, შეხედულებები და საკუთარი აზრი, შეიძლება ეწოდოს სოციალური მედია. სოციალური მედიის იდეაა, დაამყაროს კავშირი და გააძლიეროს მხარეებს შორის ნდობა. დღევანდელ სამყაროში ადამიანები უფრო და უფრო მეტ დროს ატარებენ ონლაინ სივრცეში. ბევრი გადაწყვეტილების მიღება, როგორც არის თუნდაც ადგილის შერჩევა, სად დაისვენონ თავისუფალ დროს, დღეს უკვე ინტერნეტის საშუალებით ხდება. ბევრი ბიზნეს ობიექტი თავის მარკეტინგულ სტრატეგიებს სწორედ ინტერნეტის, კერძოდ, სოციალური მედიის საშუალებით ახორციელებს. ტურიზმის ინდუსტრიაც ანალოგიურად მოერგო სოციალურ სივრცეს და ბიზნეს სუბიექტები აქტიურად აწარმოებენ თავიანთ ბიზნეს საქმიანობას. სოციალური მედია ხომ ინფორმაციის სწრაფად მიღების და გავრცელების საშუალებაა, ამიტომ მას უპირატესობას ანიჭებენ როგორც მომხმარებლები, ისე სხვადასხვა ბიზნესი, რადგან ეს ყველაფერი მათთვის მომხმარებლის მოზიდვის და კონკურენტული უპირატესობის მოპოვების მძლავრი იარაღია.

Etuna Batsiashvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lali Mikeladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

The role of social media in tourism

The technological development of modern globalization is gaining more and more importance. Modern technologies have changed the world, facilitated the development of business relations, the realization of scientific potential, and the development of inter-economic relations between nations. Information technologies, including the Internet, have changed human relationships, lives, and, consequently, the tourism business. Social media is an online means of discussing and exchanging information between people. Any website that fosters relationships between users and allows them to share content, views, and their own opinion can be called social media. The idea of social media is to establish a connection and strengthen trust between the parties. In today's world, people are spending more and more time online. Many decisions, such as choosing a place to spend your free time, are now being made online. Many business entities implement their marketing strategies through the Internet, in particular, social media. The tourism industry has similarly adapted to the social space and business entities are actively pursuing their flat business, social media is a way to quickly receive and disseminate information, so both consumers and businesses prefer it, as it is a powerful tool for attracting customers and gaining competitive advantage.

სალომე კაპანაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ნინო კეკელიძე**
ბიზნეს ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ესპანეთის სამეფოს ტურისტული შესაძლებლობები COVID-19-ით გამოწვეული პანდემიის ფონზე

ტურიზმი მსოფლიოს უმსხვილესი ინდუსტრიაა. მას შემდეგ, რაც ტურიზმმა მასობრივი ხასიათი მიიღო, საერთაშორისო ტურისტების რაოდენობა განუხრელად იზრდება. საერთაშორისო ტურიზმის აღმავლობა დიდად არის დამოკიდებული მსოფლიოში ეკონომიკურ, სოციალურ, პოლიტიკურ და ეკოლოგიურ სტაბილურობაზე. ათასწლეულების მიჯნაზე ტურიზმის განვითარებამ უმაღლეს მაჩვენებლებს მიაღწია, თუმცა 2019 წელს მსოფლიოს მასშტაბით განვითარებულმა COVID-19-ის პანდემიამ უდიდესი ზიანი მიაყენა მსოფლიო ტურიზმის

ინდუსტრიას. ესპანეთის სამეფოს ტურისტული შესაძლებლობები მაღალ დონეზეა აყვანილი, ის მსოფლიოს ყველაზე მონახულებად ქვეყნებს შორის მესამე ადგილზეა. ესპანეთში მოგზაურობა ნიშნავს შეხვედრას მზესთან, შესანიშნავ სამზარეულოსთან, სტუმართმოყვარეობასა და სიცოცხლის სიხარულთან, ასევე შეხვედრით უძველესი ცივილიზაციის ნაკვალევს, თვალწარმტაც და უნიკალურ პეიზაჟებს. ესპანეთის სამეფო იმ მაღალი რისკის ქვეყნების ჯგუფში შედიოდა, სადაც ყველაზე სწრაფად ვითარდებოდა პანდემია. პანდემია COVID-19-მა დიდი ზიანი მოუტანა ესპანეთის სამეფოს და მთელს მსოფლიოს, რამდენიმე ურთულესი წლის შემდეგ მსოფლიომ მაინც შეძლო ეტაპობრივად ისევ გამართულიყო, ისწავლა პანდემიასთან ერთად უსაფრთხოდ ცხოვრება და ნელ-ნელა მისი დამარცხებაც. ესპანეთის სამეფო ერთ-ერთი იყო იმ ქვეყნებს შორის, რომლებიც ყველაზე მეტად ებრძოდნენ პანდემიას და, ფაქტობრივად, თითქმის დაამარცხეს ის.

Salome Kapanadze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Nino Kekelidze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

Tourism opportunities of the Kingdom of Spain against the background of the pandemic caused by COVID-19

Tourism is the largest industry in the world, and since tourism became massive, the number of international tourists has been steadily increasing. The rise of international tourism is highly dependent on economic, social, political, and ecological stability in the world. At the turn of the millennium, the development of tourism reached its highest levels, however, in 2019, the worldwide pandemic COVID-19 caused the greatest damage to the world tourism industry. The tourism opportunities of the Kingdom of Spain are at a high level, it ranks third among the most visited countries in the world. A trip to Spain means meeting the sun, wonderful cuisine, hospitality, and the joy of life, as well as meeting the footprints of an ancient civilization, both picturesque and unique landscapes. The Kingdom of Spain was one of the high-risk countries with the fastest pandemic. Pandemic COVID-19 caused great damage to the Kingdom of Spain and the world, after several difficult years the world was still able to gradually recover, learned to live safely with the pandemic, and slowly defeat it. The Kingdom of Spain was one of the countries that fought the most pandemics and is on the verge of defeat.

სალომე მანძულაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **ლალი მიქელაძე**
ბიზნეს ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საჰაერო ტრანსპორტის მნიშვნელობა ტურიზმში

XXI საუკუნეში ტურიზმი ყველაზე სწრაფად მზარდი ინდუსტრიაა, რომელიც მსოფლიოსთვის უმნიშვნელოვანესი ეკონომიკურ საქმიანობას წარმოადგენს. მოგზაურობის და ტურიზმის სფერო მსოფლიოში ყველაზე დინამიკურად და სწრაფად განვითარებადი სექტორია. ტურიზმი და ტრანსპორტი ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული სექტორებია. ვინაიდან ტურიზმი სხვაგან ყოფნას ნიშნავს, ტრანსპორტი საცხოვრებელ გარემოსა და დესტინაციას შორის ხიდს წარმოადგენს. ტურისტული დესტინაციების მისადგომობა სწორედაც, რომ ტრანსპორტმა გაზარდა. ტურიზმი მთლიანად მისადგომებზეა დამოკიდებული, რეალურად ტურისტულ-რეკრეაციული რესურსის მისადგომობა თუ მიუდგომლობა, ხელს უშლის ან უწყობს ტურიზმის განვითარებას. საქართველოში ფუნქციონირებს ორი შიდა და სამი საერთაშორისო აეროპორტი, რომლებიც სრულიად შეესაბამება საერთაშორისო სამოქალაქო ავიაციის ორგანიზაციის (ICAO) სტანდარტებს. ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება შეუძლებელია მოწესრიგებული სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის გარეშე. ამასთან, საჰაერო გადაყვანა გადაზიდვის განმახორციელებელი სატრანსპორტო კომპანიების ეფექტიან მუშაობაზე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ქვეყნის სავაჭრო-სამრეწველო და ტურისტული საქმიანობა. საკონფერენციო თემაში განხილულია საჰაერო ტრანსპორტის არსებული მდგომარეობა საქართველოში, საერთაშორისო ორგანიზაციების როლი სექტორის განვითარებისთვის, ტურიზმის ბაზარზე არსებული სატრანსპორტო სერვისები და საერთაშორისო ვიზიტორთა არჩევანის მოტივაცია საჰაერო ტრანსპორტის მომსახურებაში.

Salome Mandzulashvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Lali Mikeladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

The Importance of Air Transport in Tourism

The fastest-growing industry is tourism in the 21st century, which is the most important economic activity in the world. The field of travel and tourism is the most dynamically and

rapidly developing sector in the world. Tourism and transport are closely related sectors. Being elsewhere means, transport is a bridge between the living environment and the destination. Access to tourist destinations is exactly what transport has increased. Tourism depends entirely on access; in fact, the access or inaccessibility of tourism-recreational resources hinders or contributes to the development of tourism. There are two local and three international airports. These airports satisfy the international airports' standards (ICAO) according to international laws. Economic development is impossible without an appropriate infrastructure of transport for any state. A country's industry, trade, and tourism development are dependent on the working of air companies on their transit. The topic of the conference is the current state of air transport in Georgia, the role of international organizations in the development of the sector, transportation services in the tourism market, and the motivation of international visitors' choice in air transport services.

თათია ვახტანგიშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: ნინო კეკელიძე
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**საბერძნეთი - როგორც მიმზიდველი და მოთხოვნადი ტურისტული
მიმართულება**

XXI საუკუნის დასაწყისში ტურიზმი გვევლინება, როგორც ეკონომიკის ერთ-ერთი სტაბილურად განვითარებული დარგი. გამყვანი ტურიზმის შესაძლებლობების მხრივ საქართველო ზრდის ტემპით გამოირჩევა. საქართველოში მოქმედი ტურისტული კომპანიები აქტიურად გეგმავენ გამყვან ტურებს ისეთ პოპულარულ ტურისტულ რეგიონებში, როგორც არის საბერძნეთი. საზღვაო ტურიზმი საბერძნეთში ტურიზმის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სახეა, რასაც ხელს უწყობს ამინდი, ულამაზესი კუნძულებისა და პლაჟების მრავალფეროვნება. აქტიურად ვითარდება საქართველოსა და საბერძნეთს შორის ორმხრივი თანამშრომლობა სხვადასხვა ძირითადი მიმართულებებით. ტურიზმი არის ერთ-ერთი სექტორი, რომელმაც ყველაზე დიდი ზიანი მიიღო Covid 19-ის პანდემიის დაწყების შედეგად. 2022 წლის 7 თებერვალს საქართველო დაემატა იმ ქვეყნების ჩამონათვალს, რომელთა მოქალაქეებსაც საბერძნეთში შესვლა შეუძლიათ ნებისმიერი მიზნით. გარემო სწრაფი ტემპით განიცდის ცვალებადობას, აქედან გამომდინარე პოპულარული გახდა გამყვანი ტურიზმის განვითარება საქართველოდან საბერძნეთის მიმართულებით. საქართველოს საბერძნეთის მიმართულებით გამყვანი ტურიზმის განვითარების დიდი პოტენციალი აქვს. გამყვანი ტურიზმის ინდუსტრიის არსებული მომსახურებისა და პროდუქტების საფუძვლიანი კვლევა შემდგომში დაეხმარება ტურიზმის ამ სახეობაში შემავალი

კერძო ბიზნესის მფლობელებს უკეთ შეისწავლონ ბაზარი, დაინახონ რა რისკებთან არის ის დაკავშირებული.

Tatia Vakhtangishvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Nino Kekelidze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

Greece - as an attractive and popular tourist destination

At the beginning of the 21st century, tourism is becoming one of the most stable sectors of the economy. Georgia is growing in terms of outbound tourism opportunities. Travel companies operating in Georgia are actively planning outbound tours to popular tourist regions such as Greece sea tourism is one of the most important types of tourism in Greece, which is facilitated by the weather, and the variety of beautiful islands and beaches. Bilateral cooperation between Georgia and Greece is actively developing in various key areas. Tourism is one of the sectors most affected by the COVID-19 pandemic. On February 7, 2022, Georgia was added to the list of countries whose citizens can enter Greece for any purpose. The environment is rapidly changing, so the development of outbound tourism has become popular, from Georgia to Greece. Georgia has a great potential to develop outbound tourism in the direction of Greece. The thought, the study of existing services and products of the leading tourism industry will help owners of private businesses in this type of tourism to have a better understanding of the market and to see what the risks are.

თეონა რეხვიაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **მაია მელაძე**
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ღვინის ტურიზმის მნიშვნელობა საქართველოსთვის და მისი განვითარების შესაძლებლობები

როგორც მსოფლიოსთვის, ისე საქართველოსთვისაც ტურიზმი საკმაოდ მზარდ სექტორს წარმოადგენს, კერძოდ, ღვინის ტურიზმი კი ერთ-ერთი ყველაზე

აქტუალური მიმართულებაა ტურიზმის ინდუსტრიაში. ახალი საინტერესო გემოების დაგემოვნებისა და აღმოჩენის მიზნით ბოლო პერიოდში სულ უფრო მეტი ტურისტი ერთვება ღვინის ტურებში. ყველა ადამიანი მუდმივად ეძებს და ცდილობს აღმოაჩინოს სიახლეები, სწორედ ამიტომაც, რომ ღვინის ტურიზმი დიდი პოპულარობით სარგებლობს. საქართველო არის ქვეყანა რომელსაც ღვინის ტურიზმის განვითარების საკმაოდ დიდი პოტენციალი გააჩნია. სწორედ ამიტომ საჭიროა სხვადასხვა ღონისძიების გატარება რომლებიც ხელს შეუწყობს ამ პროცესს. ასევე უნდა დაიგეგმოს განვითარებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორი - ინფრასტრუქტურა. მნიშვნელოვანია სრულად და სწორად იქნას გამოყენებული საქართველოს ღვინის რეგიონების ყველა რესურსი. ღვინის ტურიზმი დიდ როლს შეასრულებს მევენახეობა-მეღვინეობისა და ტურიზმის დარგის განვითარებაში. აგრეთვე ხელს შეუწყობს ქვეყანაში სხვადასხვა პრობლემის მოგვარებას, რომლებმაც შესაძლოა მომავალში საფრთხე შეუქმნას საქართველოს მასშტაბით ღვინის რეგიონების წინ წაწევას მსოფლიო ბაზარზე. ეს პრობლემები შეიძლება იყოს სოციალური, ეკონომიკური. ამიტომ აუცილებელია ქვეყანაში ტურისტების დიდი ნაკადის მუდმივად შემოსვლა ტურისტული ინდუსტრიის, კერძოდ ღვინის ტურიზმის შემდგომი განვითარების მიზნით.

Teona Rekhviashvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Maia Meladze**
Doctor of Business Administration,
Associate Professor

The importance of wine tourism for Georgia and its development opportunities

For both the world and Georgia, tourism is a growing sector; in particular, wine tourism is one of the most relevant directions in the tourism industry. More and more tourists are getting involved in wine tours lately to taste and discover new interesting flavors. Everybody is constantly looking for and trying to discover the news, which is why wine tourism is so popular. Georgia is a country that has a great potential to significantly develop wine tourism. That is why it is necessary to take various measures that will facilitate the development process. Also, plan the most important factor for development - infrastructure. It is important to fully and correctly use all the resources of the wine regions of Georgia. Wine tourism will play a big role in the development of viticulture and winemaking. It will also help solve various problems in the country, which may in the future threaten the advancement of wine regions throughout Georgia in the world market. Therefore, it is necessary to constantly infiltrate the country with a large flow of tourists to further develop the tourism industry, in particular wine tourism.

ფინანსების ქვესექცია Subsection of Finances

გიორგი კაპანაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: **თეა კასრაძე**
ეკონომიკის დოქტორი,
პროფესორი

ყარაბაღის კონფლიქტი. მისი გეოპოლიტიკური და ეკონომიკური გავლენები საქართველოზე

ნაშრომში განხილულია ყარაბაღის მესამე ომისგან გამოწვეული ახალი პოლიტიკური განლაგებები და მისგან გამოწვეული ეკონომიკური თუ პოლიტიკური გამოწვევები საქართველოსათვის. კვლევაში განხილული იქნება კავკასიის ახალი პოლიტიკური გარემო, რომელიც ყარაბაღის ომის შემდგომ ჩამოყალიბდა. განხილულია რა როლი და შესაძლებლობები შეიძლება მიიღოს საქართველომ და რეგიონის დანარჩენმა ქვეყნებმა ამ ომის შემდგომ. ეკონომიკური ნაწილში განხილულია ის შედეგები, რაც ყარაბაღის ომმა მოიტანა და ის შესაძლო სიახლეები, რაც საქართველოს, როგორც მთავარი სახმელეთო ჰაზის მომავალზე ძალზე უარყოფითად შეიძლება აისახოს. პოლიტიკური და ეკონომიკური მიმოხილვების შემდეგ, რაც აღნიშნულმა ომმა გამოიწვია, დასკვნაში წარმოდგენილია ავტორის ის ხედვები, რამაც უნდა უზრუნველყოს სწორედ ამ როლის დივერსიფიკაცია და საქართველოს, როგორც სატრანზიტო ჰაზის სხვა მიმართულებებითაც განვითარება.

Giorgi Kapanadze
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: Tea Kasradze
Doctor of Economics,
Professor

Karabakh Conflict. Its Geopolitical and Economic impacts on Georgia

The main intention of the following research is a new political environment that has been formed after the Karabakh war. What role and opportunities Georgia and other countries of the region can play after this war, what political hopes Georgia should have, and how future political and economic threats can be neutralized. The economic survey will include a discussion on the consequences of the Karabakh war and the possible negative outcome for Georgia to establish itself as the main hub of the region. After political and economic reviews concerning the above-mentioned war, in a conclusion, the author will share the vision, which possibly can ensure the diversification of the role of Georgia and its further development as a transit hub in different directions.

ქრისტინა სურმანიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **თეა ლაზარაშვილი**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ინფლაციური პროცესები საქართველოში

ინფლაციური პროცესი საქართველოში ყველაზე თვალსაჩინო პრობლემაა, რომელიც ყოველდღიურად აუარესებს ჩვენს ყოფას. ამ ფაქტზე განსკუთრებით ისარგებლა ახალმა COVID-19-მა. ქვეყანაში პროდუქტების ფასების ზრდას ნავთობისა და ტრანსპორტირების გაზრდილი ხარჯებიდან და პანდემიით გამოწვეული მიწოდების ჯაჭვის პრობლემებიდან მომდინარე ინფლაციური წნეხიც ემატება. გაზრდილი მოთხოვნის გამო, ვეღარ ხდება ინფლაციაზე ამ ფაქტორების გავლენის განეიტრალება. აქედან გამომდინარე ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებლიდან შედარებით ხანგრძლივად გადახრის შედეგად, მოკლევადიანი ინფლაციური მოლოდინები გაიზარდა. დროებითი ფაქტორების ამოწურვასთან ერთად, გამკაცრებული მონეტარული პოლიტიკის პირობებში 2022 წლის მეორე კვარტლიდან ინფლაცია შემცირებას დაიწყებს და საშუალოვადიან პერიოდში სამიზნე მაჩვენებელს დაუბრუნდება. მონეტარული პოლიტიკის გამკაცრებული რეჟიმიდან გამოსვლის ტემპი ინფლაციური მოლოდინების შემცირების

დინამიკაზე იქნება დამოკიდებული. მოსალოდნელია, რომ ინფლაციური მოლოდინების შემცირების კვალდაკვალ, მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი თანდათანობით შემცირდება და საშუალოვადიან პერიოდში ნეიტრალურ დონეს დაუბრუნდება.

Kristina Surmanidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Tea Lazarashvili**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Inflationary processes in Georgia

Inflation is the most visible problem in Georgia in Georgia. Which is making our lives worse day by day. This fact was especially affected by the new COVID19. Inflationary pressures are compounded by rising oil prices in the country due to increased oil and transportation costs and supply chain problems caused by the pandemic. Due to increased demand, the impact of these factors on inflation can no longer be neutralized. As a result of relatively long deviations from the inflation target, short-term inflation expectations have increased. With the exhaustion of temporary factors, under tight monetary policy conditions, inflation will start to decline from the second quarter of 2022 and return to the target in the medium term. The pace of exit from the tight monetary policy regime will depend on the dynamics of lowering inflation expectations. It is expected that in the wake of lower inflation expectations, the monetary policy rate will gradually decrease and return to neutral levels in the medium term.

ნინო ქვაცაბაია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **მანანა მჭედლიშვილი**
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები თანამედროვე ეტაპზე

ბასს-ის მიხედვით, სააღრიცხვო პოლიტიკა არის გარკვეული პრინციპების, საფუძვლების, დაშვებების, წესებისა და პრაქტიკული მეთოდების ერთობლიობა, რომლებიც გამოიყენება საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის დროს. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევისა და მისი შეცვლის

კრიტერიუმებს განსაზღვრავს ბასს 8 “სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები”, რომელიც მიზნად ისახავს საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისობის, საიმედოობისა და შესაძარისობის გაუმჯობესებას. საქართველოში არსებული ყველა საწარმო ვალდებულია შეიმუშავოს სწორი სააღრიცხვო პოლიტიკა. სააღრიცხვო პოლიტიკის შემუშავება ხდება დამოუკიდებლად და მასზე პასუხისმგებლობა ეკისრება ხელმძღვანელს. თუმცა სააღრიცხვო პოლიტიკის შემუშავებაში გარდა საფინანსო-საბუღალტრო და იურიდიული სამსახურებისა მონაწილეობს საწარმოს მიერ დაქირავებული საკონსულტაციო და აუდიტორული ფირმები. სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაცია ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით ბარათში ასახვას ექვემდებარება. ინფორმაცია, რომელიც გავლენას ახდენს ინფორმაციის მომხმარებელთა გადაწყვეტილებაზე, არსებითია და ასეთი ინფორმაციის სხვა მუხლებთან გაერთიანება დაუშვებელია. სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში შეტანილ უნდა იქნეს ინფორმაცია ძირითადი საშუალებების შეფასების, ცვეთის გაანგარიშების მეთოდის, სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შეფასების, აღრიცხვის წესის შერჩევის და თვითღირებულების გაანგარიშების მეთოდების შესახებ. სააღრიცხვო პოლიტიკაში მომხდარი ცვლილებები შეიძლება აისახოს, როგორც რეტროსპექტულად, ისე პერსპექტიულად. რეტროსპექტული მიდგომის დროს საწარმომ ცვლილება უნდა შეიტანოს საკუთარი კაპიტალის ყველა დაქვემდებარებულ კომპონენტში ისე, რომ თითქოს ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკა, ადრეულ მოვლენებსა და სამეურნეო ოპერაციებზე ყოველთვის გამოიყენებოდა. პერსპექტიული გამოყენება გულისხმობს, ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებას მოვლენებისა და სამეურნეო ოპერაციების მიმართ, იმ თარიღის შემდეგ, როცა სააღრიცხვო პოლიტიკა შეიცვალა. საწარმოს ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული იმაზე თუ სააღრიცხვო პოლიტიკის მეთოდის არჩევანზე, ვინაიდან სააღრიცხვო პოლიტიკა ინფორმაციის მომხმარებლის შეხედულებაზე ზემოქმედების რეალური ინსტრუმენტია.

Nino Kvatsabaia
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Manana Mchedlishvili**
Doctor of Economics,
Associate Professor

The main directions of accounting policy in the modern stage

According to the accounting standards - accounting policy is a set of certain principles, biases, assumptions, rules, and practical methods, which are used in the preparation and presentation of financial accounting "accounting" in accounting policies, which aims to

improve the consistency, reliability, and comparability of the enterprise's financial calculations. All enterprises in Georgia are obliged to develop a correct accounting policy. The accounting policy is developed independently and is the responsibility of the manager. However, in addition to the financial accounting and legal services, consulting and auditing firms hired by the enterprise are involved in the development of accounting policies. Accounting policy information is disclosed in the financial statements. Information that influences the decision of consumers of information is essential and such information should not be combined with other articles. Explanatory notes on accounting policy should be included: Information on methods. Changes in accounting policies can be reflected both retrospectively and prospectively. In a retrospective approach, an enterprise must make changes to all of its equity sub-components so that new accounting policies, early events, and economic transactions are always applied to new accounting policies. Moreover, economic operations, after the date on which the accounting policies were changed. The financial condition of an enterprise significantly depends on which accounting policy method it chooses. Whereas accounting policy is a real tool for influencing the consumer's perception of information.

თამარ ტურავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: მანანა მჭედლიშვილი
ეკონომიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საპენსიო რეფორმის ეფექტიანობა საქართველოში

საპენსიო რეფორმების განხორციელება ხშირად დაკავშირებულია ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ცვლილებებთან, ადეკვატური საპენსიო სისტემის დანერგვა შეძლებს, ერთი მხრივ, საჯარო ფინანსებზე არსებული წნეხის შემცირებას და, მეორე მხრივ, უზრუნველყოფს მოსახლეობის ღირსეულ სიბერეს. საქართველოში 2019 წელს განხორციელდა მნიშვნელოვანი საპენსიო რეფორმა. საპენსიო სქემაში მონაწილე დასაქმებულის სასარგებლოდ, საპენსიო სააგენტოში მონაწილის ინდივიდუალურ საპენსიო ანგარიშზე გადაირიცხება დარიცხული ხელფასის 2%. დამატებით, მონაწილის ინდივიდუალურ საპენსიო ანგარიშზე დამსაქმებელს და სახელმწიფო ხაზინას შეაქვთ დარიცხული ხელფასის 2% თითოეულს. ანუ საბოლოოდ მისი ხელფასის 6% ირიცხება საპენსიო ფონდში. ახალ საპენსიო სისტემაში ჩართვა სავალდებულოა 40 წლამდე ასაკის მოქალაქისთვის. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საპენსიო ფონდში დარიცხული სარგებელი შეადგენს 264 638 511 ლარს, ხოლო მთლიანი საპენსიო აქტივების ღირებულება 1 980 289 982 ლარია. 2019 წლის 1 იანვრიდან საპენსიო ფონდის ჯამურმა მომგებიანობამ 31.2% შეადგინა, რაც ამავე პერიოდის ინფლაციას 6.7%-ით აღემატება. 2021 წელს

სისტემაში ჩაერთო 129 ათასზე მეტი მონაწილე და 11 ათასზე მეტი ორგანიზაცია, რაც 2020 წელთან შედარებით 7%-ით მეტია. 2021 წელს სქემაში ნებაყოფლობით ჩაერთო 700-ზე მეტი დასაქმებული. 2021 წელს დაგროვებითი პენსიით ისარგებლა 741 ადამიანმა და სააგენტოს მიერ ჯამურად გაცემულმა პენსიამ 2021 წელს შეადგინა 1 559 077.35 ლარი. 2022 წლის 15 თებერვლის მდგომარეობით, მთლიანი საპენსიო აქტივების ღირებულება 2.096 მილიარდი ლარია. აქედან, საინვესტიციო საქმიანობის შედეგად დარიცხული სარგებელი 292 მილიონი ლარია. მიმდინარე წლიური მომგებიანობა 11.6%, ხოლო ფონდის გაშვების დღიდან მომგებიანობა 33%-ს შეადგენს. ამ დროისთვის საპენსიო სქემაში გაწევრიანებულ მონაწილეთა ოდენობა შეადგენს 1 მილიონ 250 ათას მონაწილეს. დაგროვებითი პენსიით კი, უახლესი მონაცემებით 1524-მა ადამიანმა ისარგებლა. საპენსიო პოლიტიკა დღეს სწორედ იმ ევროპული მიმართულებით მიდის, რომლის გეზიც სახელმწიფოს აქვს აღებული. მოცემული რეფორმა გათვლილია მინიმუმ 20 წელიწადზე, ამიტომაც როგორც სახელმწიფო უნდა მოეპყროს ამ თანხას პასუხისმგებლობით, ასევე მოსახლეობამ უნდა გაითვალისწინოს ის, რომ საპენსიო რეფორმა გარანტია მომავალი თაობების უკეთესი სიბერისთვის და ის 2%, რომელიც ხელფასიდან იჭრებან, ემსახურება ქვეყნის სწორ განვითარებას.

Tamar Turava
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Manana Mchedlishvili**
Doctor of Economics,
Associate Professor

Effectiveness of pension reform in Georgia

The implementation of pension reforms is often associated with economic and political changes, the introduction of an adequate pension system will be able, on the one hand, to reduce the pressure on public finances and, on the other hand, ensure dignified aging of the population. In 2019, significant pension reform was implemented in Georgia. In favor of the employee participating in the pension scheme, 2% of the accrued salary will be transferred to the individual pension account of the pension agency participant. Additionally, the employer and the state treasury contribute 2% of the accrued salary to the individual pension account of the participant. That is, 6% of his salary is eventually transferred to the pension fund. Enrollment in the new pension system is mandatory for citizens under 40 years of age. As of December 31, 2021, the interest accrued to the pension fund is GEL 264,638,511, while the total value of pension assets is GEL 1,980,289,982. From January 1, 2019, the total profitability of the pension fund amounted to 31.2%, which is 6.7% higher than the inflation for the same period. In 2021, more than 129 thousand participants and more than 11 thousand organizations joined the system, which is 7% more than in 2020. In 2021, more than 700 employees voluntarily joined the scheme. 741 people benefited from

the accumulative pension in 2021 and the total pension issued by the agency in 2021 amounted to 1 559 077.35 GEL. As of February 15, 2022, the value of total pension assets is Rs 2,096 billion. Of this, the accrued interest on investment activities is GEL 292 million. The current annual profitability is 11.6%, while the profitability since the launch of the fund is 33%. Now, the number of participants in the pension scheme is 1 million 250 thousand participants. According to the latest data, 1,524 people benefited from the accumulative pension. Pension policy today goes in exactly the European direction that the state has taken. The given reform is designed for at least 20 years, so as the state should treat this amount responsibly, the population should also take into account that the pension reform is a guarantee for the better old age of future generations and the 2% cut in wages serves the proper development of the country.

ირანისტიკის პირველი სექცია

The First Section of Iranian Studies

თამთა კოდუა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: მანია კაპანაძე
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ქართული უნივერსიტეტების როლი ირანისტიკის განვითარებაში კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის მაგალითზე

საქართველოში აღმოსავლეთმცოდნეობა და მათ შორის ირანისტიკა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგია, რომლის განვითარებასაც საუკუნეზე მეტი ხნის წინ ჩაეყარა საფუძველი. აღსანიშნავია, რომ პირველი ქართული უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე აღმოსავლეთმცოდნეობიდან ირანისტიკა იყო ერთ-ერთი პირველთაგანი, რომელიც დაფუძნდა თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. აქედან მოყოლებული დღემდე, ირანისტიკის განვითარებაში აქტიურად ერთვებიან ქართული უნივერსიტეტები. ამ მხრივ ქართული უნივერსიტეტიდან გამოირჩევა კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი. აღნიშნულმა უნივერსიტეტმა ქართული ირანისტიკის განვითარებაში თავისი წვლილის შეტანის სურვილიდან გამომდინარე, ირანის ისლამური რესპუბლიკის საელჩოს და საელჩოს კულტურის განყოფილების მხარდაჭერით 2014 წელს გახსნა ირანის კაბინეტი, სადაც დაიწყო ქართულ-ირანულ ურთიერთობები სფეროში ინტენსიური კვლევების ჩატარება. ამ მხრივ განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა საქართველოს და ირანის ურთიერთობებს. ამ საქმიანობაში უნივერსიტეტის პროფესორებთან ერთად აქტიურად მონაწილეობენ სტუდენტებიც. ირანის კაბინეტში ირანისტიკის დარგში ჩატარებული კვლევების საფუძველზე რამდენიმე წლის შემდეგ (2017 წელს) კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტში დაარსდა საქართველოსა და ირანის ურთიერთობების სამეცნიერო ანალიტიკური ცენტრი, რამაც უფრო მეტად შეუწყო ხელი აქ ირანისტიკის განვითარებას. ამ სამეცნიერო ანალიტიკური ცენტრის მეშვეობით, უნივერსიტეტის, საქართველოში ირანის ისლამური რესპუბლიკის საელჩოს და საელჩოს კულტურის განვითარების დახმარებით და ხელშეწყობით ყოველწლიურად ტარდება საქართველოსა და ირანის პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთობებისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციები და

ქვეყნდება კონფერენციის შრომები. ამ კონფერენციებში ინტენსიურად მონაწილეობენ პროფესორები ირანის ისლამური რესპუბლიკის სხვადასხვა უნივერსიტეტებიდანაც. კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით და ამ ცენტრის ინიციატივით ასევე ტარდება საჯარო ლექციები და სხვა სახის ღონისძიებები, სადაც ქართულ-ირანული ურთიერთობების მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად მიმდინარეობს მსჯელობა სამხრეთ კავკასიისა და ახლო აღმოსავლეთის რეგიონულ პრობლემებზე. ზემოთ აღნიშნულ ღონისძიებებში აქტიურად არის ჩართული ირანის საელჩო და საელჩოს კულტურის განყოფილება. სწორედ მათი ხელშეწყობით კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტსა და თეირანის უნივერსიტეტს შორის გაფორმდა უთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი.

Tamta Kodua
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

The role of Georgian Universities in the development of Iranian studies on the example of Caucasus International University

Oriental studies in Georgia, including Iranian studies, is one of the most important fields, the development of which foundation was laid more than a century ago. It should be noted that with the establishment of the first Georgian University, Iranian studies was one of the first in Oriental Studies, which was founded at the Ivane Javakhishvili Tbilisi State University. From now until now, Georgian Universities are actively involved in the development of Iranian studies. In this way, Caucasus International University stands out from Georgian universities. Due to its contribution to the development of Iranian studies at the University, with the support of the Embassy of the Islamic Republic of Iran and the Embassy Culture Department, an Iranian cabinet was opened, where intensive research on Georgian-Iranian relations was launched. Along with university professors, students also actively participate in this activity. Georgian-Iranian relations scientific-analytical center was founded upon the research of Iranian Studies in the cabinet of Iranian Studies that favored the promotion of Iranian studies. International scientific conferences dedicated to the political, economic, and cultural relations between Georgia and Iran are held annually through this Scientific Analytical Center and the proceedings of the conference are published. Professors from various Universities in the Islamic Republic of Iran also participate in these conferences. Caucasus International University supports through the initiative of this center conducting the public lectures and other events, where, along with the important issues of Georgian-Iranian relations, regional issues in the South Caucasus

and the Middle East are discussed. The Iranian Embassy and the Culture Department of the Embassy are also actively involved in the abovementioned events. CA cooperation memorandum was signed between Caucasus International University and the University of Tehran.

Abolfazl Hashem
Alameh Tabatabai University
Master's degree
Supervisor: **Hadi Ajili**
Professor at AlTabatabaitaba University

The war in Ukraine; who is responsible?

Survival is the principal goal of each state. They are sensitive to their border and never like a great power has a military base next door. As the USA has a backyard in the western hemisphere, Russia wants its backyard in former Soviet Union states such as Ukraine. However, the expansion of NATO to Russia's border is a real danger to the survival of Moscow. America and its allies in NATO optimistically think Ukraine is a sovereign country and has the right to join NATO regardless of the great power's policy. At the 2008 summit of NATO in Bucharest, Georgia and Ukraine had hoped to join the NATO Membership Action Plan. Russia emphasized this action is unacceptable but the West ignored it. The liberal hegemony's policy in America ignited Russia and Russo-Georgian War in August 2008 and Russo-Ukrainian War (Crimea war) in February 2014 happened subsequently. The West never accepted their mistake and falsely equipped Ukraine and planned to expand NATO to Russia's border. The US's basic goal has been to make Ukraine a western bulwark on Russia's border. America and its allies used the same mistakes strategies against Russia. They Expand NATO to Russia's border expanding and the EU to east fostering the orange revolution in the backyard of Russia. This mistake ordered Ukraine into another war that has happened since 24 February 2022. The Ukraine war is like the Cuba missile crisis. In both cases, great power try to establish a military base in the backyard of another great power. If there is a formula for disaster, that is to intervene in the backyard of other great power and impose significant dangers against the survival of another state. Ukraine was the West's fault, as the Cuban Missile Crisis was the Soviet Union's fault. America and its European allies aimed to peel Ukraine away from Russia's orbit and incorporate it into the West and this mistake ignited Moscow.

The false promise of liberalism destroy Ukraine and ignited Russia. The best policy for Ukraine is to neutralize and never try to join NATO, but Kyiv can expand economic relations with the West and Russia Simultaneously. At this moment, Kyiv and Moscow must negotiate about peace, Ukraine must end the dream of NATO membership, and Russia must withdraw from the east of Ukraine.

აიშა თანირგულიევა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: მაია კაპანაძე
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

აშურა მუსლიმთა კანონიკური დღესასწაული

ეს დღესასწაული დაკავშირებულია შიიტთა მესამე იმამ ჰუსეინ იბნ ალისთან, აღნიშნულ დღესასწაულს საფუძველი ჩაეყარა ისლამის ადრეულ პერიოდიდან ის უკავშირდება შიიტ მუსლიმებისათვის მნიშვნელოვან ერთ-ერთ ისტორიულ ფაქტს, კონკრეტულად, იმამ ჰუსეინის ბრძოლას სარწმუნეობისათვის, რასაც მისი და მისი ახლობლების სიცოცხლე შეეწირა კიდევაც. ამ ამბიდან ძალიან მალე შიიტმა მუსლიმებმა ყოველწლიურად ამ ფაქტის აღნიშვნა დაიწყეს. ჰუსეინის წამებას ისინი გლოვითა და ტირილით აღნიშნავენ, ამ რიტუალის უმთავრესი მნიშვნელობა ის არის, რომ მორწმუნე შიიტმა უნდა განიცადოს ის ტკივილი რასაც მოწამე ჰუსეინი და მისი ახლობლები განიცდიდნენ. აშურას დღესასწაული ათი დღე გრძელდება. მთელი ამ ხნის განმავლობაში შიიტები თანმიმდევრულად ასრულებენ წამების რიტუალებს, ხშირად გაიძახიან სიტყვებს „შახსეი-ვახსეი“ რაც ნიშნავს "მოწამე ჰუსეინ-ვაი ჰუსეინ". აქედან გამომდინარე აშურას "შახსეი-ვახსეისაც" უწოდებენ. ეს დღესასწაული უკვე საუკუნეებია კანონიკურია მუსლიმებისათვის, განსაკუთრებით შიიტი მუსლიმებისთვის.

Aisha Tanirgulieva
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History, Associate Professor

Ashura is a canonical holiday for Muslims

The holiday is connected to the third Shia Imam Husayn Ibn Ali. It found its basis in the early era of Islam. It comes from one of the most important historical events for Shia Muslims, specifically, Imam Husayn's fight for faith and religion, which he and his family eventually sacrificed their lives for. Soon after this Shia Muslims started celebrating this event every year. As a means of remembrance, they cry and mourn the torture Husayn had to go through. The most significant aim of the ritual is to have the faithful Shia experience the pain the martyr Husain and his family felt. Ashura's lasts for ten days. Throughout this, time Shia Muslims follow the flagellation rituals step by step. They often shout "shakhsei-vakhsei," which means, "Martyr Husayn – Woe, Husayn". Therefore, Ashura is also referred to as "shakhsei-vakhsei." This holiday became canonical centuries in Islam, especially Shia Islam.

Mohammad Jooni
Allame Tabatabaei Tehran Iran
Master
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

**Explaining the relations between Iran and the Republic of Azerbaijan with a
constructivist view**

With the collapse of the Soviet Union, the system of political geography, as well as the concept governing the region of Central Asia and the Caucasus, underwent transformations and actors emerged in Iran-Caucasus relations. One of these is the Republic of Azerbaijan. Relations between Iran and this country are of great importance. Meanwhile, we have seen low-level, normal, and sometimes conflicting and chaotic relationships. Foreign relations between the two countries can be from the angles of different theories that were examined. That one of these theories is the constructivist view. It was expected that after the independence of the Republic of Azerbaijan, we would have a high level of cooperation between the two countries. Considering the opinion compatibility, the main question of the article is that from this point of view, what are the main factors on the coldness of Iran-Republic relations?

Has Azerbaijan been influenced? The findings of the article using the descriptive-analytical research method to show that relations between Iran and the Republic of Azerbaijan are not greatly affected by the geopolitical factors of the two countries? Yes. The structuralism of relations between the two countries is influenced by cultural, social, and political structures and these structures act divergently in bilateral relations. With the end of the Cold War in action, the political and geographical map of the world in Central Asia, the Caucasus, and Eastern Europe took on a new shape. New countries on the map of the political geography of the world appeared and as a result, new conditions were formed. In the Central Asian region and The Caucasus, formerly part of the communist regime of the Soviet Union, independent republics emerged with a different identity from the political units before the collapse of the Soviet Union they had? In this new era, Iran is facing different countries in the region each in the region, the world arena has its geopolitical structure, and schemes some of them are common and some of them are different. Also with changes in the structure since the collapse of the Soviet Union, the countries of the Middle East have found themselves in a situation international system then they saw something new and redefined their strategies for adapting to the new situation and maximizing it. Central Asia and the Caucasus, which are connected to the northern borders of Iran, are the center of transformation and its spread to other neighboring borders. After the collapse of the Soviet Union and the independence of the Republic of Azerbaijan and the establishment of formal relations between the Republic of Iran and the Islamic Republic of Iran, the relations between the two sides were influenced by the role played by some challenging issues that played a deterrent role in the development of bilateral interaction. The existence

of these issues eventually led to some initial optimism about the possibility of comprehensive development of relations between Iran and the Republic of Azerbaijan.

The full development of bilateral relations should not be fully provided. A constructivist approach in the field of international politics, an approach to foreign policy

It is identity-driven and instead of emphasizing the ability of states or the distribution of power as one, the structural features of the international system focus on the "identity" of states. The identity of states in interaction with each other arises and can change through participation in meanings and from within an evolved social world. Contrary to the intellectual frameworks of realists and postpositivists dominant theories during the Cold War were, in syntactic, structures influencing behavior Governments are more social structures, that is, common ideas rather than material forces and structures are. Thus, the environment in which governments interact is less material and they are more social. This environment can affect governments' understanding of their interests. Question

That is, from a structural point of view, what factors have influenced the coldness of relations between the two countries as the two neighboring countries have not yet been able to a high level of interaction and cooperation Reach both sides. This paper seeks to investigate the effect of internal convergence and divergence factors on cold the relations between Iran and the Republic of Azerbaijan are descriptive-analytical.

Keywords: Iran, Republic of Azerbaijan, Foreign Relations, Geopolitics, Constructivism.

აკაკი გოცირიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **მანია კაპანაძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

აშშ-ჩინეთის დაპირისპირება - სამომავლო პერსპექტივები

2021 წელს აშშ-ჩინეთის დიპლომატიურმა ურთიერთობებმა ინტენსიური ხასიათი შეიძინა. იმავე წლის მარტში, ალასკას მაღალი დონის შეხვედრის შემდეგ, მორიგი შეხვედრა ციურიხში 6 ოქტომბერს გაიმართა, ხოლო ქვეყნის პირველი პირების ვირტუალური სამიტი ნოემბრის შუა რიცხვებში ჩატარდა. ანკორიჯის შეხვედრა წარმართა არნახული დიპლომატიური დაპირისპირების ფორმატში. მხარეები ერთმანეთის მიმართ ბრალდებებსა და კონფრონტაციულ ტონს არ ერიდებოდნენ. ალასკას შეხვედრებმა აჩვენა ჯო ბაიდენის ადმინისტრაციის განახლებული საგარეო კურსის პრაქტიკული იმპლიკაციები მის ყველაზე დიდი საგარეო გამოწვევასთან. დაპირისპირების ორივე მხარე კარგად ხედავს ურთიერთობების კიდევ უფრო გაუარესების რეალურ შესაძლებლობებს და ორივეს

სურს ეროვნული უსაფრთხოების ინტერესების ჩარჩოებში კონსტრუქციული ნაბიჯების რეალიზების გზების პოვნა. თუმცა, ისიც უნდა ვთქვათ, რომ ჩინეთსა და აშშ-ს შორის ბოლო წლებში ესკალირებული ურთიერთობების დიპლომატიური გზებით რეგულირება ნაკლებად შესაძლებელია. მინიმალური ურთიერთნდობის პირობებში, ეროვნული ინტერესებით მოტივირებული პოლიტიკური მანევრები ხშირად ერთმანეთის საზიანოდ არის განზრახული. ამის დასტურია უკანასნელი აუკუსის პაქტი, რომელიც წარმოადგენს სამხედრო თავდაცვით ხელშეკრულებას აშშ-ს, გაერთიანებულ სამეფოს და ავსტრალიას შორის. ის ფუნდამენტურ საფრთხეს უქმნის სამხრეთ ჩინეთის ზღვის აუზში ჩინეთის გავლენებს. ოფიციალურმა პეკინმა ეს შეთანხმება შეაფასა, როგორც ცივი ომის მენტალიტეტით ნაკარნახევი გადაწყვეტილება. მასობრივი განადგურების იარაღის ეპოქაში, მსოფლიოს ორ უძლიერეს სახელმწიფოს შორის მწვავე დაპირისპირება მსოფლიო წესრიგს უდიდესი საფრთხის წინაშე აყენებს.

Akaki Gotsiridze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Sino-American Standoff - What is Next?

In 2021 China-US diplomatic relationship has gained unprecedented intensity. Since March's high-level talks in Alaska, they deserve another top diplomatic encounter in Zurich on October 6. Moreover, the virtual summit of president Xi and President Biden took place in the middle of November. Anchorage meetings ended up in a major diplomatic dispute, as both sides traded allegations confronting key topics. The latest diplomatic meetings between the two countries could be perceived as an attempt by the new administration of the United States to exercise its fresh foreign policy to the biggest overseas competitor and push forward its revitalizing global strategy. On the other hand, it is clear that both sides perfectly understand the gravity of the situation and are trying to initiate peaceful interventions to stabilize relations while following the national interests of the respective countries. It comes with no surprise that both of those diplomatic attempts seem to be ineffective. On the other hand, the recent Aukus agreement between the U, UK, and Australia was assessed by Chinese officials as a decision inspired by the "Cold War mentality". The dynamics of relations between China and the United States have taken destructive path. Assessing the current picture, the likelihood of a full-scale dispute between Washington and Beijing is still a possibility. In the era of weapons of mass destruction, it might have a catastrophic effect on hosting the world order.

Mohammad Yusefvand
Hossein Karminjad
Doctoral Doctoral Tabatabaei University
Supervisor: **Ali Adami**
Associate Professor of International Relations

The Normalization of Israel's Relations with the Arab States and the Regional Security Complex in the Middle East

The Middle East regional security complex has undergone significant changes since the beginning of the third millennium due to the widespread events and developments in this region. The September 11 attacks of 2001 and the US war against Saddam Hussein and the overthrow of the Ba'athist political regime in Iraq, Israel's wars with Hezbollah and Hamas in 2006, 2008, and 2009, revolutionary developments in the MENA region (the Middle East and North Africa) and the Syrian crisis, the Saudi war with Yemen and, ultimately, the normalization of Israel's relations with the Arab states have been among the most important events affecting the security architecture of the Middle East. In the meantime, the issue of the Arab–Israeli normalization seems to have a high capacity to change the security structure of the Middle East and its patterns of friendship and enmity. Benefitting from the theoretical framework of the "Regional Security Complex" by Barry Buzan et al., the current research tries to address the impact of this variable (the Arab–Israeli normalization) on the status of the security structure in the Middle East with an emphasis on the Persian Gulf security subsystem. Therefore, the main question of this study is: "How the Persian Gulf security subsystem is being affected in economic, political, military, security, and social areas?" By Regional Security Complex, we are referring to "a set of units in which the major security and non-security processes, or both, are so intertwined that security problems cannot be analyzed or solved separately." (Waeber, 2009: 55). The Abraham Accords can be considered as a milestone in assessing the course of new developments, which shape the Middle East Subsystems, especially the Persian Gulf. This official agreement is shaping the Middle East political, economic, and military, security and social fields in a deep sense. We as the authors of the current article believe that among all these five important areas the economic and military fields are of paramount importance. Economic and military variables play a very influential role in creating infrastructural changes in the regional security architecture. The economic ties are considered as one of the connecting points between the Arab countries and Israel, which can converge and link countries such as the UAE, Bahrain and Israel in the future. What seems to increase the economic weight of the Abraham peace agreement is the experience of the cold peace agreements between Egypt and Jordan with Israel. Today Israel, contrary to the Cold Peace Accords, is trying to increase the weight of the economic benefits of this agreement in order to enable other Arab countries in the region to make a fundamental change in their behavior with this state. The agreement concluded between Israel and the UAE and Bahrain covers a wide range of economic cooperation in different sections, including finance and investment, civil aviation, trade, health, science and technology, space industry, tourism, culture and sport, energy, environment, education, maritime arrangements,

communications and post, agriculture and food security, water, and finally legal cooperation (The Abraham Accords Declaration, 2020). In the process of normalization, Israel seeks to establish its economic presence in the Persian Gulf as the "gateway to the MENA region." The UAE is facilitating and accelerating this issue. Among the UAE's actions in this regard is the repeal of Israel's 40-year boycott law, which allows the country and its institutions to do business with all seven UAE sheikhdoms. (Stavinsky, Harvey Cottrell Jr. & Golubkova, 2020). Another important factor that has been influenced by the process of normalization of Israeli-Arab relations is the military trends in the Persian Gulf. Following the change in the balance of power in the region, the Arab countries of the Persian Gulf moved towards normalizing relations with Israel in order to obtain the necessary military concessions from the United States. In this regard, the UAE is trying to upset the balance of power in the region in its favor (and to the detriment of Iran) by acquiring American F-35 fighter jets. As the only country to own F-35 fighter jets, Israel withdrew its opposition to selling the fighter jets to the UAE after agreeing to normalize relations with Israel (aljazeera.com, 2020). Given the process of Arab Israel normalization, and the technological advancements of Israel in the field of military defense, it seems that the countries of the region will use Israel's capabilities to realize the localization of the arms industry; an issue that will strengthen the cooperation between these countries. The practical and executive processes and procedures between Israel and the Arab parties to the Abraham Accords in the security, political and social fields are also developing and deepening. The result of these practices has Thesis (in English) been the inclusion of Israel in the Persian Gulf security subsystem as the most important subsystem in the Middle East. Accordingly, the current research seeks to first explain the issue of normalization of Arab-Israeli relations and the prevailing trends in the framework of regional security complex theory; And secondly, taking into account this variable (Israel's presence under the Persian Gulf security complex), the future of the security structure of the Middle East should be drawn.

არჩილ ორთანებაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **დავით კუხალაშვილი**
ისტორიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ტერორიზმის საფრთხე საქართველოში და მისი კონტრსადაზვერვო ასპექტები

მოხსენებაში განხილულია ტერორიზმის საფრთხე საქართველოში. კერძოდ, პოტენციური საფრთხეები რეგიონულ დონეზე, სამეზობლოში არსებული კონფლიქტური კერების გაღვივებისა და მისი გავრცელების შესაძლო ვარიანტები საქართველოს ტერიტორიაზე. მოხსენებაში, მიმოხილულია ტერორიზმის ძირითადი მიზნები და მოქმედების მოტივები, როგორც თეორიულ, ისე

პრაქტიკულ დონეზე და გამყარებულია ისტორიული მაგალითებითა და სტატისტიკებით. სახელმწიფოს ეროვნული უსაფრთხოების დაცვის საკითხში გარდამტეხ როლს ასრულებს ქვეყნის კონტრსადაზვერვო საქმიანობის როლი. შესაბამისად, ტერორიზმთან ბრძოლის საკითხში წარმოდგენილია არ განიხილებოდეს კონტრსადაზვერვო საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები და დამაზიანებელი ქმედებებისთვის არსებული სპეციალური და საერთო ობიექტები, მოწყვლადი ჯგუფები და სხვა.

Archil Ortanezashvili
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **David Kukhalashvili**
Doctor of History,
Associate Professor

The threat of terrorism in Georgia and its counterintelligence aspects

The report will discuss the threat of terrorism in Georgia. In particular, the potential threats, at the regional level, the possible variants of the aggravation of the conflict hotspots in the neighborhood and its spread on the territory of Georgia. The report will review the main goals of terrorism and the motives for their actions, both on a theoretical and practical level, and will be supported by historical examples and statistics. In the protection of the national security of the state, the role of counter-intelligence activities of the country plays a pivotal role. Therefore, in the fight against terrorism, it is inconceivable not to consider the main directions of counter-intelligence activities and special and common facilities for harmful actions, vulnerable groups, and others.

Zahra Eslami shoabjere
Doctoral
University of Azad
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Immigration

Security Impact of Iranian Immigration to Turkey AN, Turkey — a squad of fully armed Turkish officers is gathered outside an old abandoned house on a recent night in November. They have called in reporters to document what is about to happen — a raid on a “shock

house” where it is believed Afghans are squatting after crossing into the country illegally. The neighbors are watching the scene unfold, peering out through wind and downs, standing on balconies. The whole procedure appears familiar to them. With a crash, the operation begins. The officers break down the main entrance with a battering ram and stream into the building. Inside, dozens of Afghans — many of them children — are kneeling with their hands behind their heads in preemptive surrender. The smell of human waste and garbage is strong.

თეონა კალანდაძე
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: ნათია სვინტრაძე
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

გენდერული თანასწორობის პრობლემები ზოია ფირზადის შემოქმედებაში

ზოია ფირზადი ცნობილი ირანელი მწერალი და რომანისტი. მწერალმა ირანის ლიტერატურულ სივრცეში გამოჩენისთანავე დიდი პოპულარობა მოიპოვა. მიიღო თითქმის ყველა უმაღლესი ლიტერატურული პრემია ირანში. მისი რომანი „მუქს მე ჩავაქრობ“ წლის საუკეთესო წიგნად აღიარეს. ბოლო რომანი „შევეგუებით“ გამოსვლისთანავე არნახულად პოპულარული გახდა და რვა წლის განმავლობაში ოცდაექვსჯერ დაიბეჭდა. განსაკუთრებული აღიარება ხვდა წილად მის შემოქმედებას საფრანგეთში. ქვეყნის მთავრობამ მწერალს ლიტერატურის სფეროში მიღწევებისა და დამსახურებისათვის გადასცა ლიტერატურული პრემია "რაინდი". ფირზადის გმირები საშუალო წრის ადამიანები არიან, ძირითადად ქალები, რომლებიც ეძებენ თავიანთ როლს და ადგილს ოჯახში, ცხოვრებასა და საზოგადოებაში. ფირზადის გმირებს აქვთ ოცნება, იხილონ უფრო კეთილი და ლამაზი სამყარო. მოხსენებაში განხილულია ქალთა ლიტერატურის განვითარების ფაქტორები და განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა გენდერული თანასწორობის პრობლემებს ზოია ფირზადის შემოქმედებაში.

Teona Kalandadze
Akaki Tsereteli State University
Bachelor
Supervisor: **Natia Svintradze**
Doctor of Philosophy,
Associate Professor

Gender Equality Problems in Zoya Firzad's Creativity

Zoya Pirzad is a renowned Iranian writer and novelist. She is the author of the international bestseller Things “We Left Unsai”, and her most recent collection of stories, “The Bitter Taste of Persimmon”, won the prize for Best Foreign Book of 2009 in France. The heroes in Pirzad’s poems are average people, mainly women who seek their role and place in the family, in, life, e and in society. Pirzad is a greasofterer in creating female characters. They are the main characters of her novels. Interestingly, the heroes in Pirzad’s poems Armenians or Persians have a dream to see a kinder, more beautiful, and more moral world. The article discusses the factorforofthe development of women’s literature and special attention is given to the problems of Gender Equality in Zoya Pirzad’s works.

Farhad Zeinivand nejad
Tarbyat Modares
Doctoral
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Iranian Caspian Trade in the 18th Century within the Framework of Iran-Russia

This study aims to shed light on a less-studied aspect of the Caspian Sea history. For thousands of years, The Caspian Sea was frequentedting by Iranian traders who developed their communications with the peoples around the sea. There are many literal sources, which contain numerous witnesses on this matter. During the Safavid period, this situation began to change. Russia under Ivan IV entered into a new phase of her historical expansion, which led to the conquest of Kazan and Astrakhan in the mid-16th century. This was a strategic development with a direct effect on the situation of the Caspian Sea trade. Peter the Great fulfilled the project of his predecessobyth establishing a military base in Astrakhan and advancing a discovery project on the Sea. This project led to the Russian conquest of the Caspian Sea and the adjacent region, which proved to be consequential for Iranian traditional trade on the Sea. The present study seeks to trace the historical roots of this change and its prolonged consequences for the Iranian national benefits. At the core of

its problems what happened to the traditional Iranian trade in the Caspian Sea during the 18th century and what were the consequences. This is a historical study, which designed a descriptive-analytical approach, which is based on factual material, gleaned from different literary sources.

Keywords: the Caspian Sea, marine trade, Russia, Peter I, Nader Shah, Safavid, Gilan.

გიორგი ჭილაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: **ნანა გელაშვილი**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

მანჯურიელების მიერ ჩინეთის დაპყრობა

ისტორიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ეპიზოდია წარმოადგენს 1644 წელს მინგის დინასტიის დაცემა. ამ პროცესში დიდი როლი შეასრულა ჩინეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთიდან წარმოებულმა მანჯურიელთა თავდასხმებმა. მომთაბარე მანჯურიელებმა XVII საუკუნის დასაწყისიდან ბინადარი ცხოვრება დაიწყეს და 1616 წელს მინგის იმპერიის მფარველობის ქვეშ ძინის დინასტია შექმნეს. 1618 წელს კი დინასტიის დამაარსებელმა ნურხაჩი ხანმა ომი დამოუცხადა მინგის დინასტიას. 1618-44 წლებში მანჯურიელებმა მინგის წინააღმდეგ მრავალი წარმატებული შეტევა განახორციელეს. 1621 წელს შეძლეს მთლიანად ლიატუნგის, ხოლო შემდეგ შიდა მონღოლეთის დაკავება. 1636 წელს ძინის ნაცვლად ცინგის დინასტია შექმნეს. ამის შემდეგ, 1643-44 წლებში, ახალი შეტევა წამოიყეს და პეკინის აღებით მინგის დინასტია დაამხეს.

Giorgi Chighladze
Tbilisi state university
Bachelor
Supervisor: **Nana Gelashvili**
Doctor of History,
Associate Professor

The Conquest of China by the Manchus

One of the most important episodes in the history of China in the fall of the Ming Dynasty in 1644. The Manchurian invasions from northeastern China played a major role in this process. The nomadic Manchus began residlifelive in the early 17th century in 16and 16 established the Sleeping Dynasty under the auspices of the Ming Empire. In 1618, Nurhachi

Khan, the founder of the dynasty, declared war on the Ming Dynasty. In 1618-44, the Manchus carried out many successful attacks against the Ming. In 1621 they were able to capture Liaodong entirely, and then Inner Mongolia. In 1636, the Qing Dynasty was formed instead of Jin. Then, in 1643-44, a new invasion broke out after the capture of the Beijing Ming Dynasty was destroyed.

გიორგი მხეიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **დავით კუხალაშვილი**
ისტორიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

მოდერნიზებული და მძლავრი ტერორისტული ორგანიზაცია „ისლამური სახელმწიფო“

უკანასკნელ პერიოდში ცნობილი ტერორისტული ორგანიზაცია „ისლამური სახელმწიფო“ ცალსახად გამოირჩეოდა მანამდე არსებული ტერორისტული ორგანიზაციებისგან. ის ყველაზე ორგანიზებული, ჩამოყალიბებული ისლამისტური ორგანიზაცია იყო, გაცილებით უფრო მძლავრი აღმოჩნდა ვიდრე ალ-ქაიდა, ჰესბოლა, ჰამასი და ისლამურ იდეოლოგიაზე დაფუძნებული სხვა ტერორისტული ორგანიზაციები. „ისლამურმა სახელმწიფომ“ ძალიან მოკლე დროში შეძლო საკმაოდ დიდ ტერიტორიებზე კონტროლის დამყარება. ორგანიზაციას, საკუთარი წევრების ფინანსურ წყაროებთან ერთად, სხვადასხვა ფინანსური დონორებიც ჰყავდა. ორგანიზაციაში წევრები ირიცხებოდნენ მსოფლიოს მრავალი წერტილიდან. აღსანიშნავია, რომ „ისლამური სახელმწიფო“ პირველი ტერორისტული ორგანიზაციაა, რომელიც უახლეს და მოდერნიზებულ ტექნიკას იყენებდა. ყოველივე ეს მათი პროპაგანდის გავრცელების მთავარ იარაღს წარმოადგენდა. მათმა სისასტიკემ და სადამსჯელო ოპერაციებმა მთელი მსოფლიოს ყურადღება მიიპყრო. არაერთი სახელმწიფო, რომლებსაც ერთმენთთან შეუთავსებელი პოლიტიკა და დღის წესრიგი ჰქონდათ, ერთხმად შეთანხმდნენ ისლამური სახელმწიფოს მხრიდან მომდინარე საფრთხეებზე, რომელიც აუცილებლად უნდა განეიტრალებულიყო. სიმბოლურია ამ ტერორისტული ორგანიზაციის პირველი ლიდერის სახელი და თავად ორგანიზაციის დასახელება „ისლამური სახელმწიფო.“ მათ მიერ განხორციელებულმა ტერორისტულმა აქტებმა ევროპა მოიცვა. მიუხედავად „ისლამური სახელმწიფოს“ გამართული ორგანიზაციული სტრუქტურისა, ტერორისტული ორგანიზაცია განეიტრალებული იქნა 2018 წელს. „ისლამური სახელმწიფო“ დღესაც არსებობს, თუმცა გაცილებით დასუსტებულია და ამ ეტაპისთვის საშიშროებას არ წარმოადგენს.

Giorgi Mkheidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **David Kukhalashvili**
Academic Doctor of History,
Associate Professor

Modernized and powerful terrorist organization "Islamic State"

Recently, the well-known terrorist organization "Islamic State" was clearly distinguished from previous terrorist organizations. This organization was the most organized, established Islamist organization. It turned out to be much more powerful than a terrorist organization based on Al Qaeda, Hezbollah, Hamas, and, other Islamic ideologies. The "Islamic State" was able to establish control over large areas in a very short time. The organization, along with the financial resources of its members, had various financial donors. The members of the organization were registered from many parts of the world. It is noteworthy that "Islamic State" is the first terrorist organization to use the latest and most modern techniques. All this was the main weapon of their propaganda. Their cruelty and punitive operations attracted the attention of the whole world. Not a single state, which had incompatible policies and agendas, unanimously agreed on the threats posed by the Islamic State, which must necessarily be neutralized. The name of the first leader of this terrorist organization and the name of the organization "Islamic State" is symbolic. The terrorist acts carried out by them covered Europe. Despite the structure of the Islamic State organization, the terrorist organization was neutralized in 2018. The "Islamic State" still exists today, but it is much weaker and does not pose a threat at this stage.

Seyed Sadroddin ferdosi
Islamic Azad University Science and Research Branch
Doctoral
Supervisor: **Bijan Abdolkarimi**
PPS.D.in Philosophy

A critical study of the concept of other in the play «Hand above the Hand», by Gholam Hossein Saedi, based on the philosophy of Other in Gabriel Marcel's thought

The concept of others in the new world was discussed in existentialist philosophies and later influenced theatrical works. With the spread of individualism in the new human life, the presence and influence of the other were explored, and the play as a capacity that pits the individual against the other; became the best format for expressing this concept. In the meantime, the translation of some European works into Persian about the meaning of life, the other, and the frustration resulting from technical life led to the emergence of a special

type of literature in the contemporary history of Iran. Gholamhossein Saedi is one of the most important contemporary Iranian playwrights who, following the encounter of Iranian culture with the new civilization has written plays focusing on the middle urban society of Iran and has shown layers of nihilism and despair in the life of the Iranian community of his time. In this regard, the central theme of Saedi's plays is new issues in the heart of the developments of the life of the middle class and the lower strata of society, which manifests itself with the apprehension and anxiety of modern life. One of the issues that can be pursued in the new urban life is the concept of others another her. Migration to big cities and lifestyle changes reinforced a kind of pessimism about the other, and this concept is evident in some of Saedi's plays. On the other hand, Gabriel Marcel; The French Christian philosopher and playwright, in the face of this pessimism about the Other and the nihilism of world wars, and the collapse of philosophical systems, used his philosophical possibilities to overcome the situation of the events of the first half of the twentieth century, to achieve human excellence in concrete Defined. Now, the main question of this research is how to critique the components of the concept of Other in the play «Hand above the Hand» by Gholam Hossein Saedi based on the philosophy of Other in Gabriel Marcel's thought and how can by relying on concepts such as the relationship between you and me, presence and participation, Accessibility and Inaccessibility Can different dimensions of the concept of Other be explored in the play «Hand above Hand»? Keywords: Saedi, Hand above Hand, Other, Marcel's philosophy, play.

ბუხუტი სიჭინავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **მანია კაპანაძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტი და ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების საგარეო
პოლიტიკის შედარებითი ანალიზი (თურქეთი, ირანი და ისრაელი)**

უკრაინის ტერიტორიაზე რუსეთის ე. წ. სპეციალურმა სამხედრო ოპერაციამ გლობალურ პოლიტიკაში მნიშვნელოვანი გარდატეხა მოახდინა და საერთაშორისო ურთიერთობების ზოგიერთი სპეციალისტი ამ კონფლიქტს ახალი მსოფლიო წესრიგის ჩამოყალიბების პრიზმაში განიხილავს. მიუხედავად კონფლიქტის მასშტაბურობისა, მრავალმა სახელმწიფომ თავი შეიკავა ოფიციალური მოსკოვის კრიტიკისაგან, რაც სხვადასხვა ოფიციალური განცხადებითა თუ ფორმით გამოიხატა. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ გლობალური სამხრეთის/მესამე მსოფლიოს ქვეყნებმა თავი შეიკავეს რუსეთისთვის დაკისრებულ საერთაშორისო სანქციებში მონაწილეობისაგან. აღნიშნულ ტენდენციას კი თავისი ისტორიული და

პოლიტიკური მიზეზები გააჩნია, რაც, უპირველეს ყოვლისა, კოლონიალიზმის ისტორიულ მეხსიერებაში უნდა ვეძებოთ. ნაშრომში გამოყენებული რელევანტური კვლევის მეთოდებითა და თეორიებით შესწავლილი და გაანალიზებულია ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების (თურქეთი, ირანი და ისრაელი) პოზიციები რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტთან დაკავშირებით.

Bukhuti Sichinava
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Russia-Ukrainian conflict and comparative analysis of the foreign policy of Middle Eastern states (Turkey, Iran, and Israel)

On the territory of Ukraine, the so-called Russian Special Military Operation has caused significant changes in global politics. Some International Relations researchers are observing this conflict through the notion of establishing a new world order. Despite the large scale of the conflict, many states have refrained from criticizing official Moscow, which was manifested through various official statements or forms. It is noteworthy that the countries of the Global South / Third World have refrained from participating in international sanctions imposed on Russia. This tendency has its historical and political background. It is important, to firstly look for reasons for this in the historical memory of colonialism. With the use of corresponding research methods and theories, the paper will study and analyze the positions of Middle East countries (Turkey, Iran, and Israel) concerning the Russia-Ukrainian conflict.

Bashar Mamedov
University of Tehran
Doctoral
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

A critical analysis of the new atheism focusing on the views of Christopher Hitchens

New atheism is a description of a movement that came to the fore in the first decade of the present century, with the publication of a series of popular books and highlighting the

crimes committed in the name of religion throughout human history. The new followers of this movement used the historical events as well as the behavior and actions of some religious extremist groups as a criterion for judging religion and theism, and by adopting a very hostile approach to religion; it became a new current against religion and religious people. What is considered in this article is the analysis of Christopher Hitchens's view as the new flagship of this movement according to Islamic teachings. Hitchens has redefined religion in everyday life and addressed the negative aspects of religion in today's world. As a journalist, based on the experiences he has gained during his travels to different countries, he has considered religion as the cause of the decline of human societies, and he believes that the views of contemporary scientists such as Hawking give a clearer view of the creation of the universe. Because religious stories about the creation of the universe are vague and confusing. According to Hitchens, the difficulties of many moral issues in music, art, and literature are solved by Shakespeare, Tolstoy, Dostoevsky, Schiller, and George Elliott better than by the mysterious moral stories of the scriptures, and so we can have a moral life without religion. Although some of Hitchens' anti-religious arguments seem tangible and understandable and have probably existed in each individual's personal experience, they cannot be considered as rational and philosophical arguments for denying the principle of religion. Everything that Hitchens says about the negative aspects of religion is not about the principle of religion itself, sometimes it is about the perpetrators of religion and its surroundings, and none of them can be considered rational arguments for denying religion. Keywords: God, New atheism, Humanity, Ethics, Christopher Hitchens.

ნინო კოპალიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: მანია კაპანაძე
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ამასიის ზავი და საქართველო

ირანსა და ოსმალეთს შორის პირველი ომი თითქმის ნახევარი საუკუნე მიმდინარეობდა. ეს ორი სახელმწიფო ერთმანეთს ებრძოდა ტერიტორიებისათვის არა მხოლოდ დასავლეთში, არამედ სამხრეთ კავკასიაშიც. მათ შორის მიმდინარე პირველი ომი 1555 წელს დასრულდა და იმავე წელს ამასიაში დაიდო ზავი. ამ ზავის შედეგად ორ იმპერიას-ირანსა და ოსმალეთს შორის მოხდა ტერიტორიების გადანაწილება. განსაკუთრებით გავამახვილებ ყურადღებას ამასიის ზავის იმ

ნაწილზე, რომელიც ეხება სამხრეთ კავკასიას, კერძოდ კი საქართველოს. ზავის თანახმად ირანმა და ოსმალეთმა საქართველო ასე გაიყვეს: აღმოსავლეთ საქართველო (ქართლის და კახეთის სამეფოები) ირანის შემადგენლობაში გადავიდა, ხოლო დასავლეთ საქართველო (იმერეთის სამეფო, გურიისა და სამეგრელოს სამთავროები) ოსმალეთს ერგო. მესხეთის დათმობა არც ერთ მხარეს არ უნდოდა და, საბოლოოდ, აქაც მიღწეულ იქნა კომპრომისული შეთანხმება - მათ ასევე შუაზე გაიყვეს სამცხე-საათაბაგო: სამცხის აღმოსავლეთი ნაწილი ირანს დარჩა, დასავლეთი კი ოსმალეთის შემადგენლობაში შევიდა. ამასიის ზავის ეს პირობები ცუდად აისახა საქართველოზე და ბევრი პრობლემა შეუქმნა ჩვენს ქვეყანას, რომლის გამოსწორებაც შემდგომში თითქმის შეუძლებელი გახდა. ირანსა და ოსმალეთს შორის დადებული ამასიის ზავი რამდენიმე საუკუნის განმავლობაში არ დარღვეულა და მათ შორის დადებული ყველა ზავის ამოსავალი წერტილი ამასიის ზავის პირობები იყო.

Nino Kopalianir
Caucasus international university
Doctoral
Supervisor: **Maia kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Amasya Peace and Georgia

The first war between Iran and the Ottomans lasted for almost half a century. These two states fought each other for territories not only in the West but also in the South Caucasus. The first war between them ended in 1555, and a truce was made in Amasya the same year. Because of this truce, territories were redistributed between the two empires - Iran and the Ottomans. I will pay special attention to the part of the Amasya truce that concerns the South Caucasus, in particular Georgia. According to the truce, Iran and the Ottomans divided Georgia as follows: Eastern Georgia (Kingdoms of Kartli and Kakheti) became part of Iran, while Western Georgia (Kingdoms of Imereti, Guria and Samegrelo) was ceded to the Ottomans. Neither side wanted to cede Meskheti, and eventually, a compromise was reached here as well — they also split Samtskhe-Saatabago in half: the eastern part of Samtskhe remained with Iran, while the western part became part of the Ottomans. These conditions of the Amasya truce had a bad effect on Georgia and it created many problems for our country, which later became almost impossible to correct. The Amasya truce between Iran and the Ottomans was not violated for several centuries, and the starting point of all the truces between them was the terms of the Amasya truce.

Mumtahnina Khatun;
Rajshahi University
Master

Supervisor: Dr. Abu Salah Mohammad Toha,
Doctor of Political Science, Professor

Development of Persian Language in Independent Bangladesh

The Indian subcontinent was so gratified with the super grain of Hafiz's that Persian was the state language of this country for six hundred years. The history of the Persians in Bangladesh dates back to the early days of the 7th century of Iran when they conquered Bengal. Day by day it was so popular that within a short period it's become the state language of the ruling government of Bangladesh (Indian sub-continent). Even during the colonial British rule from mid 18th century, it preserved its importance in every sector despite the prohibition imposed against its usage.

In Bangladesh during the colonial British rule, they announce a prohibition on the Persian language and its use. After that, the Persian language's predominantly family-centered observance continued until its independence. But since independence to at present the usage and development of the Persian have been largely university – centric consequently the mores and development of Persian in independent Bangladesh are mainly about university teachers, students, and researchers. Persian has taken an independent place in Bangladesh since then. Therefore the contribution of universities to the development of Persian is very outstanding.

In the article, I will mention some portly names whose cocontributionsre immense to the development of Persian in Bangladesh.

ირანისტიკის მეორე სექცია

The Second Section of Iranian Studies

ნუცა ლოცულაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: მანია კაპანაძე
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

სამხედრო-პოლიტიკური ორგანიზაცია ბაღდადის პაქტი „სენტო“

XX საუკუნის 50-იან წლებში ახლო აღმოსავლეთში შეიქმნა სამხედრო პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელსაც ეწოდა ბაღდადის პაქტი, რადგანაც ის ერაყის დედაქალაქ ბაღდადში ჩამოყალიბდა 1955 წელს. ამ ორგანიზაციის წევრები იყვნენ ირანი, თურქეთი, ერაყი, პაკისტანი და დიდი ბრიტანეთი. ორგანიზაციის მიზანი იყო რეგიონში არსებული საკმაოდ მრავალრიცხოვანი კონფლიქტების მოგვარება. ბაღდადის პაქტს მხარს უჭერდა აშშ. ორგანიზაციამ მასზე დაკისრებული მისია ვერ შეასრულა, რაც განსაკუთრებით ნათელი გახდა 1956 წლის სუეცის კრიზისის დროს. 1958 წელს ერაყში მოხდა რევოლუცია, დაემხო მონარქია და ქვეყანა რესპუბლიკად გამოცხადდა. ამის შემდეგ ერაყმა დატოვა ორგანიზაცია. მოგვიანებით ბაღდადის პაქტს ეწოდა სენტო და მისი შტაბ-ბინა სტამბოლში გადავიდა. სენტო მეტად დასუსტდა და ქმედუუნარო ორგანიზაცია გახდა. მიუხედავად ამისა, აშშ ამ ორგანიზაციაზე მაინც დიდ იმედებს ამყარებდა. XX საუკუნის 60-70-იან წლებში რეგიონში მიმდინარე პრობლემების გადაჭრაში სენტო თითქმის ვერ ერეოდა და არც რაიმეს გაკეთების უნარი აღმოაჩნდა. ირანის ისლამური რევოლუციის შემდეგ სენტოდან ირანიც გამოვიდა და ამით, ფაქტობრივად, მან შეწყვიტა არსებობა. 1979 წელს ორგანიზაცია ოფიციალურად გაუქმდა. ეს იყო ერთადერთი სამხედრო-პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელიც ახლო აღმოსავლეთში არსებობდა. მსგავსი ორგანიზაცია ამ რეგიონში აღარ შექმნილა.

Nutsa Lotsulashvili
Caucasus International University
Master degree
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History
Associate Professor

Military-Political Organization Baghdad Pact "CENTO"

A military-political organization was established in the Middle East in the 1950s. This organization was called the Baghdad Pact since it was established in 1955 in Baghdad, the capital of Iraq. The members of this organization were Iran, Turkey, Iraq, Pakistan, and Great Britain. This organization aimed to resolve the conflicts in the region, which even then were quite numerous. The Baghdad Pact was also supported by the US. The organization never fulfilled its mission, which became especially clear during the 1956 Suez Crisis. In 1958, a revolution took place in Iraq, overthrowing the monarchy and declaring the country a republic. After that, Iraq no longer aspired to be in the Baghdad Pact and withdrew from the organization. The Baghdad Pact was later renamed the CENTO and its headquarters moved to Istanbul. With the withdrawal of this organization from Iraq, CENTO became even weaker and became an incapable organization. Nevertheless, the US still was optimistic about this organization. In the 60s and 70s of the last century, he could hardly intervene in solving the current problems in the region, nor did he find the ability to do anything. Iran also left the organization after the Islamic Revolution in Iran, and thus CENTO virtually ceased to exist. In 1979, this organization was officially abolished. It was the only military-political organization that existed in the Middle East. Since then, a similar organization was no longer established in this region.

Robabeh Jafarpour
Ferdowsi University of Mashhad
Doctoral
Supervisor: **Abdolrahim Ghanavat**
Doctor of Political Science
Professor

The image of Iranians in Ibn Khaldun's thought

The Iranians were one of the most important pillars of the development of Islamic society. Islamic culture arose and prepared the ground for its cultural movement. Abd al-Rahman ibn Khaldun (808-732 AH / 1406-1332 AD), in his valuable introduction to the book Al-Abr, wrote a chapter entitled "The majority of Islamic scholars were non-Arabs" and commented on the contribution of Iranians to the cultural excellence and growth of Islam.

The remainder of the role of Iranian ethnic groups in Islamic civilization by Arab writers, although considered valuable, without familiarity with the author's intellectual system and socio-political insight into the formation of Islamic civilization will cause inadequacy and incomplete understanding of his report. This study, while analyzing Ibn Khaldun's intellectual environment, has dealt with his type of thought about Iranians and their role in the development of Islamic civilization.

გიორგი ფანჩულიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **დავით კუხალაშვილი**
ისტორიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ისლამი და ისლამიზმი

თანამედროვე სამყაროში, გავრცელებულია სტერეოტიპები ისლამზე, რომ ის სანქციას იძლევა ძალადობაზე, რომ ის არ არის ტოლერანტი სხვა რელიგიური აღმსარებლობის მიმართ, მსოფლიო საზოგადოების დიდ ნაწილს სწორედ ასეთი დამოკიდებულება აქვს ისლამის მიმართ, რომელიც ისლამიზმის ანუ პოლიტიკური ისლამის გამოძახილია, მისი ლიდერები, ისლამოფობიის მანქანები და რელიგიას ამოფარებულნი არიან, ნერგავენ შიშს, ტერორის ქვეშ ამყოფებენ საზოგადოებას, ანადგურებენ დასახლებულ პუნქტებს, რასაც უამრავი ადამიანის სიცოცხლე ეწირება. საზოგადოებამ მათ ტერორისტები უწოდა. თავის მხრივ, ტერორიზმი პოლიტიკური ძალადობის ერთ-ერთი ფორმაა ანუ ძალადობა რომელიც გამოიყენება პოლიტიკური მიზნების მისაღწევად. სინამდვილეში მუსლიმი ტერორისტი არ არსებობს, ისლამს ამ ყველაფერთან კავშირი არ აქვს, რადგან ჭეშმარიტი ისლამი სხვა არაფერია თუ არა წყალობა და სიკეთე. სწორედ ამიტომ მსოფლიო საზოგადოებამ უნდა ისწავლოს ერთმანეთისაგან ისლამის, რომელიც არის რელიგია და ისლამიზმის გარჩევა, რომელიც რელიგიურ იდეოლოგიას წარმოადგენს, ისლამისტები კი ამ იდეოლოგიის ისეთ ინტეპრეტაციას ახდენენ, როგორც მათთვის არის ხელსაყრელი. აქედან გამომდინარე, რასაც ისლამიზმი ქადაგებს მიუღებელია ისლამისათვის.

Giorgi Panchulidze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **David Kukhalashvili**
Doctor of History
Associate Professor

Islam and Islamism

In the modern world, there are widespread stereotypes about Islam that it sanctioned violence, and that it is not tolerant of other religions, much of the world community has such an attitude towards Islam, which is an echo of Islam or political Islam, its leaders are Islamophobic machines. They instill fear, terrorize the society, destroy settlements, which cost a lot of lives. The public called them terrorists. In turn, terrorism is a form of political violence used to achieve political goals. There is no Muslim terrorist; there is no evidence that Islam has ever preached the use of terror. True Islam shows the great importance attaches to such values as mercy and gentleness. There is no separation between the political and the religious. Islam is, in essence, both religion and regime. The world community must therefore learn to distinguish between Islam, which is a religion, and Islamism, which is a religious ideology, and Islamists interpret this ideology as convenient for them. Therefore, whatever Islamism preaches is unacceptable to Islam.

Ehsar Jafari Far
Central Azad University of Tehran
Doctoral
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

A Study of Strengthening the Public Diplomacy of the Islamic Republic of Iran with the South Caucasus Countries

The Islamic Republic of Iran has long historical and cultural commonalities with the countries of the South Caucasus (Azerbaijan, Armenia, and Georgia), so there are many grounds for expanding cooperation and relations between them. This cooperation can be bilateral or multilateral. The present study intends to address the most important cultural factors affecting Iran's relations with its neighbors, with an emphasis on the countries of the South Caucasus.

This research has been collected by descriptive-analytical method and with a library, documents and the most important areas of strengthening the public diplomacy of the Islamic Republic of Iran with the countries of the South Caucasus will be examined. Research shows that due to the geographical, historical, and cultural proximity of Iran and its neighbors, scientific diplomacy, cultural diplomacy, and sports diplomacy can be considered appropriate and significant areas to strengthen public diplomacy of the Islamic Republic of Iran with the South Caucasus.

Keywords: Islamic Republic of Iran, South Caucasus, Public Diplomacy, Sports Diplomacy, Scientific Diplomacy, Cultural Diplomacy.

ნინო გილიგაშვილი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
მაგისტრანტი
ხელმძღვანელი: მანია კაპანაძე
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

რელიგიური მოძრაობა დეობანდია

ეს რელიგიური მოძრაობა ინდოეთში აღმოცენდა ბრიტანული კოლონიანიზმის წინააღმდეგ. დეობანდიის მოძრაობის სულისჩამდგმელი იყო შაჰ ბალი ულლაჰ დეჰლავი, რომელიც XVIII საუკუნეში მოღვაწეობდა. ის ინდოეთში საკმაოდ ცნობილი ჰადისების მცოდნე ღვთისმეტყველი იყო და ქალაქ დეობანდში ცხოვრობდა. დეობანდის მთავარ ფუძემდებლებად ითვლებიან მუჰამად კასიმ ნანაუტავი, ზულთიკარ ალი და მუჰამად იაკუბ ნანაუტავი. მათი მიზანი იყო ისლამური კულტურის შენარჩუნება და დაცვა. ამ მიზნით განიზრახეს ინდოეთის მთელ ტერიტორიაზე ბევრი მედრესეს აშენება. დეობანდთა რელიგიური ცენტრი აღმოცენდა ინდოეთში საერთო ანტიკოლონიური განწყობის ტალღაზე. მასზე უდიდესი გავლენა მოახდინა სიპაების აჯანყებამ. ამ აჯანყებას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ულემთა ცნობიერების ფორმირებისთვის. ამის შემდეგ ულემების მიაჩნდათ, რომ წარუმატებელი აჯანყების მიზეზი სულიერი დაცემა იყო. მათი აზრით სულიერი დაცემა ინდოეთში ბრიტანელების საქმიანობამ გამოიწვია. აქედან გამომდინარე, მათ გადაწყვიტეს, მოსახლეობის ყველა ფენაში მოეხდინათ რელიგიური სწავლების პოპულარიზაცია.

Nino Giligashvili
Caucasus International University
Master's degree
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

The religious movement is Deobandi

This religious movement originated in India against British colonialism. The inspirer of the Deobandi movement was Shah Bali Ullah Dehlavi, who was active in the 18th century. He was a well-known Hadith theologian in India. He lived in the town of Deoband. The main founders of Deoband are Muhammad Qasim Nanautawi, Zultikar Ali and Muhammad Yakub Nanautawi. Their goal was to preserve and protect Islamic culture. To this end, it was intended to build many madrassas throughout India. The Deobandi religious center emerged in a wave of general anti-colonial sentiment in India. He was greatly influenced by the Shiite uprising. This uprising was of great importance in the formation of the Ulema consciousness. The ulema then believed that the cause of the failed uprising was a spiritual fall. They believe the spiritual decline was caused by the activities of the British in India. Therefore decided to popularize religious teachings among all sections of the population.

Majid Ghandehari, Maryam Nouri
Allameh Tabataba'i University
Doctoral
Supervisor: **Rahmat Hajimineh**
Doctor of Political Science,
Professor

Extremism in the Caucasus and Iran's potential role in curbing

The Caucasus has an important and strategic regional geography. Extremist activities in the region are a danger that not only undermines the security and stability of the region itself but can also be dangerous for other countries. Undoubtedly, networks are in place to keep these transit routes active for individuals to join terrorist groups, networks that, depending on their geographical location and political circumstances, can be used in any other part of the world to capture terrorist movements and play a role. The formation, growth, and spread of extremism in different parts of the world is not just a spontaneous and indigenous phenomenon, and its control is facilitated and accelerated by regional security cooperation it is better to have regional mechanisms to stop the extremists from stopping terrorist networks and flows in the region. Given the presence of the Islamic Republic of Iran in the

region and its history in fighting extremist groups such as ISIS, and considering its foreign policy, prioritizing cooperation with neighboring countries and the region, this country can play an active and positive role to control these groups, a role that has remained almost passive so far. Using a descriptive-analytical method, this article, after providing information on the activities of extremists in the region, explains and analyzes the question: "What can be included in Iran's potential role and action in curbing extremism in the Caucasus?"

Key Words: Extremism, Caucasus, Iran, Security, Regional Security

ნიკოლოზ ყალიჩავა
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **დავით კუხალაშვილი**
ისტორიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ასასინთა საიდუმლო ორდენი: მულიდების კრედი

ასასინები არა მხოლოდ იმ ეპოქისათვის იყვნენ ამოუცნობი და თავისი საქმიანობით საინტერესო, არამედ მათი მოღვაწეობა თანამედროვე პერიოდშიც კვლავ დიდ ინტერესს იწვევს. მოხსენებაში ყურადღება გამახვილებულია იმ გარემოებაზე, თუ რამ შეუწყო ხელი ამ ორგანიზაციების არა მხოლოდ ჩამოყალიბებას, არამედ მათ გამძლიერებას. ასასინები მთელი თავისი არსებობის მანძილზე გასაოცარი სიზუსტით ასრულებდნენ თავიანთ საქმიანობას. ამის გამო მათი არა მხოლოდ ეშინოდათ, არამედ აოცებდათ კიდევ ასასინების ასეთი საქმიანობა. ხშირად კამათობენ მათს სახელწოდებასთან დაკავშირებით. ამ მხრივ, ჯერ კიდევ აზრთა სხვადასხვაობაა. ასასინებს პირველ, ყველაზე ჩამოყალიბებულ ტერორისტულ ორგანიზაციად მიიჩნევენ, რომლის მსგავსი არც მანამდე და არც მის შემდგომ შექმნილა. ასასინებმა დიდი როლი შეასრულეს ჯვაროსნების წინააღმდეგ ბრძოლაში. ისინი დიდი ხნის განმავლობაში შიშის ზარს სცემდნენ გარშემო მყოფებს. სწორედ ამითია გამოწვეული ასასინების მიმართ არსებული დიდი ინტერესი. ისინი მუსლიმები იყვნენ, მაგრამ მუსლიმებისთვის მათი საქმიანობა მიუღებელი იყო. აქედან გამომდინარე, მათ „მუჰიდებს“ უწოდებდნენ. მოხსენების მიზანია, წარმოვაჩინოთ ასასინების ორდენის საქმიანობა, რომელიც, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, თავის აქტუალურობას კვლავაც ინარჩუნებს.

Nikoloz Kalichava
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **David Kukhalashvili**
Doctor of History,
Associate Professor

The Secret Order of the Assassins: The Credo of the Mulids

The Assassins were not only unfamiliar and interesting in their work in that era, but also their work in the modern period is still a sphere of great interest. In my paper, I will focus on the circumstances under which things contributed not only to the formation of this organization but also to its strengthening. Assassins throughout their existence performed their activities with astonishing accuracy. Because of this, they were not only afraid but also surprised by such activities of the Assassins. Scientists often argue about their name. In this regard, there is still a difference of opinion. The Assassins are considered the first, most established terrorist organization, the like of which was created neither before nor after. The Assassins played a major role in the fight against the Crusaders. They have long been a source of fear to those around them. This is the reason for the great interest in Assassins. They were Muslims, but their activities were unacceptable to Muslims. Hence, they were called "Muhids". The purpose of my paper is to present the activities of the Order of Assassins, which, as I have already mentioned, continues to be relevant.

მალხაზ ქაქუთია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
დოქტორანტი
ხელმძღვანელი: **მანია კაპანაძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

საიდ კუტბი - როგორც იდეოლოგი

საიდ კუტბი წარმოშობით ეგვიპტიდან იყო, გადმოცემით მან თავისი სურვილით დაიწყო ყურანის შესწავლა, რომელმაც მის აზროვნებაზე დიდი გავლენა მოახდინა. საიდ კუტბის ცხოვრებაში გარდამტეხ მომენტად იქცა 1951 წელი, როდესაც ის უშუალოდ შეუერთდა „მუსლიმი ძმების“ ასოციაციას, რომელსაც კუტბის აზრით ძალა შესწევდა, გაერთიანებინა მუსლიმური „უმმა“. კუტბისთვის მუსლიმური „უმმა“-ს გასაერთიანებლად საჭირო იყო რამდენიმე ეტაპის გავლა. მან წინა პლანზე წამოწია „ჯიჰადი“-ს, „ჯაჰილია“-ს და „ჯამაა“-ს მნიშვნელობა. პირველი და აუცილებელი გახლდათ „ჯიჰადი“ - რომელიც უნდა განხორციელებულიყო იმ შემთხვევაში თუ ადამიანები ასცდებოდნენ ჭეშმარიტი ღვთის გზას, ეს „გზას

აცდენილობა“, კუტბის აზრით, გამოიწვევდა ჩაგვრას, რომელსაც წინ უნდა აღსდგომოდნენ და ნებისმიერი გზით უნდა შეეჩერებინათ ჭეშმარიტ მუსლიმებს. „ჯაჰილია“ - კუტბი ამ ტერმინით აღნიშნავდა, შუამავალი მოსედან იესომდე და შუამავალი იესოდან მუჰამედამდე პერიოდებს, ამ პერიოდებში ხალხი დროდადრო ივიწყებდა ჭეშმარიტ სიტყვას, ისინი განდგომილი იყვნენ ყოველგვარი ჭეშმარიტებისგან და უვიცობის გზას ადგნენ. „ჯამა“ გახლავთ მუსლიმური „უმმა“-ს გაერთიანება, რომელთა საერთო პოლიტიკური, რელიგიური და მორალური ასპექტები დაფუძნებული იქნება მხოლოდ და მხოლოდ ისლამის მონაპოვარზე.

Malkhaz Kakutia
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History,
Associate Professor

Sayed Qutb As an ideologist

Sayed Qutb was originally from Egypt. According to the narration, he started studying the Quran of his own free will, which greatly influenced his thinking. A turning point in Sayeed Qutb's life came in 1951 when he joined the Muslim Brotherhood, which, in Qutb's view, would have the power to unite the Muslim "Ummah." Qutb had to go through several stages to unite the Muslim Ummah. He highlighted the importance of "Jihad", "Jahiliyyah" and "Jamaa". First and foremost, it was a "jihad" - which had to be implemented if people would deviate from the path of the true God. According to Qutb, this "misguidance" would lead to oppression, which must have been resurrected and stopped by the true Muslims, by any means. Qutb used the term „Jahiliyyah“ (Ignorance) to refer to the periods from Moses the Mediator to Jesus and from Jesus the Mediator to Muhammad. In those days, people were forgetting a veritable word from time to time and becoming apostatized from all the truth. They were setting off the path of ignorance. "Jamaa" - is a union of Muslim "Ummah", whose common political, religious, and moral aspects will be based only on the achievements of Islam.

ნინო კოზმავა;
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
მარი გოგალაძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **დავით კუხალაშვილი**
ისტორიის აკადემიური დოქტორი,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი

ქალის როლი ისლამში

ქალის სოციალური როლის შესახებ ისლამში ინტერესი ძალიან დიდია. ამ საკითხზე საკმაოდ ბევრი იწერება, მაგრამ ინტერესი ამ მიმართულებით კვლავ რჩება. ხშირად საუბრობენ ქალის სოციალურ მდგომარეობაზე ისლამში, რომ თითქოს ქალს არანაირი უფლება არ აქვს და ა. შ. ამ მიმართულებით ისმის კითხვები - ეს რეალობაა თუ არა? უნდა აღინიშნოს, რომ მსოფლიოში შარიათი არის პირველი სამართლებრივი ძეგლი, რომელშიც ქალი აღიარებულია როგორც სამართალმემკვიდრე, ქალი არის მემკვიდრე ქმრის, შვილის, მშობლების. „შარიათი“ მუსლიმური სამართლის კრებულია. ასე, რომ მუსლიმური სამართალი ქალს აღიარებს როგორც სამართალმემკვიდრეს. აქედან გამომდინარე, ცხადია, რომ ქალის სოციალური მდგომარეობა არც თუ ისე დაბალ საფეხურზე ყოფილა, როგორც ამას ხშირად ამბობენ. როდესაც ვლაპარაკობთ ისლამში ქალის სოციალურ მდგომარეობაზე, მაშინვე ახსენდებათ ხოლმე ჰიჯაბი, რომლის ტარებაც მუსლიმი ქალისთვის სავალდებულოა, ჰიჯაბის ტარებასთან დაკავშირებით ასევე აზრთა სხვადასხვაობაა. უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ მუსლიმი ქალი ისტორიულად ყოველთვის აქტიურად ერეოდა პოლიტიკურ ცხოვრებაში. აღნიშნული ტენდენცია ახლაც გრძელდება. როდესაც მსგავს საკითხებზეა მსჯელობა ვფიქრობ, ჯერ საკითხი სიღრმისეულად უნდა იყოს შესწავლილი, რათა შესაძლებელი გახდეს სწორი დასკვნების გამოტანა. არც ის უნდა გამოირიცხოს, რომ მუსლიმ ქალს გარკვეული პრობლემები გააჩნია. ის გარკვეულწილად შეზღუდულია. აქვე ისიც არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ზოგადად, ქალებთან მიმართებაში, ჯერ კიდევ არის პრობლემები სხვადასხვა ქვეყანასა თუ რელიგიაში და პრობლემა მხოლოდ მუსლიმი ქალების მიმართ არ არსებობს.

Nino Kozmava
Caucasus International University
Bachelor
Mari Gogaladze
Caucasus International University
Bachelor
Supervisor: **David Kukhalashvili**
Academic Doctor of History
Associate Professor at
Caucasus international university

The role of women in Islam

There is a great deal of interest in Islam about the social role of women. Quite a lot is written about this issue, but the interest in this direction is still great. There is often talk about the social status of women in Islam as if a woman has no rights and so on. The question in this direction is whether it is real or not. It should be noted that Shariat is the first legal monument in the world, where a woman is recognized as the heir of a woman is the heir of her husband, child, and parents. Shariat is a collection of Muslim verses. So Muslim law recognizes a woman as the legal successor. Therefore, it is clear that the social status of women was not as law as often said. When it comes to the social status of women in Islam, they immediately mentioned the hijab, which is mandatory for a Muslim woman who has historically always been actively involved in political life. This trend continues even now when discussing such issues, I think that the issue should be studied in depth-first because it is possible to draw the right conclusion. However, it should be ruled out that a Muslim woman has certain conditions, she is somewhat limited. We should not forget that there are still problems with a woman in general and in different countries or religions, there is no problem only with Muslim women.

ხვიჩა ხოზრევანიძე
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის
დოქტორანტი
ხემდღვანელი: **მანია კაპანაძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ირანისტიკის განვითარების ეტაპები საქართველოში

ირანისტიკის განვითარება საქართველოში პირველი ქართული უნივერსიტეტის - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე დაიწყო. ქართული ირანისტიკის პარტრიარქად იუსტინე აბულაძე ითვლება. აქედან მოყოლებული, აღმოსავლეთ მცოდნეობის სხვა მიმართულებებთან ერთად ირანისტიკა ერთ-ერთი

ძირითადი დარგია. გასული საუკუნის 40-იან წლებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტი ჩამოყალიბდა, სადაც ირანისტიკა ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება გახდა. ქართული ირანისტიკა ასევე განვითარდა აღმოსავლეთმცოდნეობისა და აზიისა და აფრიკის ინსტიტუტებში. ქართველი ირანისტები სპარსულიდან ქართულად თარგმნიდნენ არა მხოლოდ სპარსული პოეზიის შედეგებს, არამედ ირანელი ისტორიკოსების ნაშრომებსაც, რომლებიც საინტერესო ცნობებს შეიცავს საქართველოს შესახებ. სპარსულიდან ქართულად თარგმანი ამჟამადაც მიმდინარეობს. ასევე ხდება ქართულიდან სპარსულად თარგმნა. თარგმნელობითმა საქმიანობამ უკვე კარგა ხანია ორმხრივი ხასიათი მიიღო. ამავდროულად ირანისტიკის განვითარებაში ჩაერთნენ სხვაქართული უნივერსიტეტები. ეს ტენდენცია განსაკუთრებით იგრძნობოდა საქართველოში ირანის საელჩოს გახსნის შემდეგ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გარდა ქართული ირანისტიკა დაინერგა არაერთ უნივერსიტეტში. ქართულ უნივერსიტეტებს ამ დარგის განვითარებაში ხელს საელჩოც უწყობს.

Khvicha Khozrevanidze
Caucasus International University
Doctorate
Supervisor: **Maia Kapanadze,**
Doctor of History
Associate Professor

Stages of development of Iranian studies in Georgia

The development of Iranian studies in Georgia began with the founding of the first Georgian University - Tbilisi State University. Justine Abuladze is considered the Patriarch of Georgian Iranian studies. From there, along with other areas of Eastern science, Iranian studies is one of the major fields in this regard. In the 40s of the 20th century, the Faculty of Oriental Studies was established at Tbilisi State University, where Iranian studies became one of the main directions. Georgian Iranian studies also developed in the institutes of Eastern Studies and Asia and Africa. Georgian researchers translated not only masterpieces of Persian poetry from Persian to Georgian, but also worked side by side with Iranian historians, which accumulated interesting information about Georgia. Translation from Persian to Georgian is still underway. The translation activity has long been reciprocal. At the same time, various Georgian universities were involved in the development of Iranian studies. This tendency was especially felt after the opening of the Iranian embassy in Georgia. Apart from Tbilisi State University, Georgian Iranian studies have been introduced in many universities. The embassy also assists Georgian universities in the development of this field.

ხატია ხვადაგიანი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ანი ხუნნარია
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი
ბაკალავრი
ხელმძღვანელი: **მაია კაპანაძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

**ისლამური სამყაროს ლიგა და მისი როლი მუსლიმური ქვეყნების მშვიდობიან
განვითარებაში**

ისლამური სამყაროს ლიგა ერთ-ერთი დიდი ორგანიზაციაა, რომელიც საუდის არაბეთში არაბეთის ქალაქ მექაში, გასული საუკუნის სამოციან წლებში შეიქმნა. ეს ორგანიზაცია ჩამოყალიბდა საერთო ისლამურ კონფერენციაზე. იგი მიზნად ისახავს, ისლამური მოძღვრების, ისლამური იდეოლოგიის და ასევე ისლამური კულტურის გავრცელებას. ორგანიზაციის პრინციპია ისლამური ერთობისა და სოლიდარობის შენარჩუნება. ასევე ამ ლიგის ინტერესებში შედის მუსლიმთა პოლიტიკისა და საქმიანობის კოორდინაცია. ის წინა პლანზე აყენებს ყურანის ცოდნას და მისი ღირებულებების გავრცელებას. ასევე ლიგა დიდ ყურადღებას უთმობს მუსლიმების უფლებებისათვის ბრძოლას და მათ მხარდაჭერას, სადაც არ უნდა იყვნენ ისინი. ის ასევე იბრძვის საერთაშორისო მშვიდობის განსამტკიცებლად. ორგანიზაციისათვის მთავარია ხალხებს შორის ურთიერთპატივისცემისა და თანამშრომლობის პრინციპის შენარჩუნება. ისლამური სამყაროს ლიგას განაგებს საერთო ისლამური კონფერენცია. ლიგაში ასევე დიდ როლს ასრულებს დამფუძნებელი კრება, რომელზეც განიხილება ამ ორგანიზაციის წევრი ქვეყნების საკითხები. ლიგაში დიდ როლს ასრულებს მეცეტების მსოფლიო უზენაესი საბჭოც, ყურანის და სუნას კომისია. მათში შედის საერთაშორისო ისლამური დახმარების ორგანიზაცია. ისლამური სამყაროს ლიგისათვის მნიშვნელოვანია ყურანის და სხვა ისლამური რელიგიური წიგნების თარგმნა სხვადასხვა ენაზე.

Khatia Khvadagiani
Caucasus International University
Bachelor

Ani Khuntsaria
Caucasus International University
Bachelor

Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History; Associate Professor
at Caucasus international university

The League of the Islamic World and its role in the peaceful development of Muslim countries

The League of the Islamic World is one of the largest organizations established in Mecca, Saudi Arabia, in the 1960s. This organization was formed at the General Islamic Conference. The organization aims to spread Islamic teachings, Islamic ideology, as well as Islamic culture. The principle of the organization is to maintain Islamic unity and solidarity. It is also in the interests of this league to coordinate the policies and activities of Muslims. It puts the knowledge of the Quran and its values at the forefront as well as the League pays great attention to fighting for the rights of Muslims and supporting them wherever they are. It also fights for international peace. The main thing for the organization is to maintain the principle of mutual respect and cooperation between people. The Islamic World League is governed by a common Islamic conference. A major role in the league is played by the World Supreme Council of the Meccans, the Quran, and the Sunna Commission, which includes the International Islamic Relief Organization. The League of the Islamic World needs to translate the Qur'an and other Islamic religious books into different languages.

Afshin amoozadeh lichaei
University of Guillen
Doctoral
Supervisor: **Parisa Arvand**
Doctor of Political Science
Assistant Professor

Performing entertainment: A Comparative Study of Two locality Performances puppet show from Georgia and Iran

This article deals with two ritualistic folk art forms: the Iranian Tokamkhaani and the Georgia Tojina puppet show. It should be obvious that the thesis tries to bring together two diverse forms of performances and two completely different forms of ritual traditions. Where it was unclear whether it would continue to diffuse, stabilize as-is, or slowly

deteriorate. The category of „religion” made me reject the historicity that surrounds the theoretical understanding of religions. I conclude that religions work following the specificities of the societies that it seeks to govern. These variations are also reflected in the regional variations of the performance of the rituals. We suggest that understanding the future success of the innovation would be facilitated largely by a dialectical analysis of the involved contradictions. An introduction should, at first, try to justify such an eclectic choice. The answer lies on the one hand the personal choice of the researcher and on the other, in the fascination for an art form that symbolizes and represents the most complex and colorful form of Georgia’s performative tradition.

Keywords: Iran, Georgia, theatre arts, Traditional entertainment, drama

Armin Heidarian
University of Guillen
Master degree
Supervisor: **Maia kapanadze**
Doctor of History
Assoc. Professor.

Seyyed Pir Qutbuddin, one of the caliphs of the Safavid rule in Astara

The tomb of Sayyid Qutbuddin, the Safavid caliph, is located in the center of the neighborhood of Baghche Sara village, next to Qala village and in front of the water source, three kilometers northwest of Astara city, on the road from Astara to Ardabil. The material of this building is brick and old style, which is the tomb of Seyyed Pir Qutbuddin Safavid. The length of this building is 11/30 meters and its width is 6 meters. In the last part of the south side, there is a door that opens to the shoemaker. This tomb has a gabled roof and pottery; In 1259 AH, with the help of the people, it was built by Clergyman Mir Jafar Qoli al-Rahi, nicknamed Mirza Mujtahid of Astara, who was one of the great scholars of his time. The roof is also made of male and female fir wood and carved.

Fatemeh Nouraei
University of Mazandaran
Master degree
Supervisor: **Mojtaba Mohseni**
Associate Professor

The mystery of the popularity of Shahnameh in Iran and Georgia

Shahnameh has a high status among Iranians. Cultured People of Georgia also pay special attention to this work after getting acquainted with this book in the twelfth century AD. It is the main question, what is the mystery of the popularity of Shahnameh for the Iranian and Georgian people? It becomes clear with accuracy and reflection that this beauty is not limited to the artistic, literary, fictional, and mythological charms of Shahnameh. However, in addition to the abovementioned elements, other valuable features are also worth mentioning. Features such as; Strengthening the spirit of heroism, promoting patriotism, spreading love and kindness, and leading people to resistance against oppression and aggression. Although the study of the artistic and fictional aspects of the Shahnameh may be useful for professors and fans of literature, familiarity with the human virtues mentioned in the Shahnameh is useful for all human beings in all lands and societies. Because it equips and strengthens him to face objective and realistic issues in life.

Keywords: Shahnameh, Georgia, Myth, Patriotism, Lovemaking

Kamran Mamedov
University of Tehran, Al-Mustapha International University
Master degree
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History
Associate Professor

Psychological functions of religion

True religion has a great impact on human individuals and social life. Experts in the humanities have studied the functions of religion in various areas of life. Sociologists have studied religion from a sociological perspective, philosophers from a purpose and meaning of life, and psychologists from a psychological perspective. Psychologists believe that religion originates from human nature and influences his actions, behavior, and worldview. Religion, and in a special sense the religion of Islam, changes the worldview of the individual with its divine teachings, and this worldview eliminates the problems of the human psychological dimension. The divine worldview endures the problems of life, gives the religious person the strength to resist the hardships and sufferings of life, and the divine worldview brings peace of heart.

Ashraf Bouzchalou
Islamic Azad University, Shabestar branch
Manizheh Sadri
Doctor of Political Science
Assistant Professor
Supervisor: **Maia Kapanadze**
Doctor of History
Associate Professor

The Boozchaloo Tribe: Genealogy, Regional Politics, and Mass Migration

Geographical and military movements/activities of the Boozchaloo tribe in the Safavid period. The Boozchaloo clan is one of the thirty-two Ghezelbash tribes that played a key role in the establishment and consolidation of the Safavid dynasty.

The purpose of this article is to investigate the situation and circumstances of the Boozchaloo tribe during the Safavid period as well as its migration in terms of geographical changes.

The research seeks to answer these questions by a descriptive-analytical method using archival and library sources: What are the reasons for the association of the Boozchaloo tribe with the Safavid kings in different periods and locations?

Findings show that the Boozchaloo clan served the Safavid kings as a military arm and formed a Shiite-military colony and settled in the South Caucasus region during the reign of Shah Abbas the 1st.

Keywords: Boozchaloo tribe - Safavid dynasty - Shah Abbas the 1st - Caucasus.

Mohamadreza Nouraei
Imam Khomeini high school
Bachelor
Supervisor: **Hasan Pirdashti**
Doctor of Political
Professor

Shahnameh's attitude towards sport as a model for the youth of Iran and Georgia

The study of history shows that sport is an inseparable part of the culture of societies, especially the youth. Nowadays, in the globe people`s eyes, sport does not just mean entertainment and leisure but it is a factor to maintain health, increasing the spirit of vitality in society, and a principle of solidarity among countries. According to the author, Shahnameh is not just a literary work rather Shahnameh's attitude toward sport can be

studied as a factor of unity and closeness between the youth of the two friend countries of Iran and Georgia in the 21st century. The result of this research, which is based on a descriptive-analytic method, shows that although the entity „sport" does not appear in Shahnameh, Ferdowsi frequently pointed out the heroes. Heroes are those who reached heroic status through training and practice, which is called sport today. The image that Ferdowsi shows of heroes is not limited to physical ability but goes along with praiseworthy features such as chivalry, courage, wisdom, theism, and justice. The result of this research can be used to strengthen cultural ties between Iran and Georgia.

Keywords: Sport, Youth, Shahnameh, Cultural relationships, Cultural solidarity